NERMİN YILDIRIM

DOKUNMADAN

Roman

hep kitap

Dokunmadan

Yazan: Nermin Yıldırım

© hep kitap 2017

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Mart 2017, İstanbul

ISBN 978-605-192-042-9

Sertifika no: 34204

Kapak tasarımı: Yetkin Başarır

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.
Dudullu Organize Sanayi Bölgesi
1. Cadde No:16 Ümraniye İstanbul
Sertifika no: 31345

hep kitap
Mecidiyeköy Mahallesi,
Büyükdere Caddesi,
Ercan Han B Blok 121/9
Şişli 34381 İstanbul

www.hepkitap.com.tr / info@hepkitap.com.tr

** hepkitap, TEAS Yayıncılık A.Ş.'nin tescilli markasıdır.*

Dokunmadan

Nermin Yıldırım

1

"Meçhule giden bir gemi kalkar
bu limandan."
Yahya Kemal Beyatlı / *Sessiz Gemi*

Öleceğimi öğrenince çok şaşırdım.

Azrail'i atlatmayı umduğumdan değil; bir gün herkes gibi ruhumu yetkili makamlara teslim edeceğimi elbet biliyordum. Ama o gün öyle uzak ve muğlaktı ki, galiba ölümümü görmeye ömrüm vefa etmez sanıyordum. Bilmek farkında olmama yetmiyordu.

Ruhunuzu ele geçiren zifiri karanlığa diri diri gömülmeye niyetiniz yoksa, kendi ölümünüze fazla kafa yormaz, o kapınızı çalmadıkça bizzat gidip hatırını sormazsınız. Hayatta bazı şeylerin varlığı, uzun boylu düşünmemek kaydıyla kabul edilir. Ben de er geç ikametimi tahtalıköye aldıracağımı bilsem de, malum akıbeti yok sayarak yaşamaya çalışıyordum.

Yaşamaya çalışmak; biz ölümlülerin ekseriyetle yaptığı bu.

Fakat sonra işgüzar Azrail gelip beni buldu. Daha doğrusu incelik gösterip önden ulak gönderme lütfunda bulundu. Kara haber mütehassısı doktorlar karşıma dikildiğinde, bir gün kendi sonuma şahitlik edeceğimi dehşetle hissettim. O günün sandığım kadar uzak olmadığını da öyle.

Doktorum Kâzım Bey'in uzun açıklamalarından (maale-

sef hastalık ilerlemişti, kuşkusuz ellerinden geleni yapacaklardı, piyasaya henüz sürülen ilaçları ve Amerika'da heyecanla karşılanan yeni tedavileri de deneyeceklerdi, hem zaten Allah'tan umut kesilmezdi...) kısa bir sonuç çıkıyordu:

Ölecektim.

Öyle yaşlanıp elden ayaktan kesilince değil üstelik, bugün yarın. Belki yeni bir mevsim göremeden, tek bir yeşil erik daha yiyemeden, kıymetli defterimin sonuna gelemeden... Her an kapımı çalmasından çekindiğim arsız bir misafiri bekler gibi hazır olacaktım ölüm hazretlerinin teşrifine. İçimden bir ses, "Buraya kadarmış Adalet" diye fısıldıyordu. Ürperiyordum.

Son zamanlarda birileri sık sık doğal sayılamayacak sebeplerle terki diyar ederek, payıma düşen çağın ecelle göçmenin revaçta olduğu eski güzel günlere rahmet okutmasına vesile olsa da, etrafta çalan mahşer bandosunu üstüme alınmamış, ölümü kendime yakıştırmamıştım. Öte yandan, yaşarken hayatı sevdiğimden de haberim yoktu. Bir ayağımın çukurda olduğunu öğrenince anladım, meğer seviyormuşum. Ya da ne bileyim, biraz daha vaktim olsaymış sevecekmişim. Hani sanki tam ben sevecek gibi olmuşum da öleceğim tutmuş. Takdiri ilahi! Yedi milyar nüfuslu gezegende, katiller, sübyancılar, karısının bağırsaklarından makrama usulü gazetelik yapan psikopatlar, eceli iple çeken yatalak ihtiyarlar dururken, bula bula beni mi bulmuş o ilahın takdiri?

Hoş, ben kimdim ki? Zengin fakir, çocuk yaşlı, haklı haksız, vakitli vakitsiz demeden, bu dünyaya yolu düşen herkes, ilk müsait sapaktan ebedi karanlığa dönmemiş miydi? Ölümsüzlük iksirini cebinde gezdiren Lokman Hekim'den, yüz binlerin hayatını iki dudağının arasında söndüren Büyük İskender'e bir Allah'ın kulu becerip de malum akıbetten kaçabilmiş miydi? Hastalanmamayı başarırsa ölümden de yırtabilirmiş gibi ömrünü *check up*'lara yatıranlar, yüzündeki çizgileri azaltarak Azra-

il'i şaşırtabilirmişçesine sıfatını *anti-aging* kremlere bulayanlar, kalabalık yere bomba konur endişesiyle kapısından dışarı adım atmadığı evinin penceresinden bakarken, sokak lambalarını avlamaya heveslenmiş sarhoş komşunun kör kurşununa hedef olanlar, cümlesi tıpış tıpış Hakk'a yürümemiş miydi?

Hayatı, gideceğini başından beri bildiğim ama için için beni bırakmayacağını ummayı seçtiğim bir serserinin rüzgârına kapılır gibi yaşadığımı ancak o zaman kavrayabildim. Onu sandığımdan fazla önemsediğimi de.

Böylece kalbimde fokurdayan tekmil duygunun yerini derin bir acı aldı. Bu, dünyanın sonu gelmiş, artık sabah olmayacakmış gibi berbat bir histi. Çünkü öyleydi. Dünya, bana ayırdığı sürenin sonuna gelmişti ve yakında hesabıma düşen günlerden geriye, içine uyanabileceğim serin bir sabah kalmayacaktı.

Bunu anladığınız an hissettiğiniz boşluk duygusu, o vakte dek tecrübe ettiklerinizin hiçbirine benzemiyor. Ne aşk, ne ayrılık acısı, ne de arada bir kapınızı zorlayan başıbozuk varoluş sancıları, hiçbiri bir yarın olmayışının ruhta açtığı gediğin yanma bile yaklaşamıyor. Gittikçe büyüyen, büyüdükçe eriyen bir kartopu misali yuvarlana yuvarlana yaşayıp giderken, bunu idrak edemiyor insan. Öldüğündeyse zaten geç kalmış oluyor. Ancak yaşamla ölüm arasında salındığınız, henüz ölmediğiniz ama yaşıyor da sayılamayacağınız o asap bozucu bekleme odasında hissedilen, rüzgârlı bir boşluk bu. Tam da babaannemin, "Allah düşmanıma göstermesin" dediği türden bir fecaat.

Neyse ki sırrına babaanneler dahil kimselerin eremediği şu acayip âlem, içinde çalkalanan hislerimizle birlikte ha babam deviniyor. Biz bitti sandıkça başlamayı, durdu dedikçe dönmeyi, bizden azade ama yine de bizimle birlikte devridaimi sürdürüyor. Onun serkeş ritmi sayesinde kimse sonsuza dek âşık, dertli veya dehşet içinde kalamıyor. Her şey kendini usulca kendinden sonra gelecek olana devşiriyor. Ben de bir süre sonra, azıcık sakinleşmemi sağlayan teslimiyet safhasına geçebildim.

Kaçamayacağınızı anladığınız gerçekler karşısında sarıldığınız bayrak bu, teslimiyet bayrağı. Damarlarınızı umut zehrinden arındırmışsanız, o bayrağın altında az da olsa teselli bulabiliyorsunuz. Hoş, efendi gibi evimde oturup ölümün teşrifini beklemek yerine, bedenimi bir kasap dükkânını andıran hastanede sergileyip, o dükkânın kirli tezgâhında mıncıklatmayı kabullendiğime göre, ölüme en teslim olduğum sırada bile, umut belasından büsbütün kurtulamamıştım herhalde. Ama teslim olduğuma inanacak kadar yatışmıştım hiç değilse. Bu durumda yapılacaklar sınırlıdır. İtikat sahibiyseniz Yaradan'a sığınır ve muhtemelen iyi bir insan olduğunuza inandığınız için, öteki tarafta sizi fazla hırpalamayacağına iman etmeye çalışırsınız. Sizin için öteki taraf diye bir habitat yoksa işiniz daha da kolay. Ölümü uzun bir uyku sayıp, pek yakında hiçbir şey hissetmeyecek oluşunuzda iç açıcı bir yan bile bulabilirsiniz.

Bana gelince... Öldükten sonra nasıl bir yol izleyeceğimi kestiremiyordum. Yaşarken nereden gelip nereye gittiğimden bile emin değildim. Fakat dört kolluya bineceğimi öğrenince işin rengi değişti, ilişkisine isim koymaya heveslenen yeniyetmelere döndüm. Derin bir yalnızlık çöreklendi çünkü içime. Yarı ölü sayılırdım ve hayattakilerle aramda kalın bir duvar yükselmişti. Ne yaşayanlar anlardı beni, ne de ölüler işitebilirdi. Herhalde bu derin yalnızlığın da tesiriyle, uzun uyku hikâyesine bel bağlamak yerine, cehennemi düşünmeye yöneldim. Boşluktan korktum sanırım; hayatın böylesine nafile oluşu fikriyle baş edemedim. Cehennemde eriyip ateşe karışmayı bile, koca bir hiçliğin ortasında kaybolmaya yeğledim.

Cehennem, evet. Maalesef şu hayatta her yaptığını doğru bulan, cinayet işledikten sonra bile dünyayı bir pislikten kurtardığını düşünüp gururlanan talihlilerden değilim. Prensip olarak katiyen böbürlenmem; daha ziyade hayıflanmayı bilirim. Varoluşsal hakikatim, derin bir suçluluk duygusuna dayanır.

Öleceğimi öğrendiğimde de suçluluk duydum. Hastalık bu, elimden ne gelir diye bile düşünemedim. Kendime daha iyi baksaydım, daha az sigara içseydim mesela, belki de sağlam bir bünyeye sahip olur ve şimdi adını anmak istemediğim o melun illete paçayı kaptırmazdım. İki dal fazla tellendirip keyif yapacağım diye, sevenlerimi ardımda gözü yaşlı bırakmazdım.

Tamam, sevenlerim tabir ettiğim kitle pek kalabalık sayılmazdı. Ama mevzubahis suçluluksa, sevene hacet yok, sevmeyenler de yeter. Öyle lodosçu, fırsatçı, öyle sinsi bir asalaktır ki o, yaptığınız ve yapmadığınız, sahip olduğunuz ve olmadığınız her şeyi davetiye beller. Kapıyı kapasanız pencereden, pencereyi çivileseniz bacadan girer ve ayak bastığı yeri talan eder. Bana da öyle yaptı.

Suçluluk illeti, işlediğim suçlardan çok daha fazla zorlaştırdı hayatımı. Çünkü suç saklansa da, suçluluk kalır. Yastığın üzerinde uykusuzluk lekesi, kalpte kimliği meçhul ağrı, kursakta bekleyen taş gibi kalır. Bende de kaldı. Sanırım şimdi burası, her şeyi anlatmanın tam yeri ve zamanı.

2

"İyi bir çocuktum."
Morrissey / *İsa'yı Affettim*

Rahmetli babaannem Müşerref Hanım, Barbara Cartland romanlarına bayılırdı. Rivayete göre eskiden tam bir kitap kurdu olan, hatta bana da sevdiği bir romancının adını veren ama niyeyse evlendikten sonra kitaplara sırt çeviren babam, pazar günleri o zamanlar eve düzenli alman gazetenin Bilim Teknik ekine; annem de patron ilavesi verdiği için tercih ettiği *Burda* dergisine göz gezdirirdi. Bana gelince, babaannemin yoğun mesaisiyle, okuyup yazmayı dört yaşında sökmüştüm. Yazıp çizmeyi severdim. Hatta ayıptır söylemesi, babaanneme seksek için aldırdığım tebeşirler marifetiyle, bizim mahalleye graffitiyi ben getirmiştim. Okumaya gelince, sonradan gazetelerle ilgili yeni meraklar edindimse de çocukluğumdan beri en sevdiğim şey sözlük karıştırmaktır. İşyerimde, yani hastalıktan önce çalıştığım o tımarhane bozması devlet dairesinde, mesai arkadaşlarım maaşlarını çocukların okul masraflarına yahut giyim kuşama filan yatırırken, ben sahaf sahaf dolaşıp eksik kalan sözlüklerimi tamamlamaya çalışırdım. Elimde çoğunun baskısını piyasada bulamayacağınız muazzam parçalar vardı. Galatât sözlüğü, kullanılmayan kelimeler sözlüğü, tıp terimleri sözlüğü, ansiklopedik mimarlık sözlüğü, denizcilik terimleri sözlü-

ğü, botanik sözlüğü, kap kacak sözlüğü, Karahanlı Türkçesi, Urduca, Baskça, Norveççe, Pokomçice sözlükleri...

Çocukluğumdan beri en tuhaf sözcükleri bilirim. İlkokuldayken, kasem etmenin ant içmek, mansıbın fonksiyon, burgatanın halat ve zincir ebadını tespite yarayan ölçü olduğunu, sınıfta öğretmen dahil bir tek ben bilirdim. Yeni öğrendiğim kelimeleri cümle içinde kullanmaya bayılırdım. Ama öğretmenim ve tabii ev halkı tarafından, anlaşılır konuşmam gerektiği hususunda hep uyarıldım. "Soymuk borusu bir tür iletim dokusudur" derdim mesela öğretmene. Kadın ayıp bir laf etmiş olma ihtimalimi kafasında çevirerek, kuşkuyla bakardı yüzüme. Kaşlarını çatışından, soymuk borusundan söz etmemden hoşlanmadığını anlardım. Ya da kapıyı hızlı çekip de tokmak elimde kalıverince, "Bu pezevengi nereye koyayım?" diye sorduğum annem, okulun kütüphanesinde karıştırdığım bir dil sözlüğünden, kapı tokmağına pezevenk dendiğini öğrendiğimi bilmediğinden, mevzuyu manasızca büyütüp evde ufak bir meydan muharebesi çıkarırdı.

Zaman, bana bildiklerimi paylaşmanın iyi bir fikir olmadığını defaatle gösterdi. Böylece, sözlük okumayı değil ama öğrendiklerimi cümle içinde kullanmayı, gönülsüz de olsa bıraktım. Tabii, arada bir ağzımdan kaçırıverdiğim oluyordu. Başkası olsa, o kadar kusuru kadı kızının çeyizine sayıp geçerdi. Ben geçmezdim. İrili ufaklı tekmil kusurum gibi, bunun için de kendime yüklenip suçluluk duymayı tercih ederdim.

Psikoloji terimleri sözlüğü, suçluluğu, insanın kendi dahil herhangi bir özneye yanlış yaptığı inancından doğan zihinsel eğilim olarak tanımlıyor. Benim şahsi tanımımsa daha samimi. O benim kara toprak kadar sadık yârim, ruh hastası belalım, gaddar gardiyanım. Yapışık ikiz gibi gezdik ömrüm boyunca. Herkesle aramın açıldığı, yeri geldiğinde Hülya'yla bile konuşmadığım zamanlar oldu. Ama suçluluk beni hiç bırakmadı. Kovsam da gitmedi. Terk etmedi. Tedavülden kalkacağımı öğ-

rendikten sonra iyice yapıştı paçalarıma; arzın merkezinden fokurdayarak gelen depremler misali büsbütün şiddetlendi.

Dünyayı, düştüğü dikenli bahçeyi daha da çekilmez hale getirmekten öte bir marifet sergileyememiş sefil bir günahkâr olarak terk edeceğimi düşünmekten alamıyordum kendimi. Günah denen mefhumun tanımı ve kapsamı konusunda kafam karışıktı. Fakat o mendeburdan mebzul miktarda işlediğime inancım tamdı. Günahkârları öbür dünyada nelerin beklediğini de az çok işitmiştim. Sıcağı sevmezdim. Ateşi sevmezdim. Cezayı sevmezdim. Çünkü insana en çok suçunu hatırlatırdı cezalar. Onca teşrikimesaimize rağmen, kolayca tahmin edebileceğiniz üzere, suçluluktan da zerrece hazzetmezdim.

Gayretkeş doktorumun, tıptaki inkişafı tecrübe etme gayesiyle vücudumu kalbura çevirdiği o bitmek bilmeyen tedavi çilesi boyunca -âdet yerini bulsun tedavisi diyordum ben ona. Madem ölecektim, neden bunca eziyete katlanıyordum? Madem ölecektim, neden bir gıdım daha yaşama hevesiyle zehirleniyordum? Madem ölecektim, neden yaşıyordum? Ah işte hep o gizli sevdanın, umut martavalının hatırına!- cümle vukuatımı masaya yatıracak bolca vakit buldum.

Düşünüyordum. İşlediğim günahları, yaptığım hataları, geriye suçluluğun küfünü bırakan tekmil yüz kızartıcı anıyı... Muhtemelen bu hallere düşmeme sebep olanları.

Kırdığım kalpler, tutmadığım sözler, söylediğim yalanlar, çevirdiğim dolaplar, heveslerim, hırslarım, arzularım...

Üstü fazla verilen paraları, karşılık veremeyeceğim aşkları geri çevirmediğim de olmuştu; yalan söylediğim yahut gerçeği gizlediğim de. Önemli ve önemsiz hatalar yapmıştım. Tabii kıymetin, hatanın müsebbibi değil, mağduru tarafından biçileceğinin farkındaydım.

Çocukken, içeriden gelen seslerden korkup annem ölüyor diye nefes nefese koştuğum yatak odasında halvetin orta-

sında bastığım ebeveynim, yorganı siper etmeden evvelki birkaç saniyenin mahcubiyetini önemsemiş miydi? Hayri Bakkal, arada bir tezgâhtan aşırdığım Pembo sakızları önemsemiş miydi? Mahallenin pire fabrikası kedisi Fincan Hanım, yeni yıla kepeksiz girsin diye minnoş bedenini küvete atıp Blendax'la çitileyişimi önemsemiş miydi? İlkokuldaki sıra arkadaşım Gülçin, yıllarca sıranın altına dizdiğim sümük topaklarını önemsemiş miydi? Ortaokulda hepimize kök söktüren coğrafyacı Gudubet Nejdet, yıkamalara doyamadığı gıcır gıcır Broadway'inin üstüne anahtarla, "Bazen yıkasan da geçmez" yazışımı önemsemiş miydi? İşyerindeki Melahat, sırf pencere kenarındaki masasına göz diktiğim için, boynuna boynuna vuran klimayı ısrarla kökleyip, her yerinin tutulmasını ve en nihayet yer değiştirmeye karar vermesini sağlayışımı önemsemiş miydi? Sabahları aynı otobüste yolculuk ettiğim yaşlı teyzeler, hoşbeşe yahut yer vermeye mecbur kalmamak için uyuyor numarasına yatışımı önemsemiş miydi?

Döne döne yanmaya gelmiş bir faninin döne döne soğumayı âdet edinmiş bir çukura bırakabileceğinden fazla kor bırakıyordum geride. Tamam, büsbütün insan ziyanlığı sayılmadığımı ispata çalıştığım da olmuştu. Sokaktaki gariban hayvanlara tabldot yemek çıkarmaktan, yalnız yaşayan ihtiyarların posta kutularına isimsiz bayram tebrikleri atmaya birtakım hüsnüniyet performansları sergilemişliğim vakiydi. Ama tok karınlı ve hâlâ genç oluşumun diyetini öder gibi, kimseciklere değmeden, elimin kenarıyla yaptığım bu tür güzellikler, ahirete intikalimden sonra işime yarayacak artistik puanları toplamama yetmezdi. Dönüp baktığımda apaçık görüyordum ki, ömür abaküsünde günahlarım sevaplarımdan, şerrim hayrımdan, eziyetim meziyetimden hep fazla gelmişti.

Neden böyleydim ben? Kötülük içimde miydi? Peki nasıl gelip çöreklenmişti oraya? Bir tohum olarak atılmış, sonra kök-

lenip filizlenmiş, çiçeklenip dikenlenmiş miydi? İnsan habis mi doğardı? İlle de öyle mi ölmek zorundaydı? Yeni doğmuş sabileri düşünüyordum mesela. Ne hasenata hayrata, ne falsoya fesada mecali olanları. Sallanan bir beşikte, sersem sepelek seyrederken âlemi, hepi topu diş çıkarmayı filan beklerlerdi. Sonra ne zaman çıkarırlardı dünyaya dişlerini? Ne ara bilerlerdi? Ne vakit başlarlardı bile isteye incitmeye diğerlerini? İlk gerçek günahlarını ne zaman işlerlerdi?

Hastane odasında, tedavi kisvesi altında ölümü beklerken, içimdeki kötülük tohumunun kabarıp çatladığı o ilk anı, ilk gerçek günahımı bulmaya uğraşıyordum. Neydi? Benim şahsi ruh bozgunum nerede başlamış olabilirdi? Hayır, sıranın altına sümük yapıştırmak bir devir kapayıp öbürünü açacak kadar kuvvetli bir kabahat değildi. Kabahat bile değildi, olsa olsa amatör bir enstalasyon denemesi. Annemle babamı da bilerek basmamıştım. Adi bir röntgenci ya da heveskaçıran sayılmazdım. Bakkaldan sakız yürütmek, evet belki. Sonuçta hırsızlık bütün dinlerde günah. Ama orada başlamamıştı ya irtifa kaybım. Elbet öncesi vardı. Daha evvel bir yerlerde bir şey kaybetmiştim ve kalbimdeki kavimler usulca yer değiştirmişti.

Tek hakiki dostum ve yegâne refakatçim Hülya, kendimi bu kadar deştiğim için söylenip duruyordu. Ona göre her sağlıklı insan, ruhunda en az bir şeytan besliyordu. Hal böyleyken, kimselere yâr olmayan masumiyetin izini sürmekten de, hazrete sahip olamadığım için kederlenmekten de vazgeçmeliydim. Her zamanki gibi beni benden korumaya uğraştığını biliyordum. Oysa korumak yerine anlamaya çalışmasını yeğlerdim. Sonuçta nush, tekdir yahut kötek nafileydi. İçimi kemirmeye, kendi kendimi tüketmeye mahkûm yaratılmıştım.

Dibinde akreplerin dolandığı eski bir çuvalı eşeler gibi geçmişimi karıştırıyor; gittikçe daha karanlık köşelere uzanarak, elimin erdiği her yeri dikkatle yokluyordum. Öncesine, öncesi-

ne, daha da öncesine giderek, vazifeli bir ceza meleği titizliğiyle ilk günahımı arıyordum. Öyle zorluyordum ki zihnimi, bazen rüyalarımda işlediğim kabahatleri bile hatırlıyor, onlar için dahi suçluluk duyuyor, sonra kendimi gerçekçi olmaya davet edip, hakikatin serin sularında güçbela ayılıyordum. Hastabakıcılıktan pek anlamasa da refakatçilikten vazgeçmeyen Hülya'nın, "Geçmişi hatırlamanın kime ne faydası var? İnsan bir yere gidecekse önce geldiği yeri unutacak" dediği gün, aradığımı aniden buldum!

Burnunun ucunda sallanan gerçeği göremeyenlerin şaşkın sevinciyle, "Tabii ya!" dedim. "Nasıl unuturum?"

Böylece Mahsun'u hatırladım. Masumu hatırladım. Onun mahzunluğunda kaybolan masumiyetimi hatırladım. Uzakta, çok uzakta, işaret fişeği gibi yanıp sönen o uğursuz günü ve içine hapsolmuş çocuk siluetimi seyre daldım.

Beş altı yaşlarındaydım. Babam hâlâ hayatta olduğuna göre beş. Birkaç gün sonra öleceğine göre beş buçuk. Demek ki aylardan eylüldü.

Başlangıçta silik gölgelerden ibaretti her şey. Hafıza çünkü, böyle çalışıyor. Evvela bir ip geçiyor insanın eline. İpin ucu. Bütüne ulaşmak için, asılıp yavaş yavaş çekmek gerekiyor. Çözülen bir yumaktan ziyade, giyilmekten yıpranmış eski bir hırkayı sökmeye benziyor hatırlamak. Her an olmadık bir noktada düğümlenebilir ip. Kopabilir oradan. Ve bir kere koparsa, bağlansa da aynı olmaz artık. İrtibat şart, rabıta mühim, ihtimam esas. Usul usul, usulünce çözmek icap ediyor. Her bir ilmeği sabırla açmak.

Hasta yatağımda yatarken, ipi tuttum. Kâh onu kendime doğru çektim, kâh tutunarak yürüyen bir kör gibi, onun beni götürdüğü yere kadar ilerledim. Elimden geldiğince zorladım beynimi. Mahsun'un gölgesiyle kararmış o günü bütün tafsilatıyla hatırlamaya çalıştım. Becerdiğimi sandım. Ama tabii hatır-

ladıklarımız gördüklerimizin tıpatıp aynısı olmuyor. Olmasını istediğimiz, olmasından korktuğumuz ya da olduğunu sandığımız şekilde hatırlıyoruz hadiseleri. Oldukları gibi değil. Genellikle öyle değil. Bu yüzden her şeyin tam olarak birazdan anlatacağım gibi olduğunu iddia edemem. Ama her şeyi tam olarak birazdan anlatacağım gibi hatırladığıma sizi temin ederim.

3

"Baş edilmez o gergin
kırılganlığınla senin."
E. E. Cummings /
Ötesine Memnuniyetle Geçmediğim Yer

Hatırlıyorum. Babaannemle babam balkonda oturuyorlar. Demek ki günlerden pazar. Babam çünkü, çok az, sadece pazarları oturur evde. Ya da ben öyle hatırlıyorum. Beş buçuk yaşımda ölmeseydi daha çok hatırlayabilirdim elbet. Babalar bunu hep yapar. Bir gün ansızın ölürler ve siz elinizdeki hatıralarla idare etmek zorunda kalırsınız. Neyse.

Sokaktayım. Mahallenin öbür çocukları ortalıkta görünmüyor. Belki yemek saati, belki ailecek bir yerlere gezmeye filan gittiler, niyeyse kimse yok piyasada. Yo, birileri var aslında. Mahallenin tembel kedisi Fincan Hanım kaldırımda uyukluyor. Pirecikleri şen şatır sağa sola zıplıyor. Bazı yapraklar hâlâ ağaçta, bazısı bir müddet havada dans edip sonra palas pandıras yere kapaklanıyor. Bisikletçi Cemil Amca'nın elden geçirmek için dükkânın önüne bıraktığı turuncu Pinokyo'nun gidonuna iliştirilmiş alacalı fırıldak, rüzgârda fır fır dönüyor. Karşı sokaktan bizimkine doğru tombul bir Aygaz kamyonu yaklaşıyor. Evet evet, yemek saati, öbür çocuklar ondan yok. Yukarıdan, birinci kattaki Melahat Teyzelerin mutfağının açık penceresin-

den mis gibi kızartma kokuları yayılıyor. Annem, kokusu eve siniyor diye kızartma yapmaz hiç. Ama yine evi temizlemeye girişmediyse, o da yemek pişiriyor olmalı. O yüzden balkonda babamların yanında değil.

Bana gelince, kaldırımda tek başıma oturmuş, sokağın evrende kapladığı yeri seyrediyorum. Seyrettiğimin bu olduğunu bilmeden tabii.

Kim bilir ne düşünüyorum? İnsan beş buçuk yaşında ne düşünür ki? Maziyi düşünmez herhalde henüz. Hatırlamakla zehirlemez aklını. Olup bitmişle değil, olacak olanla ilgilenir. Hatırlamaz, hayal kurar.

Beş buçuk yaşındayım ve muhtemelen asla gerçekleşmeyecek bir hayalle oyalanıyorum. Ne saadet.

Sonra işte onu görüyorum. Mahsun'u. Karşımızdaki Şahin Apartmanı'nın kapıcısı Rüstem Amca'nın oğlu. Sarsak adımlarla apartmandan çıkıp, kapının hemen dibindeki merdivene yerleşiyor. Hep öyle yapar. Orada oturup sümüklerini yemek üzerine inşa etmiştir bütün çocukluk kariyerini. Donuk donuk bakar etrafına. Söyleneni anlaması biraz zaman alır. Yapması daha da uzun zaman. Hızımıza yetişemediği için genelde oyunlara almayız onu. Bazen yukarıdan, balkon korkuluklarından sarkıp seslenir babaannem: "Evladım, Mahsun'u da oynatın!"

Oynatmayız.

Sonra eve girdiğimde, "O masumun günahı ne, niye aranıza almıyorsunuz?" diye çıkışır. Ben suçu başkalarına atarım.

"Pelinler istemiyor."

Bu ilk gerçek günahım olabilir ama tam da günah sayılmaz, çünkü farkına vararak yaptığım bir kötülük değil.

Ama sonra, yani o eylül günü, düşünerek, bilerek, bal gibi de farkında olarak... Mahsun'a, babaannemin deyişiyle masuma...

İşte o gün, Mahsun yine kapının önünde otururken, elin-

deki oyuncak ayıyı fark ediyorum. Mavi, tek gözlü bir ayı. Oyuncak ayılara bayılmıyorum. Ama tek gözlü oluşu onu diğerlerinden ayırıyor. Gözler mühim çünkü. Çok mühim.

Babaannem beni "eşek gözlüm" diye seviyor o sıralar. Gözlerim iri olduğu için başka çocuklardan daha fazla görebileceğimi söylüyor. Ona inanıyorum. Hatta eminim çoğu insandan fazla şey görebildiğime. Ancak bu beni pek de mutlu etmiyor. Görmenin bir tür lanet olabileceğini erken fark etmişim. Mahallede kör bir köpek var, Çollo. Ha bire peşinden koşuyorum. Çok gören biri, kendini ancak az gören biriyle tamamlayabilir çünkü bence. Fazlalık da bir nevi noksanlık neticede. Herkes ne yapıyorsa onu yapmak ister beş buçuk yaşındayken insan. Ve bu arzusu devam eder büyüyünce de. Kendine benzemeyenlerden korktuğu kadar, başkalarına benzeyememekten de ödü kopar. Bu yüzden ha bire dünya yüzündeki varlığını dengeleyecek birini arar. Öbür yarısını. Kendine en çok benzeyeni değil, onu bir bütüne tamamlayacak ya da eksiltecek olanı.

Mahsun'a kıyamayan babaannemin, "Elleme o kör iti. Gözü akıyor, hastalık mastalık bulaşır, neme lazım" diye çabucak harcadığı Çollo'nunsa dengeyle, ahenkle işi yok. Hep kaçıyor benden. İşte Mahsun'un elindeki o tek gözlü mavi ayı, Çollo'dan sonra karşılaştığım az gören tek canlı. Evet, çocukların canlıdan anladığı, büyüklerinkiyle, en azından bazı büyüklerinkiyle aynı olmayabilir. Tenzili rütbeyle yetişkinliğe alınmış eski bir velet olarak rahatlıkla söyleyebilirim ki, büyüklerin cehaletinin korkunç boyutlarını en iyi çocuklar bilir.

Elindekini görünce, kalkıp Mahsun'un yanına gidiyorum.

"Ayı senin mi?"

"Hıı."

"Tek gözü nerede?"

"Koptu."

Açıkçası tek gözünün baştan beri olmamasını tercih ederim. Ayının yarı kör imal edilmiş olmasını. Yoksa tek gözü alıp

koparmakta ne var, onu ben de yaparım. Olsun, yine de iki gözden iyidir.

"Tek gözü varsa herkesten daha az görür değil mi?"

"Bilmem."

"Benim gözlerim çok büyük. O yüzden hepinizden fazla görebilirim ben mesela. Kenarlara doğru daha geniş. Bak, şuralarla şuraları da görebilirim. Sen göremezsin değil mi oraları?"

"..."

"Ama bu kadar çok görmek güzel değil bazen. Her şeyi görmek istemez kimse."

"..."

"Anlıyor musun, hı?"

"..."

"Sen de hiçbir şey anlamıyorsun, öf."

Mahsun bunu anlamış olmalı. Çünkü bu defa yüzüme donuk donuk değil, sıkı bir aparkat geçirir gibi bakıyor. Hayat öğretmemiş henüz bana, en sersemletici yumruklar, hep böyle yukarıdan baktıklarınız tarafından, aşağıdan çakılanlar. Neresi olduğunu bilmediğim bir yerim sızlıyor. Acıdan kaçmak için ayıya yöneliyorum yeniden.

"Adı ne bunun?"

"Muhlise."

"Ne biçim isim!"

"Babaannemin adı."

"Kim koydu?"

"Annem."

"Sevmiyor mu babaanneni?"

"Yoo, seviyor."

"Neden adını ayıya verdi o zaman?"

"Bekleyenim olsun diye."

"Ne?"

Mahsun cevap vermek yerine omuz silkmekle yetiniyor. Sinirleniyorum.

"Ver bakayım Muhlise'yi."

Kaçırıyor ellerini. Vermek istemiyor.

"Versene."

"I-ıh."

"Yemedik ya."

"Senin çok oyuncağın var. Git öbürleriyle oyna."

"Ya ver dedim sana. Zaten aklının tek gözü var!"

Ne dediğimi anlamak ister gibi yeniden suratıma bakıyor. Aynı anda hem elindekine sahip çıkıp hem de kripto çözmeye çalışamaz. Muhlise'nin tüylü etine geçirdiği parmakları bir süreliğine gevşiyor. Ben de çabucak çekip alıyorum elindekini. Sermet Erkin hayranıyım neticede, el çabukluğundan biraz anlıyorum.

O sırada dengesini kaybedip merdivenlerden yere, kıçının üstüne düşüveriyor Mahsun. Hemencecik de buğulanıyor gözleri. Yüksek desibelle, sokağı çınlata çınlata ağlamaya başlıyor. Öyle çok çıkıyor ki sesi, Fincan Hanım bile derin uykusundan sıçrayıp bize kulak kesiliyor.

"Ayımı ver!" diyor Mahsun, sümüklerini çekerek.

"Hiç de bile vermem. Benim oldu artık."

Benim olduğu filan yok halbuki. Maksadım el koydum yapmak değil. Bir bakıp geri vereceğim aslında. Ama Mahsun öyle etinden et koparılmışçasına zırlamaya başlayınca büsbütün öfkeleniyorum. Onun yersiz vaveylası yüzünden durduk yere azar işiteceğim. Böyle düşününce içimde kırçıllı bir his beliriyor. Çok kışlık ve çamurlu gibi, gri gibi, dikenli gibi. Yaklaşırsam başkasına batacak, hiçbir şey yapmazsam kendimi yaralayacak türden tehlikeli bir şey. İşte galiba içimde tırtıklanan o şeyin de etkisiyle, duyduğum öfke bir tür tiksintiye dönüşüyor. Hızla göz atıyorum bizim balkona; babaannemler içeri girmiş, oh. Yaygaracı Mahsun hâlâ iki gözü iki çeşme yerde. Çoktan kaybettiği bir savaşta hiç değilse canını dilenen bir asker gibi elini bana doğru uzatıyor. Zafer kazanmış general kibriyle dik-

leştiriyorum o zaman omuzlarımı. Boyum uzuyor ya da bana öyle geliyor. Ben de artık başkalarına sahiden yukarıdan bakabilirim, seversem omuzlarını okşayabilirim, sevmezsem canlarını yakabilirim ve bundan utanmam, aksine neşe duyabilirim gibi geliyor. Kendimi büyükler kadar güçlü hissediyorum. Öyle hissetmeyi seviveriyorum. Mahsun'un sesi az evvelki gibi çıngıraklı değil, boğuk boğuk şimdi.

"Ver."

"Cık. Benim oldu artık."

"Senin başka oyuncağın var. Benim yok."

"Benim suçum mu sanki?"

Elimde tek gözlü ayı, koşa koşa eve çıkıyorum.

Mahsun ardımda kalıyor.

Evdekiler Muhlise'yi görünce nereden çıktığını soruyorlar. Sokakta bulduğumu söylüyorum. Yalan da sayılmaz hani. Önce oyuncağa sokak hayvanı muamelesi yapıp, "Sahibi vardır" diyorlar. Sonra, "Ay sokak şeysi, pistir" diye tiksiniyorlar. Bir ebeveyn sporu olarak giriştikleri mukavemet gösterisi bitince, babaannemle birlikte banyoya sokup, elmalı sabunla köpürte köpürte yıkıyoruz ayıyı. Oturup afiyetle yemeğimizi yiyoruz sonra. Annem, kokusu eve sinmeyecek sıhhat küpü bir şeyler pişirmiş. Küp küp sebzeler.

Ertesi gün, Mahsun'un annesi yanıma geliyor sokakta. Gülsuyu kokusu çalınıyor burnuma.

"Mahsun'un ayısı sende mi kızım?"

"Yoo" diye omuz silkiyorum. "Ne ayısı?"

Bir şey söyleyecekmiş gibi yüzüme bakıyor. Sonra da bir şey işitecekmiş gibi bizim balkona. İri bir lokmayı yutmaya çalışıyormuş gibi azıcık bekliyor ve en nihayet, "Kaybetti zaar" diyor. "Her şeyi kaybediyor zaten."

Başka da bir şey söylemiyor. Pek konuşkan bir kadın değil zaten. Bizimkiler arada evde ondan bahsederken cümlenin ba-

şına ya da sonuna muhakkak bir "zavallı" ekliyor. "Zavallı." "Kocası dövüyormuş diyorlar, zavallı." "Zavallının bir oğlu zekâ özürlü, öbürü anarşik." "Yusuf hapisten çıkınca nasıl da sevindi zavallı." "Zavallının beli sakat ama yine de haftanın altı günü evlere temizliğe gidiyor."

Neydi adı? Nezahat. Zavallı Nezahat.

Her daim görünmeyen bir yük altında eziliyormuş gibi duran omuzlarını iyice düşürüp gidiyor zavallı Nezahat Teyze. Ben de ilk beş buçuk yılını el yordamıyla geçirdiğim hayatıma kaldığım yerden devam ediyorum.

Öyle olur. Bazen bir kabahatin ardından kafasını duvarlara vurmaz hemen insan. Ne yaptığını anlaması biraz zaman alır. Sonrakiler çok daha kısa sürse de, o seferinde benimki yirmi dört sene aldı mesela. Hoş, o günlerde beklenmedik hadiseler yaşanmasaydı, belki eşref saatime denk gelen bir anda Mahsun'la kapı önünde karşılaşır, insaf edip ayısını geri verirdim. Ama öyle olmadı.

Yanlış hatırlamıyorsam Muhlise'nin elime geçişinden üç ya da dört gün sonraydı. Arka arkaya tuhaf şeyler vuku buldu. Ben kırmızı plastik topumu kanepenin altına kaçırdım. Annem yemeğin altını yaktı. Babaannem alt sıradaki dişlerinden birini kırdı. Ve babam bir arabanın altında kalıp öldü. Sıralama tam olarak böyle değildi sanırım. Durun, hatırlamaya çalışayım.

Babam bir sabah her zamanki gibi kamu sektöründeki bunaltıcı işine gitmek üzere, muhtemelen daha az bunaltıcı bulmadığı evinden çıktı. Ne var ki akşam her zamanki rotayı izleyip yuvasına dönmesi mümkün olmadı. Onun yerine ölüm haberi geldi. Trafik kazası. Talihsiz adamdı rahmetli. Saçma sapan bir şekilde can verdi.

Ölüm haberi tuhaf şey. İstenmeyen misafirlere benziyor. O gelince evin bütün düzeni bozuluyor. Kap kacağın yeri de-

ğişiyor, kimin nereye oturacağı karışıyor, her yerimiz ayıplanacak tozlar içinde kalıyor sanki, ne kadar ovsak da bir türlü tam temizlenmiyor. Annem haberi aldığı yere çöküverdi mesela. Kapının eşiğine. Başka zaman olsa hayatta oturmazdı oraya. Taş çekerdi, toz değerdi, hiçbiri olmasa, el âlem ne derdi. Ama ölüm haberi gelince dert etmedi artık bunları, oturuverdi. Böyle zamanlarda evdeki insanlar bir süreliğine donup kalıyor. Anlayamamakla anlayıvermek arasında geçen o kısa zamanda, an Dalí'nin eğri büğrü saatlerine öykünerek uzuyor. Ama insanlıktan nasibini almamış şeyler evin içindeki hayatlarına eski seyrinde devam ediyor. Perdeler içeri dolan rüzgârla şişmeye, pencereden giren toz zerrecikleri döne döne dans etmeye, sehpaya konan sinek ayaklarını birbirine sürtmeye, ocaktaki yemek cızır cızır pişmeye...

Zaten bir süre sonra mutfakta dibi tutan karnabaharın kokusu içeri kadar geldi. Babaannem çabucak gidip ateşin altını kapardı normalde ama o da olduğu yere yığılmıştı. Onunki çökmeden ziyade şiddetli bir düşmeydi. Belki de kendini fırlatıp atma. Çok emin değilim. Tek bildiğim, düşerken çenesini sehpaya feci çarptığı ve dişlerinden birinin kırıldığı.

Bense ne olduğunu pek anlamadım ilk etapta. Babaannemin yanına koşmak için elimdeki topu atıverdim. Üstü siyah çizgili, kırmızı plastik bir toptu. Yuvarlandı, yuvarlandı, kanepenin altına girip saklandı. Bir an, acaba önce topu mu çıkarsam, yoksa babaanneme mi koşsam diye tereddüt ettim. Sonra babaanneme gittim. Babaannemi dünyadaki herkesten, her şeyden, plastik toplardan bile daha çok severdim.

Sonraki günlerde hayatımızın seyri epey değişti. Gassal, mezarlık, taziye, mevlit şekeri nevinden bazı yeni şeyler öğrendim. Babamın nereye gittiğini uzun süre idrak edemedim. Şimdi bile tam olarak çözebilmiş değilim.

Gündüzleri kapımızın önünde ekseriya 36 numara ayak-

kabı, terlik sürüleri birikiyor, bizimkiler her yeni misafirle birlikte yeni baştan kova kova gözyaşı döküyor, akşamları babam eve gelmiyor ve televizyonu açmama izin verilmiyordu. Zamanla ayakkabılar azaldı, televizyon yasağı kalktı ama bizimkilerin gözpınarları bir türlü kurumadı. Bilhassa annem, akşamları güya korkmayayım diye beni yanında yatırıyor, sonra gecenin bir yarısı çığlık çığlığa sıçrayarak uyanıp ödümü patlatıyordu. Gözünü her kapadığında, gözkapaklarına gerilen sinema perdesinde babamın hayalini gördüğü için banyoya bile giremez olmuştu. Banyodan köpük içinde ve anadan üryan fırlamaları artınca, biricik gelininin evde birikmiş hatıralara dayanamadığına ve böyle giderse aklını kaçıracağına kanaat getiren babaannemin kararıyla, apar topar başka semte taşındık. Mahsun'u bir daha görmedim. Yıllar sonra o aşırı beyaz hastane odasında beynimi zorlayıp da hatırlamayı becerene kadar unuttum bile hatta.

Muhlise'ye gelince, birkaç gün oyalandıktan sonra onu da bir yerlere sokuşturup unuttum sanırım. Ancak babaannemin sıkıyönetim kararları uyarınca göç ettiğimiz yeni eve yerleştikten bir süre sonra, Muhlise kolilerin birinden çıkarak tekrar girdi hayatıma.

4

"Var git ölüm bir zaman da yine gel."
Karacaoğlan / *Var Git Ölüm*

Öncesi var mı diye epeyce yokladım ama bütün yollar beni Mahsun'a çıkardı. Ona yaptığım fenalığın evvelki tüm kabahatlerimden farklı bir yanı vardı. Malum güne dek yediğim nanelereya aklım ermemişti ya da esas niyetim kötülük etmek değildi. Fakat Mahsun'la durumumuz başkaydı. Birini, üstelik kendimden güçsüz birini, bile isteye incitmiştim. Ona ait, hem de kıymet verdiği bir şeye el koymuş, gücümü zafer sanmış, bundan memnuniyet duymayı bile başarmıştım. Yaşıma göre aşırı soğukkanlı, fazla sinsi davranmıştım. Tabii şimdi kalkıp da çocukları kanatsız melek ilan etmek safdillik olur. Yine de onların zalimliğinde cezai ehliyet taşımayan bir aymazlık mevcuttur. Benimkiyse, beş buçuk yaş hırçınlığını aşan, zehirli bir kötülük silsilesiydi. Büyüklüğe, yetişkinliğe öykünen bir kötücüllük. Hiç şüphe yok ki masumiyetimi ilk orada yitirmiştim. Eh, şaibeye istidadım olunca, devamı da çorap söküğü gibi gelmişti. Kaderimi Mahsun'un kederiyle lanetlemiş; hayatımın kalanını uçsuz bucaksız bir kabahatler denizinde su yutarak geçirmiştim. Buna bütün kalbimle inandım.

Malum kabahati hatırladıktan sonra, geceleri düşümde,

gündüzleri hayalimde hep Mahsun'u görür oldum. Hayalimde öfkeliydi, rüyalarımda küskün. Daima onu son gördüğüm, daha doğrusu hatırladığım yerde duruyordu. Yerde, gözü yaşlı. Benden bir şey bekler gibi ellerini uzatıyordu.

Böylece Mahsun'la yeniden görüşmenin hayalini kurmaya başladım. Onu bulmanın, af dilemenin, elini uzatıp kavuşmayı umduğu şeyi ikram etmenin, hayatımın orta yerine çöreklenen galiz suçluluk duygusunun kaynağını kurutup huzura ermenin hayalini. Gerçi, kırılan bir ayna yapıştırılsa mesela, kırılmamış haliyle bir tutulabilir miydi? Biz ona her baktığımızda paramparça görmez miydik kendimizi? Emin değildim. Ama sırf Mahsun'un ağlamaklı hayaleti peşimi bıraksın diye bile denemeye değerdi.

Yakında Hakk'ın rahmetine kavuşmayacak olsam kolayca gerçekleştirilebileceğime inandığım bir hayaldi bu. Ne var ki insan ölürken en çok hayallere geç kalıyordu. Vakit daralınca bütün kolaylar zorlaşıyor, mümkünler imkânsızlaşıyordu. Böyle düşündükçe büsbütün gönül koyuyordum kendime. Ruhun büyük mesafeler kat etmesine vesile olacak ufacık adımları atmayı akıl edebilmek için, ille de ölmek üzere olmak mı gerekiyordu?

Hülya kendi kendime içlenip durmama sinirleniyordu. Biraz da kıskandığından mıdır nedir, suçlulukla yakınlığımız onu her zaman huzursuz etmişti zaten. Hele de sinsice içime işleyen hastalık damarlarımda fink atarken, uzak bir hatıraya takılıp kalmama anlam veremiyordu.

"Amaaan, dert ettiğin şeye bak! O yarım akıllı Mahsun'un, değil ayıyı, adını bile hatırlayacak hali yoktur şimdi" demişti bir keresinde. Sonra da gevrek gevrek gülerek eklemişti:

"Ayı desen malum, leş gibi kapıcı dairesinden kurtulup, kapağı orta sınıf konforuna attığı için memnun. Bir sen takıyorsun böyle her haltı kafaya. Gevşe biraz cicim."

"İnsanı kendi kötülüğünden fazla üzen bir şey yok Hülya.

Ölmek üzereyken bile böyle bu. Hatta en çok ölmek üzereyken böyle."

O zaman Hülya, hamuru kötülükten karılmış bir ırkın mensubu olduğumu hatırlatıp, kusurlarımı abartmamın âlemi olmadığını söylüyordu. Karşı çıkıyordum. İçimde kıpırdanan karanlıktan dem vuruyor, dünyadan onun refakatinde göçmek istemediğimi anlatıyordum; işe yaramıyordu.

"Senin o karanlık dediğin şeyden herkeste var canım. Alayı da karanlığıyla yaşayıp karanlığıyla ölüyor. Televizyonda söylüyorlardı geçen, karadelikler yakınlarındaki yıldızlardan kopan parçaları yutarak büyüyormuş. Tıpkı insanlar gibi. İnsanlar da içlerinin karanlığını, ruhunu emdikleri başka insanların aydınlığıyla besliyor. Anlasana, herkes birbirinin katili. Ama sorsan, herkes Çobanyıldızı, herkes incitildi, herkes aldatıldı. Peki o zaman inciten kim, kim kırdı bunca insanı? Şunu kafana sok artık, kötülük bu türün hamurunda var."

"Bırak bayık yazarlar gibi fırfırlı laf peşinde koşmayı Hülya. Hayat tokat atıyor, sen kalkmış burada tirat atıyorsun."

"Eee, senin yaptığın ne şimdi?"

"Üzüm üzüme baka baka işte. Neyse, ne diyeceksen dolandırmadan söyle."

"Diyorum ki suçta yalnız değilsin, bütün cezaları da tek başına üstlenemezsin. Neymiş efendim sabi sübyanken sümüklünün tekinin ayısını almış da, şimdi keşke geri verebilseymiş de. Derdin mi yok allasen? Sen tedavine odaklansana!"

Hülya'nın tarihin yazdığı en sıkı hümanistlerden olduğu söylenemezdi. Ben de değildim. Ama aramızda minik bir fark vardı. O yaptıklarından dolayı acı çekmek üzere dizayn edilmemişti. Bense neredeyse sadece bu amaca hizmet için yaratılmıştım.

Gündüzler illetli, geceler meşakkatliydi. Mahsun'un rüyalarımı işgal etmediği nadir uykularda dahi huzur bulamıyor-

dum. Aldığım ilaçlar sersemletiyordu, sık sık ateşleniyordum. Hummalı gecelerde bazen rüyalar gerçeklere, gerçekler rüyalara karışıyor, dünya bulanık bir suyun aksinde fır fır dönüyordu. O zaman hakikatin sağlamasını yapmak ister gibi, olan biteni Hülya'ya anlatıyordum.

"Dün gece rüyamda hemşirenin teki tokat attı bana."

"Rüya değildi canım."

"Nasıl yani? Geceleri dövüyorlar mı beni burada?"

"Kâbus görüyordun, çığlık atınca hemşire geldi. Seni uyandıramayınca da filmlerdeki gibi bir tane geçirdi. Gözünü açtın, sonra onca patırtıyı koparan dedemmiş gibi yine daldın gittin mışıl mışıl. Dayak değildi yani, ilkyardıma say."

Bazen de rüyaların gerçekliğinden şüphe duyuyordum.

"Dün gece yarısı adamın biri bu odaya girdi mi?"

"Bilmem, uyuyordum. Hayırdır, böbreklerin mi kayıp?"

"Dalga geçme. Bir ara gözümü açtım, adamın teki karanlıkta durmuş bana bakıyordu."

"Bir de hastane sapığı mı çıktı başımıza? Sakalları var mıydı, ak sakallı dede de olabilir bak."

"Yok be, hastabakıcı filandı galiba. Bir uyandım, başımda dikiliyor. Karanlıktı, yüzünü seçemedim. Korkma dedi, rüya görüyordun dedi. Ben de hâlâ rüya görüyorum sandım. Sonra adam odadan çıkacak oldu, niyeyse dur, gitme dedim."

"Sen?"

"Hı hı. Sonra uyumuşum yine."

"Gitme dediysen kesin rüyadır o tatlım."

Sıkıcı hastane odamda, serumdu, ilaçtı, testti bahanesiyle sağımı solumu kurcalayan personelden yaka silkmekten ve sosyolojik gözlem kisvesi altında televizyondaki en berbat programları son ses izleyen Hülya'yla cenk etmekten artakalan zamanlarımda, bir tür can havliyle defterimi doldurmaya çalışıyordum. Yıllar önce, yeni bir romana başladığında, ya bitireme-

den ölürsem endişesiyle evden çıkmayan bir romancıdan bahsedildiğini duymuştum. O zamanlar kadının halis akıl hastası olduğunu düşündüysem de artık onu pekâlâ anlıyordum. Benimki sadece kimsenin görmeyeceği, görse de en ufak kıymet vermeyeceği kıytırık bir defterdi. Yine de ortasında bırakmaktan, sonunu getiremeden şirket-i ömürden emekliye ayrılmaktan korkuyordum.

Hastaneye yatar yatmaz, hastabakıcılardan birinin avucuna üç beş kuruş sıkıştırıp, sabahları bulabildiği bütün gazeteleri toplayıp odama getirmesini istemiştim. Cemil'di adı. Her sabah, ağzında akşamdan kalma ekşi bir koku, sabolarını parkeye sürte sürte gelip gazeteleri bırakırdı. Bir şey söylemeden gelip gitmesi ayıp kaçacakmış gibi, her defasında, "Bu kadar gazeteyi ne yapıyorsun be abla? Hepsi aynı haberi yazmıyor mu? Gözüne yazık" demeyi vazife bellemişti. Çok okumayı nörolojik bozukluk olarak görüyordu sanırım. Bir keresinde birine benim için, "Yanlış servise yatırmışlar bu manyağı" dediğini işitmiştim kapının ardından. Tezine gerekçe olarak konuşmalarımla ilgili bir şeyler sunmuştu ama tam o sırada koridorda geleneksel hasta yakınları-doktorlar güreş turnuvası başlayınca, kopan tantana yüzünden lafın orasını duyamamıştım. Zaten hakkımda ne düşündüğü umurumda değildi. Sabahları muntazaman gazetelerimi getirmesi ve mümkünse akşamları daha az sarmısak yemesi, kendisiyle uygar bir ilişki sürdürmem için kâfiydi. Hülya her sabah Cemil'in arkasından muhakkak, "Allah aşkına, geceleri bok mu yiyor bu adam? Yine leş gibi kokuttu her yeri. Şu pencereyi ittirsene azıcık" diye söylenirdi. Ben de, hayatta hiçbir işe yaramama düsturunu refakatçilikte de sürdüren istikrar abidesi arkadaşımın sözlerini emir telakki edip, pencereyi ardına kadar ittikten sonra, gazeteleri önüme çeker, haberlere yumulurdum.

"Pazarşehri'nde adamın biri amcasının oğlunu bıçaklamış. Hem de ne için!"

Pür dikkat izlediği izdivaç programından gözlerini ayırmadan sorardı Hülya.

"Niçin?"

"Okeyde taş çaldı diye."

"Belki de çifte dönüyordu. Hiç değilse elle tutulur sebebi var. Dün okuduğun daha saçmaydı. Hani aile mezarlığında kalan tek yer için kavga ederken, küçük kardeşini öldürüp mezar yerini kaptıran avanak."

"Evet, koydum zaten defetere."

Derken bir sabah yine sevgili refakatçimle, farklı şehirlerde vuku bulmuş iş cinayeti haberleri vesilesiyle, demografik özelliklerin suç oranına etkisi üzerine istişareye dalmışken, beklenmedik bir şey oldu. Doktor Kâzım, yüzünde bozulmuş pastalardan mamul ayçöreği gibi bir gülümsemeyle odaya girdi ve pırıl pırıl parlayan gözlerle yüzüme bakıp ölmeyeceğimi müjdeledi.

Doktorun avdet etmesiyle ilgili ilk kısım bıktırıcı ölçüde sıradandı da... Ölmeyeceğimin muştulandığı ikinci kısım, sahiden beklenmedikti. Hülya da, ben de öylece kalakaldık. İş cinayetleri anında gündemden düştü. Evet, can tatlıydı ama neticede herkesin kendi canı en şerbetlisiydi. Hülya, ne zırvalıyor bu adam der gibi yüzüme baktı, ben de duyduklarımın doğruluğunu tartmak istercesine Hülya'nın yüzüne kaydırdım bakışlarımı. Doktor Kâzım, kendiyle iftihar ettiğini gizlemeyen çocuksu bir coşkuyla durmaksızın konuşuyordu ama öyle şaşırmıştım ki söylediklerini dinleyip anlamaya çalışmak aklıma gelmiyordu. Ne anlatabilirdi ki hem bana? Eski melodramlardaki gibi karışan röntgen filmlerinden filan mı bahsedecekti? Daha dün gidiciyken bugün kalmakta karar kılışım nasıl açıklanabilirdi?

Kusura bakmayın, bunca zaman elbirliğiyle akıl ve ruh sağlığınızın içine ettik; sizi iğnelerle kevgire, testlerle kalbura çevirdik. Fakat sıkı durun, şimdi muazzam bir haberimiz var. Hepsi boşunaymış!

Hoş, doktor böyle deseydi de isyan etmezdim. Ölmeyeceği için isyan mı eder insan! Ne hastaneyi mahkemeye verir, ne doktora tazminat davası açmaya yeltenirdim. Yeter ki ölmeyeyim.

Vaziyeti anlamak için can kulağıyla dinlemenin elzem olduğunu müşahede edince, şaşırmakla vakit kaybetmeyi bırakıp doktoruma kulak verdim.

Hararetle, neşeyle, gizlemediği bir böbürlenmeyle anlatıyordu. Hastalığım hızla geriliyordu. Bir süredir farkında olsalar da, gereğinden evvel umutlandırmamak için çenelerini tutmuşlardı ama son yapılan testlerle birlikte vaziyet netlik kazanmıştı. Uyguladıkları yeninin yenisi tedavi işe yaramıştı ve vücut beklediklerinden bile hızlı cevap vermeye başlamıştı. İyileşiyordum!

Konuşmanın tam bu noktasında Doktor Kâzım'ın sırtında iki devasa kanat belirdi ya da bana öyle geldi.

"Ölmeyecek miyim yani?" diye sordum, sesimde konfetilerle. Böyle durumlarda anlatılanı anlasanız da emin olmak, hatta mümkünse ıslak imzalı belge filan almak istiyorsunuz. Sanki size verilen söze rağmen ölürseniz, öbür tarafta cehennem personelinin karşısına dikilip elinizdeki belgeyi sallayarak, "Yalnız böyle anlaşmamıştık" filan diyeceksiniz.

"Hayır" diye cevapladı Doktor Kâzım. Yanlış cevap! Beş yıllık tıp tahsili kusura bakmasın ama ancak tafsilatın peşinde koşarken hakikati gözden kaçıran ahmakların verebileceği türden bir cevaptı bu. Vaziyet anlattığı kadar iyimserse bile en azından, "Şimdi değil" demesi gerekirdi. "Şimdilik ölmeyeceksin."

Tabii o esnada bunlara hiç aldırmadım. Yapı itibariyle bardağın dolu tarafını görmekte mahir sayılmam. Boş tarafını dahi göremem. Bardağa bakıp eski çamları hatırlayarak kahırlanmayı tercih ederim. Ama böyle şeylere, hatta hiçbir şeye takılacak durumda değildim. Ölmeyecek, daha doğrusu yakın zamanda

saçma sapan bir hastalığın pençesinde pisi pisine can vermeyecek oluşuma doya doya sevinmek için kendime müsaade ettim.

İçimde bir yerlerde sinsice gizlenen umut zehrine rağmen, hiç beklemediğim bir havadisti bu. Doktor Kâzım mevzuyu hızla tıp âleminin inkişafına bağlasa da bence düpedüz mucizeydi.

Ama sonra, o vakte dek olan biteni çıt çıkarmadan izleyen Hülya, kulağıma eğilerek korkunç şüphesini fısıldayınca, sevincim kursağımda, öylece kalakaldım. Durup arkadaşımın yüzüne baktım. Neşene limon sıkmak istemem ama evet, bunu da göz önünde bulundurmalıyız, der gibiydi. Hakikaten, doğru olabilir miydi? Nasıl akıl edememiştim? Bu defa rötarlı bir şüpheyle doktora çevirdim bakışlarımı. El kol hareketleri vücudunun kalanıyla uyum içinde görünüyordu. Avuç içlerini gizlemiyordu. Burnunu kaşımıyor, gözlerini kaçırmıyordu. Öksürmeye ya da ıslık çalmaya filan da girişmiyordu. Velhasıl hiç de yalan söylüyormuş gibi bir hali yoktu. Beden dili dedikleri fal biliminden biraz anlardım ve halis muhlis Hipokrat yeminli doktorum palavracıya benzemiyordu. Demek ki bir an için aklıma, daha doğrusu Hülya'nın aklına düşen şüphe, yani aslında tam da beklediğim gibi ölmek üzere olduğum ve doktorumun ölmeyeceğimi müjdeleyerek son günlerimi mutlu geçirmemi sağlayacak bir güzellik yapmaya çalıştığı endişesi, safi kuruntudan ibaretti. Muştucumun beden diline bakılırsa sahiden de ölmüyordum. Doktoru yeniden inceledim. Dimdik ayakta durmuş, ellerini beline koymuştu. Kaşları hafifçe yukarı kalkmıştı, gözleri ışıl ışıl parlıyordu. Bu durumda beden dili, benden hoşlanıyor olabileceğini fısıldıyordu. Sonra karşımdaki aynadan aksime baktım. Göğüs kısmında akşamki hastane mönüsünden nadide örnekler taşıyan pijamalarım, darmadağınık, yağlı saçlarım, halka halka morarmış göz altlarım... Yok canım, ıssız adaya düşmemiş birinin bana ilgi duymasına imkân yoktu. Ya beden dili bilimi iflas etmişti ya da Doktor Kâzım'ın bedeni çat

pat anlasa da konuşacak halde değildi. Kim bilir. Umursamadım. Müjdenin tadını çıkaracak, hayatta kalmanın sefasını sürecek ve dertlenecek bir şeyler bulmayı en azından bir süre için erteleyecektim. Bu kadar saadet her ölümlünün hakkıydı.

Sonraki haftalar, öncekilere kıyasla ferah geçti. Acıklı hikâyelerden mümkün mertebe uzak durmaya çalışıyor, "Duy beni" diye diye başımda dönen rüzgârın zulmünden kurtulmak için pencereleri kapalı tutuyordum. Hülya da sağ olsun, destek olmak için elinden geleni yapıyor, arada bir kendince hınzırlık edip, "Hadi ver şu defterini de matrak bir şeyler okuyayım" diyordu.

O zaman haberlerden fal tutmak için fihristin harflerinden birini seçiyordum.

"R olsun."

Hülya R'yi buluyor, sonra hızla haberleri tarayarak içimizi karartmayacak bir havadis seçip okuyordu.

"Şu nasıl? Robarlı Yılmaz, tutması için kardeşi Turan'a çatıdan buzdolabı attı."

"Hatırlıyorum onu. Eski haber."

"Adamlar merdivenden indirmeye üşenmişler. Yılmaz yukarıdan buzdolabını atmış, kardeşi ezilmiş."

"Matrak dediğin bu mu şimdi?"

"E, değil mi? Yukarıdan buzdolabı atıp aşağıdan tutmak nedir hacı cavcav? Dikkatini çekerim bak, pencereden de değil ha, çatıdan. Buzdolabının çatıda işi ne? Var ya, bence bizim şaşkaloz biraderler sırf bu operasyon için, pencereden sığmaz o diye, aşağı indirmek yerine çatıya çıkardılar buzdolabını."

"Bilmiyorum, bana komik gelmedi."

"Aman iyi. O zaman Baksı'dan tam ağzına layık, iştah açıcı bir haber geliyor. Yirmi dört yıldır yün, orlon ve kadife parçaları yiyen A. N., çeyizini yediği için eşi tarafından terk edildi. Bak bak, haberin yanında adamın ağzından iplikler sarkan bir de fo-

toğrafı var."

"Ha, hatırlıyorum ben bunu. Adam hasta, ondan yapıyor. Yazık yani bir yerde."

"Off, ciğer söndüren bileşim. Hem politik doğrucu hem kronik mutsuz. Ömür törpüsüsün yeminle."

Sonra televizyonu açıp dünya yansa saçını tarayacak kaygısızların arzı endam ettiği bir izdivaç programı buluyordu Hülya. Çiftler konuşmak için çay molasına çıkıp, stüdyo konukları giyaplarında çiftetelliye başlayınca da oturduğu yerden kıkırdıyordu. Ben her şeyi kafaya takıp yükümü ağırlaştırmakta ne kadar mahirsem, o da hafiflemenin yolunu bulmakta o denli marifetliydi.

Günlerimiz böyle geçip gitti. Bunu da tattırmadan hayatta bırakmam'cı ısrarkeş ev sahiplerine benzeyen Doktor Kâzım'ın, her gün bir yenisiyle çıkıp geldiği mühim testler, mecburi tetkikler, elzem tatbikler derken, en nihayet sıkı bir gözetim şartıyla hastaneden çıkmama izin verildi. Böylece o asap bozucu beyazlıktaki hastane odasını, duvarlardaki sıva çatlaklarını, hemşire dedikodularının fısıltısını, hastabakıcı sabolarının gıcırtısını, koridorlara sinen formol kokusunu, geceleri diğer odalardan yükselen hasta iniltilerini, gündüzleri etrafa yayılan ziyaretçi gürültülerini, hepsini ama hepsini büyük bir memnuniyetle terk ettim.

***

Hülya'yla birlikte taksinin arka koltuğuna kurulmuş eve dönerken, bu mucizenin bir sebebi olduğundan emindim.

"Anlasana Hülya, eşeğimi evvela kaybedip sonra bulmam boşuna değil. Hatamı fark etmem, telafi etmem isteniyor."

"Hayırdır, iyi saatte olsunlara mı karıştın, kim istiyor?"

Şoförün şaşkın bakışlarına aldırmadan bütün kalbimle ce-

vap verdim.

"Bilmem. Hayat işte. Belki de yukarıdaki."

"İyice şaşırdın kendini. Sen Allah'ın varlığına bile inanmazsın ki."

"Ama olmadığına da inanmıyorum."

"Bilgin olsun diye söylüyorum, gezegenimizin yüzölçümü tamı tamına 509.600.000 kilometrekare."

"Eee?"

"Ve her yanı deprem, sel, patlayıp duran volkanik dağ kaynıyor. Kuzey ülkelerinde millet sapır sapır intihar ediyor, Ortadoğu'da kan gövdeyi götürüyor. Bizim buralar bile video oyununa döndü, her gün bir yerde bir zıkkım patlıyor. Ozon çoktan sizlere ömür, buzullar şakır şakır eriyor, kelaynakların soyu tükenmek üzere ve *caretta caretta*'larla pandaların vaziyeti de parlak değil."

"Sadede gel."

"Bu hengâmede kim takar senin yersiz hicranını?"

Hülya yanlış yere takılıyordu. Benim derdim, üst katta kimin ikamet ettiği değil, alt katta işlerin neden böyle gittiğiydi. Bir yaratıcı değil, anlam arıyordum. Parçayı değiştirecek bütünden ziyade, bütüne mana katacak minik bir parça.

"Bazen her şey tek bir sebebe bağlıdır Hülyacım. Afrika'da kanat çırpan kelebeğin sağda solda yarattığı hasarı duymadın mı?"

"Ah be kuzukulağım, kendini bu kadar ciddiye almasan. Bırak başkalarını, bizim başımıza gelenler bile genellikle bizimle ilgili değil. O kadar da mühim değiliz yani."

"Sen istediğine inanmakta serbestsin, ben bu hastalığı işaret kabul ediyorum."

"Aman et, etmezsen hatırım kalır! Eee, ne yapacaksın peki işaretinle, onu da düşündün mü?"

"Belki Mahsun'u bulup, emanetini iade edersem..."

"Yok artık, iyice saçmalıyorsun!"

"Sana saçma gelmesi, saçma olduğu anlamına gelmez. Üstelik bence saçmalıktan bahsetmek için uygun biri de değilsin."

Hülya uzun uzun baktı suratıma. Bakışları kaygıyla sitem arasında gidip geldi, yüzü gölgelendi. Sol yanağındaki yanık izi biraz daha kararırken, benzinin kalanı soluklaştı sanki. Galiba ciddi olduğumu anladı. Tepkisinin sebebini biliyordum elbet. Ama yapılacak en doğru şeyin bu olabileceğini de hissediyordum. Hayatı boyunca hep yanlış yapıp sonra da ıstırap duymuş biri olarak, doğruyu aramak mühimdi benim için. Herkesin kendine göre nedenler uğruna endişelenmeye hakkı vardı. Ben kendiminkiler için endişelenecektim, Hülya kendininkiler için.

O gün konuyla ilgili başka bir şey söylemedi Hülya. Herhalde işi inada bindirmekten kaçındı. Üstüme gelmezse zamanla kendi kendime vazgeçeceğimi sandı.

Şoför de bir deliyi inceler gibi, dikiz aynasından ilgiyle, uzun uzun suratıma baktı. Fakat o da bir şey demedi. Uzun uzun bakıp da susanların aklından geçenlerden korkmalı.

5

"... kurbanlarımızı hep ölü bulurduk."
Jerzy Kosinski / *Boyalı Kuş*

Tarihteki dönemlere birer isim verilir. Yaşanırken değil, her şey olup bittikten sonra. Hekimden sorma, çekenden sor demişler. Yaşayan, derdi pekâlâ bilir de, istikbalde o derdin nasıl tarif edileceğiyle ilgili en ufak fikre sahip değildir. Kavimler mesela, göçtüklerini fark etseler de yaptıklarının Kavimler Göçü olduğunu bilmez. Yontma Taş Devri sakinleri, taş yonttuklarının ayırdındadır elbet ama devindikleri devranın ileride böyle nam alacağını kestiremez. Bu isimler hep sonradan üflenir zamanın kulağına. Tarih tarihe karıştıktan sonra.

Oysa benim durumum farklıydı. Doktor Kâzım daha en başından nekahet dönemi demiş, devir başlamadan adını müjdelemişti.

Hastaneden çıkacağımı öğrenişimle eve gelişim arasında geçen zamanda kalbime yayılan okaliptüs ferahlığı, yerini rakı masalarında bile hoş karşılanmayacak türden bir efkâra bırakmıştı. Aşırı hüzünlü, ağzım yüzüm dağılmışçasına kübik, mütemadiyen melankolik bir hale bürünmüştüm. Picasso'nun mavi dönemi, Cézanne'ın Prusya mavisiydim. Çünkü nekahet nam bu feci zaman, içinde bir çeşit hastane rayihası barındırıyordu. Hastaneden kurtulsam da hastalığın pençesiyle rabıtamı kes-

meme müsaade verilmiyordu. Tamam, iyileşmiştim ama nasılsa ölmüyorum diye öyle kafama göre serserilik edemezdim. Dinlenmem lazımdı. Hastane odamda iki seksen yatmayacaksam bile, yatak odamdaki karyolaya uzanacak, hadi olmadı salonumdaki kanepede uzun oturacaktım. Tetkikler, teşhisler, testler, tedaviler, terapiler derken vücudum bitap düşmüştü. Avuç avuç yuttuğum ilaçlar besili beygirleri bile sersemletecek kuvvete mazhar olduğundan, zihnim de revnakla ışıldıyor sayılmazdı. Hülasa, sağlam vücutla sağlam kafayı bir araya getirip, postu büsbütün toparlayana dek iyi bir tımar şarttı. Hülya'nın hastabakıcılık maharetinin ilaç saati hatırlatmakla sınırlı olması hasebiyle, iş başa, baş dara düşmüştü.

Nekahet dönemim dört duvar bir hafıza arasında, kafesteki kuşlar kadar hür geçiyordu. Ölmemiştim ve hayatımın kalanıyla ne yapacağıma dair en ufak fikrim yoktu. Raporuma bakıp bakıp, hiç değilse bir müddet daha işyerindeki zibidilere katlanmak mecburiyetinde olmayışımla avunarak kendimi şanslı saymayı deniyordum. Gündüzleri, Hülya'nın son ses seyrettiği izdivaç, moda ve yemek programlarının patırtısı refakatinde, gazetelerden kestiğim haberleri defterime yapıştırıyor; geceleri, rüyamda ellerini uzatıp, nerede kaldın diyen melalli bir nazarla yüzüme bakan Mahsun'un gazabından kurtulmaya uğraşıyordum. Bazı geceler elleri sarmaşık olup boynuma dolanıyordu. O sıktıkça soluğum kesiliyor, ağzım karanlık bir mağara gibi aralanıyor, dilim zehirli yılanlar misali raks ederek dışarı çıkıyordu. Kan ter içinde uyanıyor, hemen yanımda mışıl mışıl uyuyan Hülya'yı tedirgin etmemek için parmak uçlarıma basarak odadan çıkıp salona süzülüyordum.

Orada uyku hazretlerinin avdet etmesini beklerken, vakit geçirmek için televizyonu açıyordum. Televizyon, mutluluktan geberen aile bireylerinin suretleriyle dolu bir fotoğraf albümüne benziyordu. Yüzlerinde aptallığın her türlü emaresini taşıyan şen şakrak insanlar, mütemadiyen halay çekip çifte-

telli oynuyor, evlenmek üzere tanışıyor, çocuk yapmak üzere zifaf odasına giriyor (bu programda sunucular, kapının ardında bekleyip, içeriden çıkan kanlı çarşafı ekrana tutmaktan, yeni doğan bebeğin adını kulağına üç kere fısıldamaya kadar üstlerine düşen bütün dünürlük vazifelerini ihtimamla yerine getiriyorlardı), pop yıldızı olmak üzere şarkı yarışmalarına katılıyor, ıssız adalarda birbirlerini yiyor, pahalı arabalara binip kalori sorununu sonsuza dek çözen margarinler tüketiyorlardı. Haberler genellikle gayri safi milli hasılanın her şey demek olmadığı, bizim bizden başka dostumuz bulunmadığı, içte ve dışta anbean artan düşmanlara karşı tek yumruk olup kenetlenmemiz gerektiği fikirleri üzerine inşa ediliyordu. Neredeyse günaşırı ve herhalde bu yüzden de pek sıradanmış gibi yalapşap verilen suikast ve bombalama havadisleri de her defasında, teröristlerin nasıl ele geçirildiği ve bu şehit cenneti vatanı kimsenin asla bölemeyeceği üzerine yapılan şehvetli bir BaşBüyük konuşmasıyla nihayete eriyordu.

Bu kaçıklar kumpanyasına maruz kalmak, suçluluk duygumu, şeker komasına girmiş diyabetikler misali azdırıyordu. Ben içeride kendi karanlığıma mahpustum ama dışarıda da hayat ışıltıyla parlamıyordu. Etrafımı örümcek ağı gibi saran cinnet ve cinayet festivalinde nefes alamıyordum. Koca bir dünyayı değiştiremeyeceğim aşikârdı; fakat, "Herkes kendi kalbinin tortusunu süpürse, belki o zaman" deyip, kendi dünyamı değiştirmeye bile çalışmamıştım. Kahraman olmak istediğim yoktu. Ne yaparsam yapayım, bu dünyayı anonim bir kambur gibi terk edeceğimin gayet fakındaydım. Ama hiç değilse, yıllar boyu içimde biriktirdiğim yükü azaltmak, doğrusunu sezdiğim bir yanlışı hal yoluna koyup az da olsa ferahlamak arzusundaydım.

Böylece o uykusuz gecelerden birinde, nekahet dönemimle vedalaşarak bir an evvel işe koyulmam gerektiğine karar verdim.

Deliksiz bir uyku çektiğini bizzat teşhis etmiş olmama rağ-

men, sabah gözünü açar açmaz, "Şu pencereleri kapasana yatmadan. Dünyanın rüzgârı kulağıma doldu yine, sabaha kadar kâbus gördüm" diye söylenerek, güne her zamanki hoş sedasıyla başlayan Hülya'ya müjdeyi verdim.

"Toparlan çekirge, gidiyoruz."

"Hayırdır? Kargalar kahvaltıya oturmadan nereye?"

"Eski bir arkadaşı görmeye."

Senin eski arkadaşın, onu bırak, arkadaşın mı var, der gibi bir istihzayla baktı yüzüme.

"Kimmiş o?"

İtiraz kabul etmeyeceğimi baştan bildiren kati bir ton tutturmaya çalışarak verdiğim cevap, kısa ve netti:

"Mahsun."

6

"Boşunaydı geri dönmek."
William Blake / *Küçük Kız Bulundu*

Eski mahalleye giden otobüslerin kalktığı Zafer Meydanı'na vardığımızda, etrafta in cin top oynuyordu.

Meydanın güney cephesinden aşağı uzanan Uzun Cadde'ye baktım. Ömrüm boyunca yaz, kış, gece, gündüz, defalarca geçmiştim oradan. Eskiden yılın her günü, günün her saati, gezegenin kalanı boşalmış da bütün insanlık oraya doluşmuş gibi kalabalık olurdu. Okulu kırmış öğrenciler, dünyanın bir ucundan gelmiş turistler, eğlenmeye çıkmış gençler, kol kola iliklenmiş sevgililer, önemli gün ve haftalarda toplanan eylemciler, kışın kestaneciler, yağmurlu havalarda şemsiyeciler, her mevsimde simitçiler, sokak müzisyenleri, maça giden yahut maçtan dönen futbol fanatikleri, insanlar, insanlar...

Şimdiyse birkaç seyyar turşucu ve gidecekleri yere varmak için caddeyi kullanmak mecburiyetinde kaldıkları ürkek yüzlerinden okunan tek tük talihsiz yolcu dışında kimsecikler yoktu. Ortalık kadidi çıkmış sokak köpeklerine, kuyruğuna teneke bağlanmış uyuz kedilere ve konup göçmeyi meslek edinmiş işkilli güvercinlere kalmıştı. Dünyanın sonunu anlatan bir filmin setinde geziyormuş gibi hissettim kendimi. Devri mahşer gelmiş ve İsrafil borusunu üfleyip insan türünün tekmilini başka

bir mıntıkaya yönlendirmiş olmalıydı. İğne atsan yere düşmez Uzun Cadde'nin bu tenhalığına başka izahat bulamıyordum. Buluyordum aslında. Yine civardaki konsolosluklardan biri, ülkesinin gizli servisi tarafından asayişin berkemal olmadığı konusunda ikaz edilip, emniyet gerekçesiyle kapısını sürgüleyerek personelini memlekete tatile yollamış filan olmalıydı. Son zamanlarda böyle alengirli sinyaller geldiğinde, genellikle bir yerlerde biri üstündeki bombalarla birlikte kendini patlattığından, bilhassa şehrin kalabalık noktalarında yaşayanlar, civardaki konsolosluk kapılarını gözleyip, ona göre hareket etmeye başlamışlardı. Caddenin terk edilmişliğine bakarken mateme benzer dikenli bir his çöreklendi içime. Geri dönmemek üzere giden birinin ardından gülümsemeye çalışarak el sallamak gibi bir his. Telafisiz. Bana ait bir şeyin çalındığını ve çokça hırpalandığını hissettim. Tansiyonum mu düştü nedir, aniden bitkinleştim. Tam o sırada nereden çıkıp geldiğini anlayamadığım uzun saçlı bir delikanlı bitiverdi yanımda. Elindeki tomardan çektiği kâğıtlardan birini burnumun dibine uzatıp gür sesiyle şakıdı.

"Şehitlik çok güzelse, kendi gitsin askere! Öldürmiycez ölmiycez, kimsenin askeri olmuycaz!"

Yüzüne baktım. Elindekini alırsam dünyanın güzelleşeceğine bütün kalbiyle inanmış gibi bir hali vardı. Taş çatlasa on dokuzundaydı, belli ki henüz askerliğini yapmamıştı. Yakında bir yolunu bulup gönderirler diye düşündüm. *Hair* filmindeki gibi saçlarını kazırlar evvela. Saçları insanda merhamet uyandıracak kadar parlaktı. Bir süre birbirimize baktık; o umutla, ben bezginlikle. Uzattığı bildiriyi almaya zahmet etmeyeceğimi anlayınca, hayal kırıklığına uğramış gibi yüzünü buruşturup uzaklaştı. Yol üzerinde gördüğü tek tük birkaç kişiye daha vermeye çalıştı elindekini. Çok geç meden, ilerideki turşuculardan birinin oğlanın yanına koştuğunu, sonra saçlarına asılıp peşi sıra çekiştirdiğini gördüm. Gayriihtiyari ince bir çığlık söküldü

dudaklarımın arasından. O arada başka bir turşucu gelip, elindeki kelepçeleri minik bir balık gibi çırpınan oğlanın bileklerine geçiriverdi. Her şey göz açıp kapayıncaya kadar olup bitti. İki turşucunun arasında, az ileride beliriveren polis otosuna götürülürken, yardım umar gibi geriye dönüp baktı oğlan. Götürülüşünü izlerken, tüh dedim içimden; dünya gittikçe tekinsizleşiyor, artık turşuculara bile güven olmuyor.

Üzerime çullanan bitkinliğe baş dönmesinin de eşlik etmeye başladığını hissedince, orada daha fazla oyalanmadan hızla otobüs duraklarına yöneldim.

Başka zaman olsa, "Doktor Kâzım'ın verdiği istirahat süresi dolmadan yollarda ne işin var" serzenişinden girip, "Beni umursamıyorsun" siteminden çıkacağı uzun bir mızmızlanma potpurisi sunardı Hülya. Ne hikmetse bu defa ağzını bıçak açmıyordu. Çaresiz, yolumu ararken koordinatları bir başıma tayin etmek mecburiyetinde kaldım.

Taşındığımızdan beri bir kez olsun uğramamıştım eski mahalleye. Adresi bulmamı kolaylaştıracak pek az şey hatırlıyordum. Hafızam başına buyruk bir komutandı. En gereksiz tafsilatı hatırlarken, en lüzumlu şeyleri unutmayı marifet sayardı. Yıllanmış rüyaları hatırlarken evimin yolunu unutmam herhalde bundandı. Zurnazen Mustafa Paşa semtinde boy vermiş harcıâlem bir mahallecikte otururduk eskiden. Üstümden tır misali geçen zamanın tozu, sokak tabelasını da kaplamış olmalı ki, adını bile çıkaramıyordum. Tek bildiğim, Yedi Tepe İlkokulu'na uzak olmadığıydı. Çünkü mahallenin yaşça büyük çocukları, sabahları siyah okul önlüklerini kuşanıp, boyunlarında kolalı beyaz yakaları, sırtlarında üstü He-Man ya da Çiçek Kız desenli çantaları, ellerinde beslenme çantaları ve omuzlarında mataralarıyla, savaşa gider gibi tam teçhizatlı, okul yoluna koyulurken, ben garip, pencerede gıptayla iç çekerek, munis, muti arkalarından bakakalırdım. Onların haftanın beş günü nispet yapar gibi salına salına gittiği ve benim kapısından içe-

ri bakma bahtına bile erişemediğim okulun adı kalmış aklımda. Günahkâr Âdem'in hayırsız evlatları böyledir. Nankör ve vefasız. Gidemedikleri şehirlerin ismini gittiklerinden, kendilerini sevmeyen insanların cismini sevenlerinden, gerçekleşmemiş hayallerin hevesini gerçekleşmişlerden berrak hatırlarlar. Kavuşamamak nasıl aşka teşvik ederse, vuslat da günü geldiğinde unutmaya azmettirir.

Zurnazen Mustafa Paşa durağına varan otobüsten indikten sonra, muhtara gidip kayıtlardan adres çıkarttırmak geçti aklımdan. Muhtarlığı bulmak, bilmediğim bir adresi aramaktan daha kolay olur diye düşünmüştüm. Ama neyse ki öyle teşekküllü bir hafiyeliğe lüzum kalmadı. Tanıdık bir yere, bildik bir isme rastlama arzusuyla aylak aylak yürürken, Amber Efendi Camii'nin pattadanak önüme çıkıvermesiyle, kafamda çocukluğumun Pembo sakızlarından fırlayan bir ampul yandı ve mahallemizin değilse de apartmanımızın ismini hatırlayıverdim: Amber Efendi Apartmanı.

Sadece ismi değil, cismi de tanıdıktı caminin. Düşündükçe hatırlıyordum, bazı cumalar mahalledeki kadınlar Amber Efendi'nin türbesini ziyaret eder, avludaki şadırvana renkli boncuklar attıktan sonra adaklar adayıp, bozulur korkusuyla Allah'tan başka kimseye fısıldanmamış dilekler dilerlerdi. Bizzat tanıklık ettiğim bir hatıra mıydı bu, yoksa sadece kulak misafiri olduktan sonra zihnimin gerisine gömdüğüm bir sohbetin tortusu mu, emin değildim.

Hafızamın kuytularını kurcalayarak avluya sokuldum. İçerideki kıymetli emanetlerin başına bekçi niyetine dikilmiş upuzun servi ağacıyla burun buruna gelince, buradaki uçucu havayı evvelce de soluduğumdan emin oldum. Göğü yırtmaya heveslenen o serviyi gayet iyi biliyordum. Ömrümde gördüğüm tek servi değildi kuşkusuz ama ilkiydi.

Aniden çakıveren şimşeğin karanlıkta bir noktayı hızla aydınlatıp sonra yine kaderine terk edişi gibi hatırladım. O kısacık

parlama anına sığdırabildiğim tortuyu hafızamın karanlık dehlizinden çekip çıkardım.

Babaannem sıkıca yapıştığı elimden çekiştire çekiştire avludan içeri sokmuştu beni. Lalettayin bağlanmış başörtüsünü aceleyle düzeltip, türbenin önüne yürümüş, ellerini açıp dudaklarını kıpırdatarak, anlayamadığım bir dille fısır fısır dua etmeye koyulmuştu.

İşi bitince renkli tebeşir almaya kırtasiyeye gideceğimize söz verdiği için uslu durma gayretindeydim. O, uhrevi bir perdeden fısıldayadursun, ben de göğe açtığı elinden kurtulmanın neşesiyle, bahçedeki ulu servinin etrafını tavafa girişmiştim. Bizim sokaktaki öbür ağaçlara benzemiyordu. Dalları başkaydı, yaprakları başkaydı. Bütün ağaçlar sır taşır ama bunun, sırrı saklamaktan çok ifşaya uğraşan bir hali vardı. Yukarıya doğru incelerek, gökyüzünde görünmeyen bir yeri işaret edişine bakılırsa, aşağıdakilerin nazarını yukarı çekmeye, yahut bulutları dürtüp aşağıda olup biten bazı acayipliklerle ilgili ikazda bulunmaya çalışıyor olmalıydı. Ona baktıkça nedensiz bir üzüntü kaplamıştı içimi. Nedensiz üzüntünün ayağı daha siz çocukken alışır kapınıza. Bir kere yüz verip buyur edenin, dost bilip eşikten geçirenin vay haline, vay ömrüne!

Züğürt tesellisinde mahir kuru bir rüzgâr, eğilip usulca öpmüştü yüzümü. O zaman, önümde uzayan servi, merhamet, muhabbet ve biraz da haşyetle hışırdamıştı. O hışırdadıkça kulaklarıma babaannemin fısıltısına karışan rüzgârlı, ılık bir ses dolmuştu. İçim kamaşmış, kalbim kaynağını bilmediğim uzak bir yükle ağırlaşmıştı. Etrafımda olup bitene kulak vermiş, anlayabilmek için gözlerimi kapatıp sessizce dinlemiştim. Tam fısıltı, uğultu ve hışırtılardan mürekkep bu yabancı lisanı sökmeyi becerecektim ki, babaannem kaşlarını çatıp yanına çağırmıştı beni.

"Şşt, sokak süpürgesi gibi dolanma öyle mübarek yerde,

buraya gel bakayım!"

Kös kös yanına gidince de, "Hadi bakalım sen de dua et, çocukların duası kabul olur" buyurmuştu.

"Ne diyeyim Müşü?"

Yaşlı kadın yalandan bir öfkeyle, "Evlatçığım, kaç kere söyleyeceğim, Müşü denmez babaanneye" diye çıkıştıktan sonra, bir an durup düşünmüş, en nihayet duanın konusunu bana açıklamamayı uygun görmüştü.

"Babaannemin duası kabul olsun de."

Dememiştim. Çünkü büyüklerin benden sır saklamasından hazzetmezdim. Onun yerine, gerekli makamda fısıldayarak, şalvarlı ve apartman ebadında bir iğneci kadın olduğunu tahmin ettiğim Allah'a, benden gizlenen her şeyi görmek, duymak ve bilmek istediğimi söylemiştim. Sanırım bu ilk duam daha ben etmeden evvel, talihsiz bir biçimde kabul oldu.

***

Caminin adının apartmanın namını aydınlığa kavuşturması iyi olmuştu, fakat gelişigüzel etrafa saçılan öbür hatıra zırvalarının, amaca giden yolda kafa ütüleyip kalp preslemekten başkaca işe yaradığı yoktu. Geçmişim bir korku filmi şeridi olup gözlerimin önünden aksın istemiyordum; tek arzum, aradığım adrese ulaşmaktı. Akıllı telefonum olsa şıp diye bulurdum Amber Efendi Apartmanı'nı. Ama yoktu. Zehir gibi akıllı bir arkadaşım vardı, o da bana bozuk atmakla meşgul olduğundan kessem konuşmaz; değil mihmandarlık, yaralı parmağa defi hacete yanaşmazdı. Caminin önüne çıkıp, yoldan geçen genç bir kızı durdurdum. Litrelerce parfüme bulanmayı mis kokmak sanan muadilleri gibi, sinek ilacını andıran, geniz yakıcı rayihalar saçıyordu çevresine.

"Amber Efendi Apartmanı'nı arıyorum" dedim, nefesimi tutmaya çalışarak.

"Vallahi sanki yakınlardaydı ama çıkaramadım şimdi."

"Yemin etmenize lüzum yok, inanıyorum. Şu akıl küpü telefonlardan yok mu sizde? Ona sorsanız?"

Kız, kiraz kızılı dudaklarını yanaklarına doğru fiyonk yaparak gülümsedi. Beni deli, kapkaççı ya da dolandırıcı sanıp yüzünü ekşitmediği için oracıkta şükran duydum. Yerinde olsam işitmemiş gibi yaparak yürüyüp geçer, sonraki dakikalarımı da suçluluk minderinde kündede geçirirdim. Ama o, sineklere ölüm saçan kokusuyla burnumun direğini, nezaketiyle kalbimi sızlatarak, "Sadece apartman adından bulamaz ki" dedi.

Sonra da, ben, demek akıllı telefonlar bile yeterince akıllı değil diye hayıflanırken, birden aklına gelmiş gibi sordu.

"Karşısında ev yemekleri yapan bir yer var mıydı?"

"Bilmem. Eskiden yoktu."

"Imm, emin değilim ama geçen gün tam önünde oturdum galiba. Sandığım yerse biraz ileride olacak. Anayolu takip edip, ikinci sokaktan içeri döneceksiniz."

Sonradan acaba fazla mı soğuk davrandım diye tasalanıp suçluluk duyacağım mesafeli bir tonda teşekkür edip, ne yaptığını bilmeyenlere has bir özgüvenle, gösterdiği yöne seğirttim.

Sohbete yanaşmasa da kendi kendine repertuvar taramaktan geri durmayan Hülya'nın, "Ola ki günün birindeeee, gemiler döner geriyeeee, kimin için yolculuklaaaar ve kalan kim gerideeee?" diye mırıldandığı şarkı eşliğinde, kızın tarif ettiği yolu izleyerek mahalleye vardım. Eski mahalleme. Daha doğrusu eski mahallemi bulmayı umduğum yere. Bir yere dönmek, baştan sona yanılgıdan ibaret. İnsan, döndüğünü zannederken, aslında sadece kaybettiği şeyi arıyor. Esasen aradığı yerin, kaybettiği şeyin ve tabii kendisinin üzerinden çok sular aktığı, zahir ve tezahür fazlasıyla aşındığı için, bulmanın imkânsızlığını görmeye Nobelli fizikçi zekâsı gerekmiyor. Heyhat, zekâ tek başına işe yaramıyor. Hatta zekâ denen kibirli illet, çoğu kez işleri karıştırmaktan başka işe yaramıyor. Aklına güvenip gönlün-

den çelme yiyen herkes bunu bilir. Bilmenin beyhudeliğini bilen herkes...

Eski mahallem olduğunu sandığım yer, haliyle epey değişmişti. Yine de tanımakta zorlanmadım. Yol kenarındaki ağaçlar kesilmiş, onların yerine, içine osurukçiçeğine benzeyen bitkiler dikili azametli saksılar yerleştirilmişti. Vaktiyle, çoktan başladığından bihaber, hayat başlasın artık diye beklerken oyunlar oynadığımız boş arsada bitişik nizam çamur rengi apartmanlar yükselmişti. Mahallenin köşesindeki Hayri Bakkal'ın yerine cep telefonu bayii, babamın bazı akşamlar bir yetmişlik yüklenip geldiği Tekel bayiinin yerine de allı pullu bir çeyiz mağazası açılmıştı. Yalnız olmadığımı hissedip ferahladım. Geçen zaman sadece hayatımın değil, koca mahallenin de içine etmişti. Bir tür soygun ganimetiydi nihayetinde zaman. Yağmalanmış bir şey. Biz onu dünyadan arakladığımızı sanırken, dünya ömrümüzden tırtıklardı. Biz ona yaslanıp bir şeylerin başlamasını beklerken, o tüm varlığıyla bir şeyleri bitirmeye adanmıştı. Zekâyla kavranamayacak, bilmekle anlaşılamayacak, anlamakla hallolamayacak karışık işler...

Amber Efendi Apartmanı bıraktığım yerde duruyordu. Soluk hatıralara ihale edilmiş çocukluğumsa içinde değildi artık. Vaktiyle bana gökdelen gibi görünen bu çirkin binanın hepi topu dört katlı oluşuna şaşırdım. Hemen yanındaki yükseltinin kaldırım oluşuna da öyle. Eskiden, sonradan azar işiteceğimi bile bile, tebeşirle resimler çizerdim üstüne. Bazen de yazıyı çoğundan evvel söktüğümü mahalledeki okullulara göstermek için, kargacık burgacık harflerle bir şeyler yazmaya çalışırdım. Diyelim yakar top sırasında Pelin'le küsüşmüşüz, ertesi sabah orada bir

PELİN SALAK

çiçekleniverirdi. Ya da nicedir göz koyduğum Pinokyo bisiklet nihayet alınmış, hemen bir

KIRMIZI BİSİKLETİM VAR.

O zamanlar sosyal medya yoktu, benim duvarım vardı. Nedense başka çocuklar eşlik etmezdi bu oyuna, duvar sahiden de şahsi mülküm gibiydi. Mahalledekiler bazen gülerek bizim balkona, anneme ya da babaanneme seslenirlerdi, "Sizinki gene isyan etmiş." Bizimkiler baktığında orada şöyle bir ibare olurdu mesela:

ANNEM KEPUSKA YAPMASIN.

Kaldırımdan bozma o komik yükseltiyi görünce yersiz bir ağlama arzusu yükseldi içimde. Etrafıma bakmaya devam ettim. Bisikletçiyi aradı gözlerim. Kapanmasını yadırgamadım. Ama yerine açılan ev yemekçisinin adına takılmamam mümkün değildi: Ananın Yeri.

Benimle küs olmasa, Hülya'nın lokantanın ismiyle kafa bulacağına şüphe yoktu. Fakat bağlılıkla sürdürdüğü sessizlik yeminini bozması için ricacı olmaya yeltenmedim bile. Çenesini bir müddet daha tutması, artık ikimizin de hayrınaydı. Çünkü Amber Efendi'nin hemen karşısındaki Şahin Apartmanı da yerli yerinde duruyordu. Peki ya Mahsun?

Avuçlarım terlemeye başladı. Apartmana doğru yürürken kalp atışlarımın hızlandığını duyabiliyordum. Gökyüzüne baktım. Hızla toplanan yağmur bulutları, sokağı loş bir ışığın kollarına atıp karartmıştı. Babaannemin eskiden bulutlardan fal baktığını hatırladım. "Yağmuru haber veren, her şeyi haber verir" derdi. Keşke yanımda olsaydı da sorsaydım diye geçirdim içimden, çocukluk sokağımı karartan bulutlar neye delalet? Cevap niyetine sert bir rüzgâr esti. Devasa saksılardaki çirkin çiçeklerden leş gibi bir koku yükseldi. Bir de fısıltı. Duymamaya çalıştım. Hayırlı şeyler söylemediğinden emindim rüzgârın. Titreyen bacaklarla, vaktiyle Mahsun'un sık sık tünediği basamakları çıkıp apartmana girdim. Otomat çalışmıyordu, içerisi karanlıktı. Uzun Cadde'de baş gösteren yorgunluk alametle-

ri belirginleşmişti. Birden kendimi müthiş halsiz hissettim. Başım dönmeye başladı. Doktor Kâzım boşa konuşmuyordu. Ölmemiş olmam yanaklarımdan sağlık fışkırarak yaşayacağım manasına gelmiyordu. Dinlenememiş vücudum, dinginleşememiş aklımın arzularını doyurmakta kifayetsiz kalıyordu. Bir yerlere takılıp düşmekten korkarak, tırabzanlara tutuna tutuna bodrum kata indim. Kapıcı dairesi de Şahin Apartmanı gibi yerli yerindeydi. Rüzgâr, açık bıraktığım dış kapıdan içeri sokularak, karanlıkta duvarlara çarpa çarpa arkamdan geldi. Ürperdim.

Derin bir nefes aldım ve zili çaldım. İçeriden, parkede ağır ağır sürünerek yaklaşan terliklerin sesi yükseldi.

7

"Yusuf!.. Yusuf!.. Ben senden
korkuyorum!"
Sabahattin Ali / *Kuyucaklı Yusuf*

Ananın Yeri'nde, ben buza kesmiş içimi dumanı tüten mercimek çorbasıyla ısıtmaya çalışırken, Hülya da sessizlik yemini boyunca sustuğu vaktin acısını çıkarıyordu.

"Ne oldu Tipitoş? Nekahet döneminden nedamet dönemine yatay geçiş yaptın mı, yoksa lafıma gelmeden önce biraz daha saçmalayacak mısın?"

"Peki sen böyle durmadan konuşacak mısın? Sabah ne güzel küsmüştün."

"İşim bu."

"Gevezelik?"

"Gerektiğinde seni ikaz etmek. Her haltın doğrusunu bildiğini sanıyorsun. Sonra da işte böyle kıçının üstüne şap diye..."

Huysuzluğunun sebebini anlıyordum ama yine de saldırganlığı sinirime dokunuyordu. Cevap vermeyip önümdeki çorbayla ilgilenmeye çalıştım. Yemekle evvel ezel arası olmayan Hülya da, hazır fırsatını bulmuşken karnını intikam ateşiyle doyurmayı sürdürdü.

"Hayır, ne sanıyordun yani? Bütün mahalle tam takım bıraktığın yerde seni mi bekleyecek? Kasapla manavla kol kola gi-

rip eski filmlerdeki gibi koreografili danslar mı yapacaksınız? Zararın neresinden dönsem kârdır, hazır mis gibi ölmüyorum da, önüme bakayım, hayattan kâm alayım demek yerine, hâlâ abuk sabuk işler peşindesin. Ha, bana reva gördüğün hocanın eşeği muamelesine filan hiç girmiyorum. Oralara girersek çıkamayız."

"Uzatma istersen şampiyon!"

Sesim arzu ettiğimden gür çıkmış olmalı ki karşı masada oturan genç çift dönüp baktı. Oktavıma mukayyet olmaya çalışarak devam ettim.

"Ne var yani, şansımı deneyemez miyim?"

"Sadece şanssızlar şansını dener. Bırak bu işleri Koçero."

"Daha yeni başlıyorum desem?"

"Duymadın mı kadını? Mahsun filan yok. Kapıcılık müessesesi bile bitmiş ayol. Sittin senedir bu manyak oturuyormuş işte evde. Ev de denemez ya. O leş gibi rutubetli deliğe bir de kira ödeyenin aklına şaşayım."

"Pes yani, öyle mi dedi kadın! Her şeyi işine geldiği gibi anlıyorsun değil mi!"

Kapıyı açan kadın uzun uzun anlatmıştı. Yıllardır görüşmemişlerdi ama Mahsun'u ve ailesini tanıyordu. Hemşerilerdi. Çocukluk arkadaşımı merak ettiğimi ve yolum eski mahalleme düşmüşken şöyle bir görmek için uğrayıverdiğimi söyleyince pek hoşuna gitmiş, vefakârlığıma hürmeten beni içeri buyur etmişti. Hülya mızıldanınca girmemiştim. Kapıda ayaküstü anlatmıştı o da.

"Yusuf hapisten çıkınca, Rüstem onu bir ahbabının yanına işe koyduydu. Tabii Nezahat'ın yüreği pır pır, gene anarşiklere bulaşır da içeri girerse diye. Sen küçüksündür o yıllar, hatırlamazsın, bu Yusuf'u fena paraladılardı içeride. Yaptığı da bir şey olsa. Öyle adam vurma filan değil ha, iki afiş asmaktan aldılardı. Ama çok eziyet etmişler. Çıktığında kuş kadar kalmıştı ga-

ribim. Bir de lal. İşkencede konuşmaktan korkup koparmış atmış dilini. Anacığı kuş besler gibi besledi de güçbela toparlandı. Ama bir zaman sonra oğlanı yanına verdiği ahbabı, bıyıklı delikanlılar gelip gitmeye başladı diye haber uçurmuş Rüstem'e. Meğerse teşkilat adamlarını yeni baştan toparlamaya uğraşırmış. O zaman da yine böyle sıkıyönetim zamanı. Ortalığı şimdiki kadar alev almamış tabii ama devlet babanın damarına basılacak vakit değil gene de. Bir daha alsalar, bu sefer Allah muhafaza ölüsü bile çıkamaz içeriden. Ah o zavallı Nezahat, Yusuf'un akıbetinden nasıl korkmuş, nasıl korkmuş. Ben bu evladı kolay mı büyüttüm diye Rüstem'in dizlerine kapanmış. Rüstem'inki de taş değil tabii, baba yüreği. Ne yapsın, o da Çaybeli'ndeki hemşerilere haber salıp, şeker fabrikasında hem kendine hem oğluna iş ayarlattı işte. Yöneticiyle anlaşıp burayı da bize devretti. Bizim rahmetli, onun yerine kapıcılık etti burada yıllarca. Sonra sonra apartmandakiler hep taşındı, yeni kiracılar geldi. Arabalara, otomatik makinelere, kaplıca tatillerine verdikleri paraya acımadılar da, bir kapıcı maaşı çok göründü kör olasıcalara. Mal sahibi de ben burayı kiraya vereceğim diye tuttuğunca, el elde baş başta kaldık. Şükür, münasip bir paraya anlaştık da çıkmadık. Dışarılar hep ateş pahası çünkü. Gerçi şimdi de, buralar yıkılıp lüks apartman yapılacak diyorlar ama bakalım. Neyse işte, diyeceğim, biz buraya geçtik, onlar Çaybeli'ne göçtü."

Duymuştu Hülya hepsini. Duymuştu da işte sırf domuzluğuna yapıyordu.

"Bal gibi de var Mahsun" dedim. "Sadece Şahin Apartmanı'nda değil, çünkü Çaybeli'nde."

"Bazı varlar var sayılmaz" diye tısladı bilmiş bilmiş.

"Hah, bir filozofluğun eksikti. O ne demek şimdi?"

"Mesela Brad Pitt, var da bana mı var? Adam dünyanın öbür ucunda. Yok saysam başım ağrımaz. Eh, Mahsun da öyle."

"Çaybeli şurası."

"Mühim olan neresi olduğu değil, burası olmadığı. Kalkıp gidemeyeceğimize göre..."

"Niye gidemeyecekmişiz? İstesek dünyanın öbür ucuna bile gideriz. Thelma ve Louise'den neyimiz eksik?"

"Brad Pitt'imizle 66 model Thunderbird otomobilimiz."

"Brad için söz veremem ama vasıta işi kolay. Çaybeli dediğin bir trene bakar, atla deve mi?"

"Atla deve değil; keçi Adalet, keçi!"

"Kıl keçisi?"

"Keçileri kaçırdın herhalde'nin keçisi! Yol bilmezsin adres bilmezsin, koca şehre gidip Mahsun mu aranır ya? Merhaba, delimi kaybettim de gören var mı? Hem kalabalık yerlerden uzak durun diye kıçını yırtıyor millet. Sen hâlâ tren, şimendifer diyorsun. Hastalıktan yırttın ama salaklıktan öleceksin bu gidişle."

"Eee, yeter ama! Bırak benle uğraşmayı!"

Bu sefer kantarın topuzunu hepten kaçırıp düpedüz bağırmıştım. Karşıdaki çift yine baktı. Artık arada bir gizli saklı bakmaktan ziyade açıktan açığa bizi seyretmeye başlamışlardı. Hülya dişlerinin arasından, "Ne bakıyorlarsa, ayı mı oynuyor burada" diye tısladı.

Mantıkla açıklanabilecek sebeplerden dolayı, genelde ona uymamaya çalışırdım ama bu defa ben de kendimi tutamayıp, "Ne bakıyorsunuz? Ayı mı oynuyor?" diye şarladım.

Lokanta komşularım kös kös önlerine döndüler. Ben de çoktan tadı kaçmış çorbamı yarım bırakarak, hesabı ödeyip çıktım. Dışarıda rüzgâr büsbütün şiddetlenmişti. Tokat gibi çarpıp beni kendime getirdi. İçeridekilere kabalık ettiğimi düşündüm. Kalbimde hızla tanıdık bir suçluluk duygusu filizlendi.

8

"Ya neden yaşadığını bileceksin ya da
her şeyin boş, saçma olduğunu
kabul edeceksin."
Anton Çehov / Üç Kız Kardeş

Sultanşehri'nin farfaracı lodosu migrenimi azdırınca, günün kalanını insafsız bir baş ağrısının pençesinde kıvranarak geçirdim. Hülya yine sözcüklerden emekliye ayrılıp sırtını bana, yüzünü kıymetli televizyonuna dönmüştü. Ben de gazetelerden kırptığım haberleri defterime yapıştırarak, sıkıntı ve bıkkınlıkla tüketmeye çalıştım zamanı. Tuhaf şey, kıyametinizin yaklaştığını bildiğinizde bütün anlar kıymete biniyor, hiçbirini ziyan etmek istemiyorsunuz. Ama sonra ölüm yine ırak olduğu varsayılan meçhul bir vakte ertelenince, tek yaptığınız, hızla tüketirseniz çok arzu ettiğiniz bir yere ulaşacakmışsınız gibi, günleri bozuk para misali harcamaya çalışmak oluyor. Varacağınız istasyonun boyunuza göre kazılmış bir çukur olduğunu unutup, süratle eritmeye bakıyorsunuz zamanı. Kadirbilmezlik insanın hamurunda var. Galiba sahiden de her şeyin çoğu zarar. Günlerin bile. Daha az yaşasak ve bunu en başından bilsek, daha mutlu oluruz belki. Peki ama ideal ömür ne kadar? Yetmiş sene fazla mı mesela? On mu tercih ederdik tadını layıkıyla çıkarabilmek için? Ya da yüz bile yetmez mi? Bile-

miyorum, belki de ömrün kıymetini bilme sanatında herkes benim kadar kaltaban değildir. Kimileri adını mutluluk, huzur filan koydukları bir şeye teşnedir mesela. Kimileri de ben garip gibi adını dahi koyamadıkları musibet hisler batağına müptela. İnsan sadece sigara, tiner yahut hap tiryakisi olmuyor ki. Mutsuzluk da bir iptila, yalnızlıktan geberecek gibi hissetmek ya da suçluluk da. Hayat bu, insanın başına her şey gelebilir. Hangimizin ruhunun neye yapışıp çürüyeceğini kim bilebilir?

Kendimi ne zamandır böyle yıkık hissettiğimden emin değildim. Çocukluğumdan beri mi? Belki. Bu da ne sefil, nasıl klişe bir izahat. İtiraf edelim, en çok kendini acındırmak isteyenler çocukluğundan bahseder. Bir de varlığını şetaret fabrikası mahsulü saymayı becerebilenler. Ha, bir de ömür tombalasında çinkolar devirdiği halde, hâlâ akıllanmayıp, kendiyle tanışmak gibi imkânsız hayallerin peşinden gidenler. Tabii klişeler boşuna müşteri bulmuyor. Neticede herkes için her şey çocuklukta başlıyor. Ağaç için tohumda, kelebek için tırtılda, kangren için yarada. Benim için de öyleydi muhakkak. Peki ama çocukluğumun neresinde? Böyle durumlarda bir kaybı genelde başka bir kayba bağlarlar. Mesela bir ölüme. Ama ben küçükken ölen tek kişi babamdı. Onun da dirisiyle doğru dürüst rabıtam yoktu ki, ölüsü hayatımı değiştirebilsin. Zavallı biriydi babam. İstemediği bir hayatı yaşamaya mecbur kalmış, bahtsız bir adam. Hikâyesini annemin ölümünden sonra elime geçen günlüğünden öğrendim. Babamın yazdıklarını okumak benim için tatsız bir deneyimdi. Annem için çok daha tatsız olmuştur kesin. Dürüst bir koca mıydı bilmem ama dürüst bir yazarmış bizim peder. Neredeyse her şeyi olduğu gibi yazmış.

Gençliğinde şair olmak istemiş. Önüne gelen dergiye şiir yollamış. Zerre kadar yeteneği olmadığı için bir teki bile yayımlanmamış. En nihayet dergilerden birinin başındaki kıymetli bir münevverden, "Issız adaya düşerken bile yanına kalem alma" tavsiyesiyle başlayan samimi bir mektup alınca, bu haya-

linden vazgeçmekte karar kılmış. Sonra herhalde uğruna yaşayacak sebebi olsun diye, başka bir hayalin peşine takılmış: aşk. O zamana dek kimse için çarpmayan kalbi, aniden atlaya zıplaya koşmaya başlamış. Günlüğüne adını yazmak yerine, dünyanın bütün üçüncü tekilleri aynı kişiye çıkarmış gibi hep "O" diye bahsettiği birine fena tutulmuş babam. Yemeden içmeden kesilecek, ciğerlerini tütünle terbiye edip geceyle gündüzü uç uca ekleyecek, uğruna edebiyat fakültesini bırakıp O'nun okuduğu hukuk fakültesine geçecek, güzel olan hiçbir şeye başlayamayacağını bilse de sevdiği yokken güzel olamayacak her şeyden bir çırpıda vazgeçecek kadar çok hem de. Tabii nafileymiş. Çok istenen hiçbir şey olmaz, çok beklenen hiç kimse gelmez ve gerçek aşklar katiyen mutlu bitmez. Kavuşamamışlar. Babam da muradına eremeden, az biraz akıldan, bolca kilodan, epeyce umut ışığından yitirdiğiyle kalmış. Fakülteden mezun olduktan sonra, annesinin bulduğu, doğru düzgün yüzüne bakmadığı için nişan dansına kadar gözünün rengini dahi bilmediği bir kızla evlenmiş. İleride annem olacak kızla. Rengini fark ettikten sonra, "gaita sarısı" diye tarif etmiş günlüğünde kızın gözlerini. Annemin gözleri bal rengiydi. Benimkiler de öyle.

Hep uzaklara gitmenin, yeni bir yerde yeni bir yaşam kurmanın hayalini kurmuş babam. Fakat bu hayali gerçekleştirmek için kılını bile kıpırdatmamış. Geçim derdi, aile birliği, hayat gailesi derken, saplanıp kalmış Sultanşehri'ne. Sevmediği bir işi yaparak, gönlünün çekmediği bir kadınla, hep kaçmak istediği bir şehirde, hayatın ona karşı hiç de adil davranmadığına inanarak, inandığına bilenerek, bilendiğine ses edemeyerek kös kös yaşayıp gitmiş. Gittiği yere kadar. Bazen, o arabanın altına kazara girmediğini düşünüyorum.

İşin doğrusu, babamın hikâyesi canımı sıkıyor ama onu bütün kayıpların miladı saymama neden olacak raddede yakmıyordu. Can yangısı üzerinden düşününce görüyordum ki,

benim için her şey babamın ölümünden değil, annemin güvercin beyazı ellerini çitilemeye, fırçalamaya ve ovup parlatmaya gelin etmesinden sonra başlamıştı. Ya da hep vardı da, o zaman büsbütün su yüzüne çıkmıştı. Keşke ben de kalbimi çitileyip duracağıma, aklımı kaçırsam diye geçiriyordum bazen içimden. Bütün bunlara kafa patlatamayacak kadar patlasa kafam. Fakat umut vaat eden birtakım antikalıklarım beni deli etmeye yetmiyordu. Neticede herkesin vardı bazı acayiplikleri. Kimi günde dokuz saat merkep gibi çalışıp kazandığı bütün parayı son model cep telefonuna yatırıyor, kimi peçete biriktiriyor, kimi utanınca kızarıyor, kimi vücudundaki kılları bir yabancıya söktürüyordu. Bütün bu çatlaklar taburu aklı başında sayılırken, delilik tarif ve talihi bana düşer miydi?

Hem herkesten çok tırlatmaya ya da kahırlanmaya hakkım olmadığını biliyordum. Pek çoklarıyla mukayese edildiğinde, elle tutulur bir derdim bile yoktu. Yine de içimde açan leş kokulu çiçeğin ahtapot dikenleri ha bire kanatıyordu bir yerlerimi.

Yıllar evvel, daha çocukken, yine beş karış suratla gezdiğim günlerden birinde, "Niye böyle üzgünsün ki hep sen?" demişti Hülya.

"Travmam var ya benim, ondan."

"Neyin var neyin?"

"Travma. Psikoloji terimleri sözlüğüne göre, canlı üzerinde beden ve ruh açısından önemli yaralanma belirtileri bırakan yaşantı."

"Nereden çıktı o?"

"Müşü'yle Şefika'nım Teyze konuşurlarken duydum. Müşü dedi ki babam öldü diye çok müteessir olmuşum ben."

"Ne olmuşsun?"

"Müteessir işte. Eşanlamlılar sözlüğüne göre acılı, dertli."

"Eee?"

"Şefika'nım Teyze de, travma oldu çocukta demek dedi. Televizyonda duymuş, öyle olurmuş."

"Baban öldü diye?"

"Hı hı."

"İyi de herkesin babası ölüyor. Annesi bile. Onların niye travması yok?"

"Belki vardır da bilmiyorlardır. Kimse söylemezse nereden bilecekler?"

"Off, bence yine saçmalıyorsun."

Geçen zamanın ardından Hülya'ya hak vermemem mümkün değil. O zaten daima haklıdır. Evet, belki de saçmalıyordum. Tebessüme gönül indirmeyecek kadar huysuz, korku bahanesine sığınıp kimseyle sahiden yakınlaşmaya tenezzül etmeyecek kadar şımarıktım sadece. Dünyayı beğenmeyecek, minicik bir anlamı ondan esirgeyecek kadar. Kendimi çok beğendiğimden değil; aksine, hiç beğenmediğimden. Bir başkasının sevgisini anlamsız bulmam da, yine kendimde sevecek bir yön göremeyişimden. Ama tabii bütün bunların da önemi yoktu. Hayata anlam aramayı, bulamadığım yerde bizzat kendim zerke çalışmayı çoktan bırakmıştım. Durduk yere ölmeyecek olsam, o cerahat pınarı, cefa panayırı hayatı sevmeyi de akıl edemezdim ya, biri size öleceğinizi söylediğinde, karanlık maziniz, cıvıltılı bir hatıralar geçidine, kapağında şen şadan ayçiçeklerinin açtığı neşeli bir fotoğraf albümüne dönüşüveriyor. Daha ölmeden özleniyor yaşamak. Ama hayattaydım işte. Sağ salim. Hadi yaşa madem Adalet, diyordum kendime. Hastanede çektiğin eziyete değsin. Yaşa, nereye yaşayacaksan! Dağlarda kamp kur, deniz kıyılarında yürü, ağzını göğe dayayıp yağmur damlalarını yala, yosun kokulu şarkılar dinle, kalbini kıran şiirler oku, yüksek tepelere çıkıp var gücünle ulu, yaşlı bir çınarın altında uyu, sevgilinin şehvetli kollarında uyan, şarapla sarhoş ol, aşk acısıyla ayıl, hadi ne varsa eksik bıraktığın tamamla, hepsini doya doya yaşa. Bak işte, o gudubet hayatını, yanlış hesaplandığı ortaya çıkmış para üstü gibi tastamam geri saydılar avucuna. Güle güle kullan, bozdur bozdur harca!

Yok, içimden gelmiyordu. Ölmemiştim ve böylece hayat bütün anlamını yeniden yitirmişti. Sadece tek bir arzu kıpırdanıyordu içimde, hafifleme arzusu. Bu kunt suçluluk duygusunun gülle gibi ağırlığından kurtulabilsem, belki o zaman ferahlayıp hafiflerdi ruhum. Kim bilir belki neşe duymaya bile çalışabilirdi. Yeterince talihliyse şayet, varlığına anlamlar uydurup o anlamlara tamah etmeyi dahi başarabilirdi. Güzel bir yalana inanmayı becerenlerin ihtişamlı talihi, belki benim de kapımı çalabilirdi. Ama evet, Hülya her zamanki gibi haklıydı yine, talihe bel bağlamak ancak talihsizlerin işi.

O gece salonun penceresini kapattım yatarken. Ya da öyle hatırlıyorum. Uykuya dalarken eski mahalleyi düşündüm. Mahsun'u. Sonra abisi Yusuf'u. Onu neredeyse hiç hatırlamıyordum. Zihnimi zorlayınca, uzun, ince, dal gibi bir delikanlı, hayal meyal beliriyordu aklımda. Elleri ceplerinde, uzaklara doğru yürüyen küskün bir hayalet. Bazen de merdivene, Mahsun'un yanına mı çökerdi? Bir şeyler anlatıp, bahtı mühürlü kardeşini güldürmeyi mi denerdi? Emin değildim. Muhtemelen uyduruyordum hepsini. Malum, olmayanı uydururuz, olan da zaten uydurulmuştur. Kafam karışıksa da en azından bu hakikatle ihtilaf halinde değildim.

Sonra gece, tam da başıma gelmesinden korktuğum gibi, aklımın karanlığından süzülüp, usulca rüyama sızdı Yusuf. Alnına dökülen, kıvır kıvır saçları vardı. Kocaman ela gözleri, upuzun kirpikleri. Ben, Yusuf'un yüzüne bakarken parmaklarını doğrayan kadınlar gibi, onun kırılgan güzelliğine dalıp gitmişken, şarr diye bir kova dolusu su döküldü başından aşağı. Dökeni göremedim ama Yusuf'un kıvırcık saçlarının ıslanıp dümdüz olduğunu gördüm. Üşüdüm. O vakte dek hep yüzüne bakmışım. Bakışlarımı boynundan aşağıya çevirince, çırılçıplak olduğunu fark ettim. Utandım.

Bir sandalyede oturuyordu, elleri arkasından bağlanmış-

tı. Derken korkunç bir gümbürtü koptu. Sonra derin bir uğultu. Kulağımda nefes gibi buğulanan nemli bir sıcaklık hissettiğim. Çekiç, örs ve üzengi şiddetle birbirine vurdu. Fısıltılar duydum, içim ürpertiyle doldu.

"Konuşmayacağım. Hiçbir şey söylemeyeceğim onlara. Dilimi ısırdım. Bir et parçası gibi kanatıp kopardım dişlerimle. Ses yenir mi? Ben yedim. Çiğneyip tükürdüm sesimi. Bu hücrede sesimi bıraktım. Kulaklarım sessizliği duyuyor ama. Etim acıyı duyuyor. Kalbim sızıyı duyuyor. Burası karanlık. Gözlerim bağlı kadar karanlık. Kulakların sağır kadar karanlık. Dışarıda ışık var mı? Sahi, sen beni duyuyor musun? Sesimi gören var mı?"

Sonra annem göründü. Üzerinde şilebezinden uzun, beyaz bir gecelik vardı. Yusuf ortadan kaybolmuştu. Ben yatakta yatıyordum. Annem kulağıma eğilip sordu.

"Neden yaptın?"

Sustum. Uyuyormuş gibi davrandım. Başımı pembe kalpli nevresime gömerken, son anda azıcık araladığım kocaman gözlerimle, kapı aralığında dikilen babamı gördüm. Omuzları çökük, gözlerini yere dikmiş sigara içiyordu. "Sildim ben" diyen sesini duydum babaannemin. Annem beyaz geceliğini hışırdatarak odadan çıktı. Ardından kapıyı kapattı.

Müthiş bir baş ağrısıyla uyandım. Beynimin içindeki odacıklar, cereyanda kalmış gibi esip uğulduyordu. Ellerimle kulaklarımı tıkadım. Sessizce çıktım yataktan. Salona geçtim. Pencereden içeri dolan kuvvetli rüzgârla şişen tül perdeler, mübalağalı bir tezahüratla karşıladı beni. Koşup sıkıca kapadım pencereyi. Tüller, patlatılmış balonlar misali sönerek indi. Göğüs kafesime tanıdık bir yük kilitlendi. Göğsümün ardında, açık yara gibi zonklayan bir yerde, yumruk büyüklüğünde bir sızı hissettim. Elimi üstüne koydum, bastırdım, bastırdım, parçalamak istercesine hırsla bastırdım, geçmedi. Gerisingeri yatağıma gidip, uyandırmaktan korkmadan Hülya'ya sarıldım. Ağladım.

9

"... en şaşırtıcı şeyse bir koltuktu.
İki tane sayılabilecekken ortadan
bitişmişti."
Füruzan / *Gecenin Öteki Yüzü*

"Tamam doktor bey, peki doktor bey. Anladım doktor bey. Merak etmeyin. Evet. Evet. Yalnız şimdi kapatmam lazım doktor bey. Geç kalıyorum da. Ne? Ha, yok, yola çıkacağım. Evet. Yok, uzağa değil, Çaybeli'ne gidiyorum. Biliyorum, nekahet. Tamam, merak etmeyin doktor bey. Evet evet, birazdan çıkacağım. Trenle. Ne? Ha, saat birde. Yok yok, günübirlik. Evet, dinlenirim. Evet, aklımda. Hayır, eksik etmem. Tabii, kulağıma küpe. Kapatıyorum o zaman doktor bey. Nasıl? Adınızla mı hitap edeyim? Elbette doktor bey. Evet. Tabii. İyi günler doktor bey."

Doktor Kâzım, hasta kendisi, doktor da benmişim gibi bir minnettarlıkla sık sık arayıp hatırımı soruyor, almam gereken tedbirleri sıralıyor, kontrol günlerini hatırlatıyor, nekahet kaidelerini yineliyordu. Bu aşırı ilginin, şahsıma duyduğu derin muhabbetten kaynaklanmadığı aşikârdı. Onun için afili bir CV cümlesinden ibarettim ben. Başarısının tasdiki, mucizesinin delili. Hakkımda makaleler yazacak, katıldığı seminerlerde uzun mesaimizi anlatacak, muhtemelen sözlerini şöyle nokta-

layacaktı: Ve ölmedi.

Yalandan bir mahcubiyetle gülümseyip, yıllar sonra doğan çocuğuma ismini verdiğimi bile uydurabilirdi.

Velhasıl bunlara fırsat bırakmadan bir enayilik eder de nekahet dönemimde nalları dikersem diye aklı çıkıyordu tabii. O da ne yapsın, en azından muvaffakiyetini dosta düşmana duyurmasına kâfi gelecek bir süre daha hayatta kalacağımdan emin olmaya çalışıyordu. Ölme Adalet, ölme, dünyanın sana ihtiyacı var!

Telefonu kapayınca, "Hazır mısın?" diye seslendim Hülya'ya.

"Hazır olmasam götürmeyeceksin sanki."

Canıgönülden çağırdığı kavgaya icabet etmeye ne vaktim, ne de takatım vardı.

"Hadi o zaman" dedim. "Gecikmeyelim."

***

"Allah rızası için bir ekmek parası. Allah rızası için diyorum. Kazasız belasız yolculuklar nasip olsun. Bir lira. Bir liracık yok mu? Hiç mi yok? Hiç? Yalan! Kaza bela boynunuza dolansın o zaman. Kendine Müslümanlar! Geberin. Yamyamlar sıçsın mezarınıza!"

Ağzını karanlık bir boşluğa rehin vermiş tatlı dilli dilencinin önünden geçerken, onu daha evvel görüp görmediğimi düşündüm. Garip bir şekilde tanıdık gelmişti. Bir an için durup yüzüne baktım. Uzun saçlı, kanca burunlu, kara kuru bir adamdı. Ön dişlerinden birinin yarısı kırıktı. Belki de böyle beddua ettiği biri, eline vermişti diğer yarımı. O anlık duraklamamdan umutlanıp sadaka uçlanacağımı sanan dilenci, kırık dişini ve ardındaki karanlığı büsbütün sahneye çıkararak gülümsedi. Ben oralı olmayıp yeniden yürümeye başlayınca da sunturlu bir küfür savurdu arkamdan.

Dilencinin yedi sülalemi kapsayan erotik temennilerini geride bırakıp, ikinci peronda yolcularını bekleyen hızlı trene yürüdüm.

Yedi numaralı vagonu ararken içimde tanıdık bir huzursuzluk dikenlendi. Adamcağız o kadar da heveslenmişti, hiç değilse bir lira verse miydim acaba diye düşündüm. Böyle basit kararları hızla alabilen biri değildim. Genel olarak karar alabilen biri bile değildim aslında. Benimkiler daha ziyade kararsızlığın aldığı kararlardı ve ekseriyetle eylemsizlikle sonuçlanırdı. Hayatı boyunca tüh'lerden kaçarken keşke'lere tutulmuş biriydim. Neyse ki çıkmak üzere olduğum bu küçük yolculuk, kendinden büyük bir şeyleri değiştirmeye adaydı. Yapmadıklarımın yapabileceklerimin teminatı olduğunu düşünüp rahatlamayı denedim. İşe yaramadı.

Yedi numaralı vagonun yedi numaralı koltuğuna yerleştim. Sekiz numaraya da yüzü sirke satan Hülya kuruldu. Öfkeliden çok üzgün bir hali vardı. Öyle yok yere karalar bağlayan, olura olmaza kendini paralayan tiplerden değildi Hülya. Ancak sahici bir sebebi varsa gemileri batırırdı. Ne zaman kalbini kırdığımı hissetsem, gözüm sol yanağındaki yanık izine kayardı. Sanki canını o sırada, oracıkta yeniden yakmışım gibi mahcup hissederdim kendimi. Yine öyle olmuştu. Laf atıp neşelendirmek, gönlünü almak istedim ama vagon kalabalıktı. Koridorda dizilmiş yolcular koltuklarını arıyor; çantalarını yukarı, kendilerini aşağı yerleştirerek hizaya girmeye çalışıyorlardı. Bu hiza düşkünü cemiyetin içinde Hülya'yla fazla yüz göz olmamam gerektiğini biliyordum. Arada bir Ananın Yeri'ndeki gibi boş bulunsam da genellikle kavgamızı da, sevdamızı da kendimize saklamaya çalışır, el içinde haşır neşir olmazdık. Çünkü insanlar maalesef beyinlerinin sadece yüzde üçünü kullanabiliyor. Bu yüzden bir sürü şeyi yanlış anlamak, anladıklarını sandıklarına süratle inanmak ve onları inançları doğrultusunda çabucak sınıflandırmak gibi budalaca huyları var. Birilerine esasen hiç de

üstlerine vazife olmayan mevzuları izah ve ispat etme çabasına girmektense, mahremiyeti korumak her zaman daha kolay.

Trenin kalkmasını beklerken oyalanmak için defterimi çıkardım. Parmağımı fihristin Ç harfine koyup açtıktan sonra, aynı harfle başlayan şehirler arasından Çaybeli'ni buldum. Cinayetleri, tecavüzleri, sonrasında beni insafsız rüzgârlarla baş başa bırakmalarına rağmen kesip yapıştırmaktan kendimi alamadığım tekmil üçüncü sayfa havadisini çabuk çabuk geçip, yıllar evvel basın müzesinin arşivindeki bir gazeteden kaşla göz arasında yırtıverdiğim soluk bir kupürde durdum: "Son keçiler törenle köy meydanında yendi."

1965 yazına ait haberde, Paşasarısı, Çıngarlı ve Seyitler köylerinde ormanları kemiren kıl keçilerinin neslini tüketmek için yürütülen operasyonun başarıyla neticelendiği duyuruluyordu. Mesut muhabir, satırlarını, "Bu mutlu tükeniş dolayısıyla köylülerle ormancılar kendi aralarında törenler düzenlemişler ve ellerindeki son keçileri keserek, köy meydanında yemişlerdir" diye bitiriyordu. Mutlu tükeniş tamlamasını bir daha, sonra bir daha okudum. Tükenmekteki melalle tüketmekteki zevalin terkibinden mürekkep anafora dalıp gitmiştim ki arkalardan gelen tiz bir kadın sesiyle irkildim.

"İlyas, Allah belanı vermesin İlyas! Niye kapamıyorsun oğlum kolanın kapağını, her yeri batırdın, geri zekâlı!"

Böylece kafamda anlık bir şimşek çaktı ve dilencinin bana kimi hatırlattığını şak diye buluverdim. Ta ilkokuldan sınıf arkadaşım İlyas'a benzetmiştim onu. Yüzünü değil, sadece dişlerini. Bu da benzerlik değil, hafızanın fitilini ateşleyen uzak bir çağrışımdan ibaretti. Yoksa ilkokul arkadaşımla bir istasyon dilencisi arasında ne ortaklık olabilirdi ki?

Ağzı bozuk dilencinin aksine, çekingen, sessiz bir çocuktu İlyas. Ensesine vur lokmasını al bir tip. Zaten boyuna birilerinden dayak yerdi. Bir keresinde üst sınıflardan, âdemelması fırlak, sivilceli bir oğlan, boş sınıfta iyice benzetmişti bunu. Tesa-

düfen ben de görmüştüm üstelik. Sınıftan bir şey almak için kapıyı açmış, oğlanı bizimkinin üstünde tepinir bulunca da neye uğradığımı şaşırıp hızla geri kapatmıştım. Ön dişlerinden birinin kenarı kırılmış o gün İlyas'ın. Öğretmen çok sormuştu kim yaptı diye. Korktuğundan herhalde, söylememişti bizimki. Hatta söylemediği için bir de öğretmenden dayak yemişti. Çok üzülmüştüm. Bir kere kaybedenin daha çok kaybetmeye mahkûm olduğunu anlamaya başladığım dönemlerdi.

On iki yaşından beri görmediğim, üstelik hiçbir zaman hayatımda yer kaplamamış sessiz sedasız bir çocuğun, seneler sonra küfürbaz bir dilencinin ağzından çıkıvermesine şaşırdım. Polisiye filmlerde de hep böyle dişlerden tespit ederler kimlikleri diye düşündüm. Dilenci de, İlyas da karakter olarak dişli insan tanımına uymuyorlar ve sahiden de dişsiz sayılırlar diye de düşündüm. Belki daha başka saçmalıklar da düşünürdüm ama az evvelki bet ses yeniden dağıttı zaten pek derli toplu sayılamayacak düşüncelerimi. Üstelik bu defa daha yakınımdan geliyordu.

"Boş mu burası?"

Ayakkabıları zeminde gıcırdayan kazulet gibi bir kadın başımda dikilmiş, Hülya'nın koltuğunu gösteriyordu.

"Değil."

"Çocuk mu var?" diye etrafına bakındı.

"Hayır ama biletli koltuk."

Çıkarıp yedi ve sekiz numaralı koltukların biletini gösterdim. Umurunda bile olmadı.

"Ay biz arkada çoluk çocuk sıkış tıkışız. Kimse oturmayacaksa geçivereyim ben madem buraya."

Yolculuklarda yabancıların üstüme abanarak sohbet açmaya çalışmasından hazzetmediğim için, çoğu zaman yanımdaki koltuğun biletini de alırım. Sonra da sık sık böyle arsız biri çıkıp oraya göz diker. Kaçtığınız ne varsa yakalanırsınız. En çok da insanlara.

"Biraz rahatsızım da" deyip, elimden geldiğince gürültüyle burnumu çektim. "Hem kendim rahat edeyim hem de yanıma oturana bulaştırmayayım diye..."

"Amaan gene grip salgını her yerde, şerbetlendik artık. Şu ayıyı kenara alıverirsen yalnız."

Kuşkulu gözlerle süzdüğü Hülya'yı alıp hızla çantama sokuşturdum. Kadın teşekküre bile lüzum duymadan, hantal cüssesini koltuğa attı.

10

"Düşlerle beslenen soyundan
bir genç mi?"
Panait Istrati / *Arkadaş*

Annem artık dokunmuyordu bana. Kimseye dokunmuyordu. Biraz yanına yaklaşsam, boynundan yukarı doğru süratle kızarıyor, cüzamlıymışım gibi çabucak benden uzaklaşıyordu. Eskiden yanaklarımda yumuşacık adımlarla dolaşan ince, uzun parmaklı ellerini, artık sadece evin bir yerlerini ovup parlatmak için kullanıyordu. Bir keresinde yine banyodaki görünmez lekelerle mücadeleye girişmişken, arkasından sarılıp yanağından öpüvermiştim. Oyun gibi. Hani sanki aramızda sebepsiz bir küslük vardı da ben öpünce barışacaktık. Annem yine eskisi gibi sarılıp sevecekti beni; saçlarımı okşayacak, alnımdan öpecekti. Ne var ki onun yerine çığlığa benzer tiz bir iniltiyle itmişti beni. Güvercin elleri titremişti. Sonra ovmakta olduğu klozete eğilip uzun uzun kusmuştu. Onu öptüm diye!

Bu olay, ellerimizle ilgili bir milat oldu. Bir daha artık ben de dokunmaya çalışmadım ona. Biz annemle kusmuk dolu bir klozetin önünde severek ayrıldık.

Zaman her şeyin ilacı derler. Söyledikleri başka yığınla safsata gibi bu da külliyen yalan. Annem zamanla düzelmedi.

Düzelmek şöyle dursun, büsbütün kötüledi. Kimselerin elini sıkmıyor, hiçbir yere misafirliğe gitmiyor, ya birine değiverirsem endişesiyle çarşıya pazara bile çıkmıyordu. Bütün vaktini evde fayansları silerek, kapı kollarını ovarak, tahtaları fırçalayıp halıları yıkayarak geçiriyordu. O bembeyaz yumuşacık elleri, arapsabunlarının, çamaşır sularının, türlü çeşit deterjanın içinde kızarıp şişti, soyulup parçalandı. Zamanla kanlı birer yaraya dönüştü. Sanırım etinin altında daha derin bir yerleri de öyle.

Babaannem ne yaptıysa kâr etmedi. Doktorlar, hocalar, cinciler, üfürükçüler... O zamanlar hastalığın adını bilmiyordum. Şimdi biliyorum. Obsesif kompülsif bozukluk. Yine o zamanlar kendimi sevilmeyen, istenmeyen biri gibi hissediyordum. Sanırım hâlâ biraz öyle hissediyorum.

Çünkü bazı sızılar bir defa başladı mı artık geçmiyor. Bazı yaralar hiç kapanmıyor. Bazı eller bazı saçları okşamayınca, bu minicik, aptal, önemsiz şey yaşanmayınca, bazı hayatlar geri dönüşsüz biçimde tarumar oluyor. Belki siz bunu bilmiyorsunuz. Umarım hiç öğrenmezsiniz. Bazı durumlarda sadece bilmeyenler yaşamayı beceriyor. Hayatta kalmakla yaşamayı becermek aynı şey değil.

Babaannemse annemin noksan bıraktığı bir şeyleri tamamlamak ister gibi, eskisinden bile çok sarılır öper, oksitosine boğar oldu beni. İlgisini üzerimden hiç eksik etmedi. Ama işe yaramadı. Ben de zamanla yavaş yavaş bıraktım başkalarına sarılmayı. Çünkü siz tek birinin sıcaklığının peşindeyseniz, koca dünya sarıp sarmalasa ne fayda! Üşümekten kurtulamazsınız. Psikoloji ve matematik bilimleri birbirine hiç benzemiyor. Kalple ilgili çıkarma işlemlerinde gidip komşudan bir onluk alamazsınız. Onun yerine tutar kendinizi sıfıra tamamlarsınız. Ben de öyle yaptım. Beni istemeyenleri ben hiç istemedim. Başkaları kalbimi kıracağına, bizzat kendim parçalayıp, artık doğru vakti göstermeyen bir saat gibi cebimde taşımayı seçtim. Sev-

menin ve dokunmanın ancak acı vereceğine inandım belki de. Böylece bir kirpinin hüzünlü merhametiyle kapandım içime. Zamanla iyice palazlanacak suçluluk da ağırlığını hissettirmeye aşağı yukarı aynı zamanlarda başladı galiba. Benim kendime karşı duyduğum suçluluk, benim başkalarına karşı duyduğum suçluluk, benim durup dinlenmeksizin, mütemadiyen duyduğum suçluluk... Ve ruh yaşım, kemik yaşımın önüne geçti böylece. Büyümeden yaşlanmak diye bir şey var. Bazen sadece eksik kalmış bir dokunuşa bakar.

Biricik torununu neşelendirmek için ne yapacağını şaşıran zavallı babaannem, bu uğurda elinden geleni ardına koymuyor, yine de asık suratımı toplamayı beceremiyordu.

Bir gün eski oyuncaklarımla dolu minik bir koli getirip önüme bıraktı.

"Kuzucuğum, şunlara bir bak bakalım. İçlerinden oynayacaklarını ayır, istemediklerini de yarın birlikte gidip esirgemeye verelim."

"Esirgeme ne Müşü?"

"Müşü değil evlatçığım, babaanne. Esirgeme de... eee, talihsiz çocuklar evi."

"Neden talihsiz?"

"Ana babaları yok diye."

"Benim gibi mi?"

Yaşlı kadının beti benzi atıverdi.

"Aaaa! O nasıl lakırdı evlatçığım! Annen de var senin, baban da. Allah babanı çok sevdiği için cennetine aldı ama annen burada, yanında. Deme bir daha öyle şeyler."

Koliyi de açmıştı bu arada. Ne zamandır elimi sürmediğim eciş bücüş oyuncaklar. Hiçbiri ilgimi çekmiyordu.

"Hangilerini istersin?"

"Hiçbirini."

"Götürelim mi o zaman yarın bunları?"

"Götürmeyelim."

"Neden evlatçığım?"

"Vermeyeceğim kimseye."

"Ne yapalım, geri mi kaldıralım?"

"Cık, kaldırmayalım."

"Ne yapalım o vakit?"

Nasıl ve neden karar verdim şimdi hatırlamıyorum ama hırsla yerimden kalkıp oturma odasının ortasında cayır cayır yanan sobanın yanma koştum. Kapağı kaldırıp kolinin içindeki oyuncakları birer ikişer içeri atmaya başladım.

"Dur çocuğum, ne yapıyorsun?"

"Benim değiller mi?"

"Seninler elbet."

"İstediğimi yaparım o zaman."

Babaannem itiraz edecek oldu ama sonra artık ne düşündüyse, "Yakacaksın bir yerini. Dikkat et" diyebildi sadece.

Lepiska saçlı bebeğimi, rengârenk legolarımı, minik mutfak aletlerimi, hepsini birer birer ateşe yolladım. O da ağzını bile açmadan, gözleri dolu dolu izledi beni. Kolinin diplerine doğru elime Mahsun'un Muhlisesi geçti. Onu da hiç düşünmeden cehennemin dibine göndermek üzereydim ki, ateş çukuruna düşmeden evvel, yüzü sobanın kızgın demirine değdi. Aynı anda da, "Yandım anam" diye bir çığlık yükseldi. "Manyak mısın be?"

Sesin nereden geldiğini anlamak için etrafıma bakındım.

"Buradayım geri zekâlı, elinde!"

Ancak o zaman elimdeki ayının konuştuğunu anladım. Şaşırdım. Ama aynı şey şimdi başıma gelse şaşıracağım kadar çok değil. Çocukken insan yağmura, kara, küp şekerin çayda erimesine filan şaşırıyor daha çok. Oyuncakların konuşmasına o kadar değil.

"Geri zekâlı sensin" demekle yetindim bu yüzden, yüzünü sobaya değdirdiğim için sol yanağı hafiften yanıp kararmış ayıya.

Cevabı o değil, babaannem verdi.

"Aaaa, evlatçığım, babaanneye öyle laflar edilir mi, çok ayıp ama."

"Sana demedim ki Müşü."

"E kime dedin öyleyse?"

Tam cevap verecektim ki ayı araya girdi.

"Aklından bile geçirme!"

"Neyi?"

"Beni duyduğunu söylemeyi."

"Nedenmiş?"

Babaannem yüzünde tedirgin bir ifadeyle yanıma gelmişti bu arada.

"Evlatçığım, ne diyorsun, kimle konuşuyorsun sen?"

Muhlise ortayı derhal gole çevirdi.

"Bu yüzden işte. Onlar beni duyamıyor, görmüyor musun?"

Kafam karışmıştı. Büyüklerin duyamayıp benim duyabildiğim bir şey. Gördüklerim yetmezmiş gibi... Yine de hoşuma gitmişti. Sadece neler olup bittiğini anlamak istiyordum. Fakat babaannem müsaade etmedi.

"Evlatçığım, nen var senin? Kâğıt gibi oldu yüzün."

Elinin tersiyle ateşimi ölçtü çabucak.

"Ay, yanıyor bu!"

Sonrası alnıma konan sirkeli bezler, sırtıma yerleştirilen havlular, acı ilaçlar, tatlı şuruplar, şefkatli dualar... Kısa hayatımın en uzun süren ateşiyle yanıp kavrulduğum dört koca gün...

O dört gün boyunca yataktan kalkamamıştım. Arada neyin düş neyin gerçek olduğunu bile kestiremeden uyuyup uyanıyor; gözümü her açışımda, yatağa taşınırken elimden bırakmadığım için yanı başımda uzanmış yatan ayının, canını kurtarmanın sevinciyle ışıldayan tek gözüyle karşılaşıyordum. Bazen bana bir şeyler anlatıyordu. Çoğunlukla gülüp eğleniyordu ama durduk yere ağzını bozduğu da oluyordu. Komik tip-

ti, şakalarına gülüyordum. Kimi zaman beni kızdırmaya çalışıyordu. Öfkelenmiş gibi yapsam da aslında için için neşeleniyordum. Söylediği her şeye inanma isteği vardı içimde. Bana en uzun o sarılmış gibi, en çok ona güvenmek istiyordum. Varlığı iyi geliyordu, sesini duydukça rahatlıyordum. Ama yanımızda biri varken ona cevap vermemi katiyen istemiyordu. Benim iyiliğim içinmiş, öyle diyordu. "Bizim senle bir sırrımız var. Sadece ikimizin bildiği bir sır. Bozulmasın istiyorsan iyi saklaman lazım."

Sırrı sakladım. Çok uzun süre.

İyileştikten sonra ayıyı yanımdan ayırmadım. İlk günler, "Ne bayıldın bu eski püskü şeye be evlatçığım! Gıcır gıcır oyuncakların dururken..." diye dırdır eden babaannem, sonunda herhalde benim sevdiğimi kendisinin de seveceğini göstermek için, "Eee adı ne bakalım bu minnoşun?" diye sordu.

"Muhlise. Ama bence çok çirkin bir isim."

"Hahah! Nereden buldun Muhlise'yi be? Hem niye çirkin olsun? Pek güzel. Ama beğenmiyorsan değiştirelim."

Ayı da bu fikri tezahüratla karşıladı.

"Evet, şöyle daha modern, havalı bir şey bulamaz mıyız?"

"Olur Müşü, değiştirelim."

"Hay Müşü'ler götürsün! Peki, ne koyalım evlatçığım?"

"Şöyle daha modern, havalı bir şey."

Babaannem karnını hoplata hoplata güldü.

"İlahi! Modern, havalı bir şey demek! Dur düşünelim bakalım, ne koysak acaba?"

Televizyon müptelası tek gözlü ayım, filmlerden öğrendiği Okşan, Alev nevinden iddialı isimler öneriyordu. Duymazdan geldim, hiçbirini babaanneme teklif dahi etmedim. Tam o sırada bir film başladı televizyonda. Babaannem ekrandaki artisti gösterip, "Ayy, ben bu kızı çok beğeniyorum bak. Maşallah, maviş maviş gözleri, hokka gibi burnu. Adı da çok güzel. Hülya.

Aaaa, ayol biz de seninkinin adını Hülya mı koysak?" Sonra da söylediğini komik bulmuş gibi neşeli bir kahkaha daha patlattı.

Beriki de, "Aaa, olur tabii! O maviş, ben maviş" diye hevesle atılınca, "Tamam, Hülya olsun" dedim.

Böylece adını üç kere kulağına üfledik.

Hülya. Hülya. Hülya.

11

"Sen yine de inan benim sözlerime."
James Joyce / *Oda Müziği*

Anlatmakta en az işe yarayan vasıta, kelimeler. İçleri mi boşaldı, hor mu kullandım, yoksa sadece yaşlandım mı, emin değilim. Bildiğim şu ki, artık kelimelere güvenecek, kendimi onlara emanet edecek safdil zamanları geçtim. Susmanın bir ifade biçimi olduğunu savunmuyorum. Ben sadece anlatmayı denemekten vazgeçtim.

Şimdi ben birine tutup Hülya'yla ahbaplığımı anlatmaya kalksam, dilimi ve kalbimi nafile yorduğumla kalırım. Kimileri deli der. Kimileri gaipten sesler duyan bir kâhin olduğuma iman eder. Kimileri ruhumda, kimileri aklımda talihsiz çatlaklar bulma çabasına girer. Kolumdan çekip televizyona çıkarmaya çalışanlar bile olur. Bir sirk maymunu gibi marifetlerimi göstermemi isterler. Bir yanları bana inanır, bir yanları inanmayacak kadar akıllı olduklarını ispata soyunur. Fakat bütün bunlar olup biterken, kimse ne demek istediğimle ilgilenmez. Kimse Hülya'nın ne demek istediğiyle de ilgilenmez. Bizimle kimse ilgilenmez. Çünkü dünya denen çukura düşmüş herkes, her zaman sadece kendisiyle alakadardır. Söylenmiş ya da kursakta düğümlenmiş kelimeler, bu hakikati değiştiremez. Öyleyse onlara neden bel bağlayayım?

Ha, kelimelere bu raddede itikadım yoksa, ne diye, hem de oyuncak bir ayıyla konuşuyorum? Belki de sadece onunla aramızda uçuşan kelimelere güvenebileceğim içindir. İnsan hayatta yalnız kendine ve kendi yarattıklarına itimat edebilir. O da her zaman değil. Kendinden ve kendi yarattıklarından vazgeçmen icap eden zamanlar da gelebilir. Gelir.

Hülya'dan vazgeçmeye, onu götürüp ilk sahibine teslim etmeye karar vermek, hiç de kolay olmadı benim için. Sonuçta kaç yıllık hukukumuz var. Az kahrımı çekmedi. Ne zaman bunalsam, suçluluğun yüküyle nefessiz kalsam, hep o koştu yardımıma. İçime su serpmeye, kalbimi hafifletmeye, bazen zehirleyerek de olsa aklımı serinletmeye çalıştı. İşin doğrusu, çok da başaramadı. Ama biliyorum, elinden geleni, hayır elinden gelmeyeni bile fazlasıyla yaptı. Onsuz her şey daha zor olurdu. Orası kesin.

Koltuğunu işgal eden arsız kuvvetler yüzünden yolculuğuna çantamda devam etmek zorunda kalsa da, o da benim için ne anlama geldiğinin farkındaydı. Hayatının büyük kısmını yarama pansuman olmak için didinerek geçiren dostum, şifa bulmak maksadıyla attığım bu çetin adımda yanımda durması gerektiğinin ayırdındaydı. Bu yüzden surat asmaktan fazlasını yapmıyordu ya. Yoksa saatlerce konuşmasını, ayak diremesini, canıma okumasını bilmez miydi! Hülya bu, istese ağzımdan girer, burnumdan çıkar, beynimi yıkar, ne yapıp edip kararımdan caydırırdı beni. Fakat yapmadı. En azından o sırada, aklımı karıştıracak kadarını yapmadı. Sadece gitmeye gönüllü olmadığını açık etti, beni bırakmak istemediğini. Bu da onun sevgisini gösterme biçimi. Hülya didişerek sevişir. Hep böyledir.

Kazulet Hanım yanımda, Hülya çantamda, trenin hareket etmesini bekliyordum. Elbette sevgili dostumu cüzdan, yedek çorap, kâğıt mendil gibi küçük düşürücü yol arkadaşlarıyla paylaştığı o bataklıktan çıkarıp kucağıma alabilirdim ama ya-

nımdaki muşmulanın müstehzi bakışlarını, kinayeli sorularını, manidar tebessümünü çekecek halde değildim. Tecrübeyle sabit, ilk fırsatta lafı Hülya'ya getirip, onu bir ahbabımın çocuğuna hediye götürüp götürmediğimi soracaktı. Evet dersem, böyle eski püskü, pejmürde bir oyuncağı hediye etmeye kalktığıma göre kaçığın teki olduğuma kanaat getirecek; hayır, oyuncak benim dersem, kaçıklıktan üşütüklüğe terfi ettirip arkası kesilmeyen soru ve teşhisleriyle canımdan bezdirecekti. Hele şaşıp düşüp tümüyle gerçeği söylemeye, Hülya'yla sohbet etmeye filan kalksam, o zaman esaslı bir temaşa başlayacak, tren sirk çadırına, vagon çadır tiyatrosuna dönecek, kadim dostumla bana da hilkat garibesi rolü düşecekti. Hülya da, ben de bunu istemezdik.

Çaresiz, gözlerimi yumup uyuyor numarasına yattım. Benzer durumlarda hep aynını yapardım. Aslında hakikaten uyuyup, hastalıktan yeni kalkmış yorgun bedenimi dinlendirmeyi deneyebilirdim ama yolda izde ferah fahur kestirebilen talihlilerden değildim. Geceleri evimde, yatağımda bile doğru dürüst uyumayı beceremiyordum. Dalmayı başardığımda da uykularım genellikle rüzgârlı geçiyor ve kısa sürüyordu. Bu yüzden gözkapaklarımın gayriihtiyari kapandığı kısmetli anlarda bile, kendimi mışıl perilerine teslim etmekten çekiniyordum. Velhasıl yine uykunun kendine değil, taklidine sığınmayı seçtim. Fakat işe yaramadı. Kazulet Hanım, pek mühim bir soru sormak için beni dirseğiyle dürtmekten zinhar çekinmedi.

"Kardeş, saatin var mı? Ay içim şişti, kalkmıyor mu artık bu meret?"

Uyuyormuş gibi yapmanın en güç yanı uyanıyormuş gibi yapmak. Bu noktada inandırıcı bir performans sergilemek zor zanaat.

Rolümün hakkını verip veremediğimden emin olamayarak, gözlerimi güya zorlukla araladım. Şekerlemesi yarım kalmış bir mahmurluk katmaya çalıştığım bakışlarımı, koltuk

komşumun yağlı yüzüne kaydırdım.

"Cep telefonunuz yok mu?"

"Vaar" deyip, cebinden çıkardığı çikleti ağzına attı. Böylece dokuz sekizlik kahredici bir cakkıdı başladı kulağımın dibimde. İşte buna dayanamazdım.

"Oradan baksanız?"

"Ay kim arayıp bulacak çantada şimdi? Kolunda saat var işte, ucu görünüyor. Bir bakıp söylesen incilerin mi dökülür?"

"Uyuyordum da."

"He, onu diyorum, uyuma! Şuradaki arsızlara baksana."

Parmağıyla sol çaprazımızda oturan genç bir kadınla delikanlıyı işaret ediyordu. "Üniversiteliler galiba. Ay bir öpüşmeler, bir gülüşmeler. Daha tren kalkmadan oğlan kızı yedi bitirdi! İnene kadar çocuğu da koyar bu gidişle. Ama yani hep aileyiz biz burada. Olacak iş mi! Gidip bir ikaz edeyim diyorum. Gelsene sen de, yanımda dursun."

Ciddi olup olmadığını anlamak için yüzüne baktım. Ciddiydi. Ciddi, küstah ve tüyler ürpertecek kadar özgüvenli. Yüzüme dimdik bakan gözleriyle, çatı şeklinde kavuşturduğu elleriyle, bacak bacak üstüne atışındaki pervasız alan kapma gayretiyle, beden dili de haklılığımı teyit ediyordu. İçim bulandı. Sakız cakırtısı da bütün coşkusuyla sürüyordu üstelik.

Hülya çantanın içinden söylendi.

"Ay resmen Freddy'nin kâbusu. Toplanın a dostlar, Elm Sokağı'nda şenlik var!"

Duymazdan geldim. Ama o, çantada pişmenin de verdiği kinle acımasızca devam etti.

"Kadın taştı koltuktan. Fitne fesattan *fitness*'a vakit bulamamış ki haspa. *Revenant* filminde Leonardo'nun üstüne oturan ayıya benziyor."

İster istemez kıkırdadım. Hülya'nın ayı olduğunu sık sık unutması, bana daima gülünç gelmiştir. Başkası olsa, onu bir psikiyatriste götürürdü belki. En azından gizli obezofobisi ve

açık mizantropisi nedeniyle götürülmeli. Sevgili kötülük çiçeğim, "Ar gelir Osman'a da ar geliiir, Kazulet'e karyola dar gelir" diye türkü çığırmaya başlayınca, sakızın körüklediği asap bozukluğunun da tesiriyle, gizli kıkırdamam açıktan gülmeye dönüştü. Kazulet Hanım ciddiye alınmadığını hissedip incinmiş olacak ki, sevilmemeyi kader bellemişlere has bir geçirgenlikle, üzüntüsünü derhal öfkeye tahvil ederek, "Aaa, ne gülüyorsun be, deli mi ne!" diye bir güzel payladı beni.

Hülya'nın kışkırtmasının da etkisiyle, kendimi tutamadım o zaman.

"Sinirlerim bozulduğu için olabilir mi mesela? Malum, zorla yerime oturdunuz. Uyuyordum, uyandırdınız. Bir de ağzınızdaki o çiklet..."

"Sana ne be benim çikletimden! Ne yani, tek başına mı kurulacaktın iki koltuğa birden? Ay ne görgüsüz oldu bu millet! Hem de birlik ve beraberliğe en çok muhtaç olduğumuz şu günlerde yani..."

Kadınla aramızda irtifa yoksunu bir münakaşa boy vermek üzereydi ki tren nihayet hareket etti ve nefes nefese bir adam, elinde biletle Hızır gibi yetişti.

"Affedersiniz, benim bilette sekiz numara yazıyor ama?"

Kazulet Hanım, "Valla bizim bilet de sekiz" diye cevap verince, arsızlığına hayran kalmaktan alamadım kendimi. Bizim bilet!

Fırsat bu fırsat, "Bazen oluyor böyle" diye araya girdim. "Sistemde hata olduysa... iki kişiye birden sattılar demek. Buyurun siz, ben iki koltuk almıştım, hanımefendinin yeri arkada zaten."

Kazulet Hanım yüzüme kinle bakıp homurdana homurdana kalktı ve bahtsız İlyas'a kenara kayması hususunda direktifler vererek vagonun arkalarına doğru yollandı. Kadından kurtulmayı kâfi kazanç saydığımdan, yeni komşumun yanıma yerleşmesine ses etmedim.

Adam, oturduktan sonra, "Tatlı sohbetinizi bölmedim ya" deyip göz kırptı.

"Tadından yenmeyecek kıvamdaydı, tam vaktinde geldiniz."

O sırada elindeki bilete ilişti gözüm.

"Ama sanırım yanlış yere. Biletinizde sekiz değil on yedi numara yazıyor."

"Biliyorum."

"Sekiz demiştiniz?"

"Hatırlıyorum."

"Yalan mı söylediniz yani?"

"Zaten bu vagonda da değilim, bir sonraki vagona geçmem gerekiyordu. Ama sinirlerinizin tel tel olduğunu görünce, konu dağılsın diye... Fakat merak etmeyin, bu şimdilik size söylediğim ilk ve tek yalan."

Gözlerinde bir an için yanıp sönen garip bir ışıkla gülümseyerek elini uzattı.

"Birbirimize yalan söyleyecek kadar yakınlaştığımıza göre, artık kendimi tanıtmazsam olmaz. Centilmenliğimden yana şüpheye düşmenizi istemem. Ben Hızır."

12

"Yüz atlı yas içinde
nereye giderler?"
Federico García Lorca / *Yolculuk*

Neyse ki yeni yol arkadaşım önceki kadar çalçene bir tipe benzemiyordu. Kendini tanıttıktan sonra, omuz çantasından çıkardığı *Yetenekli Bay Ripley*'yi okumaya başladı. Patricia Highsmith'e bayılırdım ama trende tanıştığım yabancılarla ortak zevkler üstüne hoşbeş edecek yapıda olmadığımdan, tabiatıma uygun biçimde davranıp, uyuyor numarasına kaldığım yerden devam ettim.

Sonra bir ara nerede olduğumuzu anlamak için tek gözümü araladığımda, yammdakinin üstüme dikilmiş bakışlarıyla karşılaştım.

"Uyumuyordunuz, değil mi?"

Öyle doğal sormuştu ki ben de yalana başvurmayı akıl edemeden dosdoğru cevaplayıverdim.

"Hayır, uyumuyordum."

"Neden uyuyor gibi davrandığınızı sorabilir miyim peki?"

"Mesela böyle sorulara muhatap kalmamak için olabilir mi?"

"Vay canına! Sizinle sohbet etmemden çekindiğiniz için uyuyor numarası çekiyordunuz yani ha?"

"Öyle de denebilir."

"Varlığımdan o kadar rahatsızsanız, kendi koltuğuma oturmamı söyleseydiniz ya. Daha zahmetsiz olurdu."

"Bugünkü kabalık istihkakımı doldurduğumu düşündüğümden söylemedim. Yoksa içimden geçmedi değil. Az önceki hanımefendiyi incittiğim için şimdiden gereksiz bir suçluluk duyuyorum. Bir de sizinkini kaldıramazdım."

"Gitmemi ister misiniz? Yani isterseniz sonradan dert etmenize gerek yok. Benim açımdan kırıcı değil, sadece komik olur."

Hızır'ın yüzüne baktım. Hınzır bir ifadeyle sırıtıyordu. Tanıdık bir şey buldum bakışlarında. Onu daha önce hiç görmediğimden emindim ama yine de sanki tanıdığım birine çok benziyordu. Gitmesi için özel bir arzu duymuyordum. Hatta neredeyse sempatik bile buluyordum adamı.

"Evet, sanırım gitmeniz iyi olur."

Dileğimi emir telakki eden koltuk komşum, usulca yerinden kalktı. Beni komik bir reveransla selamladı ve "İyi yolculuklar Adalet. Tatlı sohbetinize nail olmak zevkti" deyip, vagonun arkasına, daha evvel Kazulet Hanım'ın da hicret ettiği yöne doğru uzaklaştı. Centilmenliğine zeval getirmemek için adını bağışladığında ben de ona kendiminkini söylemiş miydim, bir an emin olamadım. Ama bildiğine göre öyle yapmış olmalıydım.

Yolculuğun kalanını pencereden dışarıyı seyredip, Mahsun'la buluşmamızı hayal ederek geçirdim. Beni birdenbire karşısında görüverince sevinecek miydi, küskün mü duracaktı, yoksa kim olduğumu bile hatırlamayıp boş boş bakacak mıydı yüzüme? Ziyaretimi nasıl karşılayacağından emin değildim. Onu bulup bulamayacağımdan bile emin değildim gerçi. O sırada tek emin olduğum, içimdeki zamanın pencerenin dışındakinden aheste aktığıydı. Beklemek ve aramak, akreple yelkovanın bileklerine geçirilmiş ağır prangalardı. O prangaların yü-

kü altında, şehirleri, şehirlerin dışına atılmış tek tük öksüz evleri, üzerine kırık çıkıkçıdan oto tamircisine elzem kurtarıcıların telefonları yazılmış fihristten bozma uzun beton duvarları geçtim. Boş depoları, metruk fabrikaları, mezarlıkları, kavakları, servileri, mor dağların rüzgârda dalgalanan fırfırlı, yeşil eteklerini... En nihayet vardığım bozkır, içimdeki boşluğun tabiattaki yegâne suretiydi. O sahipsizliğe dikecek bir minik fidan arıyordum. Çıktığım yolculuktan da, yaşadığım hayattan da beklediğim, başka bir şey değildi.

Çaybeli'ne ulaştığımda, mevsim normallerinin altında bir soğuk ve mevsim normallerinin üstünde bir rüzgâr karşıladı beni. Babaannemin ahretliğim dediği Haminne'yi ziyaret için çocukluğumda birkaç kere geldiğimiz bu minik şehre adım atmayalı yıllar olmuştu. Tek katlı, aşıboyalı, bahçeli bir evde otururdu Haminne. Bahçesindeki kümesten çıkarıp kahvaltı için haşladığı tazecik yumurtaları hatırladım. Kümesteki civcivleri gördükten sonra, dünyaya gelememiş civciv gözüyle bakmaya başladığım yumurtanın sarısına kıyamaz, "Ye ye, böylesini Sultanşehri'nde bulamazsın" diyen babaannemin zoruyla bile ancak beyazını yiyebilirdim. Bunları düşününce, nereden çıktığı muamma bir sahne düştü aklıma. Kafası kesik bir tavuk, o tek katlı evin bahçesinde koşturuyor. Haminne'nin elinde kanlı bir bıçak. Soğuk çelik, güneşin altında parlıyor; keskin kenarı, utançla kanıyor. Ben durmuş, öylece bakıyorum tavuğa ve bıçağa. Gözlerim kararıyor.

Bunu sahiden görüp yaşadım mı, o çocuk aklımla hayal mi ettim yoksa, emin olamadım. Bahçenin, yumurtaların, Haminne'nin ve babaannemin zihnime yaptığı bu beklenmedik ziyaretin etkisiyle olacak, eski bir tanışla göz göze gelmeyi umar gibi etrafıma bakındım.

Kimsenin benimle ilgilendiği yoktu. Kadın erkek, genç yaşlı, aç tok, heyecanlı bıkkın, alışmış şaşkın, yüzlerinden içle-

rini okumaya imkân olmayan insancıklar, kafası kesilmiş tavuklar gibi, dünya için küçük, kendileri için büyük adımlarla sağa sola koşturuyordu. Belki biri sevgilisine, öbürü atlamak üzere olduğu bir uçurumun yamacına, bir diğeri çocuğunun doğumuna hastaneye, beriki manavdan limon almaya... Ne önemi vardı! Kimsenin birbirine değecek cesareti gösteremediği bu hercümercin ortasında herkes anca kendine yetecek kadar yalnızdı.

Çevremdeki kalabalığa bakmak bana kendimi yalnız hissettirdi. Kalabalıklar olmasa insan kimsesizliğini nereden bilecek?

Hafiyeliğe başlamadan evvel bir şeyler atıştırmanın kuvvet takviyesi yapacağını umarak, istasyon binasının hemen karşısındaki Hacı Baba Çay Bahçesi'ne girdim. Güleç yüzlü bir ihtiyar, aksayan bacağını peşi sıra sürüyerek gelip ne arzu ettiğimi sordu.

"Huzur" diyemedim. Onun yerine bir porsiyon çiğbörek sipariş ettim.

"Yanına çay?"

"Olur."

Tipime bakıp, "Açık?" diye sordu bu defa. Bozuldum. Kırılgan görünmekten hoşlanmam. Nükseden uğursuz bir hastalık gibi, bir an yine başsız tavuk düştü aklıma. Çabucak kovaladım hayaletini.

"Demli olsun."

İşin doğrusu şu ki açığını da, koyusunu da sevmem meretin. Çay sevmem. Ama soğuk günlerde buz kesmiş elleri ısıtmaya birebir olduğunu bilirim. Tanımadığım bir yerde cemiyetle ahenk içinde görünmek istiyorsam, bir çay söyleyip arkama yaslanmanın işe yarayacağını da.

Gelen çıtır çıtır börekleri afiyetle mideye indirip zifttен hallice çayı nedametle yudumlarken kendimi kulübe kabul edilmiş gibi hissediyordum. Sükûnetimin kısa tarihi, hava alsın

diye başını çantadan çıkardığım Hülya, "Hani bir şey demiyim diyorum ama çok merak ediyorum, koca şehirde nasıl bulacaksın acaba Sarı Çizmeli Mehmet Ağanı?" diye sataşana dek sürdü. Mantıksız bir soru değildi. Açıkçası ben de merak ediyordum cevabı.

"Şeker fabrikasına gideceğim işte."

"Ve sittin sene sonra hem hâlâ aynı yerde çalışıyor olacaklar hem de onca işçinin arasında elinle koymuş gibi bulup tanıyacaksın Rüstem'le Yusuf'u, öyle mi? Umutla aptallığı karıştırmasak reis? Ayrıca bütün ihaleyi bana kesmeden önce hafızana iyice bir sordun mu, ısırdığın ilk elma sahiden ben miymişim!"

"Öfkelisin ve haklısın" diye fısıldadım. "Ben de bayılmıyorum seni götürüp vermeye. Ama bir şeyler yapmam lazım. Başka çıkış yolu gelmiyor aklıma."

"Tebrikler, çok iyi düşünmüşsün. Nefes kesecek kadar aptalca görünüyor."

"Bana öyle görünmeyen tek bir şey söylesene. Şurada konuşmamız bile aptalca görünmüyor mu? Benim için ne kadar kıymetli olduğunu biliyorsun Hülya. Ben de bana kıyamadığın için işimi zorlaştırmadığını biliyorum. Ama böyle küskünlükle, laf sokmalarla da olmuyor. Uzatmasak? Bugüne kadar nasıl her yolu birlikte yürüdükse bunu da öyle yapsak? Yine destek olsan bana? Hı?"

Hülya bir süre sessiz kaldı. Sonra bir süre daha. Tam konuşacağından umudu kesmek üzereydim ki, "E hadi kalkalım da gereksiz maceramız başlasın madem Louise" dedi kös kös. "Yayıldın kaldın iyice burada, yiyip içmeye mi geldin anlamadım ki."

İşte benim Hülyam, dedim içimden. O da duydu. Hülya içimden söylediklerimi bile duyabilir. Tek gözü olmadığı için belki de, işitme duyusu hayli gelişmiştir. Benim bu koca gözlerle ne demeye her haltı duyduğuma gelince, o da eski bir duanın laneti olsagerek.

Tam kalkmaya hazırlanıyordum ki yan masaya biri genç

öbürü yaşlı iki kadın geldi. Yaşlı olan Parkinson hastası gibi titriyor, ancak diğerinin yardımıyla güçbela yürüyebiliyordu. Sandalyeye yerleşmesi epey zaman aldı. Diğerinin çabasına rağmen bir türlü oturamadı. Acaba kalkıp yardım etsem mi diye düşündüm ama yapmadım. Kolaycacık birilerinin koluna girebilen, körleri karşıdan karşıya geçirip, etraftaki çocuklarla güreşenlerden değilim.

Yaşlı kadın en nihayet bin bir zahmetle otururken masadaki kül tablasını yere düşürdü. O minnacık cam, boyundan büyük bir şangırtıyla parçalanınca da mahcubiyetle öne eğdi başını. Ben artık ayaklanmıştım. Kadını iyice utandırmamak için yüzüne bakmamaya çalıştım ama bir yandan da, hemen şimdi gidersem patırtıdan rahatsız olmuşum da çekip gidiyormuşum hissi uyandırır mıyım diye düşünmeden edemedim. Ne yapacağımı bilemez halde, bir süre çakılıp kaldım bulunduğum yere. Yaşlı kadın dönüp baktı ya da bana öyle geldi. Bu defa da sakarlığının hesabını soran mekân çalışanı gibi başında dikildiğimi zanneder mi diye endişelendim. İçim yine suçluluğun o tanıdık yüküyle ezildi. Bana kalsa bir süre daha boş boş dikilmeye devam edebilirdim; ancak Hülya'nın, "Kadınla iki çift laf etmeyi beceremiyorsan burada durup kendi kendine dertlenmenin de âlemi yok. Hadi gidelim, yoksa şimdi imdat diye bağıracağım" ihtarıyla, toparlanıp çay bahçesinden çıkabildim.

Yolun arkasından dolanarak anacaddeye çıktım. Niyetim bir taksiye atlayıp direkt fabrikaya yollanmaktı. Ama en son yıllar evvel gördüğüm şehrin ne kadar değiştiğini fark edince, ayaklarım beni Kiraz Çayı kıyısına taşıyıverdi. Bir zamanların mütevazı kenti, tozundan silkinip paketini rafyalayarak minik bir Avrupa kasabasına benzemişti. Eskiden, yakındaki dokuma fabrikası o gün ne renk kumaş üretiyorsa suyunun da o renk aktığı söylenen Kiraz'ın rengi berrak bir maviye sabitlenmiş; çevresindeki tevazu sahibi çay ocaklarının yerini afili kafeler, sıvası dökülmüş iptidai köprülerinin yerini düğün pastalarının tepe-

sine yerleştirilen şekerlemelere benzeyen süslü köprüler almıştı. Civarda değişmeyen tek şey, üniversitelilerin sokakları, kafeteryaları, restoranları, muhtemelen kampüsten başka her yeri tıka basa dolduruşuydu. Gençlerden yayılan cıvıltılı kahkahaları, lületaşından oyulmuş pipo ve aksesuvar satan butik mağazaları, tramvay yolunun kalabalık duraklarını geçtim. Etraftaki ışıltılı curcunaya rağmen, şehrin üstüne saydam bir ağırlık çöktüğünü hissettim. Sanki dışı parlamış ama içinde bir yer kuruyup sessiz sedasız çatlamıştı. Biraz dolandıktan sonra yeniden anacaddeye bağlanmak için girdiğim daracık sokakta bunu daha kuvvetli hissettim. Sadece bir histi, mesnetsiz bir sezgi. Ama sokağa baktıkça güçlendi. Karşımdaki fırın, ayakkabı mağazası, telefoncu... Canlanmaya uğraşan soluk bir fotoğrafa benziyordu burası. Nereden hatırladığımı çıkarmaya çalışırken, bir çift el gibi aniden boynuma dolandı rüzgâr. Ürperdim. Nefesim kesildi. Yer usulca kayıverdi ayaklarımın altından. Uzaktan, uğultular, hırıltılar, sesler geldi. "Ölüyorum ben! Ölüyorum ben!"

Hülya'nın sesiyle irkildim bu sefer.

"Şşt, toparlan, hiç sırası değil!"

Bir müddet tutunacak yer arayarak etrafıma bakındım. Yolun ortasındaydım. Rüzgâr esip gitmişti. Ben geride kalmıştım.

"Geçti gitti" dedi Hülya. "Hep böyle hazırlıksız yakalanıyorsun."

Fotoğrafı zihnimden silmeye çalışarak derin bir nefes aldım. Ellerimle montumun önünü kapadım. Fuzuli keşif yürüyüşümü daha fazla uzatmadan anacaddeye çıkıp bir taksi çevirdim.

Arka camında, "Yalnızlık beni ömrüm boyunca takip etti – Travis Orhan" yazan genç taksici, şeker fabrikasına gideceğimi söyleyince, "Üretime mi, yoksa lojmanların tarafına mı?" diye sordu. Birden aklıma Mahsun'un lojmanlardan birinin kapısında oturmuş, etrafına bakınıyor olabileceği geldiyse de, fabrika-

ya gitmek istediğimi söyledim. O andan itibaren sazı eline alıp, fabrikanın satış departmanında çalışan eniştesi Muharrem'den ve geçen yaz lojmanlara dadanarak eniştesiyle ablasının evini iki kere soyan hırsızın şerefsizliğinden bahsetmeye başlayan şoför, pek konuşkan bir tipti. Semtte girilmedik ev bırakmayan hırsıza fena bozulmuş, epey de hınç dolmuştu.

"Şeytan diyor, *Taksi Şoförü* filmindeki gibi yüklen emanetleri, temizle şu şehri. O filmi biliyor musun abla?"

"Yok, bilmiyorum."

"Hani herifin saçlar mohikan. Küçük bir kız var, onu affedersin pezevengin elinden kurtarıyor. Bildin?"

"Yok, çıkaramadım."

"Aaaa, çok kral film. Sonra bak bir film daha var gene taksicili, onda tek tabanca değil ekipçek çalışıyorlar ama. Şehri hırsızın arsızın elinden kurtarıyorlar. Temizlik harekâtı, çaktın? Var ya, taksicisi, esnafı, herkes bir ucundan tutsa, memlekette suç muç kalmaz yeminle. Herkes kendi kapısının önünü süpürse, ortalık bal dök yala olur şerefsizim."

Yine fotoğraf canlanacak gibi oldu zihnimde. Hızla sildim. Travis Orhan beklediği tezahüratı alamayınca, bu sefer trafikten yakınmaya, bulduğu çareleri sıralamaya girişti. Kaldıracaklardı şu dolmuşları, otobüsleri, bakalım o zaman Çaybeli'nde trafik diye bir şey kalıyor muydu! Hele o tramvay yolu yok mu, şehrin altını üstüne getirmişti. Evvela tramvay gitmeliydi.

Kurulmuş oyuncak gibi fasılasız anlatıyordu. Bir zaman sonra biteviye vızıltıya döndü sesi. Pencereden şehri izlemeye daldım.

Muhabbetperver şoförün, "Geldik diyorum ablacım, uyudun mu?" alarmıyla kendime gelince, şehrin daha büyük, yolun daha uzun olmayışına şükrederek apar topar indim taksiden. Hülya'nın çantadan çıkan başını usulca içeri ittim.

Ciddiye alınmak istediğiniz yerlerde, çantanızdan fırlamış bir oyuncak ayı kellesiyle dolaşmamanız isabet olur.

Girişteki güvenliğe gazeteci olduğumu ve şekerpancarının ülke ekonomisindeki yeri üzerine mühim bir haber hazırlamak için ta Sultanşehri'nden geldiğimi söyledim. Fabrikanın personel müdürüyle görüşmek istiyordum. Çünkü bence üretim demek öncelikle üretici, üretici demek de elbette personel demekti. Bekçi ölü balıklara rahmet okutan gözleriyle yüzüme bakıp, randevum olup olmadığını sordu. Haber alma hürriyetiyle ilgili kısa ve yersiz bir konuşma yaptım. Buz gibi bir sesle, "Randevunuz var mı?" diye yineledi. Bir an düşünüp, "Satıştaki Muharrem Bey'den randevu alınacaktı benim için" diye uyduruverdim. Bekçi telefonla bir yerleri aradıktan sonra, gözlerini şüpheyle kısıp, noktayla soru işareti arasında bezgin bir sesle, "Cık, öyle bir randevu yokmuş" dedi.

"Taksici Orhan deseniz... Kendisi ahbabım olur, Muharrem Bey'in kayınçosu. Randevuyu o alacaktı ama bir karışıklık oldu herhalde."

Ben kayınço lafını cümle içinde başarıyla kullanabilmenin haklı gururunu yaşarken, bekçi de telefonda biraz daha oyalandıktan sonra, yüzüne yapışmış ciddiyeti zerrece bozmadan ahizeyi indirip nefesini gürültüyle dışarı bıraktı. Kendimi kibarca kovulma fikrine alıştırıyordum ki demir kapı gıcırdayarak aralandı.

Şeker fabrikasının karamelize bir kokusu olacağını düşünmüştüm ama koridorlar bizim kurum gibi kokuyordu; gri, tozlu, bıkkın. Satış departmanına vardığımda, basık bir odada oturmuş beni bekler buldum Muharrem'i. İçeri başımı uzatmamla, "Gazeteci hanım siz misiniz?" diye yerinden fırlaması bir oldu. Ses tellerindeki sinirler acemi bir tiroit ameliyatına kurban edilmiş gibi boğuktu sesi. Gözlerini lüzumundan hızlı kırpıştıran, kısa boylu, kırmızı suratlı, tıknaz bir adamdı. Saçlarının tepesi hafiften kelleşmişti ve muhtemelen arazi iyice açılmasın diye aktarlarda satılan bitki özlü kellik şampuanlarından kullanıyordu. Kalan saçların cılızlığına bakılırsa, öyle biberiye, çöre-

otu, nane yağı filan kâr edecek gibi görünmüyordu.

"Evet, benim."

"Şimdi arayıp bizim Orhan'la konuştum da, *Çaybeli Postası*'nın çaycısından başka gazeteci tanımadığını söyledi. O da meslektaşınız sayılmaz zaten, bizim Feyyaz Abi."

"Kusura bakmayın. İçeri girebilmek için yalan söylemek mecburiyetinde kaldım."

"Gazeteciler hep böyle mi yapar?"

"Bilmem, gazeteci değilim."

Muharrem yüzünü buruşturup masasının önündeki hurdahaş koltuklardan birini gösterdi. Beden dilimi konuşturup, ne yaptığımı biliyormuş gibi davranmaya çalışarak oturdum ve Hülya'nın cin fikirlerinin de yardımıyla, çocukluğumdan beri görmediğim birini aradığımı anlattım ona. Yıllar önce beşik kertmesi yapıldığım oğlanın peşindeydim. Zaman içinde diğer aileyle rabıtamız kopmuş, verilen sözler unutulmuştu. Hatta ben gönlümü kaptırdığım bir delikanlıyla nişanlanmıştım bile. Dünya evine girmeme ramak kalmıştı. Ama son zamanlarda evvelce verilmiş bu söz dert olmuştu içime. İmzayı atmadan evvel beşik kertmemi bulup sözü bozmak istiyordum. Sırf bu yüzden kalkıp ta Sultanşehri'nden gelmiştim. Muharrem şaşkınlığını gizlemedi.

"Bu devirde beşik kertmesi mi kaldı yahu?"

"Bu devirde değil, benim doğduğum devirde. Aslında daha da önce, dedemin devrinde. Zamanında öyle bir söz vermiş rahmetli. Bizimkiler de ondan çekindiklerinden ses çıkarmamışlar. Dedem vefat edince de unutmuşlar, umursamamışlar yani. Öteki aileyle bağlar tamamen kopmuş gitmiş. Ama ben şimdi kavli bozup manen rahat etmek istiyorum. Söze, vebale inanırım çünkü, anlatabiliyor muyum? İnsan yuvasını sağlam temeller üstüne kurmalı sonuçta."

Muharrem beni baştan aşağı şöyle bir süzdü. Kafasında yaşımı tartıp biçtikten sonra, düğünümle ilgili bunca heyecanlı

ve ihtimamlı olmamı anlayışla karşıladı.

"Adaktır, sözdür mühim tabii. Kimsenin ahını almamak lazım. Misal, bizim bir Halim Abi vardı, toprağı bol olsun. Rahmetli bir gün kahveden arkadaşıyla altılı yapıyor. Sonra Halim Abi gidip kuponu yatırıyor. Altılı gelmiyor mu! Ama para tatlı tabii, eline geçince üleşmeye yanaşmıyor. Önce eş dost araya giriyor, kâr etmeyince iş büyüyor, hırgür çıkıyor. Nuh diyor peygamber demiyor rahmetli. Sonra da paranın daha kırkı çıkmadan baldızının düğününde halay çekerken kalp sektesinden sizlere ömür. Allah yedirmedi dediler hep arkasından. Yedirmez. Ah almayacaksın. Yoksa hiçbir işin rast gitmez."

Muharrem'in kıssasına göre Mahsun'u bulup beşik kertmesini bozmazsam en iyi ihtimalle müstakbel kocam, en kötü ihtimalle bizzat ben, ama illa ki birimizden biri kırkımız çıkmadan öbür tarafa intikal edecekti. Allah o kocayı bana yedirmeyecekti. Böyle düşünmesine sevinip sadede geldim.

"Yardım edecek misiniz?"

"Bilmem ki elimden ne gelir. Şimdi diyorsunuz ki beşik kertmesi olduğunuz bebeğin, yani beyin babasıyla abisi burada çalışıyor, öyle mi?"

"Seneler evvel fabrikaya girmişler. Babasının emekliliği gelmiş olabilir ama abisinin gelmemiştir herhalde daha. Hem öyle bile olsa, yani ne bileyim, sizde en azından personelin ev adresi filan vardır değil mi?"

"Valla bizim o kayıtlara bakma yetkimiz yok."

"Personel müdürüne sorsak? Arşivden baksalar?"

"Beşik kertmesi arıyoruz mu diyeceğiz?" Gözlerini devirip, az evvel söylediklerimi onaylayan kendi değilmiş gibi tıslaya tıslaya güldü. İnsan denen mahlukat, kendine başkasının gözünden bakmaya başlayınca nasıl da çirkinleşiyor. Bir dakika önce bütün kalbiyle bana hak veren keltoş, vaziyetine personel müdürünün gözünden bakar bakmaz, kendi aklının kudretini ispatlamak için benimkiyle eğlenme ihtiyacı duymuştu.

"İnsanoğlu çiğ süt emmiş" diye söylendi Hülya.

"Ta nerelerden kalktım geldim. Bulunmaz mı bir hal çaresi? Hiç mi yapabileceğiniz bir şey yok?"

Hiç mi derken, Sultanşehri'ndeki istasyon dilencisinin sesine çalmıştı sesim.

Muharrem bir süre kafasını kaşıdı. Tutunacak dal bulmuş birkaç parça şanslı kepek döküldü lacivert ceketine.

"Yani müdüre söylenecek şey değil ama personelde bir arkadaş var, ona bir çıtlatalım bakalım."

Beş dakika sonra başka bir odada, Niyazi nam bir beyle karşılıklı çay içiyorduk. Sosis tombulu parmakları vardı Niyazi'nin; öyle bir ikisiyle değil, beşiyle birden sıkı sıkı kavrıyordu bardağı. Bardak parmaklarının arasında tamamen kaybolunca da bali çekiyormuş gibi görünüyordu. Hülya'nın konuyla ilgili zevzek şakalarına kulak tıkayıp, gülmemek için yanağımı ısırdım.

"Bacım, Allah tamamına erdirsin" diye tebrik etti, bilgisayardaki dosyaları karıştırırken. "Yalnız biz bilgisayarlı sisteme geçeli çok olmadı. Eski kayıtların büyük kısmı da girilmemiş sisteme. Sanmam ki bir şey çıksın."

"Arşiv odanız yok mu?"

"Var da oraya girsen kendini kaybedersin. Düğüne geç kalırsın yani, öyle söyleyeyim" diye kıs kıs güldü komik olmayan şakasına. Sarı dişleri göründü.

"Günde en az iki paket" diye görüş beyan etti, çantamın içinden olup biteni seyreden Hülya.

Niyazi anlatmaya devam ediyordu.

"Geçen sene, arşiv memurlarından birinin kocasıyla oğlu aynı anda vefat etti. Şu alışveriş merkezindeki patlamada rahmetli oldular. Kadıncağız da arkalarından aklını oynattı tabii. Ben pek tanımam kendisini ama servisindeki arkadaşlarının anlattığı, garip gurup işler yapmaya, saçma sapan konuşmaya başlamış. Acısına yormuşlar, zamanla geçer sanmışlar. Sonra bir

gün kendini içeri kilitleyip, 'Madem gelecek yok, geçmiş de olmasın' diye bağıra bağıra aleve vermiş arşivi. Yangını söndürdüler tabii ama evrakın anası ağladı affedersin. Zaten çok nizami değildi, iyice perişan oldu arşiv."

"Peki kadın?"

"Şükür sağ kurtuldu ama iflah olacak gibi görünmüyor dediler. Mazi İmha Merkezi diye bir yere yatırılmış. Sigorta karşılıyormuş. Terörde yakınını kaybedenleri oraya yolluyormuş devlet. Unutup rahatlasınlar diye. Ama nah unutur, affedersin bacım. Yani öyle büyük acıyı kim unutabilir ki!"

Kadının arşivin kapısını kendi üstüne kilitleyen hayalini aklımdan, pencereden giren rüzgârın içeri taşıdığı çığlıklarını kulaklarımdan def etmeye çalışarak, "Bu kadar yolu boşuna mı geldim diyorsunuz şimdi?" diye boynumu büktüm. Trenle değil de yürüyerek gelmişim gibi, teptiğim mesafeden dem vurmam Niyazi'de de işe yaradı.

"Ne yapsak, bizim Eşref Dayı'ya mı sorsak yahu?" diye mırıldandı, Muharrem'e bakarak. Sonra da bana dönüp açıkladı. "Bilse bilse o bilir. Şu bahçedeki çınardan bile eskidir burada. Fil gibi de hafızası var mübareğin. On yıl önce bugün ne pişirdiğini sor, söyler. Yanmayan arşiv." Eliyle gösterdiği yana baktım, pencereden dışarı. Ortalıkta çınar mınar görünmüyordu.

On dakika sonra Eşref Dayı'nın makamında, yani yemekhane mutfağında, yine çay içiyorduk. Duvarda bir noktayı uzun uzun izledikten sonra, "Hatırladım" dedi Eşref Dayı. Yaşını yüzünden tahmin edemeyeceğiniz tiplerdendi. Çok sarışın, çok zayıf, çok uzun boylu, çok güleç biri.

"Baba-oğul gelmişlerdi, epey oluyor. Ben bile gençtim, düşün artık. Bunca zaman sonra unuturdum da, soyadları dikkatimi celp etmişti. Demirdağlı! Demirdağı'yla filan alakaları yoktu ama. Nüfus memuru toprağını özlediğinden, bunların dedesinin soyadını öyle yazıvermiş kütüğe. Ama biz has Demirdağı

göçmeniyiz. Soyadını duyunca hemşeri sandımdı ben bu Rüstem'i. Sorunca anlatmıştı, oradan bir muhabbetimiz olmuştu. Rüstem hoşsohbet adamdı da, oğlunun ağzını bıçak açmazdı. Bir hastalık mı geçirmiş ne, konuşmazdı da böyle boğazından boğazından hırlardı. Çok durmadılar zati burada. Geldikleri gibi beraberce çıktılar fabrikadan. Bir daha da ne gördüm, ne işittim. Uzağa bir yere gittilerdi diye kalmış hatırımda ama nereye bilemiyorum şimdi. Geçmiş zaman."

"Peki nerede otururlardı?" diye sordum hevesle.

"Bilmem" dedi Eşref Dayı, ellerini iki yana açarak. "Nüfus müdürü müyüm kızım ben?"

Böylece son umudum da tükenmiş oldu. Kendimi yine müthiş bitkin hissettim. Tam teşekkür edip yerimden kalkmaya niyetlenmiştim ki, "Ama dur bakayım, bu Yusuf'un mesai arkadaşı vardı, Raşit. Yaşıtlardı ikisi, yemeği filan hep beraber yerlerdi. Raşit'e sorsanız, belki o bilir."

Böylece bu defa Raşit'in peşine düştük. Mesai saati dolmak üzereydi. Son anda Niyazi marifetiyle yakalandı adam. Bir an evvel çıkıp evine gitmek için sabırsızlandığı belliydi. Anlattıklarımızı deli saçması bulmuş gibi burun kıvırarak baktı yüzüme. Pek ilgilenmek istemedi. Öyle olunca hatırlamadı da başlangıçta. Sonra mesai arkadaşları bu iş için ta Sultanşehri'nden geldiğimin altını çizince, onun da her Çaybelili gibi, insana değilse de yola hürmet edesi geldi ve lütfedip çalıştırdı saksıyı.

"Haa, tamam ya, Dilsiz Yusuf! E biliyorum tabii, bizim mahallede otururdu onlar" deyip müjdeyi verdi. "Kardeşini de biliyorum. Zekâ geriliği vardı oğlanda. O muydu yoksa beşik kertmesi?"

Bütün başlar anında bana döndü. Hiç düşünmeden Hülya'dan gelen repliği tekrarladım.

"Ona verilmiş sözün tutulmamasının vebali daha büyük ya zaten."

Raşit, çekirdeği tükürülmüş kara zeytinlere benzeyen gözleriyle boş boş baktı yüzüme. Ötekilerse beraberce kafa salladılar.

"Doğru, doğru. Mazlumun ahım almamak lazım."

"Ama işten ayrılınca mahalleden de taşındı onlar" diye sürdürdü Raşit.

"Nereye?" Bu defa Niyazi'yle bir ağızdan sormuştuk. Cevap kısa ve uzaktı:

"Libya'ya, inşaata. Bir Işık Abi vardı, mühendis. Onun yanına, babasıyla beraber işçi gittiler."

Hülya'nın çığlığını duydum.

"Libya'ya gidelim filan dersen, atarım kendimi bu çantadan aşağı!"

Hayır, o kadar uzun boylu değildi. Libya'ya gidemezdim. Başlamadan bitmiş maceramın altında ezildiğimi hissettim. Oracıkta bir yatak bulup içine gömülmek, yorganı kafama kadar çekmek istedim. Dağınık yatak fonlu depresyon hayalim, Raşit'in ümit vaat eden sesiyle bozuldu.

"Yanlış hatırlamıyorsam, annesiyle ufaklığı da memlekete yollamışlardı."

"Memleket? Neresi memleket?"

"O kadarını hatırlamıyorum."

Tam yüzüm yine düşecekken, son anda ekledi:

"Ama ablam annesiyle iyi görüşürdü. Taşınma zamanı baya bi ağlaşmışlardı. Belki o bilir."

Ben yine heyecanlandım tabii.

"Sizinle mahalleye gelsem, ablanızla konuşsam?"

"Ablam evlenince Değirmenli'ye taşındı."

"Libya'ya gitmese de Değirmenli'ye gider bu!" diye pes perdeden homurdandı Hülya. Bense hafiyelikte liyakat kazanıyordum.

"Ablanızı arasanız, sorsanız?"

Raşit, yüzündeki bıkkınlığı müşahede ettiğimden emin ol-

masına yetecek kadar oyalandıktan sonra, hendek atlamaya hazırlanan bir deve letafetiyle, cebinden telefonunu çıkardı ve arkasını dönüp uzaklaştı. Artık ablasına hakkımda ne söyleyecekse, belli ki duymamı istemiyordu. Bu arada Niyazi bana dönüp, sözüne güvenilir bir akrabamızın konuyla ilgili fikrini öğrenmek ister gibi sordu.

"Facebook ne diyor?"

"Neye ne diyor?"

"Sizin işe işte."

"Bilmem, sormadım."

"Olur mu, sormadan olur mu? İlk ona danışmak lazım. Millet ilkokul ahbabını filan hep öyle buluyor. Nüfus müdürlüğünden bile hızlı çalışır Facebook. Yani bilgisayarın hızlıysa."

"Benim Facebook'um yok."

"Bahane mi canım! Açılır hemen bir tane."

Bu arada Raşit, baktıkça insana acur turşusu yemiş hissi veren ekşi bir suratla dönüp geldiyanımıza.

"Açmıyor."

"Bir daha denesek?" diye yüzsüzce ısrar ettim.

"Deneyelim denemesine de, benim artık çıkmam lazım. Ama tekrar arayıp sorarım ablama sonra. Verin bana telefonunuzu, bir şey çıkarsa mesaj atarım."

Not defterimi çıkardım. Numaramı yazdım. Sonra sayfayı yırtıp uzattım. Bahçesine uçan daire inmiş gibi baktı.

"Cep telefonunuz yok mu, mesaj için?"

"Yok."

"Aaa, bu devirde cep telefonu kullanmayan kalmış mı, bravo valla!" diye tebrik etti beni Eşref Dayı. Kendi telefonu elindeydi. Görünen o ki, o da cep telefonunun sadece başkalarının elindeyken sahibini aptallaştırdığını düşünenlerdendi. Raşit kaybedecek vakti olmadığının altını çizen bir aceleyle aldı elimden kâğıdı. Buruşturup cebine tıktı. Ablasını bir kere daha, en azından benim için aramayacağından oracıkta emin oldum. İs-

teyenin bir yüzü kara diye düşünüp ben de onun telefonunu rica ettim. O aramazsa ben arardım.

Raşit'in telefonunu not defterime yazdıktan sonra, beşik kertmemi aramama yardımcı olan herkese içtenlikle teşekkür ettim. Onlar da günlük iyilik istihkaklarını doldurmanın verdiği rahatlamayla rica ettiler. Tam çıkacakken Hülya'nın dürtüklemesiyle son anda Eşref Dayı'ya dönüp, "On sene önce bugün ne yemek yaptığınızı hatırlıyor musunuz?" diye sordum.

İlk defa aklımdan şüphe duyuyor gibi süzdü beni.

"Nereden hatırlayayım kızım, bilgisayar mıyım ben!"

***

Fabrikadan çıkınca taksi bulma umuduyla sağa sola bakındım. Ortalıkta taksi yoktu ama yüz metre ileride bir otobüs durağı vardı. Duraktakilerden, istasyona giden otobüslerin oradan geçtiğini öğrenince, oturup bekledim. Otobüs gelince de az sayıdaki boş koltuktan birine attım kendimi. Birkaç durak sonra içerisi açılmayı bekleyen bir konserve kutusuna dönünce, hiç değilse koltuktan yana şanslı olduğumu düşünüp memnuniyet duymaya çalıştım. Şoför, en çok kaç kişiyi havasızlıktan öldürmeden taşıyabileceğini test etmeye karar vermişçesine yolcu üstüne yolcu alıyordu. Kiminin dirseği yanındakinin omzuna değiyor, kiminin çantası öbürünün sırtına çarpıyordu. Derken Hülya'nın, "Şuraya baksana" diye uyarmasıyla, sağ çaprazımda ayakta dikilen kızla arkasındaki adamı fark ettim. Kızın üzerinde lacivert bir lise forması vardı. Tepedeki tutamaca asılarak dengede kalmaya çalışıyordu. Hemen arkasında duran adam da tutamaçlardan birini eliyle sıkıca kavradığı halde, dengede kalmakla filan ilgilenmiyor; aksine, her sarsıntıyı önündeki kızın vücuduna değmeye bahane olarak değerlendiriyordu. Lise yıllarım geldi gözümün önüne. Okula gidip gelirken, böyle babam yaşında herifler dibime dibime yanaşıp dayanırlardı

halk otobüslerinde. Ayaktaysam arkama geçip vücutlarını üstüme yıkar, oturuyorsam yanıma ilişip bacaklarını pergel gibi açarlardı. Öyle zamanlarda içimi tiksinti kaplardı. Yine de önce, yok canım, bana öyle geliyor diye düşünmeye çalışırdım. Kenara çekilmeye uğraşır, büzülür, un ufak olur, nereye kaçacağımı bilemezdim. Bana öyle gelmediğini anladığımda da içimdeki tiksintiyi utançla sarmalar, ağzımı açıp da tek laf etmeyi beceremezdim.

Başkalarının utancına hamallık etmeyi acaba ne zaman, kimden öğrenmiştim?

O yaşlarda utangaçtım, kırılgandım. Deneme yanılma dönemi başlamamıştı henüz hayatımın. Kırılmaktan korkmamanın bir yolunun da, kendi kendini bin parçaya ayırmak olduğunu keşfetmemiştim daha. Cam bir fanusun içinde korumaya çalışıyordum kendimi. Yanlış geldiğim bir yerdi dünya, öyle hissediyordum. Sanki çok güzel bir yere gitmek üzere yola çıkmışım da, sonra gecenin bir yarısı yanlış durakta inivermişim gibi. Aksilik ya, o durak da metruk binalarla çevrili, tekinsiz tiplerin gezindiği, leş kokulu, izbe, korkunç, karanlık bir yermiş gibi. O tiksinç adamlardan biri ne zaman dibime sokulsa, yanlış durakta inmişim hissi gelirdi hep. İçimden bir öğürtü yükselirdi. Midem bulandığında da annemi hatırlardım hemen. Hatıranın kalp kırığı, bana öğürsem de kusmamayı öğretmişti. Fakat kusmayınca zor geçerdi bulantı. Bazı günler eve döndükten sonra bile sürerdi. O zaman temiz hava almak için balkona çıkardım. Korkuluklara dayandığımda, ansızın bir korku palazlanırdı bazen içimde. Bir güç, bana ait ama ben olmayan, beni kontrol eden ve benim kontrol edemediğim bir parçam, tutup beni balkondan aşağı atacakmış gibi gelirdi. Sarsak adımlarla korkuluklardan uzaklaşırdım hemen. Bazen, içimdeki o şeyin, yani tazyikle içimden çıkmaya çalışırken beni de fırlatıp balkondan aşağı yuvarlamasından korktuğum o şeyin, kusmuktan ibaret

olduğunu düşünürdüm. Kussam düşmekten kurtulurum belki diye geçirirdim aklımdan. Ama kusarken boğulmaktan korkuyordum. Boğazımı tıkayan ifrazatla nefessiz kalıp ölmekle düşerek ölmek arasında tercih yapmam gerekirse hangisini seçeceğimi düşünürdüm. Şayet ille de yere çakılacaksam, atlamakla düşmek arasında seçim yapmam gerekebileceğini düşünürdüm. Neyse ki böyle tercihler yapmak zorunda kalmadan büyüdüm. Kırıla kırıla, geriye bölünecek ebatta parçam kalmayınca, zamanla daha az kırılgan olduğuma inandırdım kendimi. Geçti gitti dedim. Geçip gittiğine inandırdım. İyi bir yalancıydım.

Otobüsteki liseli kız, bana o yıllarımı hatırlattı. Acaba o da ne zaman balkona çıksa atlamaktan korkuyor mudur, diye düşündüm. Baktım, bir sağa bir sola kayıyor, benim vaktiyle ağzımı açıp iki çift laf edemeyişim gibi, dönüp de adama bir şey söylemiyordu. O sustukça herifçioğlu iyice abanıyor; artık fren, sarsıntı filan kollamaya lüzum duymadan, kasıklarını kızın kalçalarına bastırmaya uğraşıyordu. Arada bir de gören var mı diye güya etrafı kolluyordu ama işine öyle dalmıştı ki kendisini incelediğimi bile fark etmiyordu. Yukarıdan aşağı süzdüm adamı, ellilerinde filan olmalıydı. Öyle sapığa, hastane kaçkınına filan benzemiyordu. Gayet sıradan biriydi. Pekâlâ Kurban Bayramı'nda el öpmeye gidilecek akraba yahut mahallede manav, tapu kadastroda memur filan olabilirdi. Çürük domatesleri andıran, yağlı, kırmızı yüzüne, kenef fırçasından hallice bıyıklarının dikkatle alıp verdiği solukla titreyişine bakınca midem kalktı. Derin derin nefes aldım. Nihayet istasyon durağına gelince de otobüsten attım kendimi. Dışarıdaki temiz hava yüzüme vurdu. Balkon gibi dedim içimden, dışarıda hava temiz ama korkutucu.

13

"İbrâhîm
gönlümü put sanıp da kıran kim."
Asaf Hâlet Çelebi / *İbrâhîm*

Çaybeli tren istasyonuna girdiğimde, kendimi sargıları açılmış bir mumya gibi hissediyordum. Doktorlar ve Hülya'lar bazı konularda haklı çıkabiliyor; belli ki nekahet, şehirlerarası mekik dokumak için ideal dönem değildi. Gişe sırasında büsbütün helak olduktan sonra, Sultanşehri'ne giden ilk trene bilet almayı başardım. Rahat edebilmek için iki koltuk istemiştim ama yüzüme yersiz bir şefkatle bakan gişe memuru, trenin yan yana iki boş koltuk kalmayacak şekilde tıka basa dolduğunu söyleyince, tek koltukla yetinmek mecburiyetinde kaldım. Kadın bileti uzatırken, basit bir "iyi yolculuklar" temennisiyle yetinmek yerine, "Umarım sizin için unutulmaz bir yolculuk olur" demeyi tercih etti. Bazıları işini fark yaratmayı arzulayacak kadar çok seviyor yahut herkes yavaş yavaş deliriyor diye düşündüm.

İkinci seçenek daha güçlü gibiydi. Zira perona doğru ilerlerken, ellilerinde, çelimsiz bir kadın çekti dikkatimi. Başında kocaman, çiçekli bir şapka, ayaklarında bilekten atkılı kırmızı topuklu ayakkabılar, sırtında pötikareli yeşil bir battaniye, elinde içi salam sosis dolu bir market torbası, bekleme salonunda-

ki koltuklar arasında ağır ağır dolaşıyordu. Birini arıyormuş gibi, oturanların yüzlerine tek tek bakıyor, sonra birden içlerinden birine yaklaşıp gülümseyerek, neredeyse neşeli bir sesle, "Bekleyince gelmiyor, ben kendim gideceğim" diyordu. Koltuklardaki yolcuların bazıları buruk bir nazarla gülümsüyor, bazıları görmezden gelip sağa sola bakınıyor, bazıları, bilhassa grup halinde oturanlar da birbirlerine kaş göz yapıp kendi aralarında gülüşüyordu. Kadın, kimin ne tepki verdiğini umursamadan yürümeye devam ediyor, sonra yine aniden birinin önünde durup bozuk plak ısrarıyla yineliyordu.

"Bekleyince gelmiyor, ben kendim gideceğim."

Neden bilmiyorum, kadının o hali bana çok dokundu. Şapkası dokundu, şapkasının kenarındaki mor sümbüller dokundu, ayakkabılarının solgun kırmızısı, yorgun topukları, ayak bileklerine sarılan atkının incecikliği, omuzlarındaki battaniyenin pötikareleri, omuzları, kadının omuzları bana çok dokundu. İçimden yanına gitmek, elimi omzuna koyup, "Evet, en iyisi beklememek, bak bulutlar ne mavi" filan demek geçti. Tabii ki yapmadım.

Onun yerine, kadını bekleme salonunda bırakıp, dışarı, perondaki trene seğirttim.

Koltuğuma yerleştikten sonra, pencereye yaslanıp, yırtıcı hayvanlarla ilgili hayret verici bir belgesel izler gibi, perondaki kalabalığı gözlemeye başladım. Bir yerlerden gelenler, bir yerlere gidenler, hepsi nereden bulup buluşturduklarını kavrayamadığım telaşlara adanmışlardı. Mütemadiyen koşturuyorlardı. Bu delişmen hevesi merak etmiştim daima. Çünkü ben koşacak kadar çok istemeyi bilmiyordum hiç kimseye, hiçbir şeye, hiçbir yere varmayı. Bir tek Mahsun, çok uzun zaman sonra bir tek o, benim için bir sebep olmayı başarmıştı. Ya da ben, nihayet becermiştim, birine doğru yürümek, hatta sadece yürümek için bir sebep bulmayı. Yoksa kimseye adım atabilenlerden değildim. Adım atabilenlerden bile değildim.

Elimden geleni yaptım aslında. Hayatta kalmanın ötesinde, hakikaten yaşamayı denedim. Ama gözleriniz ne kadar iri olursa olsun, yine de yolunuzu ararken kör gibisiniz hep hayatta. Ha bire sağa sola çarpıyor, bol bol sendeliyor, sık sık düşüyorsunuz. Sonra kalkmanız ve tekrar düşene kadar aynını tekrarlamanız gerekiyor. Bu döngü sonsuza, sizin sonunuza dek sürüyor. Yaşamak, düşmekle kalkmak arasında geçirdiğiniz korkulu, ümitli, telaşlı zamanın adı. Düşüp düşüp kalkma sanatı. Ben maalesef pek başarılı olamadım. Çünkü kalkabilmek için, düşerken aldığınız yaraları iyileştirmeyi bilmeniz gerekiyor. Oysa ben her gece ağrıyla uyudum, her sabah sancıyla uyandım.

Ama denemedim denemez. Elbet denedim. Ne var ki yol yordam bilmediğimden, hep yanılgıyla sonuçlandı tecrübelerim. Bir kere, başkalarına, hatta kendime bile nasıl muamele etmem gerektiğinden emin değildim. Doğru neydi, normal neydi, iyi neydi, bunlardan emin değildim. Yine de denemedim değil. Denedim.

İki insan arasındaki ideal mesafeyi ölçemiyor, o mesafeyi nasıl kuracağımı kestiremiyordum. Çocukluğumun büyük kısmı, bana dokunmayacaklarından korktuklarıma dokunmayı reddederek geçti. Kırık dökük ergenliğim de öyle. Sınıfımdaki bütün kızların bir sevdiği vardı. Bense insanların incinmekten korkmadan birbirlerine kucak açıvermesini anlayamıyor, düşmekten çekinmedikleri uçurumlara sürüklenir gibi birbirlerine doğru koşmalarına akıl sır erdiremiyordum. Onları, yakınlaşabilmek gibi masum bir sebep uğruna birbirlerini kesip parça parça yiyen psikopat katillere benzetiyordum.

Ama denedim. En azından tensel temasla ruhsal yakınlığın doğrudan bir rabıtası olmadığını anlamama yetecek kadarını tecrübe ettim. Göz kamaştırıcı genetik mirasımın farkındaydım. Kimseye el süremeyen bir meczuba dönüşmemek için, bir dönem dokunma konusundaki çekingenliğimin üstüne gittim. Fare fobisi olanların, buzdolaplarının üstüne Mickey Mou-

se resmi asarak korkularını yenmeye çalışması kadar budalaca bir çabaydı benimki. Üniversite yıllarımın bir kısmını önüme gelenle yatarak geçirdim. Bu ampirik dönemim boyunca, yataktaki performansımdan memnun kalmayan çıkmadı. Çünkü muradıma ermek için üzerime düşenleri tastamam yaptığımdan emin olmak adına, partnerlerimin kimseden kolay kolay isteyemeyeceği, başka kızlara söylemeye bile cesaret edemeyeceği her nevi istek ve merakı bir tür görev bilinciyle ikiletmeden kabul ettim. Fısıltı gazetesi tiraj yaptıkça taliplerim artıyor, fakat hiçbiri bana, dokunmayı öğrenerek erişmeyi umduğum yakınlığı sunma aşkıyla gelmiyordu. Erkeklerin haz vermekten haz aldığını okumuştum bir yerlerde. Bahsi geçen erkeklere rastlamadımsa da bu ihtimali bile göz ardı etmedim. Orgazmın neye benzediğini tecrübe şansım olmamıştı ama taklitlerinden sakınacak kadar dürüst davranmaya lüzum görmedim. İşin bu kısmı umurumda değildi zaten, tensel haz filan değildi derdim. Ben sadece seksin dokunmanın en dolaysız biçimi sayılabileceğini, dolayısıyla iki insan arasındaki mesafeyi kısaltabileceğini ummuştum. Öyle olmadı. Aksine, ne yaparsam yapayım, bedenleri iç içe geçirip, haddinden fazla anlam yüklenmiş bazı komik organlar marifetiyle bağlasam bile, mesafenin asla kapanmadığını gösterdi bana. Böylece bir süre sonra bu nafile çabadan da vazgeçtim. Kalbim hiç kimseye çarpmadı diyemem. Çarpmak, kanadı yolunmuş kuşlar gibi her şeye rağmen çırpınmak istediği oldu. Biri beni sevsin, sarsın, öyle sıkı sarsın ki hem de, kırılan parçaları kırıldıkları yerden kaynatsın diye heveslendiği de. Fakat bu muradı ve muradın boynu bükük kalacağını hissedince, tutup kuşun boynunu ellerimle kopardım. Paramparça olup oramı buramı kesecek ümitlerle zehirlenmektense, bütün güzel ihtimalleri ölü doğurmakta karar kıldım. İlerleyen yıllarda, yani okuldan mezun olup, mazimi şehvetle anlatma bahtından yoksun yeni bir çevre edindikten sonra, bana âşık olan, en azından olduğunu iddia eden birileri de çıktı karşıma.

Fakat artık yakınlaşmaya duyduğum uçucu hevesi azat etmiştim. Birilerinin ilgisine mazhar olduğumda, ya bunu görmezden geldim ya da herkes gibi davranma kalkanına lüzum duyduğum bir dönemdeysem, ilanıaşkın sahibini üç beş gün koluma takıp, benden beklendiğini tahmin ettiğim cihette hareket etmeyi denedim. Ama esasında hiç gerçek bir sevgilim olmadı. İnsan içine karıştığım, kimi arkadaş gruplarının parçasıymış gibi davrandığım dönemler dahil, sanırım hiç gerçek arkadaşım da. Hülya hariç tabii. O her zaman vardı. Sobada yanağını yaktığım günden beri. Bizi birbirimize bağlayanın, bir yanığın yarası olması tesadüf değil. Ben ancak canını yaktığım birini sevebildim. Bunun suçluluğunu, sevdiğimin canımı yakmamış ve hiç yakmayacak olmasının sevincine ekleyip öyle taşıdım. Bu belki kötü, belki de sadece korkak olduğumun kanıtıdır, emin değilim.

Bilhassa tümüyle yalnız kaldığım anlarda hep yanı başımdaydı Hülya. Hakkı ödenmez. Buna rağmen tek gerçek arkadaşımı götürüp başkasına vermeye çalışırken, onsuz ne halt edeceğimi düşünmediğimi mi sanıyorsunuz! Düşünüyordum elbet. Deli gibi korkuyordum da. Ama bir ferahlama ihtimaliydi bu. Elimde kalan tek dalı kaybetme pahasına, bir yol pusulası bulmayı, geçmeyen yaralara başka bir yarayla pansuman yapmayı denemek demekti.

Perondaki yolcuların kazanmayı umdukları birilerine, bir şeylere, bir yerlere doğru koşuşturmasına bakarken, kaybetmeyi bile başaramayışın ezikliğini duydum içimde. Mahsun'u bulamamıştım. Hülya'yı verememiştim. Yoluma her zamankinden bile yalnız ama hiç değilse doğruyu yapmış olarak devam etmeyi beceremiştim. Kendimi gezegenin en faydasız mahluku gibi hissettim. Sivrisineğin bile su ekosistemi için dişe dokunur bir yararı vardı. Denizgergedanının, zürafa bitinin, jojobanın, gül dikeninin, hepsinin yeryüzünde kendilerinden büyük bir anlamı. Oysa ben varlığıma en basit anlam yaratama-

mıştım. Herkes kendini sahibi, en azından parçası addetmeyi beceriyordu da, sanki bir ben, bu dünyaya geçerken uğramıştım.

Pencereden dışarı mı, yoksa kendimden içeri mi baktığımı bilemeden, kara kara düşünürken tanıdık bir ses böldü gamlı duygularımı.

"Vay canına! Demek yine aynı yolun yolcusuyuz. Dünya küçük, trenler de!"

Başımı kaldırıp baktım. Hızır! Karşımda dikilmiş gülümsüyordu.

"Devlet Demiryolları'nın bana verdiği yetkiye dayanarak müsaadenizle yanınıza oturacağım. Bu sefer kovsanız da gidecek yerim yok, resmi olarak makamım burası."

Biletini burnumun dibine kadar uzattı. Evet, yanımdaki koltuğun numarasıydı. Hülya tamamen zindan karanlığına mahkûm olmasın diye ağzını açıp bıraktığım çantamı yanımdaki koltuktan alıp ayaklarımın dibine yerleştirirken, "Devletin bileti ne söylüyorsa o" dedim.

Oturdu. Bu esnada, her şeyi görmeye muktedir koca gözlerim, bilette yazan isme takıldı.

"Sadi Seber diyor yalnız bilet."

"Efendim?"

"Bilet Sadi Seber Kayalı adına kesilmiş. Sanırım yine kendi koltuğunuzda değilsiniz Hınzır Bey."

Sükûnetini bozmadan elini pantolonunun arka cebine götürüp cüzdanını çıkardı. Daha ben ne yapmaya çalıştığını anlayamadan, Spagetti Western'lerdeki kovboyların silah çekişine benzeyen mübalağalı hareketlerle cüzdanından çektiği kimliği uzattı. Fotoğraf onundu ve isim hanesinde Sadi Seber yazıyordu.

"Hızır demiştiniz?"

"Şakaydı."

"Ne şakası?"

"Hızır gibi yetişme şakası. Hatırlarsanız, tanıştığımızda halden anlayan birinin balla kesmesi için yanıp tutuştuğunuz tatlı bir sohbetin ortasındaydınız."

Şakalaşmanın az da olsa samimiyet gerektirdiğinden habersiz görünüyordu.

"Siz de günübirlik Çaybelilisiniz ha? İş için mi?" diye sürdürdü mülakatını.

"Değil."

Bu kez muzipçe gülümsedi.

"Eh, o zaman benim gibisiniz. Allah kolaylık versin."

"Pardon, ne gibi?"

"İnsan pek az şey uğruna aynı uzun yolu günde iki kere teper, malumunuz."

"Anlamadım?"

"Aşk anlaşılmaz bir şey zaten. Bunca çabaya neden katlandığımızı bile bilmiyoruz, değil mi?"

Evvela yanlış duyduğumu düşündüm.

"Nasıl?"

"Bazen her şeyi sırf o görsün diye yaparız. O görsün diye uyanır, o görsün diye mavi gömleğimizi giyer, o görsün diye saçımızı soldan sağa yatırırız ama o çevirir güzel başını, başka yöne bakar. Olsun, belki yanlışlıkla da olsa gözü takılıverir deyip uğraşmaya devam eder, o bize bakmasa da biz onun baktığı yerde durmaya çalışırız. Misal, inan olsun benim zerrece umudum yok. Kapıdan kovulmaya giden dilenci gibiyim. Gene de gidiyorum işte. Durulamıyor ki... Ne diyeyim, umarım sizinki daha umutlu bir hikâyedir."

Çene olimpiyatları yapılsa Hülya ile çekişirdi. Bulduğum ilk boşlukta araya girdim.

"Beyefendi ben aşk için filan tepmedim yolu. Hem derdinizi arkadaşlarınızla paylaşsanız daha uygun olmaz mı?"

"Olmaz. Aksine, insan en rahat hiç tanımadıklarıyla konuşur. Şu durumda anlatmak için ideal kişisiniz. Beni yargılayacak

kadar önemsemezsiniz, sıkılacak kadar uzun görmezsiniz."

"Bir de dinlemeye istekli olmam gerekir ama değil mi?"

"Üstelik açıksözlüsünüz de. İnsan esaslı bir sohbet arkadaşından daha ne ister!"

Pişkinliği karşısında hayrete düşmemek elde değildi. Belli ki hiç umurumda olmayan bayık aşk hikâyesini anlatmaya devam edecekti. Gelecek lafı ağzına tıkmaya hazır bir nemrutlukla, aportta bekledim. Ama başka bir şey söylemedi. Onun yerine gözlerini kapadı ve uyuyor numarasına yattı. Uyuyor numarasını nerede görsem tanırım.

"Pardon ama uyuyor numarası mı çekiyorsun sen bana?"

Önce tek, sonra iki gözünü de açıp ciddiyetle cevap verdi.

"Evet, mahsuru mu var?"

"Hayır, ne münasebet anlayamadım da. Sanki ben konuşmak için can atıyormuşum gibi."

"Bilmem, sanki konuşmaya çalışıyor gibisiniz şu an ama..."

Sonra hiç istifini bozmadan montunun cebinden bir MP3 player çıkardı ve kulaklıklarını taktı. Kulaklıklardan dışarı müzik değil, bir tür konuşma sesi yayıldı. Ulusa sesleniş mi dinliyor acaba diye düşündüm. Neticede manyaklık parayla değildi. Ben ne dinlediğini anlamaya çalışırken, o da gülmemek için kendini zor tutuyormuş gibi sinir bozucu bir ifadeyle yüzüme baktı ve sonra yine gözlerini kapadı.

Hülya çantanın içinden, "Delilerden sen anlarsın, konuş onlarlaa" diye şarkı söylemeye başladı. O sırada tren hareket etti. Ben de burnumdan soluyarak pencereye döndüm. İnsanlar, binalar, ağaçlar, hızla görünüp kaybolmaya başladı böylece. Dünya süratle, müthiş bir süratle, film şeridi gibi aktı gitti gözlerimin önünden. Belki de böylesi daha iyidir dedim içimden. Her şeyin, biz geldiklerini bile görüp anlayamadan hızla çekip gitmesi. Böylece alışacak kadar zaman bulamayız. Burası bizim değil çünkü. Alışmamalıyız.

Penceremin dışında kalanlar, kiremit rengi çitlerden atla-

yan tombul koyunlar misali birer ikişer uzaklaşıp gözden kaybolurken, günün yorgunluğu olanca ağırlığıyla gözkapaklarımın üstüne bindi. Dışarıda akan zaman ve ağaçlar huşu içinde eğilip bükülüyor, rüzgârın yaklaşan ıslığı usul usul kulaklarıma doluyordu. Üşüdüğümü hissedip hırkamın önünü kapadım. Uyumamalıyım, diye geçirdim içimden. Şimdi değil, burada değil. Ama gittikçe ağırlaştı gözlerimin üstündeki yük, direnemedim. En nihayet, şeamet dolu bir uykunun kollarına bıraktım kendimi. Ve yine o korkunç şey oldu.

14

"Ne olur bu bir rüya olsun."
Nuh Köklü

Buz gibi bir rüzgâr esiyor, içim üşüyor. Sesler seslere karışıyor. Dallarda yapraklar çıtırdıyor, vadilerde çayırlar hışırdıyor, göllerde sazlıklar fısıldaşıyor. Hepsinin sesini sırtlanmış rüzgâr, kulağımın dibinde ıslık çalıyor.

Ağlayışlar yakarışlarla, hırıltılar çığlıklarla kucaklaşıyor. Tekmili, kalbi kırık bir koro ahengiyle kulağıma üflüyor.

"Sabah dersi vardı, yetişemedi. Sabah, sabah, dersi, dersi. Sevdiği kızı, sevdiği... hiç öpemedi. Doktor olacakmış, öyle istemiş annesi. Olamadı, yetişemedi. Gör onu! Bak, gör, gör onu!"

Ansızın nereden geldiğini anlayamadığım bir ışıkla kamaşıyor gözlerim. Gündüzki o soluk fotoğraf canlanıyor yine. Daracık bir sokak görüyorum. Hava kararmış. Sokak lambaları yanıyor. Üç, dört, beş, altı adam... Hayır, yedi, sekiz, dokuz... Bir daire kurmuş, oyun oynuyor gibiler.

"Yaklaş" diye çağırıyor beni, rüzgâra karışmış fısıltılar. "Oyunlarına yakından bak."

Yaklaşıyorum. O zaman görüyorum. Yerde, adamların ortasında, gencecik, incecik bir delikanlı, başı ellerinin arasında, dizlerini kendine çekmiş yatıyor. Tekmeler iniyor yüzüne, göğsüne. Her yanı kan içinde. Az evvelki uğursuz koro yeniden ku-

laklarıma yükleniyor.

"Duy onu! Hadi duy, duy onu!"

Sonra kocaman, geniş bir sessizlik. Dünya yokmuş, insan yokmuş, Allah yokmuş gibi bir sessizlik...

Sadece kendi kalp atışlarımı duyuyorum. İçimde bir uçurum açılıyor, atlayıp düşüyorum.

Derken dağlardan, ovalardan, sazlıklardan, yapraklardan, kuşlardan, sincaplardan, tırtıllardan, nehirlerden süzülüp gelen incecik bir inilti, usulca orta yerinden kesiyor sessizliği. Apaçık duyuyorum, genç bir erkek sesi.

"Ölüyorum ben, ölüyorum ben. Neden?"

Rüzgârın serin elleri boğazıma yapışıyor o zaman. Sıktıkça sıkıyor, sıktıkça sıkıyor. Gırtlağımdan hırıltılar yükseliyor. Nefsim, nefesim daldaki kuş...

Bir mantra gibi tekrarlıyorum. "Ölüyorum ben, ölüyorum ben."

"Şşşt, sakin ol, sadece rüya."

Sadi Seber'in sesiyle kendime geldiğimde, nefes alamıyormuş gibi hırlıyordum. Omzumda gezinen elini fark edince, hızla geriye sıçrayıp sırtımı pencereye yapıştırdım.

"Korkma. Ben sadece uyan diye..."

"Korkmuyorum."

Korkuyordum. Bütün bu rüyalardan, gerçeklerden, rüzgârdan, onun habis fısıltılarından, tanımadığım insanların yanında uyuyup, omzumda yabancı ellerle uyanıvermekten, hepsinden...

"Birini ya yemekte ya yolda tanırsın derler ya, doğruymuş" diye gülümseyerek ortamı ısıtmaya çalıştı yol arkadaşım. Ne demek istediğini sorar gibi tek kaşımı kaldırdım.

"Uykunda konuşuyorsun."

Al işte, rezalet!

"Ne dedim?"

"Karman çorman laflar. Rüzgâr diye birinden bahsettin. Sana bir şeyler anlatıyordu galiba. Sus, söyleme filan diyordun. Bir de, ölüyorum ben, ölüyorum ben diye sayıkladın bir ara."

Sonra durdu. Birdenbire gözleri aydınlandı ve yine aynı hızla gölgelere battı.

"O çocuk gibi! Tabii ya, rüyanda onu gördün değil mi? Çaybeli'ne geldin diye. Burada öldürülmüştü."

"Öldürüldüğü yerden geçtim bugün" diye itiraf ettim nedense. Susabilirdim oysa. Açıklama yapmak mecburiyetinde değildim.

"Anladım."

Kucağımızda solmuş bir çiçeğin yasını tutar gibi önümüze baktık sessizce.

Ölüyorum ben, dönüp duruyordu kafamın içinde. İlk nerede görmüştüm bu cümleyi? Bir gazete haberiydi. Esnaf birlik olup sokağın ortasında döverek öldürmüştü üniversiteli bir genci. Sebebini hatırlamıyordum. Saçları uzun diye miydi, attığı kartopu birinin vitrinine denk geldi diye miydi, yoksa Zafer Partisi hakkında ileri geri konuştu ya da bildiri dağıtmaya kalktı diye miydi? Son yıllarda öyle çok benzer olay yaşanmıştı ki, hepsini birbirine karıştırıyordum artık. Açıp baksam defterimden bulabilirdim ama canım istemedi. Haberi kesip yapıştırdığım dönem, birkaç gün boyunca konu hakkında yazılıp çizilmişti. Sonra, kimseye eyvallahı olmayışıyla meşhur bir gazeteci, cinayete karışanlardan birinin ağabeyinin Zafer Partisi il başkanı olduğunu ortaya çıkarınca, haberler bıçak gibi kesilmişti. Derken o gazetecinin terör örgütü üyeliğinden tutuklandığını yazmıştı gazete. En nihayet, aynı suçu işlediği iddiasıyla gazete de kapatılmıştı. Bütün bunları hatırlıyordum. Ama ölen çocuğun yüzü de, neden öldürüldüğü de aklımda kalmamıştı. Suretler ve sebepler birbirine karışmıştı. Görgü tanıklarının gazetelere çıkan o ilk ifadesindeki cümle zihnime saplanmıştı. Sokaktaki esnafın yumruk ve tekmeleri altında inleyen deli-

kanlının son sözleri: Ölüyorum ben, ölüyorum ben.

Kucağımda küskün yatan hayal kırıklıklarına çarnaçar baktım. Bazılarımızın ömrü hayallerine kısa kalıyor, yutkunamadım.

Aramızdaki sessizliği dağıtan Sadi Seber oldu.

"Rüzgâr kim peki? Sevgilin filan mı yoksa?"

İçimde, mevsimsiz bir dökülme ihtiyacı kıpırdandı. Batmamak için ağırlıklarımdan kurtulma arzusu. Ya da belki gerçeği gizleyemeyecek kadar yorgundum sadece.

"Rüzgâr konuşur ya bazen" dedim, sesimin titremesine mâni olamayarak.

Hülya çantanın içinden canhıraş bağırdı.

"Kapa çeneni, seni deli sanacak!"

Dinlemedim. Belki de anlatıp deli sanılmak anlatmayıp sahiden delirmekten iyiydi. Bana bir şey oldu o an, tuhaf bir şey. Anlatırsam kalbimdeki ağrının azalacağını düşündüm sanırım. Ya da düşünemeyecek kadar dolmuştum da taşıp hafiflemem lazımdı, bilemiyorum. Zembereğinden boşalan saat, duvarlara çarparak sönen balon, içindeki cerahati kusan yara gibi kendimden ürkerek fısıldadım.

"Salih Amca, ben küçükken bir gün misafirliğe gelmişti."

15

"Sokakları dolaşan bir rüzgâr
kalacak."
Bertolt Brecht / Yoksul B. B. İçin

Salih Amca'yla babam fakülte yıllarından arkadaşlarmış. Babam ondan bahsederken "candan ileri" derdi hep. Salih Amca mezuniyetten sonra İspanya'ya yerleşince ayrı düşmüşler. Bir memleket ziyaretinde bize yemeğe gelmişti. Onun şerefine salona mükellef bir sofra kurulmuş, annemin çeyizlik porselen yemek takımları çıkarılmıştı.

Âdet olduğu üzere söz havalardan açılmış, sonra da mevzu dönüp dolaşıp Sultanşehri lodosuna gelip dayanmıştı. Babam, bizim buraların esintisinin hiçbir yerinkine benzemediğini, denizcilerin bile şehrin rüzgârından yaka silktiğini söyleyince, misketlerini yarıştıran çocuklar gibi, "Sen rüzgârı Zaragoza'da gör asıl" demişti Salih Amca. Geldiği yerlerin fırtınasını anlatmıştı. Sonradan sözlüklerden, o şehre has adının *cierzo* olduğunu öğreneceğim bu rüzgârın dayağını bir kere yiyen, feleğini şaşırıyor, bir daha toparlanamıyordu. Sokaklara dolan, açık pencerelerden evlere giren sesi, şehir sakinlerine türlü şekillerde tesir ediyordu. Mesela Zaragoza ahalisinin ekseriya asabi oluşu hep bu *cierzo*'ya yoruluyordu. Sadece asabiyet olsa gene iyi, o kadar kuvvetliydi ki meret, kiminin sinsi sinsi kulağını çınlatıyor, ki-

mini peyderpey sağır ediyor, kimini de düpedüz delirtiyordu. Salih Amca, "Rüzgârdan ötürü çıldıran var yahu" deyince, kocasının arkadaşından pek de hoşlanmadığını gizleme zahmeti göstermeyen annem, "Yok canım, daha neler!" demişti. Elleri henüz beyaz ve yumuşaktı.

"Yenge hanım, Goya'yı bildin mi?"

"I-ıh."

Salih Amca annemin cehaletine dudak bükmüştü sanki.

"Meşhur bir İspanyol ressam. Sağır. Zaragozalı. Sonra bak Buñuel var, dünyaca namlı yönetmen."

"Eee?"

"O da sağır. O da Zaragozalı. Tesadüf mü şimdi?"

"Demek o yöreden çok sağır çıkıyor. Belki havasından suyundan."

"Hah işte, onu diyorum, havasından. Kulağını yitiren gene şanslı, aklından olan var."

"Tü tü!" Sofradaki tabaklara mübarek tükürükler saçan babaannem, sağ elinin parmaklarını eklem yerlerinden büküp masaya vurarak, "Dağlara taşlara!" demişti. "Aklını yel almış lafı da oradan çıkmış herhal."

Masadakiler bir ağızdan gülüşmüştü. Hikâyesinin ilgi çektiğini görmenin memnuniyetiyle keyiflenen Salih Amca, tükürükle yıkanmış zeytinyağlı dolmadan aldığı haşmetli bir parçayı midesine indirdikten sonra, sır verecekmiş gibi sesini alçaltarak, iştahla anlatmayı sürdürmüştü.

"Zaragoza'ya gittiğimin ilk senesi, Ebro Nehri'nden bir yolcu otobüsü çıkardılar. Yıllar evvel düşmüş. Nehrin içinde, İkinci Bermuda Şeytan Üçgeni dedikleri bir delik var. Oradan içeri mi girmiş nedir, onca yıl çıkarılamamış. Benim gidişime kısmet oldu işte. Neyse, hikâye çok acayip. Göçmen işçilerle dolu bir otobüsmüş bu. Şoförle birlikte elli iki kişilermiş. Aralarında çocuklu aileler de varmış. Noel'de ailelerini ziyaret için memleketlerine doğru yola koyulmuşlar. Fakat otobüs daha

Zaragoza'dan çıkamadan, Ebro'nun üstündeki taş köprüde kaza geçirip nehre uçmuş.

Kırk iki kişi kurtulmuş. Kalan on kişi ölmüş, daha doğrusu kaybolmuş. İçlerinden sadece şoförün cesedine ulaşabilmişler. Kayıp dokuz kişinin beşi sabi sübyanmış, dokuz aylık bebe bile varmış içlerinde. Onların ne ölüsü ne dirisi bulunabilmiş. Bu hadiseden sonra Zaragozalılar rüzgârın şiddetlendiği günler bebek ağlamaları, çocuk fısıltıları duymaya başlamış. Hele şaşıp düşüp de Ebro kıyısında yürümeye gidenler... Açıkçası ben şahsen rüzgârın uğultusundan ve döve döve sersemletmesinden başka bir fevkaladeliğe tanık olmadım. Ama nice insan hâlâ bu seslerden, fısıltılardan bahsediyor. Ha, bir de rüzgârlı günlerde milletin karakteri değişiyor, buna ben de kefilim. Esnaf müşteriye ters davranıyor, karıkocalar incir çekirdeğini doldurmayacak mevzulardan atışıyor, köpekler uluyor, kuşlar saklanacak delik arıyor. Rüzgâr herkesi deli ediyor."

Salih Amca'nın sözü bittiğinde masada kısa bir sessizlik olmuştu. Sonra babaannem beni gösterip, "El kadar çocuğun yanında konuşulacak mevzu mu bunlar!" diye paylamıştı masadakileri. Yatağa yollamasınlar diye dinlemiyormuş havalarına girmiş, önümdeki peçeteden gemi yapmaya girişmiştim. İşe yaramamıştı. Apar topar odama postalanmıştım.

Rüzgârlı bir geceydi. Uykuya dalarken, rüzgârın içine gizlenmiş sesler bir şey söylüyor mu acaba diye kulak kabartmıştım. Söylemişlerdi.

16

"Kazıyın görürsünüz."
Haldun Taner / *Keşanlı Ali Destanı*

Hikâyem sona erdiğinde, Hülya'nın susmamı söylemekten yorgun düşmüş sesi çatallanıp kısılmış, Sadi Seber'in bakışları dalgınlaşmıştı. En nihayet, benimkinden ziyade kendi sessizliğini bozmak ister gibi, "Midas'ın sırrını bilirsin" dedi.

"Evet."

"Halbuki bilmemen gerekirdi. Adı üstünde, sır. Ama hatırlarsan onu da rüzgâr yaymıştı. Yani berber kuyuya vermişti sırrı, sonra rüzgâr da alıp taşımıştı. Şimdi hepimiz biliyoruz bak, Midas'ın kulakları eşek kulakları!"

"Yani?"

"Kaç yaşındasın?"

"Yirmi dokuz. Neden?"

"Dünya dört buçuk milyar yaşında. Sen giderken o dönüyordu yani. Bazen bazı acayiplikler sırf bizim başımıza geldi sanıyoruz ya, öyle değil. Dünya alışkın. Bizim hayretle anlamaya çalıştıklarımızı o ezberden okuyor. İyiliğimize, kötülüğümüze, mucize dediklerimize, hepsine şerbetli. Bak, rüzgârın müzevirliği bile yeni değil, bunu hep yapıyor. Binlerce, belki milyarlarca yıldan beri."

Ciddi olup olmadığını anlamak için yüzüne baktım. Da-

ha önce de bakmıştım ama ilk kez gördüğümü hissettim. Bakmakla görmenin aynı manaya gelmediğini çipil gözlüler bile bilir. Baktığımızla gördüğümüzün aynı şey olmayabileceğini de... Mesela kimi ağaca bakar, yaşını görür, kimi sarkan tazecik yemişini. Kimi yangına bakar, ateşi görür, kimi çoktan küle dönmüş bir şeyleri. Kimi gökyüzüne bakar, yıldızları görür, kimi ölmüş annesini.

Ben Sadi Seber'e baktım ve alnına dökülen kıvırcık, oyunbaz saçları gördüm. Sonra gözlerine baktım, merhamete benzeyen ince bir pırıltıyla karşılaştım. Dudaklarına baktım, tebessümün ardına saklanmış bir acılığın tadını aldım. Ondaki bu altın suyuna batırılmış hüznü fark etmemiştim daha evvel. Şaşırdım.

Ama zaten kısa sürdü. Yol arkadaşım çabucak yine o iç bayıcı neşe palamudu tavrına büründü. Fırtınayla ilgili hiç de komik olmayan bir iki denizci fıkrası anlatıp, kendince ortalığa yayılan kasaveti gürültünün altına süpürdü. Onun havadaki ağırlığı dağıtma telaşını izlerken, hallerinden hangisinin aslı, hangisinin zırhı olduğunu düşündüm önce. Sonra bir anlık yüz ifadesine haddinden fazla mana yüklememeye karar verdim. Kıvırcık saçlı sersemin tekiydi işte. Fazlasını beklememeliydim. Beni dinlemiş, çocukluğumdan hatırladığım bir şehir efsanesini besleyip büyüterek bugünlere getirmemle dalga geçmemiş olması, sığlığının altına gizlenmiş bir derinlik aramamı gerektirmezdi. Karşıma çıkan her haltı bir işaret, okunmayı bekleyen bir yazı gibi görmekten vazgeçmeliydim belki. Pencereye döndüm. Gözlerimi kapadım.

"Uyuyor numarasıyla iyice yorma kendini" dedi. Sesinde suda tıslayarak çözülen efervesan vitamini, bana enerji temin etmek ona kalmış gibi ekledi: "Bitkin görünüyorsun, uyu gerçekten."

Uyumadım. Durduk yere uluorta dökülüp saçılmanın mahcubiyetiyle gözlerimi sımsıkı yumdum ve içimdeki sesleri bastırabilmek için, trendekileri dinlemeye koyuldum. Önümde

oturan evli çift, gece kadının mı, yoksa adamın mı ailesinde kalacaklarını tartışıyorlardı. Oyumu otelden yana kullandım. Yan taraftaki ikili koltukta seyahat eden, trende tanıştıkları aşikâr iki adam, politika konuşmaya soyunmuşlardı. Kart sesli olan, yeni düzenlemelere rağmen hayat bilgisi dersinde yasama, yürütme ve yargıyı bağımsız üç organ olarak tanımlamakta ısrar eden ilkokul öğretmenlerinden sonra, onların avukatlarının da tutuklu yargılanmasını azıcık sert buluyor; burnundaki etle düet yaparak konuşan diğer adamsa, bizim gibi herkesin kıskandığı ve dolayısıyla kendinden başka dostu bulunmayan kudretli ülkeler için azıcık sertlikten başka çözüm olmadığını savunuyordu. Uluorta hükümeti eleştiren talihsizlerin, bizzat kendi çocukları tarafından bile gammazlandığı haberlerini ve televizyonda sık sık anons edilen ihbar numaralarını hatırlamış olmalı ki, kart sesli lafı uzatmadı. Mevzuyu hızla vatanın bölünmez bütünlüğüne bağlayıp ellerini yıkadı. Onlar sessizliğe teslim olunca, arka koltuktaki kadına kulak kabarttım. Tıkanıncaya kadar konuş türünden bir tarifesi vardı herhalde, kız kardeşiyle bitmek bilmeyen bir telefon gevezeliğine dalmıştı. Ben kulak misafiri olduğumda, geçen ay üst katma taşınan yeni gelinin sabah akşam kocasından dayak yediğini, yukarıda her gün camın çerçevenin yere indiğini anlatıyordu. Aşırı vicdanlı biri olduğundan, böyle haksızlıklara hiç gelemiyordu. Hayır, polis çağırmamıştı. Neticede aile arasına girmek yakışık almazdı. Ama içi parçalanıyordu komşusunun haline. Sinirleri harap olmuş, içtiği çayın bile tadı kalmamıştı. Evet, şekersiz içmeye başlamıştı. Yok canım, sırf kilo için değil, sağlık açısından da böyle karar almıştı. Üç beyazdan uzak duruyordu artık. Şiddetle tavsiye ediyordu kardeşine, o da boğazına azıcık mukayyet olmalıydı. Derken sevdiği şarkıcının yeni saç renginden bahis açtı. Doğrusu yakıştıramamıştı bu rengi ona. Onun yüzüne soğan kabuğu tonları daha iyi giderdi. Sonra sırasıyla botoks fiyatlarının artması, müptelası olduğu televizyon dizisinin yayından

kaldırılması ve ayağındaki topuk dikeninin bu aralar yine azması minvalinde hayati meselelere değindi. Tam yüz gram brokolinin iki kilo kırmızı ete eşdeğer olduğuyla ilgili şüphe uyandırıcı bir beyanata girişmişti ki, buğulu bir kadın sesi trenimizin Sultahşehri tren istasyonuna vardığını anons etti. Gözlerimi açtım. İlk iş, dönüp arkamdakine baktım. Soğan kabuğuna boyalı saçları, anoreksi sinyalleri veren hastalıklı cılızlığı ve ne baktın canım dercesine havaya kalkan kalıcı dövmeli kaşlarıyla, göz göze gelmek istemeyeceğim biriyle karşılaşacağımı tahmin ediyordum. Ancak tuhaf bir şey oldu. Arkamı döndüğümde bir an, çok kısa bir an, aynadaki aksimle göz göze geldim. Oysa ayna yoktu. Hızla kırpıştırdım sıkı sıkı yumulmaktan kamaşmış gözlerimi. Sonra kadını gördüm. Kumral, otuzlarında, balıketi, sıradan biriydi.

Önümüzdeki yolcular ilerlemeye başlayınca, Sadi Seber'le ben de ayaklandık. Vagondan birlikte çıktık. Adımlarımız yan yana düşünce, yolun kalanını da birlikte yürüyeceğimiz hissine kapılıp tedirgin oldum. Aniden durup, o noktada ayrılacağımızı beyan eden mesafeli bir sesle, iyi günler diledim kendisine. Sonra da hızlanarak önüne geçtim. Nedense biraz daha çene çalmak ya da ne tarafa gideceğimi sormak için arkamdan geleceğini düşünmüştüm. Terslemeden reddetmenin yollarını tartıyordum kafamda. Ama gelmedi. Ben perondaki kalabalığın içinde gözden kaybolmaya uğraşırken, şıkır şıkır bir sesle arkamdan seslenmekle yetindi.

"Benim için de bir zevkti. Görüşürüz!"

17

"... bilmezliğin altüst ettiği
titremelerle."
Leylâ Erbil / *Kalan*

O gece, Çaybeli seyahatinin diyetini otuz dokuz derece ateşle ödedim. Fakat asıl canımı sıkan, hastalık değil, gözüm telefonda beklememe rağmen Raşit'in lütfedip aramayışıydı. Böyle olacağını en başından tahmin etsem de, haksız çıkmayı ummuştum. Haksız çıkmayı ummak... Çaresizliğin doruklarına delalet. Evet, biçareydim ama kaderime razı gelecek değildim. Akrep sürüne sürüne gece yarısını geçtikten sonra, adabımuaşeret filan dinlemeyip ben aradım Raşit'i. Açmadı.

Kös kös yatağa girdiğimde, kendimi başlamadan bitmiş gibi hissediyordum. Uykuyla uyuşmayı beklerken, kendi yatağımda bile yerimi yadırgamaktan kurtulamıyor; sağdan sola, soldan sağa huzursuzca dönüp duruyordum. Ateşim bir çıkıp bir düşüyordu, ben de kâh yanıp kâh titriyordum. Eskiden ateşlendiğimde, babaannem beni soğuk suyun altına sokar, alnıma sirkeli bezler koyar, nane limon kaynatıp şuruplara, ilaçlara boğardı. Hiçbirini yapmaya mecalim olmadığından, yorganı üstüme çekip babaannemi özlemekle yetindim.

Geçmişe özlem duymak, asla dolmayacak boşlukların, kovuklarını belli etmek ister gibi zonklamasına neden olsa da, bir

yanıyla bana hep iyi gelirdi. Vaktiyle var olmuş bir yokun nazikçe kendini anımsatmasıydı neticede bu sızı. Özlenmeye hak kazanacak denli mutlu etmiş bir lütuftan geriye kalana, sızı bile olsa, teselli diye bakardım. Bu avuntuyu Hülya öğretmişti bana. Yeri geldikçe sığınmaya çalışırdım.

Fakat anılar hep bulanık, daima puslu, her zaman kırık dökük tü. Hele bazıları, rüyalar kadar uzaktı. Onları hatırlarken hafızamın bana türlü oyunlar oynadığını bilir, başta kendim olmak üzere kime ne kadar güvenebileceğimi kestiremezdim. "Neye inanırsan gerçek odur" derdi Hülya, ben de söylediklerine inanmak isterdim.

O gece ateşler içinde yattığım yerde, rüzgâr nefesini kulağıma üflerken, Salih Amca'nın evimize geldiği malum geceyi hatırladım yeniden. Odama postalanışımın üstünden kim bilir kaç saat geçmişti. Uyumuş ve gecenin bir yarısı rüzgârın galiz hırıltısıyla uyanmıştım. Boğazım kupkuruydu, dilim çöl gibi kavruluyordu. Gürültü etmemek için parmak uçlarıma basa basa odamdan çıkıp doğruca mutfağa yollanmıştım. Niyetim susuzluğumu gidermekti ama babamla Salih Amca'nın derinden gelen seslerini duyunca, suyu boş vermiştim. Açık kalmış servis penceresinden, salonda oturduklarını görebiliyordum. Herkes yattıktan sonra, cılız bir ışığın altında, kim bilir kaçıncı rakı kadehinin sonunda, iç döküyorlardı birbirlerine.

"Olmayacak böyle" diyordu babam. "Önce annem için dedim, sonra çocuk için. Peki ya ben? Bana ne zaman sıra gelecek? Yaşadım diyemeden mi öleceğim? Çok düşündüm, söyleyeceğim Handan'a, ayrılalım. Dünyanın sonu değil ya, artık herkes boşanıyor."

Boşanmanın ne demek olduğunu bilmiyordum ama ayrılıkla ilgili biraz malumatım vardı. Çok fena bir şey duyduğumdan emindim ve kalbim kırılmıştı. Babamın annemi bırakıp gideceğini anlamıştım. Beni de yanına alacak mıydı? Peki ya baba-

annemi? Ama ben zaten annemi bırakmak istemezdim ki. Babamın karşısına dikilip, o çok ayıp lafları hemen geri almasını söylemeliydim, içimden böyle geçirmiştim. Onlarsa benden ve aklımdan geçenlerden bihaber, konuşmaya devam etmişlerdi.

"Daha önce de denedin, olmadı" demişti Salih Amca. Sesinde bir tür kırgınlık mı vardı?

"Bu defa olacak. Bize de yazık be Salih. Hep başkalarını düşünerek yaşanır mı hayat? Bazen kendimi Adalet'in oyuncaklarına benzetiyorum, biliyor musun? Onlardan da sefil. Pilli trenler bile gidiyor, yürüyen bebekler yapmışlar Salih. Bir ben buradayım böyle, kıpırtısız."

Babamın bu son söylediklerine akıl sır erdirememiştim. Ne derdi vardı bebeklerimle, pilli trenimle? Salona koşup sözlerini geri almasını istemekle musluğu açıp bir bardak su içmek arasında tereddütte kalmıştım. Ama sonra öyle bir şey oldu ki, ikisini de yapamadım.

Yıllar sonra bu anıyı hatırıma getirdiğimde, o çocukluk gecesinde yataktan kalkmama sebep olan susuzluğu gideremediğimi anımsayıp, başucumdaki komodinde duran sürahiden bardak bardak su içtim. İyi geldi.

Ertesi sabah ateşten ve ümitsizlikten arınmış vaziyette erkenden kalkıp, Mahsun meselesine bir hal çaresi düşünmeye koyuldum. Niyazi haklıydı, Facebook'a danışmak iyi fikirdi. Daha önce akıl edemeyişime yazıklanarak, kendime bir hesap açmaya karar verdim. Dairede herkesin vardı ve yan yana oturdukları halde birbirlerinin yüzüne bile bakmayan muşamba suratlılar, oraya koydukları canciğer kuzu sarması fotoğrafların altında uzun uzun muhabbet çevirmeye bayılırlardı. Hayatlarından gösteri sahnesi devşirerek, kendilerini gösterecek şeyleri varmış gibi hissetmeye çalışan bu ahmaklara karşı, ikrahla acıma arasında ikircikli duygular beslesem de, mevzubahis Mah-

sun olunca, amaca giden yolda Facebook'u bile mubah sayarak, soluğu arka sokaktaki internet kafede aldım.

Başına oturduğum bilgisayarın klavyesi yapış yapıştı. İşimi görürken, orada benden evvel kimlerin ne işler gördüğünü düşünmeden edemedim. Klavyenin tuşlarında mebzul miktarda erkek üreme hücresi olduğuna kanaat getirince içim kalktı. Semenden tiksinmemeyi üniversite yıllarında öğrenmiştim ama yine de kiminkine dokunduğumu bilmeyi tercih ederim. Sonra artık kimsenin bu işler için internet kafelere lüzum duymadığını düşünüp rahatlamaya çalıştım. Artık ufacık bebelerin bile evinde, telefonunda, hatta kol saatinde internet vardı. Bütün bu izbe düşünceler nezaretinde nihayet sahte bir Facebook profili oluşturmayı tamamladım. Lakin işe yaramadı. Gıcır gıcır hesabımla çıktığım internet sondajından eli boş döndüm. Koskoca Facebook galaksisinde Mahsun Demirdağlı namlı bir Allah'ın kulu yaşamıyordu. Hadi bizim Mahsun'un kafası internete basmıyordu, peki bu çocuğun adaşı bile yok muydu? İnsanın adaşının dahi olmaması yalnızlıkta son durakmış gibi geldi bana. Tam kendi adaşlarımı kontrol etmeye niyetleniyordum ki birden kapıcı dairesindeki kadın düştü aklıma. Hemşeriyiz dememiş miydi? O zaman nerede olduklarını bilmese de, nereli olduklarını pekâlâ bilirdi. Adres veremese bile bir şehir adı söylerdi. Haritada bir yer. Ne işime yarayacaksa!

Bu mütevazı keşif moralimi yerine getirdi. Kurtuluşu adaşlarımda aramaktan cayıp, dosdoğru evin yolunu tuttum. Niyetim bir şeyler atıştırıp tekrar eski mahalleye gitmek ve tahkikata kaldığım yerden devam etmekti. Ama hani derler ya; kul kurar, felek gülermiş.

Kapıdan girdiğimde telefonum, tıpkı romanlarda yazıldığı gibi acı acı çalıyordu. Koşup açtım.

"Alooğ! Raşit ben!"

Kalbim Veli Efendi'ye çıkmışçasına dörtnala koşmaya başladı. Birinci ayakta heyecan, ikinci ayakta umut, hemen arkasında hayal kırıklığı endişesi, dişe diş bir çekişme yaşanıyordu. Göğsümdeki cümbüş yetmezmiş gibi, aynı anda sokakta da bir gümbürtü koptu. Seslerden anladığım, su kamyonu kaldırıma park ederken öndeki elektrik direğine geçirmiş, birkaç damacana cüsselerinden büyük gürültü çıkararak yere devrilmişti. O esnada kaldırımda yürüyen genç kızlar hadiseyi tiz çığlıklarla kutlayınca, Raşit'in sesini yarım yamalak duyabildim. Aradığı telefondan mıdır nedir, cızırdayıp duruyordu hat zaten. Yine de ablasıyla konuştuğunu; kadının, adını duyamadığım eski bir zımbırtıyı karıştırarak, gidişinin ilk yıllarında haberleştiği Nezahat'ın adresini bulduğunu anlayabildim. Umduğumdan fazlasıydı bu. Açık bir adrese ulaşmayı beklemiyordum.

"Neresiymiş?" diye sordum heyecanla. Cevap cızırtılara boğuldu.

"Neresi?"

Sesini kesik kesik duysam da Yula demişti Raşit. Telefonun yanındaki kâğıda alelacele yazdım. Genç Şehitler Caddesi, Sümbül Sokağı, No. 7, Yula.

Ahizeyi yerine bıraktığımda içim pır pırdı. Kendimi bir anlam bulmuş gibi değilse de, bir anlama yaklaşmaya yakınlaşmış gibi hissediyordum. Bu da bir şeydi.

Televizyonun karşısına kurulmuş, gündüz kuşağına renk katmak için "Nothing Else Matters"ı terennüm ettikten sonra, hayallerindeki müstakbel zevcin özelliklerini, "Bir kere sigortası mutlaka olsun, kendine ait ev şart" şeklinde sıralayan abanoz saçlı hanımefendiyi can kulağıyla dinleyen Hülya'ya, "Falında yol göründü. Hazır mısın Thelma?" diye seslendim. Thema'ların bir tanesi tek gözünü ekrandan ayırmadan huşu içinde cevap verdi.

"Allah belanı versin Louise."

Yarım saate kalmadan, hızla bir şeyler atıştırmış, yeni seyahatimiz için minik bir sırt çantası hazırlamaya koyulmuştum. Üç adım atınca takatten kesilmeme rağmen, yeniden yollara düşmeyi planladığım için homurdanan Hülya, Çaybeli'nde yaptığımız ateşkesi hatırlatmamla birlikte kaderine razı gelip sesini kısmıştı. İkazlarında haklı olduğunu biliyordum. Bu yüzden susmasını istemiştim. Haklının sesine tahammül etmek, haksızın zırvasını dinlemekten zordu. Hülya susacaktı ve ben de aptalca görünmesine rağmen bana iyi geleceğini umduğum ne varsa yapacaktım. Makul bir anlaşmaya benziyordu.

Tam pijamalarımı çantaya tepiştirirken, bir başka telefon sesiyle irkildim. Bu defa acı acı değil, nağmeli çalıyordu. Cep telefonları gibi. Cep telefonum olmadığından başta üstüme alınmadım. Dışarıdan geliyor diye düşündüm. Fakat çok da uzaktan değildi sanki. Alt komşudan desem, daha önce hiç telefonlarının zırıltısı evimin içine kadar girmemişti.

"Evden geliyor" dedi Hülya endişeyle. "İçeriden!"

Olduğum yerde kalakaldım. Çalmaya devam eden telefonun sesine kulak verdim. Bir yere gizlenmiş gibi boğuktu ama evet, evden, benim evimden geldiğine de şüphe yoktu.

Gözlerim derhal pencerelere kaydı. Perdelerin altından ucu görünen bir çift ayakkabı aradım. Cinayet, hırsızlık, tecavüz yahut bu vecihte başka bir musibet uğruna evime girmiş amansız bir haydudun ayakkabılarını. Bulamadım. Vakit kaybetmeden mutfağa koşup tezgâhta kuzu gibi yatan ekmek bıçağını kaptım.

"Hassiktir! Bir cinayetin eksikti. Milleti deşip, sonra da suçluluk filan diye depresyona mı gireceksin?" diye bağırdı içeriden Hülya. Sonra çabucak ekledi: "Ama al, al. İtin uğursuzun eline düşeceğine..."

Düşünecek vaktim olsa ben şahsen iti ve uğursuzu, depresyona yeğlerdim. Ama körüklenen adrenalin, sağlıklı düşünmemi engelledi. Elimde bıçak, az sonra başıma gelebileceklerin

korkunç hayaliyle titreyerek, kapı arkalarından dolap içlerine, yatak altlarından havalandırma pervazlarına, geleneksel yöntemlere itibar eden bir suçlunun saklanabileceği her yere baktım. Bir yandan da görüş alanımdan uzak durmayı tercih eden hasmıma sesimi duyurmaya çalışıyordum.

"Hırsızsan çalınacak bir şeyim yok. Ama yine de bakmak istiyorsan birkaç saate evden çıkacağım, o zaman uğrasan olmaz mı? Tecavüzcüysen bende mantar var."

"Aferin, bir tecavüzcüyü yıldıracak yegâne şeyi söyledin."

Konuşan elbette Hülya'ydı. Ben hayduduma seslenmeye devam ettim.

"Kendimi acındırmaya çalıştığımı düşünmeni istemem ama ölümden yeni döndüm. Bu şekilde ölmek istemiyorum. Bir orta yol bulamaz mıyız?"

Sesime karşılık veren olmadı. Telefon sesi arada bir yorgunluğa teslim olup duruluyor, sonra kuvvet toplayıp çabucak yeniden başlıyordu. Mesai öncesi telefonunu sessize almayı unutmuş akıl fukarası amatörler bile, çalan telefonu susturmayı beceremeyecek kadar budala olamazdı. Bu işin içinde başka türlü bir bit yeniği olduğuna karar verdim. Çocukken oynadığım oyunu hatırlayarak, kör gibi oradan oraya koşturmak yerine, kulak kabartıp sesin geldiği tarafa yöneldim. Hülya da oyundaki gibi, ben sese yaklaştıkça alkış çırpıyordu. Sesin koordinatlarını benden çok bilemeyeceğinin farkında olmama rağmen, oyuna iştiraki cesaret toplamama yardımcı oldu.

Sesin ve yükselip alçalan alkışların izini sürerek nihayet portmantonun önüne vardım. Kol çantam karşımdaydı. Melodi içinden geliyordu. Elimi daldırıp karıştırdım ve titreyen bir cep telefonuyla karşılaştım.

18

"Hesaplamalar gereksiz."
Joaquim Maria Machado de Assis /
Asabiyeci

Montumun içine dolan haylaz rüzgârı def etmek için, fermuarımı sıkıca çekip kapüşonumu kafama geçirdim.

"Çirkin görünmek için mahsus uğraştığını düşünüyorum bazen" diye homurdandı Hülya.

"Ne yapayım? Buz gibi havada çıplak ayaklarıma kırmızı stiletto mu giyeyim?"

"Sırf sana mı buz? Baksana millet ne güzel rengârenk bereler, afili şapkalar takıyor. Bu kapüşonlu mont ne, ergen gibi?"

"Bir ayı için modayla fazla haşır neşirsin. Hep gündüz kuşağı zehirlenmesi bunlar."

"Sana iyilik etmeye çalışanda kabahat!" deyip sustu. Tabii anında suçluluk molekülleri titreşip kabardı içimde. Ama gönül alacak zamanım yoktu. Zira Sadi Seber, elinde ucu kemirilmiş bir Çokoprens ve yüzünde koca bir aydede tebessümüyle terminalin girişinde beni bekliyordu.

"Bunu yaptığına inanamıyorum" dedim, karşı karşıya geldiğimizde.

"Ben de bana inanmadığına inanamıyorum."

"Çocuk mu kandırıyorsun sen?"

Gelen cevap, çantamın içinden şen bir kahkaha yükselmesine neden oldu.

"Çocuk kandırmaya niyetlenecek sapıklardan değilim. Ama kafandaki Ku Klux Klan ibiğiyle senin *emo kid*'lere benzediğin acı bir gerçek."

Vızıldayan cep telefonunu korka korka açtığımdan beri, içimden bir ses, Sadi Seber'in bu naneyi bile isteye yediğini söylüyordu. Beni yeniden görebilmek için telefonunu çantama atıvermiş, böylece ertesi güne acil bir randevu koparmayı becermişti. Fakat bunu neden yaptığına dair ikna edici bir cevap bulamıyordum. Aşırı klişe olmakla birlikte, bizim şartlarımızda ilk akla gelecek ihtimal, bir gönül meselesiydi. Ancak tanıştığımızdan beri ne sözleri, ne de beden dili, benimle o manada ilgilendiğine dair en ufak bir sinyal vermişti. Ne yapmaya çalıştığıyla ilgili fikrim yoktu ama belli ki en son yapmaya çalıştığı şey flört etmekti. Bu durumda, peşime düşmesinin başka bir hikmeti olmalıydı. Düşünüyordum taşınıyordum ancak aklıma birkaç saat evvel evdeki perdelerin arkasında dikildiğini tahayyül ettiğim hayali düşmana yakıştırdığım sıfatlardan fazlası gelmiyordu. Sapık, katil, hırsız... Ne var ki Sadi Seber bunların hiçbirine benzemiyordu. Hoş, kim benzer ki...

Karın Deşen Jack'in tam da, 19. yüzyıl Londra'sının şık malikânelerinde tertip edilen porselenli beş çaylarına davet edilecek türden bir asilzade olduğuna bahse girerim. Ya da Hitler'in bıyıklarının, Kızıl Ordu Auschwitz'e girmeden önce bu kadar da komik bulunmadığına. Yahut muhterem karılarına sormak lazım mesela, üç çocuk babası müşfik kocalarının, iş seyahatine gittikleri Tayland'da, evde sırtlarında gezdirip her akşam lolipoplara boğdukları kızlarıyla yaşıt bir çocuğun gırtlağına ne soktuklarını biliyorlar mı acaba?

Hayır, görmeye karar vermedikçe, kimsenin neye benzediğini bilmemiz mümkün değil. Yakından baktığımızda bile.

Sadi Seber, beni yeniden görebilmek için telefonunu çan-

tama atmış olabileceği savımı, neredeyse moral bozacak içtenlikte bir kahkahayla karşıladı. Söylediğine göre, bu işin nasıl olduğunu o da çözebilmiş değildi ama telefonunun yerde ve açık halde duran çantama düşmüş olabileceğinden şüpheleniyordu.

Akşam eve yorgun argın varmış, birini aramaya gerek duyana dek telefonuna bakmaya lüzum duymamıştı. Durumun farkına varır varmaz da önce çalınmış olabileceğini düşünmüş ama bir umut arayıp, hâlâ sinyal geldiğini görünce rahatlamıştı. Sonra da arayıp durmuştu zaten. Ta ki ben cevap verene kadar. Karşımdaki başka biri olsa, onca zaman telefonunun yokluğunu hissetmeyişini yadırgardım. Çoğu sapına kadar nomofobik akıllı telefon sahiplerinin, iptila haline getirdikleri kıymetli aletlerini altıncı parmak gibi kullandığının farkındaydım. Ama düşününce, iki tren yolculuğumuzda da Sadi Seber'in elinde hiç telefon görmediğimi fark ediyordum. Üstelik çantamda zırıldayan aleti açtığımda nasıl ben onu tanımadıysam, başlangıçta o da beni çıkaramamıştı. Kısa ve bol tereddütlü bir konuşmanın ardından benim ben olduğumu öğrenince de hakikaten şaşırmıştı. Oscar'lık aktör olması da ihtimal dahilindeydi tabii ama hayret nidası epey sahici tınlamıştı. Yine de olan biteni saçma bulmaktan kendimi alamıyordum. Zira karşılaşmamızın sıklığı ve boyutları, tesadüfün sınırlarını çoktan aşmıştı. Telefonunu uzatırken, "Buyur madem. Ama yemedim, bilesin" dedim. Yutsam bile külyutmaz gibi davranmayı severim.

"Telefonun kendi başına çantaya atlaması bana da çok makul görünmüyor ama aklıma gelen en akılcı ikinci açıklama bu" diye cevap verdi.

"İlki neymiş?"

"Bilmem. Atlar, yani düşebilir elbet. Beni yeniden görebilmek için bu işi bizzat sen tezgâhlamadıysan tabii."

"Yuh!"

"Yani kusura bakma da senin söylediğin ne kadar mantıklıysa benim ki de o kadar akla yatkın."

"Telefonunu buralara kadar getirdim. Böyle mi teşekkür ediyorsun?"

"Allah razı olsun da... hatırlarsan sen zaten terminale geliyordun. Ortada bir yerde buluşmaya lütfetmediğin için, peşinden ta buralara sürüklenen ben oldum." Sonra bütün o ipe sapa gelmez lafları eden kendi değilmiş gibi, gözlerini koca koca açarak merakla ekledi:

"Sahi yine nereye gidiyorsun?"

Bütün o ipe sapa gelmez laflara muhatap olan ben değilmişim gibi sükûnetle cevap verdim.

"Yula."

"Aaa, cidden mi? İskandil?"

"Hı hı."

"Şansa bak! Teyzemler oturuyor orada! Ne zamandır görmüyorum. Hazır buralara kadar sürüklenmişken, ben de mi atlayıp gelsem acaba? Hastaydı kadın, moral olur."

"Delirdin galiba!"

"Niyeymiş? Şimdi binsem akşam yemeğine teyzemdeyim, mis!"

Ciddi olup olmadığını anlamak için yüzüne baktım. Ciddi gibiydi. Değil gibiydi de. Sırıtıyordu. Böyle bir durumda ciddi olmak bir tür gülme ihtiyacı doğuruyormuş gibi sırıtıyordu.

"Ne yapacaksın Yula'da?" diye sordu bu defa. Yine aynı şey oldu. Hiç lüzumu yokken dosdoğru cevapladım:

"Birini arıyorum."

"Kimi?"

"Eski bir tanıdık."

"Acıklı bir aşk hikâyesi mi?"

"Romantik komedi."

"Üç nikâh bir cenaze gibi?"

"Daha çok bir cenaze gibi."

Sonrası tuhaftı. Ayırttığım bileti almak için Şölen Tu-

rizm'in yazıhanesine giderken Sadi Seber de yanımdaydı. Terminal içinde yaptığımız kısa yolculuk boyunca, yazları Yula'da geçen çocukluğuna, Ayla Teyzesinin üstünde ne kadar emeği olduğuna, kadıncağız hastalandıktan sonra bir kere bile ziyaretine gitmediği için nasıl da suçluluk duyduğuna dair bir dolu ıvır zıvır anlattı. Birlikte Yula'ya gitme fikrini kesinlikle akıldışı buluyor ama garip bir biçimde onu büsbütün terslemeyi de beceremiyordum. Oysa adamda şeytan tüyü bile yoktu. Canı istedi mi gayet sinir bozucu olabiliyordu. İlaveten, zerre kadar güven de telkin etmiyordu. Gerçi işin o kısmı da acayipti. Katil, banka soyguncusu ya da organ mafyası mensubu olduğunu öğrensem hiç şaşırmayacağım bu tuhaf adama karşı mesnetsiz bir yakınlık duymaktan, gayet özel sayılabilecek sorularını açık yüreklilikle cevaplamaktan kendimi alamıyor; onun karşısında kolayca dökülüp saçılışıma mantıklı bir gerekçe bulamıyordum. İşte bu kafa karışıklığında, yapılması gerekenin gayet sarih olduğunu düşünsem de, neye karar vereceğimi bilemiyordum.

Öte yandan benim gel ya da kal demem, kararını değiştirecek gibi de görünmüyordu. İlçenin anahtarı bende değildi ki, yola çıkmayı kafaya koymuş birini nasıl engelleyebilirdim? Yakamdan düşmezse polis çağıracağım tehdidini savurmakla, hadi gel madem, birlikte gidelim demek arasında kararsız kaldığım bir ara, çantamdan usulca, "Diyelim ki katil, hiç değilse iki çift laf edebildiğin bir katil" diye fısıldadı Hülya. O zaman minik bir beyin fırtınasının işe yarayacağını düşündüm. Sadi Seber'e acilen tuvalete gitmem gerektiği söyleyerek, kendimi otogarın leş gibi helasına attım. Boş kabinlerden birine girip Hülya'yı çantamdan çıkardım.

"Ne diye peşime takılmak istiyor anlamadım ki!"

"Bir filmde olsaydık müstakbel âşığın derdim."

"Ya da katilim!"

"İkisi de aynı şey zaten, tiridine bandığım. Bence fazla dü-

şünüyorsun yine. Bırak işkillenmeyi."

"Ne yapayım?"

"Hayatında bir kez sıkıcı olmayan bir şey yap."

"Yani?"

"Bırak gelsin. Hem oraları biliyormuş madem, adres bulmaya filan da yardım eder."

Ayak sesleri duyunca sustum. Kapıyı açıp etrafı kolaçan ettim. Kimsecikler yoktu. Dışarı çıktığımda, Sadi Seber tuvaletin önünde beni bekliyordu. Hâlâ kararımı verebilmiş değildim. Tütün, karar mekanizmasını hızlandırıyor; bunu mühim karar ve konuşmalardan evvel muhakkak sigara yakan sinema artistlerinden biliyordum.

"Sigaran var mı?"

"Var ama çakmağım yok."

Bir sigara bana verdi, bir tane de kendi aldı. Sonra montunun iç cebinden çıkardığı güneş gözlüğünü taktı ve biraz ileride sigara içen çolak bir adamdan aldığı muhtar çakmağıyla sigaralarımızı yaktı. Ardından, "Dur şuradan bir çakmak alayım" deyip, peronların sonundaki büfeye yöneldi. Böylece Hülyam, sigaram ve düşüncelerimle baş başa kaldım.

Sonra...

Yarım saate kalmadan, Şölen Turizm'in yolcuları arasında, yan yana iki koltukta oturmuş, Yula'ya gidiyorduk. Sadi Seber ve ben. Tabii bir de çantada Hülya. Başımıza geleceklerden tamamen habersiz.

19

"... iki yol arkadaşı şimdi onlar.
Belki tanışmayacaklar bile..."
Murathan Mungan / *Üç Aynalı Kırk Oda*

Bulanık bir tedirginlik çökmüştü üstüme. Sadi Seber'in havadan sudan konuşma teşebbüslerini savuşturmuş, hasbıhale mecbur kalmamak için defterimi açıp İskandil bölümüne göz atmaya koyulmuştum. Hayvan Hakları Derneği'nin açılışında koç kurban edilip, kanının da dernek yöneticilerinin alnına sürüldüğüne dair fotoğraflı bir haberi incelerken, yol arkadaşımın yan gözle elimdekini süzdüğünü fark edince, hızla kapayıp gerisingeri çantama tıktım defteri. Uyuma numarasına hazırlanıyordum ki usulca koluma dokundu.

"Beni hiç tanımadığını düşünüyorsun. Ondan böylesin, değil mi?"

Kolumu çektim.

"Böyle nasıl?"

"Tedirgin."

"Belki. Yani evet, hiç tanışmıyoruz sonuçta."

"O zaman sana kendimi takdim edeyim."

"..."

"Adım Sadi Seber. Radyo tiyatrosu ve Şili flamingosu severim. Pingpongda ve menemende iyiyim. En beceriksiz olduğum

alan ayakkabı bağlamak, sürekli çözülüyor. *Rocky* serisine bayılırım, özellikle ilk filme. Sinema zevkimi biraz çözdüysen, tahmin edebileceğin gibi en sevdiğim yönetmen Angelopoulos."

"Dalga mı geçiyorsun?"

"Sinema konusunda mı?"

"Bu şekilde tanışmak konusunda?"

"Yoo. Beğenmedin mi? Sen ne duymak isterdin? Birbirimiz hakkında ne bilsek tanışmış oluruz?"

Durup düşündüm. Sahiden neydi? Yaşını ya da ne iş yaptığını bilmek bizi tanış ilan eder miydi? Nerede oturduğunu öğrenmek, akraba ve arkadaşlarının adreslerini temin etmek, aramızda güven soslu bir ahbaplık kurmaya yeter miydi? Hakkında ne bilsem huzura erecektim? Ne öğrensem onunla konuşmayı, yan yana yolculuk yapmayı garipsemekten vazgeçecektim?

"Tanışmak diye bir şey yok" diye omuz silktim. "Kimse tanışmıyor, herkes kendini görünmek istediği gibi tanıtıyor sadece."

Sadi Seber güldü.

"Aklımda bir oyun var."

"Oyun?"

"Birbirimize sorular soracağız. Ne istersek. Toplamda üçer soru sorma hakkımız olacak."

"Cevap vermek zorunda mıyız?"

"Hayır. Yani evet. İstersen şöyle diyelim, sadece bir soruyu pas geçme hakkımız olsun. Nasıl?"

"Anlaştık."

Hülya çantanın içinden kıkırdadı. Zavallıcık tam da bunun için yaratılmasına rağmen, nicedir oyun oynamamıştı.

İlk soruyu ben sordum. İçimden geldiği gibi, yontulmamış, dosdoğru bir soru.

"Bana ne yapacaksın?"

Sorum Sadi Seber'i güldürdü yeniden. Ya da kendi cevabı.

"Muhtemelen bazı yalanlar söyleyeceğim."

"Ne anladım ben bu oyundan o zaman?"

"Oyunda yalan söylemeyeceğime söz veriyorum." Sonra bilmiş bilmiş ekledi: "Sorularını iyi seçmen lazım bu yüzden."

Bana oyunda doğru, gerçekte yalan söylemeyi vaat eden yol arkadaşıma memnuniyetle baktım. Söyleyeceklerinin güzel yalanlar olmasını diledim. Güzel bir yalana inanmak gibisi yoktu. Ben inanmakta usta sayılmazdım ama o yalanın erbabıysa, elbirliğiyle bu işin üstesinden gelebilirdik.

Sıra ona geçince, Yula'ya kimi bulmaya gittiğimi sordu. Hülya'dan bir ses bekledim. İtiraz ya da ikaza niyetli görünmüyor, suspus olmuş, çantanın içinde hanım hanımcık oturuyordu. Kısa bir kararsızlığın ardından, yağmurunu döken tedirgin bir bulut gibi usul usul anlattım. Ayıdan bahsederek ama Hülya'nın adını anmayarak. Mahsun'dan söz açarak fakat onu yeniden bulmaya ölüm döşeğinden kalkarken karar verdiğimi işin içine karıştırmayarak. Yalan söylemeyerek, ancak gerçeğin hacimli bir kısmını kendime saklayarak. Hülasa, şahsi standartlarıma göre fazlasıyla dökülüp saçılarak ama esasında, gözümün içine baka baka yalan söyleyeceğini beyan eden Şaibeli Bay Sadi Seber kadar bile dürüst olamayarak...

Büyük bir ciddiyetle dinledi beni. Anlattıklarımı deli saçması bulmadığı her halinden belliydi. Ne düşündüğünü merak etsem de soru hakkımı eritmeye kıyamıyordum. Hâlâ onunla ilgili dişe dokunur bir şey bilmiyordum. Tek bildiğim; beni hiç tanımamasına rağmen, hakkımda beni tanıdığını sananlardan fazlasını bildiğiydi. Soru sırası yeniden bana geçince, "Peki sen neden geliyorsun Yula'ya?" diye sordum. Bir sır verecekmiş gibi yaklaştı, sonra niyeyse aniden vazgeçip uzaklaştı. Muzipçe gülümseyerek, "Pas hakkımı kullanıyorum" demekle yetindi. O zaman buz kesti içim.

Çantadan, "Takılma, her şeye takılma" diye seslendi Hülya.

Nasıl takılmayacaktım? Hayatındaki her şeyi kontrol altın-

da tutabilmek için hayatındaki her şeyden vazgeçmiş biri olarak, bu muammalar silsilesi karşısında sükûnetimi korumayı nasıl başaracaktım?

Gerçi hayat bana öğretmişti; kul kurar, felek gülerdi. Her ilmeğini planlayarak ördüğünüzü sandığınız atkı, gün gelir boynunuza dolanıverirdi. Ölüm diye bir şey vardı çünkü. O varken yarın ne demekti, planlar neye yarardı!

Çaresiz, sorgu suali bir süreliğine rafa kaldırdım. Hülya, çantanın içinde, "Boşş vermişşim, boşş vermişşim, boş vermişim dünyaya. Ağlamak istemiyorsan sen de boş ver dünyaya" diye terennüm ederken, sabah çantama attığım gazeteyi çıkarıp, defterimin ağzına layık haber var mı diye incelemeye başladım. Sadi Seber, eki rica edip, müptelasıymış havalarında doğruca bulmaca sayfasını açtı. Atomu parçalıyormuşçasına dikkatle eğildi sayfaya. Dilini dişlerinin arasına sıkıştırarak, bulmacayı çözmeye başladı. Göz ucuyla baktım; en klasik sorularda bile takılıyor, kutucukları yalan yanlış dolduruyordu. Kendimi tutamayıp, "Yemek değil o, fidye" dedim.

"Ne?"

"Fakirin sabahlı akşamlı bir günlük yiyeceğini diyorum, soldan sağa beş. Fidye ya da kurtarmalık. Sendeki beş harfli olduğuna göre fidye."

Gözlerinin içi parladı. Eskisini silip, memnuniyetle yerleştirdi yeni sözcüğü yerine. Sonra hazır yüz bulmuşken astarını istemekten çekinmeyerek, bilemediği her şeyi, yani bulmacanın hemen tüm maddelerini sormaya başladı.

"Abartılı karikatürize, akılcılığı zorlayan karşıt görüntüleri birleştiren yapıtlar? Yedi harfli, altıncı harfi S."

"Grotesk."

"Tekin olmayan? Sekiz harfli, üçüncü harfi T."

"Netameli."

"Geminin arkası? Dört harfli."

"Pupa."

"Kültür?"

"Ekin."

"Vay canına! Hepsini bilseydin!"

"Sözcüklerle aram fena değildir."

"Aha, bak bak, bu zor gibi. Kortikal bölgede oluşan hasardan ötürü göremeyen kişilerin, önlerine konan nesneyi doğru tahmin etmelerini açıklayan nörolojik fenomene verilen isim? Son harfi Ü, yedi harfli."

"Hıı, neydi ya?"

"Ne oldu, sözcüklerle aran mı bozuldu?" deyip kıs kıs güldü. Marifetimle caka sattıktan hemen sonra hezimete uğramak canımı sıktı.

"Gemilerin son seferi?" diye devam etti sormaya Sadi Seber. Bunu değil unutmak, öğrendiğimi bile sanmıyordum. Yine de düşünürken, "Neydi ya" demiş bulundum. Bunun üzerine alaycı bir kahkaha patlattı yol arkadaşım.

"Aman da, bilmiyorum demeye ödü koparmış! Yok yahu öyle bir kelime. Gel birlikte uyduralım."

Haliyle iyice bozuldum. Faka basmış, durduk yere adamın diline düşmüştüm. Mahcubiyetimi hemen öfkeye tahvil etmem lazımdı.

"Hem bulmacanı doldurtup hem de dalga mı geçeceksin? Buyur kendin cevapla o zaman" diye çıkışıp, elimdeki gazeteye döndüm. Fakat okuduğumu anlamam mümkün olmayınca katlayıp geri tıktım çantama. Şu yedi harfli sözcüğe takılmıştı aklım. Biliyordum onu ben, ama kanatlanıp gitmişti işte zihnimden.

Sadi Seber de biraz daha oyalandıktan sonra pes edip ikiye katladı elindekini. MP3 player'ını çıkarıp, barış çubuğu niyetine kulaklığın tekini uzattı.

"İster misin?"

"Müzik dinlemeyi bıraktım ben."

"Hayda! Nasıl yani?"

"İnsanın duygularını manipüle ediyor."

Otobüsü çınlatan koca bir kahkaha daha attı.

"Müzik değil, korkma. Ama tabii duygularının akıbetine kefil olamam."

Bu dalgacı haline iyiden iyiye gıcık olmaya başlamıştım. Kulaklık ikramını reddedecektim ama tam o esnada otobüsün arkalarında biri haşır huşur cips yemeye başlayınca, çaresiz, alıp kulağıma tıkıştırdım. Önce hoptirilaylom bir müzik, sonra da davudi bir erkek sesi duyuldu.

"Radyo tiyatrosu. Yapım: Sultanşehri Radyosu. Oyun: Pazartesi Hanım..."

20

"Gelen geçer, konan göçer,
nasip oldukça yer içer."
Yunus Emre / *Gelen Geçer Konan Göçer*

Muavinin vızırdayan, cızırdayan, hışırdayan, ne kadar asap bozucu ses varsa cümlesini aynı anda çıkaran cenabet mikrofonla yaptığı, "Sayın yolcularımız, çay ve ihtiyaç molası için otuz dakika konaklayacağımız Gelotur Dinlenme Tesisleri'ne varmış bulunmaktayız. Araçtan inerken kıymetli eşyalarınızı yanınıza almayı lütfen unutmayınız. Yol boyunca ayakkabılarınızı çıkarmadığınız için teşekkür ederiz" anonsuyla kendime geldiğimde, Sadi Seber, cin gibi gözlerle yanımda oturuyor, kulağımdan düşmüş kulaklık tekiyse kucağımda sere serpe uyukluyordu. Radyo tiyatrosunu dinlerken benim de içim geçiverm iş. Sağ salim uyuyup uyanabildiğim, kâbuslara yuvarlanmadan azıcık dinlenebildiğim için sevindim. Gözümü açtığımı müşahede eden yol arkadaşım, "Hadi inelim de iki lokma bir şey atıştıralım. Midem sırtıma yapıştı" buyurdu.

Yan koltuğum yetmezmiş gibi seyahatin direksiyonunu da ele geçirmişe benziyordu. Karnım zil çaldığından itiraz etmedim.

Ayakkabılarını ayaklarına geçirip montlarını omuzlarına atarak, harici dünyayla vuslata hazırlanan öbür yolcularla bir-

likte dışarı çıktık. Saatlerce soluduğum çorap, nefes ve ter kokusundan mürekkep o ağır otobüs havasından sonra, dışarı çıkar çıkmaz yüzüme çarpan tazecik rüzgârla biraz kendime geldim. Rüzgârın işe yaradığı nadir anlar da oluyordu böyle. Daha ciğerlerimi oksijenle şişirmeye doyamamışken, elime bir sigara tutuşturdu Sadi Seber. Bir tane de kendi aldıktan sonra montunun iç cebinden çıkardığı güneş gözlüğünü takıp, yine cebinden çıkardığı, Hello Kitty'li pembe çakmakla sigaralarımızı yaktı.

"Allah aşkına o çakmak ne öyle?"

"Büfede tek bu kalmıştı."

"Tiryakisi misin?"

"Hello Kitty'nin mi?"

"Tütünün."

"Yoo."

"Eee, neden iner inmez koştura koştura yaktık o zaman?"

"Ne bileyim, sen istersin diye düşündüm. Sigaracılar hep öyle yapıyor molalarda."

"Yoo, hatta midemi bulandırdı şimdi. Bir süre önce bıraktım ben. Bırakmadım da, azalttım yani, tek tük içiyorum."

"Hadi ya!"

Sigarasını yere atıp ayakkabısının ucuyla ezdi. Ben de aynını yaptım.

Hem restorana hem düğün salonuna hem büyük bir markete hem de devasa bir kenefe benzeyen Gelotur Dinlenme Tesisleri'ne girdik. Üstüne sevgili enişteme, canım anneme, biricik kızıma yazıları nakşolmuş hediyelik çakmak ve havluların, çeşit çeşit zeytin ve zeytinyağlarının, bu devirde kimin kime götürdüğüne akıl sır ermeyen tahta beşiklerin arasından geçerek, leş gibi yağkokan lokanta bölümüne vardık. Yemeklerin sergilendiği camekânın ardında, uç uca iliştirilen pişmiş ciğer parçacıklarıyla, "Hoş geldiniz" yazıyordu. Misafirperver etleri, donuk gözlü balıkları ve daha pişmeden pörsümüş sebzeleri

geçip, çevrelerindeki debdebeye rağmen alçakgönüllü yıldızlar gibi için için parlayan ezogelin ve mercimek çorbalarının önüne gelince sözleşmiş gibi durduk. Çok düşünmeye lüzum duymadan, uzun yol molalarında yapılabilecek en makul şeyi yapıp birer mercimek ısmarladık.

Çorbasına limon sıkarken, "Candan bir karşılama" dedi Sadi Seber, camekânda dehşet saçan teşrifatçı sakatatı işaret ederek.

"Ben onun kasap vitrininde kanlı ciğerlerle yapılanını biliyorum. Bizim mahalledeki Zen Kasap, geçen yıl kadınlar gününde, 'Kadınlar çiçektir' yazmıştı dükkânın camekânına."

Sadi Seber, mahalle kasabımın bu seçkin ismi buluşuyla ilgili birkaç hayali ihtimali kurcaladıktan sonra, vaktiyle görme şerefine nail olduğu Hannibal Lecter Kasap ve Prison Break Dövme dükkânlarından bahsetti. Çok konuşup hiçbir şey anlatmamayı beceren insanlar gibi uzun uzun laflar sıralıyor, ama ardında hatırlanacak iz bırakmıyordu. Bu haliyle karşısındakini hem tedirgin etmeyi hem de aynı oranda rahatlatmayı başarıyordu. Bense orada öylece oturmuş, yol arkadaşımın incir çekirdeğini doldurmayan muhabbeti ve bir somun kuru ekmek refakatinde çorbamı kaşıklıyordum. Halimden şikâyetim yoktu; rüzgâr esiyordu, ben savruluyordum. Ama sonra, hemen yan masamıza, çayını lüzumundan şaşaalı zıkkımlanan bir beyefendi oturdu. Yeni komşumuzun damağı ve dili arasındaki fazla mesaiden doğan kuvvetli höpürtü, kulaklarımı matkap gibi delmeye başladı. Elimdeki kaşığı kenara bırakıp derin bir nefes aldım.

"Miden mi gene?"

"Yok."

"Eee, yüzün niye bembeyaz oldu?"

Burnumun ucuyla yan masayı gösterdim.

"Bende mizofoni var da."

"Ha?"

"Mizofoni."

"O da neymiş?"

"Sinemada mısır yer misin?"

"Evet. Mizofoni miyim?"

"Eğer yanımda oturursan, elindeki mısırı alıp kenara koyarım mesela. Ya da yerimi değiştiririm. Hiçbir şey yapamazsam, bu sefer sinirden kendi kendimi yerim. Çekirdek çitlemeler, çay höpürdetmeler, ağız şapırdatmalar, sakız cakırdatmalar, parmak çıtırdatmalar, hastayken kuru kuru öksürmeler, genizden gelen kılçıklı sesler, hepsine gıcık kaparım. Bir kere duydum mu başka şeye konsantre olamam. Mesela yolculuğun başında arkalarda biri cips yedi, duydun mu?"

"Yoo."

"Hah, ben duydum işte. Ben duyarım. Bir kere onu duydum mu da artık başka şey duyamam."

"Haa, takıntılısın yani."

"Mizofoni."

Hülya çantadan, "Bok değil kaka" diye cıvıldarken, Sadi Seber halime üzülmüşçesine suratını buruşturarak, dikkatimi dağıtacak bir şeyler aramaya koyuldu. Neden sonra bakışlarını cilalayıp, müsekkin aromalı bir sesle sordu.

"Şu bizim oyunda... soru hakkı bendeydi değil mi?"

Başımla evetledim. Yan masadan yükselen çıldırtıcı höpürtü, Bizans askerlerinin bakır kazanlarda kaynattığı kızgın yağlar misali kulaklarımdan içeri akıyordu.

"Soruyorum o zaman, sıkı dur. Çantandaki defter neyin nesi?"

"Günlük" dedim, kulaklarımın cayır cayır yanmasına, çekiç, örs ve üzenginin çaresizce haşlanmasına aldırmamaya çalışarak.

"Ama gazete kupürleri vardı içinde, gördüm."

"Memleket günlüğü diyelim, Mister Şahin Göz."

O sorar gibi baktı, ben de anlatır gibi göz süzmek yerine de-

rinlere doğru açıldım.

"Bir tür koleksiyon işte. Haber koleksiyonu yapıyorum."

"Ne tür haberler?"

"İlginç haberler." Oyunun yalan kuralını hatırlayınca, "Çoğunlukla suç. Nerede ne olmuş gibisinden" diye ekledim.

"Niye peki?"

Tam kaçık gibi görünmeyi göze alarak, bu sorunun cevabından emin olmadığımı itirafa hazırlanıyordum ki, yan masadaki gürültücü, saatine göz attıktan sonra ziftin pekini başına dikip ayaklandı. Böylece derin bir nefes alıp kendime yakışanı yaptım.

"Üç sorunu da sordun yalnız."

"Sadece ilk soru oyuna dahildi."

"Nereden bilebilirdim? Baştan uyarmadığın için paşa paşa hepsini cevapladım. Pas hakkımı bile kullanmadım. Teşekkür edeceğine..."

"Vay canına! Ne çabuk su koyuverdin! Hem de ben burada sana yardım etmeye çalışırken..."

Bu son sözleri, içimde teyakkuzda bekleyen suçluluk moleküllerini harekete geçirdiyse de, haklılığıma inanma gayretimi sürdürdüm.

"Hangisi oyun, hangisi oyun dışı söylemen gerekirdi. Müneccim miyim ben!"

"Peki, öyle olsun, yazdım bunu kenara" dedi tatlı sert. "Böyle böyle tanışıyoruz işte. Mızıkçılık ve sinsilik gibi ustaca gizlenmiş özelliklerini başka nasıl öğrenecektim!"

"İftiralarına layık olmaya çalışacağım. Şimdi sen söyle bakalım, neden peşimden geliyorsun?"

Bu soruya hazırlanmıştı herhalde. Bir an bile düşünmeden cevapladı.

"Yapacak daha iyi bir işim olmadığı için."

Fırsat bu fırsat deyip işini sordum bu defa. Mercimek çorbasını bile yerinden hoplatacak şen bir kahkaha attı.

"En merak ettiğin şey bu aslında, değil mi? Sen de böyle tanışanlardansın. Şimdiye kadar konuştuklarımızın hiçbir anlamı yok. Mesela doktor ya da kültür ataşesiysem rahatlayacak, vidanjör operatörü ya da tır şoförüysem kaçacak delik arayacaksın."

Bozulmuştum. Hiç de söylediği kadar sığ biri değildim. Öyleysem bile suçüstü yakalanmak istemezdim.

"Ne alakası var? Ama tabii, hafta sonu, hafta içi demeden, oradan oraya aylaklık yapabilmen biraz tuhaf geliyor. Haliyle merak ediyorum mesleğini."

Sadi Seber, bakışlarıyla güzelce ezdi beni. Sonra da uzatmadan CV dökümüne girişti.

Söylediğine göre, hayatının farklı dönemlerinde anketör, palyaço, böcek ilaççısı ve metalürji mühendisi olarak çalışmış, oralarda dikiş tutturamayınca da girişimci olmakta karar kılmıştı.

"Ne girişimcisi?" diye sordum.

"İntihar girişimcisi" dedi.

Yüzümün ifadesi değişince, münasebetsiz esprisini uzatmayıp açıkladı. Batacak işler kurmakta üstüne yoktu. Son birkaç yıldır hep çok parlak fikirler buluyor, heyecanla işe koyuluyor ama neticede hezimete uğruyordu. Başarısızlık hikâyelerine tabii bir eğilimim olduğundan, hemen son hezimetini sordum.

"Pingpong topunda çuvalladım."

"Pingpong mu oynuyordun?"

"Hayır yahu, top üretimindeydim. Ama elimde patladı işte."

"Eh, yürümemesi normal gibi. Sonuçta pingpong geleneksel sporlarımızdan sayılmaz."

"Güreş kispeti mi üretseydim? Hem ülke genelinde kaç kişinin pingpong oynadığından haberin var mı senin?"

Ona kalırsa ben hafife alıyordum ama Çinliler kadar olmasa bile biz de epey meraklıydık pingponga. Okul kantinlerinden kafelere bir doluyerde, üstünde zıplayacak topa ihtiyaç du-

yan masalar vardı. Sadi Seber'in hatası ürün seçimi değil, inovasyon aşkıydı. Sektörde fark yaratmak için topların üstüne şairlerden dizeler yazmış ama kimseye yaranamamıştı. Hem maliyetler yükselmişti hem de şiirlerinin toplara nakşolduğunu fark eden şairler, sevinip teşekkür edeceklerine telif diye tutturmuşlardı. Bu durum ürün fiyatına yansıyınca ve dahası şiirli toplarla şiirin şairinden başka ilgilenen çıkmayınca, müessese kısa sürede batmıştı.

"Halbuki sakızlarda bile tutuyor. Millet mani için sakız alıyor" diye isyan etmişti anlatırken Sadi Seber. Sonra da hiç ama hiç umurunda olmadığı için, benim ne iş yaptığımı sormayacağını beyan etmişti. Nefes kesici maceralarla dolu Sosyal Sigortalar Kurumu memuriyetimi anlatmak zorunda kalmamıştım böylece.

Çorbaları mideye indirdikten sonra, her uzun yol yolcusunun yapması gerektiği gibi, dinlenme tesisi sergüzeştimizi tuvalet ziyaretiyle noktalamayı münasip bulduk. Gelotur'un fazilet sahibi mimarları, kadın ve erkek tuvaletlerini bir duvarla ayırmayı kâfi görmeyip, birini binanın doğu, öbürünü de batı kanadına yerleştirdiğinden, hacetlerimizi giderdikten sonra otobüste buluşmak üzere sözleşerek ayrıldık. İşimi bitirip otobüse döndüğümde, Sadi Seber henüz gelmemişti. Buğulu bir kadın sesinin, biz Şölen Turizm'in değerli yolcularına otobüsümüzün kalkmak üzere olduğunu haber verişinin akabinde nefes nefese avdet etti. Hemen arkasından da gençten bir oğlan koşarak girdi içeri.

"Abi! Abi, paranın üstü!"

Bizimki alelacele teşekkür edip uzatılan parayı aldı.

"Zenginsin galiba abi, iki dakikalık konuşmaya elli papel verip üstünü de unutmak her babayiğidin harcı değil."

"Sağ ol kardeşim, zahmet oldu."

"Başkası olsa nasılsa otobüsüne atlayıp gidecek der, yatar-

dı üstüne. Ama biz öyle çiğ süt emmiş esnaf değiliz. Ha, bu güzelliğe karşılık ben de seni görürüm dersen, ona sesimiz çıkmaz tabii."

Sadi Seber az evvel aldığı paranın bir kısmını hızla iade etti.

"Sağ ol aslanım" diye çocuğun omzuna bir şaplak vurdu. Yüzünün buruşuk haritasına bakılırsa, uzayan diyalogdan rahatsız, bir an evvel yollamaya çalışıyordu delikanlıyı. Çocuk elindeki parayı sayarak otobüsten inerken, "Telefon mu ettin sen?" dedim.

"Ha, evet. İki dakika bir yeri aramam gerekiyordu. Anons gelince de aceleyle para üstünü unutmuşum."

"Cep telefonundan niye aramıyorsun? Ne o öyle telefonu dinlenen şüpheliler gibi?"

"Şarjım bitmiş Miss Marple."

Muavin eksik yolcu var mı diye parmağıyla içerideki kafaları sayarken, arkama yaslandım. Ama hâlâ içime sinmeyen bir şey vardı.

"Acil bir aramaydı o zaman?"

"Meraklı günündesin ha?"

"Yok da, garibime gitti böyle iki arada bir derede... Kimi aradın merak ettim."

"Benim de kendime göre bir hayatım olamaz mı? Mesela aşk hayatım."

"Şu Çaybeli'ndeki kızı aradın yani?"

Sadi Seber hınzırca gülümsedi.

"Sahi, anlatsana biraz. O gün trende umutsuz demiştin. Neden umutsuz?"

"Sen de dinlemeye yanaşmamıştın."

"Şimdi yanaşıyorum işte."

İntikamın soğuk yenen bir yemek olduğunu hatırlatırcasına, muzaffer bir edayla burnunu kaşıdı.

"Ama ben artık anlatmak istemiyorum. Senden daha yabancı birini bulup ona anlatırım belki."

İstediği zaman gerçekten dünyanın en gıcık insanına dönüşebiliyordu. Keyfini köpürtmemek için ısrar etmedim. Zaten belki de haklıydı. Size kalbini açmak isteyen birine, saat ve gün bildiremezdiniz. Ne zaman dolarsa o zaman taşardı.

Otobüsümüz Gelotur Dinlenme Tesisleri'ne veda ettikten bir süre sonra, lafı yine döndürüp dolaştırıp defterime getirdi Sadi Seber. Hani çok da merak etmiyormuş havalarında, şöyle bir bakıvereyime çıkan laflar geveledi. Tabii ki vermedim.

Otoban, çoktan yanmış bir film şeridi gibi tekerleklerin altından kayarken, o *Yetenekli Bay Ripley*'sine gömüldü, ben de gazeteme. Gerçi okuduğumu anlamayı yine beceremedim. Bu defa da, yıllar sonra Mahsun'la karşı karşıya geleceğimiz ilk andaydı aklım. O ana dair hayaller kurmaya başladım. Her defasında farklı cereyan ediyordu kafamdaki buluşma. Bazen küçük bir odada, duvara dayanmış eski bir berjerde karşılıyordu beni Mahsun, bazen hasta yatağında. Nerede olursa olsun, hep onu son gördüğüm haliyle, küçük bir çocuk donunda çıkıyordu karşıma. Bazen şaşkınlıktan konuşamıyordu, bazen cezalandırmak ister gibi susuyordu, bazen yüzünde kalender bir tebessüm, "Hoş geldin, ben de seni bekliyordum" diyordu. Bense her defasında, söyleyeceklerine kendi de inanmayan yalancıların kuru gırtlağıyla yutkunuyordum. Boğazımdaki acıya mim koyarak, pencereden dışarı bakıyordum.

Otobüs otobanda yol aldıkça, selam verir gibi aşağı sarkmış dallarıyla yan yana dizili zeytin ağaçları, önce küçülüp sonra yok oluyor, kenara ayrılan tespih taneleri misali sırasını bir bir savan yol çizgileri, varmak istediğim yere yaklaştığımın müjdesini veriyordu. Gözlerimi ne zaman kapasam, zihnimin perdesinde Mahsun'la buluşmamız beliriyor; ne zaman açsam, Hülya çantada mahzun görünüyordu. Tepemde usul usul dönen göğün altında, bir şeyler kazanılırken bir şeyler muhakkak kaybediliyordu.

Bekle beni Mahsun, diyordum kendi kendime. Bekle beni, geliyorum. Kazanmak için kaybediyorum. Sahip olmak için vazgeçiyorum. Bekle beni, azalarak artmaya geliyorum.

21

"Hiç kimseyi beklemeyen
bir yer di burası."
Melih Cevdet Anday / *Raziye*

Yula'ya vardığımızda, gün sönmeye yüz tutmuştu. Katmer katmer açılan göğün tayfı aralanmış, tepede kümelenmiş tombul bulutlar, kızıllı, morlu hercai renge bulanmıştı. Üç beş tembel sığırcık birbirinin içine eriyen bu gök menekşelerine bata çıka, ağır ağır dönüyordu tepede. Havaya, rüzgârın uzak bahçelerden taşıdığı melisa çalılarının baygın kokusu sinmişti. Otogar sakindi. Buradakilerin, Sultanşehri ve Çaybeli'ndeki yolculara nazaran pek acelesi yok gibiydi. Başının üstündeki koca tablayı bir sirk cambazı hüneriyle taşıyarak, peronlar arasında aheste dolanan ihtiyar simitçiye baktım. Adımlarına. Yaşadığımız yer küçüldükçe yavaşlıyor muydu adımlar? Hatta belki zaman bile.

Heyhat, ben adımların ve zamanın daima lüzumsuz bir telaşla işlediği, kendi rüzgârına meftun bir yerden gelmiştim. Bu yüzden etrafımla ilgilenmeyi oyalanmak sayıp, ardımdan kovalayan varmış gibi çabucak not defterimi çıkardım çantamdan. Sabah alelacele karaladığım adresi bulup Sadi Seber'e gösterdim.

"Nasıl gideceğiz şimdi buraya?"

Gözlerini kısıp adrese baktı. İşaretparmağıyla uzun uzun çenesini kaşıdıktan sonra, "Bilmem ki" demekle yetindi.

"E hani buraları avucunun içi gibi bilirdin?"

"Abartmış olabilirim."

Sırıtıyordu. Yüzündeki pişkin ifadenin hikmetini anlayınca kan beynime sıçradı. Eşzamanlı olarak Hülya da çıngıraklı bir kahkaha patlattı. Gözlerimi Sadi Seber'in gözlerine dikip, "Yalan söyledin değil mi?" diye tısladım dişlerimin arasından.

"Aslında..."

"Tabii ki yalan söyledin!"

"Aslında yalan sayılmaz. Sonuçta yalan söyleyeceğim konusunda seni ikaz etmiştim."

"Teyzen?"

"Tanısan çok seversin. Şahane kadındır Ayla Teyzem."

"Zevzeklik etme. Teyzen nerede oturuyor?"

"Yula'da değil."

Sinirden kızardığımı hissettim. Bütün bu aptalca yalanları neden söylediğini anlayamıyordum. Katil, hırsız filan değilse bile, dalaverecinin tekiydi. Bunca alicengiz oyununun anlamlı bir sebebi varsa, muhtemelen başım dertteydi. Yoksa da, en iyi ihtimalle halis bir zırdeliyle takıldığım için başım yine dertteydi. Ondan Yula rehberliği bekleyendeydi zaten kabahat. Kılavuzum karga olunca, pis bir koku çalındı burnuma.

"Ne diye buralara kadar geldin peşimden?"

Gülümsedi. Hâlâ gülümseyebilmesi, insanlığa olan inancımı sarsıyordu.

"Hah, kime soruyorum ki, nasılsa yalan söyleyeceksin, değil mi?"

"Abartıyorsun. Bu kadar büyütme. Hâlâ yardım edebilirim sana. Atlar bir taksiye gideriz."

"Hayır efendim, gideriz diye bir şey yok. Yolun bundan sonrasında sen gelmiyorsun."

"Sebep?"

"Sebep, gelmen için hiçbir sebep olmayışı."

Sebepsiz Bay Sadi Seber dinlemeyi bilenlerdendi. Karşısındaki konuşurken, sonuna kadar dikkatle dinler, anlatılanı önemsediğini hissettirirdi. Yine öyle yaptı. Sonra da daha ben ne olduğunu anlayamadan, elimdeki not defterini kaptığı gibi yoldan geçen taksilerden birini çevirip arka koltuğa atladı ve başını kapıdan uzatarak içtenlikle seslendi.

"Eee, sen gelmiyor musun?"

O anki ifadesi, kamu spotlarında otuz iki diş tekmili birden gülümseyen gürbüz doktorları andırıyordu. Sonsuz güven vaat ettiği için asla güvenilemeyecek o sinsi tiplerden birini. Ya da tımarhane kaçkını bir ruh hastası da olabilirdi. Hiç güven vaat etmediği için sonsuza dek güvenilebilecek biri. Kesinlikle ikincisini yeğlerdim.

Elbette çocukça numarasına teslim olmayıp defterimi kolayca geri alabilir, ruh hastası doktorumu oracıkta paketleyip yoluma onsuz devam edebilirdim. Ama itiraf etmek gerekirse, bunu yapmak, yani hakikaten yapmak istediğimden emin değildim. Yol arkadaşımın yalanlarına anlam veremiyor, fakat galiba yalan söylemeye olan düşkünlüğünü yeterince ayıplayıp önemsemeyi de beceremiyordum. İlaveten Hülya'ya da bir haller olmuştu. Varoluşsal hakikati itibariyle ikaz lambası gibi yanıp sönmesi gerekirken, müsekkinle çitilenmiş birine dönüvermişti. Yapma etme demesini beklediğim durumlarda, ya kayıtsız kalıp susuyor ya da devam etmem için yüreklendiriyordu beni. Bunca yıllık ayım olmasa ajan olduğunu düşünebilirdim.

Uzatmayıp atladım taksiye. Ama yüzümü, çamaşır ipinde ağzı burnu kaymış fanilalar gibi asmayı da ihmal etmedim.

Sadi Seber gönlümü almak için dil dökmek yerine, elindeki deftere bakarak taksiciye adres vermeyi seçti.

"Genç Şehitler Caddesi'ne kaptan."

Taksici tashih sevenlerdendi.

"Bulvarı mı diyorsun abi?"

"Bulvar da olur."

"Neresine?"

"Sümbül Sokağı."

"Sümbül? Çıkaramadım ama o tarafa gidince bakarız."

Maalesef öyle olmadı. Bulvara gidince bakamadık. Yani baktık da göremedik. Taksicinin önüne gelen bütün ara sokaklara girip çıkmasına, esnafa, mahalleliye sormasına, son dönem sokak isimlerinin değiştiğinden yakınıp otomobilden inerek altında başka bir isim var mı diye sokak tabelalarını kurcalamasına rağmen, Sümbül Sokağı'nın izine rastlayamadık. Aynı güzergâhta dördüncü turu atmaya başlayınca, taksiden inip yürüyerek aramaya karar verdik. Ancak sonuç değişmedi. Sümbül Sokağı diye bir yer yoktu. Muhtemelen sabah telefonda yanlış anlamıştım. En nihayet, kapısında, nicedir görmediğim rengârenk plastik toplar asılı bir mahalle bakkalının telefonundan Raşit'i aradım. Bu defa açtı neyse ki. Kısa ve talihsiz bir konuşma yaptık. Daha doğrusu evvelki konuşmamızın talihsizliğini ifşa eden kısa bir konuşma.

Telefonu kapattığımda kendimi sadece günün budalası değil, tüm zamanların en bahtsızı gibi de hissediyordum. Omuzlarımın ağır ağır yıkılışına bilfiil tanıklık eden Sadi Seber'in cevap arayan yüzüne bakıp, "Yanlış Yula'daymışız" dedim.

"● ne demek?"

"İskandil Yula değil, Moran Yula'da olmamız gerekiyormuş demek."

"Nasıl ya? Sana sordum ama ben sabah. İskandil mi, dedim?"

"Öyle sanıyordum. Sabah adresi yazarken telefon cızırdıyordu. Yula'dan öncesini doğru dürüst duyamamıştım. Adam Yula deyince de aklıma hemen burası geldi. Moran'da bir Yula olduğunu şimdi öğreniyorum. Okulda coğrafyayla aram pek iyi değildi."

O sırada evrende birkaç minik hadise cereyan etti. Soka-

ğın ucundan kara bir kedi fırladı, Gudubet Nejdet'in kemikleri sızladı ve Sadi Seber cebinden sigara paketini çıkardı. Bir tane kendi aldı, bir tane bana uzattı. Yine cebinden çıkardığı güneş gözlüğünü özenle burnunun üstüne yerleştirdikten sonra, Hello Kitty'li çakmağıyla sigaralarımızı yaktı. Sigaradan çektiği dumanı aheste aheste salarken, "İşte bu sürpriz oldu" diye mırıldandı. "Neyse ki sürprizleri severim."

22

"bir gölge eğildi diğer gölge üstüne
gecenin gizlisinde saklandı."
Furuğ Ferruhzad / *Öpücük*

Fazla seçeneğim yoktu. Ya gerisingeri Sultanşehri'ne dönecek ya da yola Moran istikametinde devam edecektim. Sadi Seber ve Hülya'nın kendimi kötü hissetmemem için iki koldan döktüğü diller işe yaramadı. Kötü ne kelime, berbattım. Kırk yılın başında kendimce bir işe heveslenmiş, onu da yüzüme gözüme bulaştırmıştım.

Ne yapacağıma karar vermeden evvel, azıcık yürüyüp açılmaya ihtiyacım vardı. Sadi Seber yanımda, Hülya çantamda, ellerimi ceplerime kıstırıp, önümde uzanan arnavutkaldırımını adımlamaya koyuldum. Yorgun argın evine varmaya çalışan işçilerle dolu Baş Büyük Meydanı'nı, kelle peyniri, çizik zeytin ve hindiba satan Yörük kadınlarının önünde sıra sıra dizildiği Kaşmir Külliyesi'ni, çoktan eve çağrıldıkları halde anneden çaldıkları uzatmalarla oyundaki son birkaç dakikanın tadını çıkarmaya çalışan çocukların koşuşturduğu ara sokakları geçtim. Tek ayakları kopmuş sokak kedilerini, mahallelerini korumak için var gücüyle havlayan cılız köpekleri, dünyaya birer vakanüvis olarak gönderilmiş sessiz güvercinleri geçtim. Tek tük yanmaya başlamış sokak lambalarını, tek tük kapanmaya başlamış es-

naf kepenklerini, iki pencere arasına gerilmiş çamaşır iplerinde dalgalanan sakız gibi çamaşırları geçtim. Tezgâhlara serilmiş turpotlarını, küfelerde birikmiş zeytin yığınlarını, fıçılarda saklanan zeytinyağlarını geçtim. Bazı sevinçleri, bazı kederleri, bazı şaşkınlıkları geçtim. Bazı ümitleri, bazı hayalleri ve bazı hayal kırıklıklarını da.

İki katlı bir binanın önünden geçerken, sıkı sıkı örtülmüş perdelere düşen bir kadın gölgesi çekti dikkatimi. Perdelerin üzerinde titreyen bir gölge.

Önünden geçip gittikten sonra bile, hafızama kaydettiğim lekesinden, yaşını, görünüşünü, orada ne yaptığını tahmin etmeye çalıştım.

Yıllar evvel, mutfakta bir gölge gördüğüm o gece düştü yine aklıma. Gölgeler ne tuhaftı; herhalde rüzgâr gibi zamanda ve mekânda salınabildiklerinden, başka bir vakitte, başka bir şehirde, olmadık bir hikâyeye sızabiliyorlardı. İki gölgeyi birbirine benzettim. O zaman küçük, karanlık bir hole benzedi adımladığım sokak. Küçük bir çocuğa benzedim ben de yeniden. Üzgün, kırgın, korkak.

Çöl gibi susamıştım ve bu yetmezmiş gibi babam annemi bırakacağından bahsediyordu. Holde, mutfak kapısının ağzında durmuş, tam karşımdaki duvarda salona açılan servis penceresinden babamla Salih Amca'yı seyrediyordum. Musluğa koşup kana kana su içmekle, yanlarına gidip babama haddini bildirmek arasında kararsızdım. Sonra bir şey oldu ya da ben bir şey gördüğümü sandım. Kısacık, çok kısacık bir an. Salih Amca, elini babamın yanağına koydu. Şefkat dolu bir dokunuş. Sonra babam, elini Salih Amca'nın elinin üstüne koydu ve yüzüne doğru eğildi.

Onlara bakarken olduğum yere mıhlandım. Ne mutfağa girebildim, ne salon istikametine devam edebildim. Ama kaçmam ve gördüklerimi görmemiş gibi yapmam gerektiğini hissettim. Eşikteki adımımı sessizce geriye atarken, gözüm buz-

dolabının yanındaki gölgeye takıldı. Aslında karanlık bir siluet. Daha evvel fark etmemiştim, mutfakta biri vardı. Şekilsiz bir karaltı. O da mı Salih Amca'yla babamı seyrediyordu? Beni görmesinden, gördüğüm şeyleri gördüğümü bilmesinden öyle korktum ki, cüsseleri birbirinden farklı olmasına rağmen, o karaltının babaanneme mi, yoksa anneme mi ait olduğunu bile teşhis edemeden hızla uzaklaştım oradan. Patırtı çıkarmaktan çekinerek parmaklarımın ucuna basa basa odama kaçtım. Yatağıma attım kendimi.

"Şöyle oturalım mı biraz?"

İlerideki bankı gösteren Sadi Seber'in sesiyle dağıldı gölgeler. Kafası karışık kasabalıların kafasına palamut yağdırarak akıllarını başlarına getirsin diye olacak, yaşlı bir meşe ağacının hemen altına yerleştirilmiş ahşap banka oturduk. Ayağımın dibinde, onlarca karınca arka arkaya dizilmiş, minik ekmek kırıntılarını uygun adım yuvalarına taşıyorlardı. Bense aç ve açıktaydım. Sadi Seber bozulmuş plak ısrarıyla hep aynı yerden çalarak, karnımızı doyurmamız gerektiğini söylüyordu. Yağ kokulu bir lokantanın dört duvarına sıkışmak istemediğimi ilan ettiğimde, sahile gidip açık havada bir şeyler atıştırmayı önerdi. Kabul ettim. O beni bankımda bahtımla baş başa bırakıp yolun karşısındaki süpermarkete yollanınca, sorusunu bilmediğim cevap onlarda saklıymış gibi, karıncaların ekmekle imtihanını izlemeye koyuldum. Ağır yürüyorlardı ama varacaklardı hedeflerine. Çünkü nereye gideceklerini iyi biliyorlardı. Çünkü üstlerine tebelleş olacak ilk yılgınlığa sarılacak kadar yalnız değillerdi; önlerinde yürüyen ve arkalarından gelen öbür karıncalardan kuvvet alıyorlardı. Kendime baktım. Sonra çantamdaki Hülya'ya. Sonra elleri kolları dolu, yüzünde koca bir gülümsemeyle, kostak kostak yaklaşan Sadi Seber'e. Peki ya ben, ben varabilecek miydim hedefime?

23

"İntihar etmeyeceksek içelim bari."
Adalet Ağaoğlu / *Bir Düğün Gecesi*

Sahile vardığımızda güneş çoktan tasını tarağını toplayıp gezegenin huzurundan çekilmişti. Ama buraların asıl ecesinin kendi olduğunu unutturmamak istercesine yadigâr bıraktığı turuncu bir bulut lekesini, ufuk çizgisine iğnelemeyi de ihmal etmemişti. Karanlıkla birlikte sarı yaldızlı kaftanına bürünerek mihraceliğini ilan eden ay, şıkır şıkır parlıyordu tepede. Eskilerin mahizer dediği türden, koca bir Reşat altını gibi, dünyanın yakasına iliştirilmişti. Onun şavkıyla aydınlanan denizin, mehtabın kollarında şehvetle kıpırdanışına baktım. Bu müstehcen kucaklaşmanın iniltilerinden mürekkep dalga seslerine kulak kabarttım. Yosun kokusunu içime çekerken, dünyanın aklımın alabileceğinden çok ama çok daha güzel olduğunu düşündüm. Belki de aklım almadığından onun pervasız güzelliğine dokunmayı beceremiyor, beceriksizliğimi örtbas etmek için de kendimce güzelliği küçümseyip anlamı yüceltmeye çabalıyordum. Kaybeden elbet yine ben oluyordum. Uzaktan bakınca, renklerden, lekelerden ve ışıktan ibaretti kâinat. Anlam denen yük, yaklaştıkça ağırlaşıyordu. Bense ne uzaktan bakmanın ferah fahur saadetini, ne de yeterince yaklaşmanın semih ferasetini yaşayabiliyordum. Nerede duracağımı da, nereye bakaca-

ğımı da bilmiyordum. Buydu işte kadim trajedim, belki esas ıstırabı da bu yüzden duyuyordum.

Kumlara oturup, göğün esrarlı tayfını, mahizerin dilsiz şavkını ve med-cezire esir düşmüş köpüklü dalgaları izledim bir süre.

Neden sonra Sadi Seber'in marketten masa örtüsü niyetine aldığı yerel gazeteyi kuma yayarak, üstüne torbalardaki nevaleyi dizmeye başladığını fark ettim. Gözüm, kurbanın Facebook'undan alındığını tahmin ettiğim şen şakrak bir fotoğrafıyla birlikte üçüncü sayfaya yayılmış cinayet haberine takıldı. Adamın teki, ayrılmak istediğini söyleyen karısını önce bayıltana kadar dövmüş, sonra bıçakla doğramıştı. Sert bir rüzgâr esti denizden, feryatlar doldu kulaklarıma. "Yetişin komşular" diye bağırıyordu tüylerimi diken diken eden bir kadın sesi. Televizyon sesleri, saç kurutma makinesi sesleri, çamaşır makinesi sesleri, müzik sesleri, matkap sesleri karışıyordu çığlıklarına. Ellerimle tıkadım kulaklarımı. Rüzgâr uzatmadı, geldiği gibi hızla çekip gitti. Sesler de pat diye kesildi o zaman.

Alt komşu muhabire, "O akşam evde dizi izliyorduk ama hiçbir şey işitmedik" diye beyanat vermişti. Yetişmemişlerdi demek ki. Duyduklarından emindim oysa. Üniversitedeyken üst katımda oturan çiftten biliyordum. Sarhoş herif, kuş kadar kadını duvardan duvara çarpa çarpa döverken, tavanımdaki avize bile sallanırdı. Çok kereler aklımdan geçirmiş ama bir defa bile çıkıp tıklatmamıştım kapılarını. İnsan denen mahluk, üst katta birinin eti çürürken, alt katta saçını kurutup, çamaşır yıkayıp, televizyon izleyebiliyordu. İçinde ağılı bir suçluluk dikenleniyordu, evet, ama yine de hepsini yapmayı beceriyordu. Ruhu kanatan bazı sesler bir kulaktan girince, öbüründen hızla def ediliyordu. Kendimden biliyordum. İnsan en kötü şeyleri hep kendinden bilir.

Kadının fotoğrafına baktım yeniden, bu defa o kadar da neşeli görünmedi. Dudaklarının kenarından alaycı bir tebes-

süm sarkıyordu hâlâ, ama ıstıraplı bir gecede donup kalmış bakışları, başka bir fotoğraftan kesilip alınmış gibiydi. Göğe baktım tekrar uzun uzun. Her şey korkunçken bile onun haşyetinde insanı hafifleten, biraz uçmaya, biraz çakılmaya benzer şifalı bir yan vardı. Gözlerimi yeniden gazeteye çevirdiğimde bir sürprizle karşılaştım. Ekmek, peynir çeşitleri, zeytinyağlı yaprak sarması, barbunya pilaki ve yeşil elmadan oluşan akşam yemeğimizi çıkaran Sadi Seber, eski kaşarı parça pinçik ederek gazetenin üzerine eğri büğrü harflerle, "hoş geldiniz" yazmıştı.

"Buyurun leydim" dedi gülümseyerek. "Size layık değil ama elimizden geldiğince bayındır bir sofra kurmaya gayret gösterdik."

Ben de gülümsedim. Ama uzanıp bir şey yiyesim gelmedi. O zaman bir parça ekmeğin içine h harfini tıkıştırıp uzattı yol arkadaşım.

"Götüüür. Yanlış geldik diye dünyaya küsülmez."

"Ne güzel dedin. Dünyaya yanlış geldik, değil mi?"

"Hay Allah! Dışarıdan bakınca hiç de öyle arabeskin taçsız kraliçesine benzemiyorsun ama..."

Kaşlarımı gamlı film artistlerine öykünerek çattım. Uzattığı ekmeği alıp ağzıma attım. Sonra da nazlanmayı bırakıp birer ikişer atıştırmaya başladım.

Derken çantasından bir şarap şişesi çıkardı Sadi Seber. İki de kadeh.

"Bunlar nereden çıktı?"

"Marketten."

"Hem de cam!"

"Niye pörtlettin öyle gözlerini? Kaşıkçı elmasını oyup yapmadık ya, alt tarafı cam. Satıyorlar işte markette. Her şeyi satıyorlar. Güneş gözlüğü kılıfı, roman, don lastiği ve numaralı gözlük bile" deyip, kadehleri doldurmaya koyuldu. Elimle önümdeki kadehin ağzını kapadım.

"Ben almayayım."

"Niye?"

"Dokunuyor."

"Midene mi?"

"Yok, öyle değil. Alkol, duygularımı manipüle ediyor."

Sadi Seber gök gürültüsüne benzeyen şen kahkahalarından birini daha savurdu havaya.

"Fazla manipüle olurlarsa, küfeye koyup taşırım seni, merak etme. İç bir kadehçik yahu. Bir şey olmaz, ben buradayım."

Gülümsedim. Nicedir biri, varlığından dolayı kendimi emniyette hissetmemi istememişti. Üstelik varlığına yaslanıp rahat etmemi salık veren âdem, ağzından tek kelime doğru laf çıkmayan, tanıştığımızdan beri yalan üstüne yalan söylemekten zinhar gocunmayan, ta buralara kadar neden benimle geldiği bile belli olmayan, her an boğazıma yapışıverme riskini cebimde taşıdığım, şaibeli biriydi. Öte yandan hiç de öyle ellerini boğazıma dolayacakmış gibi durmuyordu. Hoş, kim duruyordu ki... Millet yirmi yıllık karısını, doğurduğu evladını, hatta tutup kendini öldürüyordu. Böyle yazıları dışarıdan okumak zordu. Hülya çantanın içinden, "Amaaan, ne nanemolla şeysin! İç, azıcık gevşersin! Liberal ol canım biraz, aaa!" diye seslendi. Ben de çok uzatmadım artık. Uzanıp kadehi aldım.

"İyi madem. İntihar etmeyeceksek içelim bari."

"Ne dedin, ne?" diye atıldı Sadi Seber.

"Ben demedim. Tezel var, onun lafı. Aslında onun da değil, bir adaşımın."

Önce yüzüme, sonra denize bakıp cevap verdi.

"Şu mehtabın güzelliğine bak. İntihar lafı yakışmadı bu sayfaya."

"İntihar hiçbir yere yakışmaz. Sadece bazı ince bileklere. Benimkiler kalın."

Bu defa ellerime çevirdi gözlerini.

"Gördüğüm en ince bilekler seninkiler galiba."

"Bazı şeyler zamanla inceliyor" dedim. "Bazıları kopuyor bile."

Kadehlerimizi tokuşturduk. Bir dalga uzanıp yamacımıza geldi. Geri çekilmedik. Islanmadık da. İnsan en çok kaçmayınca yakalanmıyor. Ve bazen kaçmak yakalanmaktan çok daha küçük düşürücü.

Bir süre sonra nevaleler tükenmeye yüz tutmuş, ortada azıcık peynir ve yaprak sarmasından başka yiyecek kalmamıştı. Gözlerim gökyüzünde parlayan Şimal Yıldızı'na takılmıştı. Denizciler gibi ona bakıp bulabilir miydim yönümü ben de? Denizciler nereye gideceklerini bilirlerdi hep. Karıncalar gibi. Ben bilmiyordum. Denizciler tahmin işinde de iyiydi. Bense ha bire şapa oturuyordum. Sohbetperver Bay Sadi Seber, aklımdan geçenlerden bihaber, daldan dala atlıyor, kumruların aşk hayatından, buharlı lokomotiflerden mototrenlere geçiş sancılarına kadar pek çok mühim mevzuyu, ılık süte batırılmış zencefilli kurabiye kıvamında bir sesle anlatıyordu.

"Tabii ben en çok trenleri severim. Uçaklar da güzel, bulutların kucağında gidersin. Gemilerle dalgaları yararsın, peygamber gibi. Ama trenler başka. Sesleri bile başka. Bir yerden bir yere gittiğini en çok onlarla hissedersin. Eskiden restoran vagonunda rakı içerdik arkadaşlarla, şimdi yasakladı mendeburlar. Fakat rakı da en güzel trenlerde içilir ha. Ben şahsen buz koymam. Ama su konduğunda rengi değişir ya, şiir gibi, of, ona bayılırım. O da tren yolculukları gibi işte. Kendinden başka hiçbir şeye benzemez. Sen de kendinden başka hiçbir şeye benzemiyorsun, biliyor musun?"

İkinci kadehin sonuna gelmiştim. Başım dönmüyordu ama içi boşalmış bir un çuvalı kadar hafiflemiştim. Küçük ayı yıldızımın da keyfi yerindeydi. Mehtabı görünce aşka gelip serenada girişmişti. "Yulaa sahilleriinde bekliyoorum."

"Şarap güzelmiş" diye cıvıldadım.

"Duygular ne âlemde?"

"İç güveysinden hallice."

"Ya aslında içersen bu da var ama" deyip, cebinden defalarca katlanmış bir gazete kâğıdı çıkardı. Açtı, içinde ot.

"Bak şimdi!"

"İstemezsen sarmayayım."

"Amaan, battı balık yan gider" deyip güldüm. Üstüme bir lakaytlık gelmişti. Torbacı Bay Sadi Seber, seri hareketlerle hazırladığı cigaralığı uzattı.

"Sen yaksana. Gözlükle uğraşmayayım şimdi."

Önce ne demek istediğini anlamadım, ama sonra gün içinde gördüğüm parçaları hatırlayıp birleştirince sordum.

"Sahi, sen ne diye güneş gözlüğü takıyorsun sigara yakarken?"

"Kirpiklerim yanmasın diye."

"Niye yansın ki?"

"Bilmem, ateşe yaklaşınca yanıyor, sarı sarı oluyor uçları hemen."

"Kaynak gözlüğü niyetine kullanıyorsun yani?"

"Gülme. Zaten herkes gülüyor. Bilmiyorum nedenini. Belki benim kirpiğimdeki bir madde herkesinkinden fazla, belki bir hastalık filan. Kolay yanıyor işte. Bırakayım yansın mı, tedbirimi alıyorum."

Dudaklarımdaki istemsiz gevşemeyi saklamaya çalışarak cigaralığı yaktım. İyice rahatlamıştım. Kendimi normal hissetmemi sağladığından olacak, başkalarındaki tuhaflıklar beni daima memnun etmiştir.

Biz tüttürürken, Hülya da ufak bir tarz değişikliğine giderek, "Kuru sulu karıştırıp içiyorum ooh oooh" diye şen şatır şakımaya koyuldu. Elimi çantaya daldırıp başını okşadım. Ben içmiştim ama onun kafası güzel olmuştu.

Sadi Seber, herhalde kirpik meselesine dönmemeyi garantilemek için, "Yeni bir oyun oynayalım mı?" diye sordu.

"Sen de amma oyunbaz çıktın."

"Eğlenmenin de, tanışmanın da en iyi yolu. Bak, ilerideki şu kayayı görüyor musun?"

"Hı hı."

"İşte tam onun önünde biri oturuyor."

O ana dek koca sahilde yalnız olduğumuzu sanıyordum. Gözlerimi kısıp dikkatle baktım.

"Yoo, kimse yok."

"Oyun icabı yahu, biri oturuyor işte. Şimdi onun kim olduğunu anlatacağız. Herkesin bir hakkı var."

"Hiçbir şey anlamadım. Kesin kaybederim ben."

"Kazanmak için oynanan bir oyun değil ki bu."

"İyi madem."

"Ama senin böyle kazanma meraklısı olduğunu düşünmemiştim hiç."

"Değilim. Kaybetmeyi sevmiyorum sadece."

"Kimsenin kazanmadığı ve kimsenin kaybetmediği oyunlar da var hayatta. Belki de onlardan oynamak lazımdır" deyip göz kırptı.

"Peki çokbilmiş, kamu spotun bittiyse buyur başla madem. Nasıl oynanıyormuş görelim."

Hülya halinden memnun, bilmediğim, onun da nereden öğrendiğini bilemediğim oynak bir şarkı mırıldanıyordu.

"Var mısın yok musuun, az mısın çok musuun, yalan da olsa söyle, yeter ki güzel olsuun."

Sadi Seber çok mühim bir şey söyleyecekmiş gibi boğazını temizledi ve gözlerini ilerideki kayaya çivileyerek, sahiden gördüğü birini tarif ediyormuşçasına anlatmaya girişti.

"Sırrı olan bir adam oturuyor orada."

"Ne demek sırrı olan?"

"Sakladığı bir sır olan işte."

"Neymiş ki sırrı?"

"Nereden bileyim! Sadece o biliyor."

"Adı ne adamın?"

"Önemi yok ama çok merak ediyorsan Halil olsun. Otuzlarında. Bir işi, ailesi, sevdiği filmler, takıldığı kafeler, görüştüğü arkadaşları filan var. Ama hiçbiri önemli değil. Bir sırrı olanların en mühim şeyi o sırdır çünkü. Sırla yatıp sırla kalkıyor Halil, günler geceler boyu onu düşünüyor. Onunla ağırlaşıyor, yeri gelince onunla hafifliyor. Sır mı onu taşıyor, o mu sırrı taşıyor, bazen bilemiyor. Sırrı sahibine ulaştırmak istiyor. Bir ulak gibi götürüp elleriyle teslim etmek. Ama yapamıyor. Sır yere düşerse kırılabilir çünkü."

"Nasıl kırılıyor, anlamadım."

"Anlaşılmayacak bir şey yok. Sırlar kırılgandır. Çünkü taşıyan kırılgandır. Sırrın sahibi bazen canı pahasına taşır ve saklar sırrı. Ama sonra paylaştığı kişi aynı özeni göstermeyebilir. Bozuk para gibi harcayıp önüne gelene anlatabilir ya da daha bile kötüsü, unutabilir."

"Unutması neden anlatmasından kötü olsun?"

"Sırlar da aşklara benzer biraz. Paylaştığın kişi, ona senin verdiğin kıymeti vermeyebilir. Sen büyüttüğün bir çiçek gibi incitmekten çekinerek ihtimamla sunarsın, karşındaki ağzının kenarıyla teşekkür edip kenara koyar mesela. O zaman anlarsın ki, emanete biçtiğin değer, senin doğurup büyüttüğün, kendi ellerinle yüklediğin hislerin toplamıymış meğer. Taptığın tanrının aslında var olmadığını öğrenmek kadar acıklı bir şey bu. Yüzleşmek istemediğin için de başkasıyla paylaşmaya korkarsın."

Ne demek istediğini anlamıştım. İçim cız etti. Yüzüne baktım, kayaya dalıp gitmişti.

"Sen de sırrı olan bir adamsın, değil mi?"

"Ben âşık bir adamım, biliyorsun. Tabii ikisi de aynı şey bir yerde. Ama beni karıştırıp oyunu bulandırma şimdi. Bu Halil'in hikâyesi."

"Olmayan Halil'in. Peki, tamam. Eee, kayanın orada ne ya-

pıyor Olmayan Halil?"

"Anlatıyor. Anlatmazsa çatlayacak çünkü."

"Kime anlatıyor?"

"Suya. Her gece orada oturuyor Halil. Elinde üç kutu bira. Denize bakıyor. Sırrını tane tane anlatıyor. Dalgalar, Halil'in içinde kabarmış ne varsa, güzelce silip süpürüyor."

Sonra sustu.

"Sır ne peki, söylemeyecek misin?"

"Bilmiyorum ki."

Gözlerini kayadan ayırmadan biraz daha sustu. Sonra bana döndü.

"Hadi bakalım, sıra sende."

Kayaya doğru baktım. Kimse yoktu. Biraz daha baktım. Hangi boşluğa uzun süre baksa, orada bir şey görmeye başlıyor insan. İstediği ya da kalbini kıran, özlediği ya da korktuğu bir şey.

Anlatmaya çalıştım.

"Genç bir kız oturuyor orada. Adı Handan. Bütün sözlüklerden emekliye ayrılmış. Anlatmaya en az yarayanın kelimeler olduğunu anladığından beri daha az konuşuyor. Söylediklerini dinlemeyenler, sessizliğinden de mana çıkarmaya çalışmıyor. O da susuyor ve kayanın üstündeki görünmez bir lekeyi temizlemeye çalışıyor bluzunun yeniyle. Bu gece önemli bir karar verecek."

"Ne?"

"Onu kimin daha güzel sevmeyeceğine karar verecek."

"Anlamadım?"

"Anlatayım. Ama baştan almam lazım."

"Lütfen."

"Handan, altı çocuklu bir ailenin altıncı çocuğu, altıncı kızı. Adanan adaklardan, yazılan muskalardan sonra, erkek beklemişler onu hep. Adını bile hazır etmişler, dedesinin adını koyacaklarmış. Babası, aslan oğlu ablalarından kalan beşikte uyu-

masın diye, gitmiş mahalledeki Arnavut marangoza yeni beşik yaptırmış, üstüne de müstakbel evladının adını yazdırmış: Hikmet.

Ama yine kız doğunca, hastanede uzun durmamış adam, bebeğin doğru dürüst yüzüne bile bakmamış. Karısına üstünkörü bir 'Hayırlı olsun' deyip gitmiş. Böyle olunca, kadın da kocasından gebe kaldığı öfkenin kamburunu kızına yüklemiş. Bebekliğini, üstünde Hikmet yazılı bir beşikte tek başına sallanarak geçirmiş Handan. Büyürken babasının gözüne, gönlüne girebilmek için didinmiş durmuş. İlkokulda sınıfta okumayı ilk o sökmüş, eve beş pekiyiden düşük not getirmemiş. Babası öyle öpüp havalara filan kaldırmamış ama kızını; çok çok, 'Hayırlı olsun' demiş. Kardeşlerin arasında en hamarat oymuş. Bir aferin hasretiyle tek başına bütün evi çekip çevirirmiş. Babası kasabadaki erkeklerin çoğu gibi madende çalışırmış. Vardiyadan döndüğünde, üstünü başını ne kadar temizlerse temizlesin, hayaletler misali duvarların bile içinden geçebilen is lekeleri yayılırmış evin her yerine. Ona belli etmeden, elinde bez, arkasında gezinirmiş Handan. Azıcık kararmış gördüğü her yeri ovalayıp silermiş. Ev temizlenip aydınlanırsa, babasının içi de aydınlanıp mutlanır; babası, mutlu biri olursa, kendisini de sever belki diye beklemiş hep. Fakat ne mutluluk nedir bilmiş babası, ne de bir günden bir güne kızını kucağına alıp sevmiş.

Handan büyüyüp serpildiğinde, Sultanşehri'ndeki bir akraba vasıtasıyla evlerine görücü gelmiş. Allah'ın izni peygamberin kavli mevzubahis olunca, kızının fikrini bile sormadan, 'Hayırlı olsun' demiş babası.

Daha göz göze geldikleri ilk an anlamış müstakbel kocasının da kendisini sevmeyeceğini Handan.

Düğün hazırlıkları sürerken yemeden içmeden kesilmiş. İğne ipliğe döndüğünü evde fark eden bile olmamış. Yine de içinde hep bir umut varmış; babası gelecek, kızım evlenmek istiyor musun diye soracak ümidiyle beklemiş. Sormamış baba-

sı. Aksine, bir an evvel evlenip gitsin diye uğraşır gibiymiş. Handan düşünüyormuş, hangisi daha kötü? Kendini sevmeyen bir baba mı, sevmeyecek bir koca mı? Düğünden birkaç gün önce, bir gece herkes uyurken evden kaçıp buraya gelmiş. Say ki o gece bu gece işte. Kayanın yanında oturmuş, denize bakıyor Handan. Kim, diyor, daha güzel sevmez beni? Kocam mı, yoksa babam mı? Kendimi şu denize mi atıp ölsem, yoksa beni hiç sevmeyen bir adamın ya da hiç sevmeyecek başka bir adamın kollarına mı? Ölsem, acaba beni seven biri çıkar mı? Yaşarken içime dikenler ekenler, mezarıma gelip temizlerler mi hiç değilse otlarımı?"

"Eee, ne olacak? Yani bundan sonra."

"Ne olsun, kalkıp eve gidecek Handan. Ölmek kolay değil çünkü. Ama düğün günü kısacık bir an için çözecek dilini. Evden çıkmadan önce, babasının kulağına eğilecek ve sesi titreyerek, 'Beni neden sevmedin?' diye soracak ona.

'Niye sevmeyeyim' diyecek babası, doğru dürüst yüzüne bile bakmadan. Handan yeniden soracak.

'Baba, beni neden sevmedin?'

Babası bu defa gözlerinin ta içine bakacak kızının. 'Sana baba nasihati' diye cevap verecek. 'Kimseden sevgi dilenme. Dilencilere kıymetli bir şeyini vermez hiç kimse.'"

"Of! Sonra?"

"Sonra evlenecek Handan. Tahmininde haklı çıkacak, sevmeyecek kocası onu. Bir kızı olacak. Handan da kızını sevmeyi beceremeyecek. Yani başlangıçta elinden geleni yapacak aslında ama nasıl desem, elleri parçalanacak zamanla, elinden bir şey gelmez olacak. Sevilmeyenler çünkü, sevmeyi de bilmezler, beceremezler yani."

"En sonunda peki? Ne olacak Handan'a sonunda?"

"En sonda ne olabilir ki! Giriş, gelişme muğlak ama hepimizin çözümü belli. Ölecek Handan. Herkes gibi. Bazılarından daha erken. Kırk yaşına varmadan duruverecek kalbi. Yeterince

çalışmayan organlar hızlı körelir, biliyorsun. Kimsenin gitmediği, otların bürüdüğü bir mezarı olacak."

Sözümü bitirince Sadi Seber'e baktım. Kayadaki kıza dalmıştı. Gökyüzüne baktım, karanlıktı. Kumlara dokundum, nemli. Oturup ağlamakla kalkıp göbek atmak arasında müteredditt, bir süre öylece bekledim. Hayatta hep seçimler yapmak gerekir. Bazen düşmemek için koşmak icap edebilir. Ben de üstüme birkaç beden büyük gelen bir coşkuyla yerimden fırlayıverdim.

"Hadi denize girelim!"

Tanıştığımızdan beri her an her şeye hazırlıklı görünen adamın yüz haritası şak diye değişiverdi. Ovalar yükseldi, dağlar düzleşti, gözleri yuvalarında titreyip irileşti.

"Bu mevsimde!"

"Hangi mevsimde girilir ki denize?"

"Ben yaz diye biliyorum. Çok zorlarsan belki ilkbahar."

"Şimdi girsek ne olur?"

"Donulur."

"Ruslar buzu kırıp içinde yüzüyor."

"E onlar alışkın."

"Biz de alışırız. Hem girmeyeceksek, denizi niye bu kadar yakınımıza koymuşlar?"

"Kıyısında oturalım diye olabilir mi?"

"Sıkıcısın Sadi Seber!"

Kalkıp soyunmaya başladım. Hepten şaşırdı.

"Ne yapıyorsun?"

"Üstümdekilerle mi gireyim?"

Montum, ayakkabılarım, çorabım, pantolonum, kazağım, derken don sutyen kaldım. Nereye bakacağını bilemeyen Sadi Seber, gözlerini kuma dikmişti. Ona arkamı dönüp kalan iki parçayı da çıkardım ve koşarak suya attım kendimi. Buz gibiydi. Nefesim kesildi.

"Kafan fazla güzel oldu senin! Çık oradan. Off, içirmeye-

cektim şu mereti sana!" diye bağırdı Sadi Seber kıyıdan. Son cümleyi daha çok kendine bağırmıştı galiba.

"Yalnız mı bırakacaksın beni? Ya boğulursam?" diye kıkırdadım. Halbuki ben hiç kıkırdamazdım. Kıkırdamak Hülya'nın işidir. Sadi Seber benim için büyük, dünya için küçük bu yeniliği elbette fark etmedi. Endişeli görünüyordu.

"Çık dedim, hasta olacaksın. Olay Rusya'da geçmiyor."

"Ben çıkmam, sen gir. Hem su çok güzel. Olay üşütüyor ama mutlu da ediyor."

Çattık dercesine ellerini iki yana açtı. Kıyıya kadar yürüyüp, bir müddet ne yapacağını bilemez gibi etrafına bakındı. Sonra artık ne düşündüyse, hızla çıkardı kıyafetlerini. Donuna kadar soyunup, kısa bir kararsızlıktan sonra onu yerinde bıraktı ve titreye zıplaya dizine kadar girdi denize.

"Tabii ki buz gibi! Öleceğiz!"

"İntihar edemiyorsak çimelim bari!" deyip, zevzek esprimin şerefine, cüssemden beklenmeyecek bir kahkaha patlattım.

"Yüzelim madem. Yoksa donacağız" diyerek suya attı o da kendini.

Çünkü delilik bulaşıcıdır.

24

"Sonra uyandım ve..."
Roberto Bolaño / *Lümpen Roman*

"Var mısın yok musuun, az mısın çok musuun, yalan da olsa söyle, yeter ki güzel olsuun."

Ertesi sabah Hülya'nın tekerleme gibi döndüre döndüre söylediği sinir bozucu şarkıyla uyandığımda, sıtmaya tutulmuşçasına titriyor, ateşler içinde yanıyordum.

"Tebrikler Louise! Bir anadan üryan denize girmen eksikti. Sonraki hedef ne? Bo Derek gibi çıplak at mı bineceksin?"

Elimi açık yara gibi zonklayan başıma götürdüm. Yavaş yavaş ayılıp kendime geldikçe, gecenin tafsilatı bir bir içeri doluşuyor, çatlayacakmış gibi ağrıyan başım gittikçe daha beter ağırlaşıyordu. Hafızamın önüne irice bir bent çekmek, netleşmeye çalışan bulanık hatıraları zihnimden def etmek istedim, olmadı.

Sadi Seber'le buz gibi denizi kulaçlayışımız, dişlerimiz birbirine çarpmaya başlayınca onun kıyıya çıkmak için ısrar edişi, benim şen şatır kahkahalarla derinlere kaçışım, onun söylenerek peşimden gelişi, derken titremelerimin artması, adamcağızın beni zorla kıyıya taşıyışı, üstümü giydirişi, it gibi titrememe rağmen sahilden ayrılmamak için ayak direyişim, titremelerimin zangırdamaya, onların da nihayet bir tür nöbete dönüş-

mesi, çaresiz kalan Sadi Seber'in ısınmam için bana uzun uzun sarılışı, sonra mukavemetime aldırmayarak bir taksiye atıp bu otele getirişi... Sonrası? Sonrası yoktu. Orada, ortasında uyunmuş bir film gibi son buluyordu aklımın utanç defteri.

"Böbreklerine bak" dedi gülerek Hülya. "İkisi de yerinde mi?"

"Ha ha, çok komik!" diye homurdandım ama yine de örtüyü kaldırıp vücuduma bakmaktan alamadım kendimi. Üstümde akşamdan kalma kıyafetlerim.

"O nerede?" diye sordum, kafa diye taşıdığım külçeyi ellerimin arasına alıp var gücümle sıkarak.

"Hatırlamıyor musun yani?"

"Cık."

"Yoksa hatırlamak mı istemiyorsun?"

Hülya'nın sesindeki sinsi imayı fark etmemek mümkün değildi.

"Ne demek istiyorsun?"

Yine gıcık gıcık güldü. "Ne demek istediğimi gayet iyi biliyorsun minnoş. Gerçi seni bozmaz. Havva Anamız gibi sere serpe birisin neticede."

"Dün gece beline ceket bağlayıp göbek atmadığın kalmıştı bir. Hayırdır, şimdi niye böyle ahlak masasına geçtin? Bir de aptal saptal imalar filan!"

"Peki cicoz, sen hafızanın sığ limanına sığın o zaman. Ben seniyormayayım."

Hülya beni can evimden vurmanın yolunu biliyordu. Kızdırmak isterse kızdırır, acıtmak isterse acıtırdı. Dalga geçtiğini hissettiğimden, laf yetiştirmeye çalışmadım. İnsanın hatırlamak istediği bir şeyi hatırlayamaması kadar tedirgin edici pek az şey vardı yine de. Hatırlamak bir yanıyla hatırayı yeniden kurmaktı çünkü. Korkular, utançlar yahut arzular eşliğinde baştan yazmak. Bir haliyle uydurmak. Çocukken bu alanda daha yaratıcıydım. Babamla Salih Amca'yı seyrettiğim gece me-

sela. O öpücüğü sahiden görüp görmediğimi sonraları çok sordum kendime, hiç emin olamadım. Karanlıkta, minicik bir servis penceresinden, üstelik uyku sersemi, hakikaten görmüş olabilir miydim? Yine aynı yaşlarda balkona çıktığım bir akşam, E. T.'nin tepedeki dolunaydan bana el salladığını da görmüştüm mesela. Bunu mahalleden Selim'e söylediğimde, "O da bir şey mi, bizim balkona uçan daire indi" cevabını almıştım. Kendime ne kadar inanıyorsam Selim'e de o kadar inanmış, kendime ne kadar güvenmiyorsam Selim'e de o kadar güvenmemiştim. Babamın Salih Amca'yı öpmesi mi daha tuhaftı, E. T'nin dolunaydan bana el sallaması mı? Büyüdükçe, dünyanın babaların amcaları öpebildiği ve sevdiklerimizin her şeyden çok giderken el sallamayı bildiği bir yer olduğunu anlamıştım ama hatırladıklarımın ne kadarına tanıklık ettiğimden hiçbir vakit emin olamayacaktım. "Neye inanırsan gerçek odur" diyen Hülya'ya kulak verecek ve istediğime inanmayı seçecektim ben de, ne yapayım.

"Gece bir şey olmadığını biliyorum Hülya, boş yere beni huylandırmaya çalışma" dedim. Cevap vermesine kalmadan, evvela kapı vuruldu, sonra da Sadi Seber'in sesi duyuldu.

"Oda servisi!"

"Uyuyorum" diye bağırdım.

"Duyuyorum" dedi o da. "Hadi aç da bir bakayım, nasıl oldun?"

Güçbela yataktan çıkıp kapıyı açtım. Sonra misafirimin yüzüne bile bakmadan yine dosdoğru yatağa dönüp yorganı kafama çektim.

"Ne bu hal?"

"Üşüyorum."

"Neden acaba?"

"Sen de mi Brütüs?"

"Başka kim?"

"Ben bana yetiyorum."

Yorganı boynuma kadar indirip elini alnıma yerleştirdi. Sanırım babaannemden sonra, üstünde hastane üniforması olmayan kimse yapmamıştı bunu.

"Hâlâ ateşin var. Hadi kalk bir şeyler ye de, sonra bir doktora gösterelim seni."

"Ben hastane sevmiyorum."

"Niye? Duygularını mı manipüle ediyor?"

"Hayır, kirpiklerimi yakıyor."

"Peki, eczaneye gideriz o zaman. İlaç milaç..."

"Ben hallederim. Sen işine bak."

"Hangi işime?"

"Sultanşehri'ne mi döneceksin, teyzeni mi ziyaret edeceksin, git işte nereye gideceksen."

"O nereden çıktı şimdi durup dururken?"

"Yeter bu kadar teşrikimesai. Timur Selçuk'un da dediği gibi, yollarımız burada ayrılıyor."

"Onu diyen Ümit Yaşar."

"Kimse kim. Sonuçta ayrılıyor."

"Sebep?"

Yine aynı şey oldu. Gizleyemedim. Yorganı kafama geri çektim ve içimden geçeni tastamam söyleyiverdim.

"Beni çıplak gördün."

"Eee?"

"Utanıyor olabileceğim aklına gelmiyor mu hiç?"

"İyi de hayatımda ilk kez bir çift meme görmüyorum. Alınmazsan pek bakmadım da. Yani kusura bakma ama içimde sandığın kadar büyük fırtınalar koparmadı senin memeler."

"Meme meme deyip durmayı keser misin?"

"Göğüs?"

"Bana sarıldın."

"Giyinikkendi o. Titreyerek Hakk'ın rahmetine kavuşma diye. Hem çeksene şu yorganı kafandan, ne o öyle filmlerdeki bekâretini kaybetmiş kızlar gibi. Yok beni gördün, yok bana sa-

rıldın... O *cool* kadın gitti, içinden lacivert jileli melodram artisti çıktı resmen!"

Biri birine yirmi saniyeden fazla sarıldığında, sarılınan biçarenin beyninde, karşısındakine güvenmesini sağlayan, sosyal bağlanmadan sorumlu oksitosin hormonu salgılanıverdiğine dair hüzünlü malumatımı onunla paylaşmadım. Kimseye güvenmek istemiyorum demedim ona.

Sadi Seber söylediklerimi anlamazdan gelmekte ne kadar ustaysa, söylemediklerimi sezmekte de o kadar mahirdi. Haddinden neşeli, lüzumundan gamsız olabilirdi, fakat kesinlikle budala değildi. Zekâsı onu, pişkinliğini perdelemekten ziyade perçinlemek konusunda yüreklendiriyor olmalıydı ki, yorganı yeniden aşağı çekip, cebinden çıkardığı biletlerle yüzümü yelpazelerken, nicedir beklediğim müjdeyi nihayet veriyormuş gibi cıvıldadı.

"Sabah caddenin karşısındaki acenteden biletlerimizi aldım. Öğlen yolcuyuz, koltuklarımız yan yana, göğüs göğüse."

"İstikrarlı Bay Sadi Seber" diye bağırıp, histerik bir kahkaha patlattı Hülya. Sadi Seber odayı çınlatan kahkahalardan bihaber, şevkle sürdürdü anlatmayı.

"Tabii o saate kadar toparlanamazsan erteleyebiliriz. Hele önce bir kahvaltı yap, ilaç milaç al da, duruma göre bakalım. Moran'a rahat gitmek için iki seçenek vardı. Düşündüm taşındım, dedim ki en iyisi feribotla Sisliyayla'ya gidip, oradan da..."

25

"Ne var ki yolculukta,
Her sefer ağlatır beni,
Ben ki yalnızım bu dünyada?"
Orhan Veli / *Yolculuk*

Otelin seksenli yıllardan kalma rüküş kahvaltı salonunda Hülya'yla ikimizden başka kimsecikler yoktu. Sadi Seber eczaneye gideceğini söyleyip ortalıktan kaybolmuştu. Omletimi getiren garson, elindekini masaya bırakırken, dişlerinin arasından tıslayarak, manidar bir "Afiyet olsun" tükürdü beyaz masa örtüsünün üstüne. Yüzüne baktım. O da hiç gözlerini kaçırmadan pişkin pişkin yayıverdi dudaklarını. Yüzümdeki akşamdan kalmalığa mı sırıtıyordu, yoksa gece otele getirilişimi görmüştü de aklınca o kepazeliğimi mi hatırlatıyordu? Küçük yerdi neticede Yula, denizler altında yirmi bin fersah cıbıl cıbıl yüzdüğümü bilmese de, otele girerken kopardığım patırtıyı görmüş, yahut fısıltı gazetesinin ekspres baskısından okumuş olmalıydı. Islak saçlı, ayakta duramayacak kadar sarhoş bir kadın, ayakta durabilecek kadar sarhoş bir adamın kollarında, gecenin bir yarısı küçük bir kıyı kasabasındaki otele gelir. Eminim hikâyemle epey eğlenmişlerdir. Sadi Seber'in iki ayrı oda istemesi, iç gıcıklayıcı fantezilerini baltaladığı için keyiflerini kaçırmış olabilir mi? Hoş, otellerin çoğunda evlilik cüzdanı

soruluyor artık. Devletimiz namusumuz konusunda en az Kazulet Hanım kadar titiz. Ama bu sersemler kesin iki oda arasında gizli geçitler açtığımızı, Sadi Seber'in karyola gıcırtıları eşliğinde yanımda sabahladığını düşünmüşlerdir. Kulaklarını kapıma dayayıp içeriyi bile dinlemişlerdir belki. Ne duymuşlardır peki?

Kafasını çantadan çıkarmış, pür dikkat salonun duvarındaki televizyonu seyreden Hülya'ya kaydı gözüm. Gecenin bulanık kısmını hatırlıyor olabilir miydi? Sonuçta bilinçaltı mıntıkama benden daha hâkim olduğu su götürmezdi. Belki insafa gelir de iki çift laf eder diye bekledim ama hiç pas vermedi. Tek gözünü tepeye dikmiş, tüm alakasını televizyona hibe etmişti. Nihayet ben de kafamı kaldırıp baktım. Son dakika haberi geçiyordu: "Uzun Cadde'de büyük patlama!"

Spikerden çok at hırsızına benzeyen herifin teki, başında savaş muhabirlerinin kullandığı türden bir miğfer, polisin güvenlik koridorunun önünde durmuş, yüzünde orada olmak istemediğini zinhar gizlemeyen gergin bir ifadeyle anlatıyordu.

"Yaralılar hızla ambulanslara taşınıyor. Ölü sayısının artmasından çekiniliyor. Yetkililer vatandaşları çevreden uzaklaştırıyor. Sayın seyirciler, henüz resmi bir açıklama yapılmadı ama ikinci bir patlama şüphesi olduğuna dair duyumlar alıyoruz."

Uzun uzun konuşuyor fakat kaç kişinin öldüğünü bir türlü söylemiyordu. Ne zamandır böyleydi zaten. Bu manyakça saldırılar ilk başladığında, televizyonlarda her biri hakkında uzun malumat verilir, ölenlerin resmi yayınlanır, ismi zikredilirdi. Sonra saldırılar artıp sıradanlaşınca, ölü sayısını, ancak onlarla ifade ediliyorlarsa açıklamaya başladılar. Bir süredir de hiç rakam telaffuz etmez oldular. Cinayet haberlerine duydukları bütün iştahı üçüncü sayfalara aktardılar. Üçüncü sayfalardaki cinayet haberleri arttıkça, manşetlerdeki ölü sayıları birer birer soluklaştı. Şehirlere bombalar yağıyor, pazaryerleri ağır silahlarla taranıyor, kan gövdeyi götürüyor ama sanki kimsecikler

ölmüyordu. O zaman insan kendini kanalı değiştirince bitiverecek bir film izlermiş, hani ortada yası tutulacak kayıp yokmuş gibi hissediyordu. Ama yas, ormana bırakılsa da evini bulan köpekler gibi, çağrılmasa bile adresine koşmayı bildiğinden, yine de göğsün altında, yumruk büyüklüğünde, eğreti bir sızı duyuluyordu. Toprağa benzeyen bir kokusu vardı bu sızının. Cinayetleri spikerler değil, ekseriyetle o haber veriyordu.

Üstünde, "Olay yeri girilmez" yazan sarı bantlarla çevrelenmiş alanın içinde kalmış, boş bir bebek arabasına takıldı gözüm bir an. Sahibi neredeydi? Hastaneye doğru yola koyulmuş bir ambulansta mıydı, yoksa kendi ebatlarına uygun minik bir ceset torbasına mı tıkılmıştı çoktan? Böyle düşününce içimde bir yanma hissettim. Midemdeki omlet hızla boğazıma yükseldi. Kusacak gibi önümdeki tabağa eğilip, elimle ağzımı kapadım. Önleyemediğim bir gürültüyle öğürdüm ama kusmadım. Omleti bıraktıktan sonra hiç ortalarda görünmeyen garson, anında yanımda bitti.

"İyi misiniz?"

"Yok bir şeyim. Haberlere bakınca... sinirden herhalde. Mideme vurdu."

Bir ihtiyacım olup olmadığını sorduktan sonra yine gözden kayboldu. Muhakkak içinden, ne siniri, bütün gece âlem yap, sonra sabah vatan millet Sakarya, diye geçirmişti. Birbirimizin içinden geçenleri bilemezdik. Tahmin etmeye çalışıp birbirimize diş bilemeye devam ettik.

Ekrana baktım; alelacele hazırlandığı için pudrası fazla kaçmış BaşBüyük, apar topar çıktığı canlı yayında terörü lanetliyor, vatan uğruna ölme şerefine nail olan şehit vatandaşlarını candan gönülden tebrik ediyordu. Kuşkusuz Allah katında hepsinin mekânı cennet olacaktı, ne şanslılardı. Bebek arabasının sahibi geldi yine aklıma.

Son dakika havadisleri bitince, kanal hızla olağan yayın akışına döndü. Hülya'nın favori programlarından Oynar Ge-

lin Görümce'nin şıkırdaklı jeneriği akmaya başladı ekranda. Birazdan birileri birilerine hayatın devam ettiğini müjdeleyecekti. Hayat da devam edecekti sahiden ama artık o eski hayata benzemeyecekti. Dünya, böyle eksile eksile, hiçe varıncaya dek kendi ekseni etrafında dönmeye devam edecekti. Kendi etrafında fır fır dönen bir şeyi ciddiye almaya çalışmaktı belki asıl aptallık. Böyle düşününce, başta kendi varlığım olmak üzere, dünya yüzündeki her şey bana aşırı saçma geldi.

Kahvaltımı bitiremeyeceğimi anlayınca, bari azıcık hava alayım diye Sadi Seber'i dışarıda beklemeye karar verdim. Otelden çıkışımı yaparken, resepsiyondaki çopur yüzlü delikanlı tek oda parası istedi benden. Bizimki kendi payını ödemiş olmalıydı. Geceki teşrifimle ilgili utanç verici teferruatı bizzat hatırlatmamak için, arkadaşın hesabı ne oldu diye soramadım, ama açıkçası Sadi Seber'in sadece kendi odasını ödemesini biraz garipsedim. Sabah onca ısrarıma rağmen, biletlerin parasını almaya yanaşmamıştı çünkü. Genel olarak Alman usulüne sıcak bakmayan, eski kafalı, bonkör bir cengâver izlenimi uyandırmıştı bende. Acaba varını yoğunu biletlere yatırıp benim yüzümden meteliksiz mi kaldı diye düşündüm. Serde suçluluk iptilası da var tabii.

***

Dört saat sonra, nispeten toparlanmış halde feribottaydım. Eczaneden getirdiği rengârenk hapları bonibon gibi yutturduktan sonra, hızını alamayıp iyiden iyiye Doktor Kâzım gibi davranmaya başlayan Sadi Seber, rüzgâr yersem feribottan sedyede çıkmam gerekeceğini iddia ederek güverteye inmemi yasaklayınca, bahtıma tükürüp kös kös salonda oturmuştum. İçerisi tenhaydı, önüm arkam sağım solum boştu. Feribotun dalgaları yarışı, köpüren denizin sakız beyazı danteller misali kat kat açılarak kanatlanışı, oturduğum yerden bile açık seçik

görünüyordu. Takat bulsam dünyanın güzel bir yer olduğunu düşünebilirdim. Oysa ateşim düştüyse de hâlâ bitkindim. Nekahet dönemi, buz gibi sularda kulaç atmak için biçilmiş kaftan sayılmazdı. Defterime yapıştırdığım tecavüz ve cinayet haberlerinden biliyordum, bulunduğum şehir de bu işi gecenin bir vakti ve çırılçıplak yapmak için biçilmiş kaftan değildi. Peki Sadi Seber, bütün bunları yanı başında yaşamak için biçilmiş kaftan mıydı? Kim biçmişti onu? Kim yanıma teyellemişti? Refakatinden pek de aşina olmadığım bir tür memnuniyet duyduğum bu adamın, sebepsiz yere peşime takılmasını garipsemekten alamıyordum kendimi. Kâinatta sebepsiz bir şey olabilir miydi?

Hülya'yı çantamın içinden çıkarıp kucağıma oturttum.

"Onun bizimle gelmesine neden izin veriyorum?"

"Benim senle gelmeme neden izin veriyorsun?"

"Nasıl bir soru şimdi bu?"

"Gayet basit bir cevabı olan basit bir soru."

"Neymiş cevap?"

"Çok yalnızız Adalet."

Haklıydı, muhatabını yüksek bir binanın çatısından aşağı bırakacak basitlikte bir cevaptı. Bütün doğru cevaplar bunu yapar. Gerçek çünkü, ölümcüldür.

Çok mu yalnızdım? Öyleyse bile, bunu kendim kalabilmek için göze almış olmalıydım. Ama işte, insan bazı bedelleri ömür boyu ödemek istemiyor. Tek başına bir şey değil, kendinden büyük bir şeyin parçası olmak istiyor bazen. Ummanın damlası, başağın buğdayı, ağacın dalı, hatta dalın çıtırtısı... Çareyi kâinatın sırrında değil, kendi gibi bir başka *ben*'in yamacında arıyor. Ufacık bir yakınlık uğruna, canını sıkacak, kalbini kıracak, kendini değişmeye zorlayıp hayatını büsbütün karartacak birilerini istiyor o zaman yanında. Gidip kanlı bir sunağa uzanıyor. İçinde yıllanmış cefakâr, vefakâr *ben*'i, uzak bir ihtimalden fazlası olmayan şaibeli bir biz hayaline kurban etmekten çekin-

miyor. İlle de başka bir oyunbaz istiyor küçük, kederli oyununa. Çünkü insan denen illet, bütün o fiyakasının ardında, vurulmayı bekleyen sakat bir at yalnızlığına nöbet tutuyor. Evrendeki en hacimli kalabalığı, yalnızlıktan gebermek üzere olan insanlar oluşturuyor.

Nöbetime ara verip pencereden dışarı bakınca, güvertede seri adımlarla volta atan Sadi Seber'i gördüm. Bir eliyle kulağına dayadığı telefonu tutuyor, öbür eliyle de, belli ki rüzgâr içine dolup konuşulanları uğultuya teslim etmesin diye boştaki kulağını kapatıyordu. Yüzü sirke satıyordu. Bazen elini tıkaç niyetine yapıştırdığı kulaktan çekiyor, ne yapabilirim dercesine yana açarak, telefonun öbür ucundakinin görmesine imkân olmayan nafile jestlere girişiyordu. Nedense biri tarafından azarlandığına kani oldum. Yine umutsuz aşkıyla mı konuşuyordu? Her fırsatta aramasına bakılırsa, hakikaten abayı yakmıştı kıza. Peki neden benim yanımda aramıyor hiç, diye düşündüm.

"Sen birine âşık olsan onu milletin yanında arayacaktın sanki" diyerek, her zamanki gibi düşüncelerimle arama girdi Hülya. Ardından hemen, "Tabii kadınla mı konuşuyor, bilmiyoruz" diye de ekledi. Neyi biliyorduk ki sanki!

Ateşli konuşmasını bitiren Sadi Seber, salona çıkan merdivene yönelince Hülya'yı alelacele çantama tıktım. Biraz sonra salonun kapısında görünen yol arkadaşım, sessizce yanıma oturdu ve cebinden çıkardığı naneli şekerin paketini açmaya koyuldu. Ben de zihnime sökün eden soruları yutkunarak, feribota binmeden evvel aldığım gazeteleri karıştırmaya başladım. Nasılsa Sadi Seber laf atıp muhabbet başlatır, ben de meraktan çatlıyormuş izlenimi yaratmayacak münasip bir yol bulup sorularımı sorarım diyordum. Öyle olmadı.

Geceki çenebaz adam gitmiş, yerine suratsızın teki gelmişti. Hoşbeş girişimlerimi üstünkörü cevaplarla geçiştiren Ketum Bay Sadi Seber, güvertede üşüyen kalabalık bir ailenin salona girip yakınımıza oturmasıyla birlikte büsbütün sessizliğe

gömülerek kulaklıklarını taktı ve yol boyunca bir daha ağzını açmadı. Hülya'yla ortak bir hasletleri olduğunu fark ettim böylece. Konuşmaları öfkelendiriyor, suskunlukları insana kendini terk edilmiş hissettiriyordu.

26

"Hani bir düş gördüm desem
O zaman da sağ bileğim
niye kanıyordu."
Edip Cansever / *Ben Ruhi Bey Nasılım*

Feribot Sisliyayla'ya yanaşırken, şehre neden bu ismin verildiği anladım. Uzaktan bakıldığında, üçboyutlu kitaplarda kat kat açılan masal ülkelerine benziyordu. Kiremit çatılı alçak binalar, lütfedip yeryüzüne yanaşmış beyaz tombul bulutlara yaslanıyor; sislerin içinde kaybolmuş bu minik şehirde kartallar bile alçaktan uçuyordu.

İskeleye iner inmez otobüs terminalini sorduk. Yürüyerek gidebileceğimizi öğrenince memnun oldum, azıcık hava almak iyi gelecekti. Tarif edilen istikamette, arnavutkaldırımlı dar sokakları, ortasındaki havuzda yeşil başlı ördeklerin yüzdüğü küçük meydanı, kurum kurum kurulan heyula gibi devlet binalarını geçtik. Kapının önünden uzaklaşmaması tembihlenmiş çocukları, donlar iç, gömlekler dış tarafa bakacak şekilde balkona çamaşır asan kadınları, pencerenin ardında sıkıntı ve umutla dünyayı bekleyen genç kızları, dükkânın önüne attığı iskemleden gelen geçeni süzen esnafı geçtik. Derken satıcı çığlıklarının alıcı homurtularına, terazi tıkırtılarının torba hışırtılarına karıştığı, cümbüşü bol, kocaman bir pazaryerine çıktık. Üstünden

su damlacıkları süzülen tazecik zerzevatı, gözünde yaşı duran parlak pullu balıkları, kesildiği yerden balı akan vaatkâr meyveleri ve çuval çuval dizilmiş türlü çeşit hububatıyla rengârenk tezgâhların arasından geçerek yolumuza devam ettik.

Yıllar var ki pazar gezmemiştim. Burnumun direğinde ince bir sızı, babaannemin salı sabahları kolumdan tutup beni evimizin yakınındaki pazara götürdüğü eski günleri hatırladım.

Savaşa gider gibi çıkardı pazara babaannem. Gözleri keskin, burnu hassas, kulakları açık, yüzünde en külyutmaz ifadesiyle tezgâhlar arasında gezerek, salatalığın yeşil saplısını, patlıcanın parlağını, portakalın ağırını arardı. Kavunu muhakkak koklar, karpuzu eliyle tartar, soğanın sertliğine bakardı. Elini yeşil erik öbeğine daldırıp rastgele bir tane seçer, göğüs hizasına kaldırıp pat diye tezgâha bırakıverir, çatlarsa alır, çatlamazsa, "Aman yürü yürü" deyip beni yine kolumdan çekiştirerek tezgâhtan uzaklaşırdı. Satıcının söylediği ilk fiyatı ödediğini görmemiştim hiç, muhakkak kıran kırana pazarlık yapardı.

O zamanlar onunla pazara çıkmaktan hoşlanmazdım. Müşkülpesentliği, eli sıkılığı ve tuttuğunu koparmadan pes etmeyişi beni utandırırdı. Oysa yıllar sonra dönüp bakınca, bütün bu hasletleriyle, nevi şahsına münhasır sevimli bir süper kahramana benzediğini görüp gülümsüyordum.

Tam alametifarikası pazaryerinde fırtınalar estirmek olan bir süper kahramana yaraşacak, Süper Müşü gibi tınlayacak ama sahibini de gıcık etmeyecek münasip bir isim düşünürken, balık tezgâhlarının arkasında kopan patırtıyla yerimden sıçradım. Önce ağlayan bir kadının canhıraş sesini duydum. Sonra da nefes nefese koşturan birkaç kişi, kalabalığı yararak gelip tam önümde durdu. Ağlayan kadını o zaman gördüm. Benim yaşlarımdaydı. Üzüntüden ölmüş gibiydi. Öldüğü henüz kendisi tarafından fark edilmemişti sanki.

"Seherim, Seherimi bulun! Neredesin Seherim?" diye inliyor, çaresizce çevresindekilerden yardım dileniyordu.

"Dört yaşında, üstünde kırmızı mont var. Gördünüz mü ha, gördünüz mü?"

Pazarcılar satışı, müşteriler yokladıkları zerzevatı bırakıp kadının çevresini sardılar. Kimi şaşkın, kimi üzgün, kimi soğukkanlı görünüyor, hepsi kendi meşrebince hadiseyle alakadar oluyordu. Kadının her çığlığıyla biraz daha büyüyen kalabalık, dört koldan pazaryerine dağıldı; Seher ismi farklı seslerden defalarca çağırıldı; kayıp kızın üstündeki kıyafetler, göz açıp kapayıncaya dek, kulaktan kulağa, dilden dile yayıldı. Bir ara Sadi Seber'i bile birilerine heyecanlı heyecanlı kızın eşkalini verirken gördüm. Kendiliğinden dalıvermişti kalabalığın içine. Bense öylece durmuş, olan biteni seyrediyordum. Kadının haline içim parçalanmıştı. Yanına gidip elimi omzuna koyarak, "Bulunacak elbet" diye teselli verirken hayal etmiştim kendimi. Ama tabii bu benim kolayına gösterebileceğim türden bir yakınlık değildi. Çocuğu arayan kalabalığa katılsam faydam olur mu diye düşündüm fakat hem işe yaramayacağım kesindi hem de tanımadığım onca insanın arasına karışmayı hiç canım çekmedi.

Ben olduğum yere mıhlanmış halde, etraftaki kargaşayı seyre dalmışken, Hülya korkuyla sordu.

"Duyuyor musun?"

"Neyi?" dememe kalmadan, pazaryerinde sadece Hülya'yla benim hissedebileceğimiz sert bir poyraz esti. İz bırakacak bir tokat gibi patladı kulaklarımda sesi. Gırç, gırç, gırç, gırç.

Gıcırtılar duydum evvela. Gıcırtılar, gıcırtılar. Sonra kapanan ve açılan kapılar. Daha neye uğradığımı anlayamadan, "Gör onu!" diye kükredi rüzgâr. "Bak, gör, gör onu!"

Ansızın bir oda belirdi sislerin içinde. Bir eşik, bir kapı, o kapıdan girip çıkan adamlar. Takım elbiseli, eşofmanlı, sakallı, sakalsız, bıyıklı, bıyıksız, genç, yaşlı. Kırmızı suratlı, en çok kırmızı suratlı.

Fısıltılar fısıltılara, hırıltılar hırıltılara karıştı. Sazlıklar-

dan ıslıklar havalandı, çayırlardan gözyaşları. Dağlardan iç çekişler, mağaralardan iniltiler, ırmaklardan feryatlar, zambaklardan hıçkırıklar, rakunlardan haykırışlar, tekmili doluştu rüzgârın kabarık eteğine. Rüzgâr, eğilip kulağıma, içini çeke çeke ağladı. Kalbim kırıldı.

Derken bir kadın gördüm kapının eşiğinde. İçeri buyur ederken kirli sakallı bir adamı, çürümüş bir sesle fısıldadı.

"Kızoğlankızdır yalnız. Öyle kalsın arzusundayız."

Sonra yine o dipsiz gıcırtı başladı. Gırç, gırç, gırç, gırç.

Çenem kenetlendi, dişlerim sıkıldı. Olacakları sezmiş gibi gözlerimi de yumayım dedim fakat kulaklarımda tokat gibi bir fırtına patladı.

"Kapama gözlerini Adalet! Gör Feraye'yi, gör hadi!"

Gıcırdayan yatağı gördüm o zaman. Sarı çiçekleri kirden griye dönmüş bir yastık kılıfı gördüm. Bir kız çocuğu gördüm yatakta. On ikisinde var yok. Oyun çağında. Çıplak.

"Yaklaş" dedi rüzgâr. "Oyunlarına yakından bak."

Yaklaştım. Baktım, çocuk yatakta yüzüstü yatıyor. Üstünde, ellilerinde bir adam, terliyor. Adamın yüzü ölüm gibi kırmızı. İçimde bir bulantı, derin bir bulantı...

"Yaklaş, daha çok yaklaş!"

Bunu görmek zorunda mıyım? Nefesim kesilerek biraz daha yaklaştım. Çocuğun gözlerine yakından baktım. Gözleri acıyla büyümüş. Gözlerinde kırmızı damarlar, patladı patlayacak. Feraye'nin gözleri çok büyük, Feraye'nin gözleri her şeyi görmüş. Çenesi sarı çiçekli yastığa gömülmüş. Çiçekler artık sarı değil. Çiçekler dallardan bir bir düşüyor. Dünyanın bütün ağaçları teker teker kıracak birazdan dallarını. Bir çocuk acıyınca çünkü, her şey, herkes kırılmalı. İçimde bir bulantı, içimde bir bulantı...

Rüzgâr geldiği hızla çekip giderken, ben de güçbela iki adım atıp patates tezgâhına dayandım. İki büklüm olup ora-

cıkta öğürmeye başladım. Nefessiz kalmayı bile umursamadan uzun uzun öğürdüm ama yine beceremedim kusmayı. Yer ayaklarımın altından çekiliyordu. Dengeme kavuşana değin, bir müddet öylece bekledim.

Derken az ötemde yükselen alkışlar kendime getirdi beni. Dönüp bakınca, biraz önce ağlayan kadının kucağında, kırmızı montlu küçük bir kız gördüm. Annesi gözünde yaşlarla çocuğuna sarılırken, yardımsever pazar ahalisi de bu kutsal kavuşmayı alkışlarla kutluyordu. Sadi Seber'in de aralarında olduğunu fark ettim hayretle. Bu sahneyi, dayanışma duygularının işlendiği, bu yüzden sahicilikten uzak bulduğum eski filmlere benzettim.

"Neydi o?" dedi pazaryerinde kurulmuş büyük kavuştayı umursamayan Hülya, sersemlemiş bir sesle.

"Bilmiyorum. Deftere bakacağım."

"Boş ver, öğreneceğiz de ne olacak?"

Cevap vermekle vakit kaybetmek yerine, alelacele çantamdan defterimi çıkarıp S harfini açtım. Sisliyayla'ya gelince, haberi bulmam zor olmadı.

12 yaşındaki F. Z., iki sene boyunca, yaşları 15-70 arasında değişen onlarca kişinin istismarına uğradı. İhbar üstüne yapılan baskınla ortaya çıkan skandalın detayları aydınlandıkça, yaşananların Sisliyayla sakinleri arasında sır olmadığı, ancak olaya adı karışanlar arasında nüfuzlu kimselerin bulunması ve şehrin adının kötüye çıkmasından korkulması gibi sebeplerle, bunca zaman saklandığı anlaşıldı. Davayla ilgili olarak, şu ana kadar kızını fuhşa zorlayan anne A. Z.'nin de aralarında bulunduğu 26 kişi tutuklandı, 35 kişi gözaltına alındı.

"Ya geri kalanlar?" döküldü ağzımdan ilk olarak. Sonra tiksintiyle etrafıma bakındım. Geri kalanlar burada, buralarda bir yerlerde olmalıydı. Şu karşıdan gelen bıyıklı mı yaptı, köşede ayakta duran bereli mi bildiği halde sakladı? Öfkeyle, nefretle

baktım çevreme. O sırada biri arkamdan yaklaştı, omzumda bir elin ağırlığını hissettim. Başıma iğrenç bir şey gelmiş gibi, olduğum yerde sıçrayıverdim. Sertçe dönüp baktım, Sadi Seber.

"Ne yapıyorsun burada?"

"Hiç, seni bekliyordum." Defteri apar topar geri tıktım çantama. Gördü ama ilgilenmemiş göründü.

"Ne güzel şehirmiş burası. Nasıl yardım ettiler kadına gördün mü?"

"Evet" dedim. "Belli, çocukları seviyorlar. Dünyanın en iyi insanları."

27

"Oysa düşlerim başkaydı."
Fikret Kızılok / *Bu Kalp Seni Unutur mu?*

Bizi öbür Yula'ya götürecek otobüse bindiğimizde, Sadi Seber yine sessizliğe gömülmüştü. Arama kurtarma çalışmaları sırasındaki heyecanı sayılmazsa, feribottan beri sessiz, hatta düşünceli görünüyordu. Belki çok konuşup canımı sıkmaktan, yine dellenip yola onsuz devam etmeye karar vermeme sebep olmaktan filan korkuyordu, belki de ben onun canını sıkacak bir şey yapmıştım. Bilemiyordum.

Birine susmasını söylediğinizde sesine, gitmesini söylediğinizde kendisine hasret kalabiliyordunuz. Birkaç gün öncesine kadar hiç tanımadığım birinin varlığının ya da yokluğunun, konuşmasının ya da susmasının benim için mesele haline geldiğini fark etmek keyfimi kaçırdı. Küs müyüz, diye sormak geçiyordu içimden, neden benimle konuşmuyorsun? Ama cevabından korktuğum soruları sormamam gerektiğini kendime hatırlatıp çenemi tuttum. Kafamın içinde onlarca soru dolanmıyormuş, kalbim ismini koyamadığım ağırlıklar altında ezilmiyormuş gibi yaptım. Bunu sık yaparım.

Kafamı çevirip sessizce pencereden dışarı bakarken, hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya çalışmanın ne kadar yorucu olduğunu bir kez daha hatırladım. Hiçbir şey yokmuş gibi davran-

maya çalışmak, varlığı kabul ve ilan edilmiş olanı çözmeye uğraşmaktan daha zor. Kesinlikle çok daha zor.

Otobüs hareket ettikten sonra, kollarını kaldırdıkça ekşi ter kokuları saçan gençten bir muavin, biletleri kontrol etmeye girişti. Ona bakarken, gece oynadığımız oyun düştü aklıma. Gördüğümden fazlasını anlamaya çalıştım. Yirmilerinin başında görünüyordu. Sahiden öyle miydi? Sağ elinin yüzükparmağında gümüş bir yüzük parlıyordu. Mahallesinde sevdiği bir kız olmalı. Kendi aralarında sözlenmişlerdir. Henüz bilmiyorlar ama evlenmeyecekler tabii. Ne dünya bütün sözlerin tutulabildiği ışıltılı bir yer, ne hayat hayalleri gerçek kılan revnaklı bir peri çubuğu. Liseden sonra okumamıştır oğlan. Ufak tefek birkaç işte çalışmıştır. Son dört aydır da buradadır. Huysuz bir adam olan kaptan şoförün kahvesini eksik etmiyor, gerektiği yerde muhabbet açıp, icap ettiğinde de gözünü bitmeyecekmiş gibi görünen ama her defasında vakti gelince biten yola dikip, uzun uzun susmayı beceriyordur.

Oğlanın yaklaştığını görünce, Sadi Seber'in otel odasında elime tutuşturduğu biletleri çantamdan çıkardım. Ben elindeki kâğıda büyük bir ciddiyetle not alan muavine nerede ineceğimizi söylerken, Sadi Seber çıt çıkarmadan oturmayı sürdürdü. Muavine dargın olamayacağına göre, bana da değildi herhalde. Sadece yorgun, diye avundum. Buna inanarak rahatladığımı fark edince iyice bilendim kendime. Sözlüsüyle evlenemeyeceğini tahminlerime göre takriben bir buçuk sene içinde öğrenecek olan delikanlı, dünyadan emekliye ayrılmış pozları takınan Sadi Seber'in yüzüne bile bakmadan, doğruca bana gülümseyerek, şöyle bir göz attığı biletleri iade etti. İşte o zaman, kısacık bir an için, yanımda oturan adamla ilgili hızlı bir şüphe geçti aklımdan. Olabilir miydi? Yok canım, daha neler! Dün taksiciye gideceğimiz yeri söyleyen o değil miydi? Daha önce Kazulet Hanım'ı koltuğundan kaldıran. Ama belki de evet, kim bilir. Çünkü Hülya haklıydı. Çünkü çok yalnızdım. Hülya'larca yalnız.

Kendimi bitkin hissediyordum. İcabından çok mu, yoksa az mı çalışıyordu emin değildim ama bildiğim şuydu ki aklım faydama işlemiyordu. Büsbütün kararması hoş kaçmayacağı gibi, kör edecek kadar ışıldamasına da hiç lüzum yoktu. Alnıma sinek konmuş da onu kovalamak istiyormuşum gibi elimle yelpazeledim yüzümü. Zihnimin içinde sinsice vızıldayanları sinekler kadar kolay kovabileceğimi umduğum için güldüm sonra sersemliğime. Pencereden dışarı, önünden geçtiğimiz virane mezarlığa baktım. Eskiden babaannemin ölülerle dirilerin birbirine yakın durması gerektiğini söylediğini; evvelce bahçelerde, evlerin hemen dibinde olan mezarlıkların şehirlerin dışına taşınmasına söylendiğini hatırladım. Ölülerin gözden ırak tutulmasının, yaşayanlara ölümü unutturmaya yetmeyeceğini düşünüyordu. Ölümü hatırlamanın dirileri daha ferasetli kılacağına mı inanıyordu, yoksa terk edilmiş mevtaların ürkütücü gazabından mı çekiniyordu, bilemiyordum. Neticede, babamın hayaletinden kurtulsun diye annemi başka eve taşıyan da kendisiydi. Tabii ben ölülerin ebedi istirahata teslim, mezarlarında sessiz sedasız yatmaya pek de gönüllü olmadığının farkındaydım. Acısı nefesine büyük gelmiş herkes gibi onlar da fısıltıyla da olsa konuşmayı, iniltilerini rüzgâra katarak dirilerin dünyasına karışmayı istiyorlardı. Onların hırıltı, inilti ve ince çığlıklardan mürekkep seslerini duymayan diriler, hayat sandıkları yalanı sessiz sedasız sürdürürken, duyanlar da tez elden sağır olmayı diliyorlardı. Ölülerin nerede yattığı değil, hayattayken nerede ve nasıl yaşadığıydı esas mesele. Mezarlıklar ne kadar uzağa taşınırsa taşınsın, diriler de kendi mezarlıklarında yaşamıyorlar mıydı?

Hafıza nam kör kuyu, uğradığı her durakta uzun molalar veren, pek yavaş bir vasıta. Zamanda seyahat gibi fevkalade özellikleri var, ama öyle her canı isteyeni canının istediği her yere götürmüyor. Münasip gördüğü bir yere tükürür gibi atıveriyor daha ziyade. Neyse ki otobüsler öyle değildi. İyi kötü de-

meden her şeyi hızla geçiyordu bizimki de. Mezarlığın önünden de çabucak geçti. Ölüleri geçti, ölümü değil.

Yol gittikçe daha da ıssızlaştı. Yeşilden artakalan cılız tonlar, yerlerini zamanla bomboş arazilere, kıraç topraklara, yaşayanlara ait uçsuz bucaksız bir mezarlığa bıraktı. Büsbütün ağırlaştım ve usulca yumdum gözlerimi. Sonrası yine rüzgârlı, karanlık bir uyku.

Süzülüp karanlıktan, Feraye girdi düşüme. Baktım, yatakta sırtüstü uzanmış yatıyor. Sarı çiçekli bir yastık var benim elimde. Kirlenmiş çiçekleri avuçlarıma dökülüyor. Sonra var gücümle bastırıyorum yastığı Feraye'nin yüzüne. Feraye çırpınıyor. Elleri, kolları, bacakları yatağı dövüyor. Boğuk boğuk bağırıyor yastığın arkasından.

"Ölüyorum ben, ölüyorum ben."

Rüzgâr ellerini boynuma doluyor. Nefesim daralıyor. Başımda taç niyetine sarı çiçekli bir yastık. Çiçekler kir içinde. Çiçekler alnıma dökülüyor.

***

"Gitmişken bir de Moran kahvaltısı patlatırız değil mi?"

Gözümü açtığımda, Sadi Seber üstüme eğilmiş, neşeyle cıvıldıyordu.

Rüyanın ağır tortusunu silkeleyip kendime gelmeye çalışırken, onun mesut pervasızlığına, bahtiyar vurdumduymazlığına, huzurlu gamsızlığına baktım. Öfkeyle değil, gıptayla. Tutukluğumun sebebini açıklamak ister gibi, "Rüya görüyordum" dedim.

"O yüzden uyandırdım ya. Ee, kahvaltıya ne diyorsun?"

Kâbusumu bölmek için uyandırma nezaketini gösterdiği yetmemiş gibi, bir de konuyu değiştirerek zihnimdeki tortuyu dağıtmaya çalışıyordu. Gerçek bir iyilik meleği! Kimseye borç-

lu kalmak istemediğimden, zarafetiyle beni ezen insanları sevmem. Ama hislerimi tam olarak bu şekilde izah edemedim.

"Moran kahvaltısından nefret ederim."

"Hayda! O güzelim otlu peynir, nefis lavaş nasıl sevilmez!"

Rüyanın tesirinden büsbütün kurtulamamış zihnim, uzun uzadıya anlatmama müsaade etmese de, asıl derdim kahvaltıyla değil, kibirli Sultanşehri sakinlerinin, her haltın olduğu gibi, pek popülerleşen Moran kahvaltısının da suyunu çıkarmalarıyladı. Birkaç sene evvel taşra işi bulup hakir görecekleri, anneanne evinde önlerine konsa ağız eğip burun bükecekleri melamin tabaklarla yan yana fotoğraf çektirebilmek için harcadıkları gayreti hayretler içinde izliyordum. Pazar sabahı erkenden uyanıp, günün kalanını kahvaltıcı kuyruğunda ya da nefes kokulu tıkış tıkış bir mekânda, çatal, bıçak ve leş gibi insan sesi arasında geçirmenin, sonra bunun adını kahvaltı keyfi koyup sosyal medya hesaplarından bangır bangır servis etmenin, en zarif tabirle dingillik olduğunu düşünüyordum. Dışarıdan bakıldığında abartılı bir hassasiyet geliştirdiğim izlenimi verebilecek düşüncelerimi kendime saklayarak kısa bir cevapla yetindim.

"Çok meraklısıysan yeriz."

"İnsanın, yanındakinin neyi sevip neyi sevmediğini bilmesi önemli. Bak ne yapalım biliyor musun?"

"Kahvaltı?"

"Tam kâbus üstü kafa dağıtmalık bir oyun var aklımda."

Acaba hamile filan mı diye geçirdim içimden. Ruh hali amma da hızlı değişiyordu. Ne zaman şakıyıp ne zaman dut yemiş bülbüle döneceği kestirilemiyordu. Niye konuşmuyor diye tasalanan kadın olmaktan çıkıp, çabucak özüme döndüm ben de.

"Öf, yine mi oyun?"

"Oyunlarıma bayılıyorsun. İtiraf et kurtul."

"Peki, ediyorum."

"O zaman şimdi en oyunu!"

"Ne oyunu?"

"En sevdiğin yemek?"

"Çok yaratıcı sahiden. İlkokulda doldurduğumuz anket defterlerini okumak gibi."

"Çocukları hafife almayın matmazel. Onlar ki rüyalardan bile yaratıcıdır."

Rüyadan konu açtığına pişman olmuş gibi bir an için yüzünü buruşturduysa da, hemen toparlanıp devam etti.

"En sevdiğin yemek?"

"Aman iyi, mantı. Pişirecek misin?"

"Şimdi sen sor bana aynısını."

"Soruyu biliyorsun, cevapla işte."

"Bamya."

"Gezegende en sevdiği yemek bamya olan tek organizma olmalısın."

"Belki bu yüzden seviyorumdur. Hadi bakalım, soru değişiyor. Sıra sende."

"Ne yani pozitif ayrımcılık mı? Hep böyle kimsenin sevmediği şeyleri mi seversin sen? Üzülmesinler diye mi, yoksa kendini merhametli biri gibi hissetmek hoşuna mı gidiyor?"

"Bozma oyunu tatlı dillim."

"En sevdiğin şarkı?"

"Barış Manço'dan *Cacık*." Sonra yüzünde yeşeren hüdayinabit tebessümü gizlemeye lüzum görmeden, "Gerçi müziği bıraktığını söylemiştin ama seninki ne?" diye sordu.

"Ben Morrissey severim. The Smiths'i Morrissey'den çok sevmeyenleri de sevmem. Yine de en sevdiğim şarkı 'I Have Forgiven Jesus'."

"Aaa, ben de hastasıyım" deyip, sözlerini yalanyanlış mırıldanmaya başladı.

"Hiç utanman yok mu senin? Gözümün içine baka baka uyduruyorsun!"

"En sevmediğim duygu utanmak. Hayat utanmak için çok

kısa. Atalete vakit yok Adalet!"

Korkunç kelime oyunlarına düşkünlüğü bana Hülya'yı anımsatıyordu. Arkadaş seçiminde istikrarlı bir tarzım olduğunu düşünmeden edemedim.

Sonra birbirimize en sevdiğimiz filmi sorduk. Ben, *Thelma ve Louise* dedim; Sadi Seber de, *Butch Cassidy ve Sundance Kid*. Beğenilerimizdeki ortaklık dikkate değerdi. İkisi de kötü biten harika filmlerdi. İkisinin de özgür ruhlu iki hemcins kahramanı vardı ve sonunda ölüyorlardı. Kendilerini yakalamak isteyenlerden kaçarken, yüksek bir yerden atlayarak. Bunu söylediğimde Sadi Seber itiraz etti.

"Hayır efendim, kahramanlar ölmüyor, ölümsüzleşiyor."

"Nereden çıktı şimdi o? Bal gibi de ölüyorlar. Üstelik kazara filan değil, ölmeyi seçiyorlar."

"Hiçbirini ölü görmüyoruz."

"Ama öleceklerini biliyoruz. Atlıyorlar işte."

"Dördünü de en son gördüğümüz yer gökyüzü. Yakalanmamak için atladıklarını ve yakalanmadıklarını da biliyoruz. Ölü görmediğimiz kimse ölmüş sayılmaz."

"Şu son cümleni içinden bir tekrar eder misin? Hâlâ mantıklı buluyorsan, ona göre konuşalım."

"En son gökyüzünde uçarken gördüğün biri, ömür boyu, yani en azından senin ömrün boyunca gökyüzünde uçar. Birinin ölüm haberini ölümünden beş sene sonra alırsan o kişi senin için beş yıl uzun yaşar."

"Pardon da adam kuyruğu titrettikten sonra benim ne sandığımın onun için ne önemi var?"

"Senin için var. Biz sonu ölümle biten filmleri değil, sonunu görmediğimiz için hâlâ iyi hissetmemize müsaade eden, kahramanların gökyüzünü kıstırılmaya yeğlediği mavi filmleri seviyoruz. En sevdiğim renk de Prusya mavisi bu arada. Senin?"

"Öyle filmlere mavi mi deniyormuş?"

"Şimdi uydurdum. Yakıştı değil mi?"

En oyunu sayesinde sadece Sadi Seber'in delinin teki olduğunu değil, aynı zamanda en büyük aşkının Nadia Comăneci, en korktuğu şeyin ateş, en yakın arkadaşının abisi olduğunu filan da öğrendim. Hatta çocukken seyrettikleri karate filmlerinden sonra abisiyle Bruce Lee'cilik oynadıklarını, her seferinde marizlendiği için, oyunun finalini daima iki gözü iki çeşme yaptığını bile anlattı bana. Muhtemelen pek çok arkadaşının bilmediği, dahası kimsenin merak etmediği türden malumatlardı bunlar. Başlangıçta basit bulup burun kıvırdığım oyunun bizi yaklaştırdığını hissediyordum. Bir yandan da düşünüyordum, biri hakkında ne bilirsek onu sahiden tanımış sayılırız? Biz iki sersem tanışmaktan ne umuyoruz ki onu bir eğlence haline getiriyoruz? Zaman geçirmek için mi tanışıyoruz, yoksa tanışmak için mi zaman geçiriyoruz? İki insan neden tanışmak ister? Birbirinden nefret etmek için mi? Kim sahiden tanıdığı birine sempati besleyebilir ki?

Yakınlaşmak için ve uzaklaşmak pahasına tanışıyorduk işte. Sonunda ölmek için yaşayan herkes gibi.

Gece bastırıp otobüsün ışıkları sönünce, oyunlar bile mahzunlaştı. Herkes kendi sessizliğine kapandı. Uyuyanlar şahsi rüyalarına, uyanıklar hususi dünyalarına daldı. Sadi Seber'le Hülya uyudu, beniyse biraz da rüyaların korkusuyla, uyku muyku tutmadı.

Çapraz koltukta uyuklayan genç kadına ve başını annesinin kucağına saklamış kadife elbiseli küçük kızına baktım. Nereye gidiyorlardı acaba? Niye gidiyorlardı? Peki ya ön koltukta oturan ihtiyar? Yanındaki posbıyıklı adam? Bunca insan ne diye sıcak evlerinde oturmak yerine, gecenin bir vakti otobüs koltuklarına tünüyor, matematik problemlerindeki avanaklar gibi X noktasından yola çıkıp Y noktasına varmaya çalışıyordu? Neydi dertleri, problemleri neydi?

Kadının, her gece körkandil kapısına dayanıp rezalet çıka-

ran kocasından kaçtığını düşündüm. Yaşlı adamın ölmüş abisinin cenazesine yetiştiğini, posbıyıklının kan davalısını vurmaya gittiğini. Neşe ihtiva eden bir şeyler bulmayı denedim ama tek bir iyi hikâye gelmedi aklıma. Bunca yıllık kötü haber koleksiyoncusuydum, biliyordum; mezar taşlarına en çok yalnızların ve kaçakların hikâyeleri yaraşırdı. Toprak, cezalandırılmışların kemikleriyle doluydu. Ne çok cezası vardı herkesin birbirine verecek. Ama sorsanız, kimsenin zerrece suçu yoktu.

Huzursuzlukla etrafıma bakındım. Bir otobüs dolusu insandık ve kimimizin gitmeye, kimimizin kaçmaya ama en nihayet hepimizin varmaya çalıştığı bir yer vardı. Şimdi bir kaza olsa ve hep beraber ölüversek diye geçirdim içimden. Ayrı ayrı yazılmış hikâyelerimiz bir toplu mezarlığa atılacak, her şey yarım kalacaktı. Oysa herkes, başı ve sonu olan bir roman sanıyordu hayatını. Bütün boşlukları dolduracağını, soruları cevaplayacağını, düğümleri çözüp rahatlayacağını umarak yaşıyordu. Halbuki bir son vardı ama ne yeri ne de zamanı bilinebileceğinden, muhtemelen beklenmedik zamanda kapıyı çalıp, hepimizi bağırsakları dışarı sarkmış yaralı hayvanlar gibi ortada bırakacaktı. Er ya da geç. Sonumuzu en başından bilsek bile gafil avlanacak, cevaplanmamış sorularımız ve alınmamış heveslerimizle, gerçekleşememiş dilekler gibi kalakalacaktık. Bu yüzden otobüsten sağ salim inebilmeyi, Mahsun'u bulabilmeyi, Hülya'yı verebilmeyi, ölmeden evvel hiç değilse bu minik hayalimi gerçekleştirebilmeyi diledim.

Kaptan şoförün ani freniyle savrularak, alnımı önümdeki koltuğa çarpmam, tam bu dileğin tutulma anına denk geldi. Hülya da eşzamanlı olarak keskin bir çığlık attı.

"Bunlar da kim be?"

Önce ışıkları yandı otobüsün. Sonra kapısı tıslayarak açıldı. Ne olduğunu anlayamadan da silahlı adamlar doluşuverdi içeri.

28

"Duvarların arkasında
başka duvarlar var."
Ursula K. Le Guin / *Mülksüzler*

"Jandarına" dedi şaşkınlıkla, gözlerini aralamaya çalışan Sadi Seber.

Birden kafam karıştı. Hülya'yı mı duymuştu, yoksa kendi kendine mi sayıklamıştı? Yüzüne baktım, beti benzi atmıştı.

Otobüsün içinde huzursuz bir hareketlenme oldu. Uyuyanlar uyandı, uyanıklar koltuklarında tedirgince kıpırdandı. Önümde oturan ihtiyarın, çaprazdaki çocuklu kadına, "Merak edecek bir şey yok, kimlik kontrolü yapacaklar herhalde. Bu yolda sık olur, kaçak arıyorlar" dediğini işittim.

Ne kaçağı diye sormadım. Herkesin bir şeylerden kaçtığı bir zamandaydık. Nihayetinde ben sadece kendimden kaçıyordum ve bunun devlet nezdinde suç sayılacağını sanmıyordum.

Çıkık çeneli, iri kemikli bir jandarma, yüzünde hayattan tiksiniyormuş gibi bir ifadeyle kimlikleri toplayarak, önden arkaya doğru yaklaşıyordu. Önce uzatılan kimliği alıyor, sonra sahibinin yüzüne bakıyor, bazen bir iki soru soruyor, bazen de doğruca sıradaki yolcuya geçiyordu. Sonunda kiminin kazanırken kiminin kaybetmesine vesile olacak bir iskambil destesi gibi birikiyordu kimlikler elinde. Kimliğimi çıkardım. Sadi Se-

ber de aynını yaptı. Elleri titriyordu sanki ya da bana öyle geldi. Çaprazımdaki kadınla kızının karşısında hiç oyalanmayan jandarma, öndeki adamlara aynı muameleyi reva görmedi. Her ikisine de nereye ve neden gittiklerini sordu. Cevaplar evvelce yakıştırdığım gibi değildi. İhtiyarın akraba düğününe, yanındakinin de hasta kardeşine tek böbreğini vermek için hastaneye gittiğini öğrendim böylece.

Sıra bana gelince, sakince kimliğimi uzattım. Çenesini kilitleyişine, gözündeki seğirmeye, gözbebeklerindeki aleve bakılırsa, beden dili ana avrat küfreder gibiydi. Fakat tek kelime etmeden, elimden çekip aldı kimliğimi. Sonra da hızla Sadi Seber'e yöneldi. Onun karşısında daha uzun bekledi. Kimlikteki fotoğrafla yüzünü karşılaştırıyordu herhalde. Ya da yüzünün duygu haritasını okumaya çalışıyordu belki. Kim bilir daha evvel kaç kişinin yüzüne dik dik bakmıştı böyle. Kaç şüpheliyi gözden kaçırıp, kaç masumdan şüphelenmiş ve kaç suçluyu ilk tetkikte teşhis etmeyi becermişti. Sadi Seber'in yüzünde ne gördüğünü bilmiyordum ama yol arkadaşımın kalp atışlarının hızlandığını hissedebiliyordum. Neden korkuyordu? Ben neden korkmuyordum?

Neyse ki jandarma yüz falını uzatmayıp, kalan yolcuları da elden geçirmek üzere arka tarafa yollandı. Bütün kimlikleri topladıktan sonra da, hantal postallarını yere pat pat vurarak, eşkıyayla dolu bir otobüsü, dönüşü muhteşem olmak kaydıyla şimdilik terk ediyormuş gibi mübalağalı hareketlerle dışarı çıktı. Orada ne yaptığını göremiyordum. Öbür görevlilerle birlikte, ellerindeki arananlar listesiyle karşılaştırıyorlardı herhalde kimlikleri. Sadi Seber'e dönüp fısıldadım.

"Korktun sen."

"Üniforma sevmem."

Bu antipatinin özel bir sebebi olup olmadığını sormayı düşündüm ama doğruyu söylemeyeceğine kanaat getirip sustum. İçtenlikli bir sohbet için münasip zaman sayılmazdı.

Sıkıntıyla iç geçirip pencereden dışarı baktım. Camın ardı, cılız ışıkların aydınlatmaya yetmediği ağır bir karanlığa bulanmıştı. Memleketin bu tarafına ilk kez geliyordum. Orası diye bahsedilirdi ben küçükken haritanın bu yanından. Şey tarafı. İsimleri bir türlü hatıra gelmiyor gibi, sakinlerine kısaca Şeyler denirdi. Konuştukları dile Şeyce. Şey tarafındaki şehirlerin lütufları, mesela Moran kahvaltısı, benimsenip sahiplenilirdi de, dertleriyle pek ilgilenilmezdi. Çocukluğumdan beri buradan bizim oralara sızan felaket haberleri, varlığı meçhul şehir efsanelerini andırırdı. Ne zaman ki yangın yakınıma sıçramıştı, o zaman gerçekliklerini fark etmeye başlamıştım. Azılı suçluluk duygum bile, haritanın bu yakasına anca ayılmıştı.

Ben pencerenin ardını düşünmeye dalmışken, az evvelki jandarma tekrar içeri girdi. Kalbimin ritmi hızlandı. Ya da Sadi Seber'in kalbi öyle hızlı çarpıyordu ki, onu kendiminki sandım, bilemiyorum. Nedense kötü bir haberin yaklaşmakta olduğu duygusu çöreklendi kalbime. Nefesimi tutup, ani bir rüzgâr kulaklarımı sağır etti edecek diye çekinerek bekledim. Neyse ki öyle olmadı. Jandarma, kimlikleri muavinin eline tutuşturup, yine postallarını yere pat pat vurarak gerisingeri indi otobüsten. Kapı kapandı ve biz yeniden yola koyulduk. Filmin en korkunç yerinde her şeyin bir rüya olduğunu öğrenmiş gibi mutlu ve aldatılmış hissettim kendimi.

Sadi Seber'e dönüp, derin bir nefes verir gibi, "Off, ne saçmalık ama!" dedim.

"Sorma, mis gibi uykumun içine ettiler."

Bu esnada fısıltılar hızla ele geçirdi otobüsü. Dillerinde biriken zehri tükürmek isteyenler, az evvelki macerayı konuşmaya başlamıştı. Her kafadan bir ses çıkıyor; tecrübesi olanlar tecrübelerinden, olmayanlar endişelerinden dem vurarak rahatlamaya çalışıyordu. Böyle zamanlarda korkudan kalan tortu, vücuttan atılmak istenen ifrazat gibi, doğruca insanın çenesine intikal ediyordu. Korktuğumuz her neyse, tastamam başımı-

za gelse, muhtemelen dut yemiş bülbüle dönüp içimize kapanacaktık oysa hepimiz. Sadi Seber, bir tek o, korktuğu sahiden de başına gelmişçesine hâlâ suskundu. Jandarmanın beklenmedik ziyareti hakkında çene çalmak yerine, uykusu olduğunu söyleyip gözlerini yumdu. Hemen uyumadı ama. Uykuya dalması biraz zaman aldı. Kafasını meşgul eden bir şeyler var gibi geldi bana.

Onun bedeni gevşeyip soluğu uyku intizamına geçince, ben de uyumalıyım diye düşündüm. Rüyalardan korkuyordum ama zombiliğe de dayanamıyordum. Uykum gelirse direnmeden teslim olmaya karar verdim. Hatta daha çabuk teşrif etsin diye, ninni niyetine, arkamdan gelen seslere kulak kabarttım. Hoş, konu gevşemeye çok uygun değildi ama dinledikçe ilgimi çekti. Kadının teki, muhtemelen yanındaki diğer yolcuya, bir ahbabının başından geçenleri anlatıyordu. Geçen ay, sabahın köründe, polis dayanmıştı ahbabının kapısına. Arama yapacağız, ihbar var, demişlerdi. Tapu kadastroda memur olarak çalışan bu ahbap, kırmızı ışıkta geçtiği için aldığı bir trafik cezasından başkaca vukuatı bulunmayan, son derece mazbut, kendi halinde biriydi. Aynı zamanda işkilli de bir tip olduğundan, sürgülü zinciri indirmeyip, polislerle kapı aralığından konuşmayı tercih etmişti. Ortada bir yanlış anlaşılma olduğundan emin bir şekilde arama belgesi istemiş, uzatılan kâğıdı gözü tutmayınca da, ilçe emniyet müdürü olan abisini araması için kendisine bir dakika müsaade etmelerini rica etmişti. Sonra aşağı mahallede emlakçılık yapan abisini arayıp, akıl istemişti. "Arama belgesi ne be, Norveç'te mi yaşıyorsun, polisi kızdırmaya gelmez" diye paparayı yiyince de, dışarıda bekleyenleri içeri buyur etmek üzere dönmüş, fakat kapıya vardığında, üniformalı misafirlerin çoktan sırra kadem bastığını görmüştü. Bu garip olaydan sonra içi içini yemiş; bu defa da, "Saçmalama, insan kendi ayağıyla gider mi oraya! Suçsuz giren suçlu çıkar" diye felaket tellallığı yapan abisinin ikazlarına rağmen, bir koşu semt karakoluna gidip,

olanları nakletmiş; hakkında herhangi bir ihbar olmadığı gibi, polislerin son zamanlarda sıklıkla bu tür hırsızlık şikâyetleri aldıklarını da öğrenmişti.

"Üstüne bir üniforma uyduran, arayacağız diye eve girip, delil topluyoruz bahanesiyle televizyon, bilgisayar, telefon, ne bulursa yürütüyormuş. İhbar var diye trafikte durdurdukları arabaları da böyle götürüyorlarmış. Ay insan da bilemiyor ki... Yani ya polisse? He desen bir türlü, höt zöt etsen başka türlü" dedi arkadaki kadın. Sonra durup ekledi:

"Öff, gecenin bir yarısı silahlı milahlı adamlar, yüreğim hop etti, ağzım dilim kurudu vallahi. Ne yapsak, birer kahve mi istesek muavinden? Bu saatte de hiç akıllı işi değil ama. Neyse ki şekeri bıraktım. Ay zaten üç beyazdan uzak duracaksın, en büyük düşman onlar."

Donup kaldım. Tabii ya, trendeki kadın! Kız kardeşiyle konuşan vicdan erbabı. Otobüste, yine arkamda ne işi vardı? Sadi Seber, kadın, bütün bu insanlar nereden çıkmış, niye peşime takılmışlardı?

Suçüstü yapacakmış gibi hızla arkaya çevirdim başımı. Daha önce hiç görmediğim iki kadın duruyordu karşımda. Biri sarışın, öbürü soğan kabuğu saçlı. Hayırdır dercesine baktılar. Zoraki gülümseyip kös kös önüme döndüm. Camdaki aksime ilişti gözüm. Gözlerim her zamankinden bile iriydi sanki. Ürkünce mi büyür gözbebekleri, üzülünce mi?

Çok yorgunum, dedim kendi kendime. Yorgunluk beni çıldırtıyor.

Karanlığa rağmen pencerenin ardındakileri seçmeye çalıştım. Dünyadan emekliye ayrılmış gibi duran küçük bir kasabadan geçiyorduk. Bir fotoğraf karesinde yahut yılbaşı tebrikinin simi dökülmüş yüzünde unutulmuş; hiçbir trenin durmayacağı, hiçbir yolcunun inmeyeceği karanlık bir mahzene benziyordu. Dükkânlarda neon ışıklı tabelalar yanıp sönmüyor, evlerin pencerelerinden çıplak ampullerin sarı ışığı süzülmüyor-

du. İçeriden duymamın imkânı yoktu ama bana öyle geliyordu ki köpekler havlamıyor, yapraklar bile hışırdamıyordu. Kasaba, bir zaman evvel, insanları, hayvanları, bitkileri ve hatta ayı, yıldızları ve sokak lambalarıyla, derin bir uykuya yatmıştı. Ya biz geç kalmıştık ya da onlar erken ayrılmıştı. Aynı anda onlarca yerin ve zamanın içinde savrulduğumu hissettim. Tam ağırlaşan gözkapaklarıma teslim olurken, yolda sıkça rastlanan uzun duvarlardan birinin önünden geçtik. Gözlerimi yummadan evvel son gördüğüm şey, o duvara beyaz boyayla yazılmış sözcükler oldu:

NE ARADIĞINI BULSAN, ARADIĞINI DA BULACAKSIN.

29

"... duvardaki deliğe seslendi."
Yusuf Atılgan / *Aylak Adam*

Yaptığımın yanlış olduğunu bilir gibi, endişeyle etrafıma bakınıyorum, beni gören yok. Ama yine de anlayacaklar kimin yaptığını. Buraya benden başka yazı yazan var mı? Olsun, sorarlarsa ben değildim derim. Hem neden yaptım onu da bilmiyorum ki. Birine söylemem lazımdı. Neden bilmiyorum ama lazımdı işte. Marifetimin delili pembe tebeşiri aceleyle cebime sokuşturuyorum. İki adım geri çekilip, eğri büğrü harflerle tamamladığım eserime bakıyorum:

BABAM SALiH AMCAYI DUDAKDAN OPDÜ

Muavinin İkram Dinlenme Tesisleri'ne vardığımızı haber veren bezgin sesiyle uyandığımda, gün çoktan ağarmıştı. Otobüsün camlarını tıklatan haylaz yağmur, içeridekilerin ayılmasına yardımcı olmaya çalışıyordu. Gördüğüm saçma sapan rüyanın ağırlığından kurtulmak için şöyle bir silkindim. İpe sapa gelmez gerçekler yetmezmiş gibi, bir de lüzumsuz düşlerle kırbaçlıyordum kendimi. Bu rüyayı neden görmüş olabileceğimi tahmin etmeme rağmen, üstünde durmamaya çalıştım.

"İyi uyudun. Jandarmalı olanı saymazsak, kâbus da yok bu sefer, ha?" diye gülümsedi Sadi Seber.

Toparlanıp diğer yolcularla birlikte dışarı çıktık. Sabah tazeliği, birkaç oyunbaz yağmur damlasıyla birlikte yüzüme çarpınca, hayatta olduğumu hissettim. Bazen böyle minik tokatlar gerekiyordu hatırlamak için. Onun da yeterince hayatta olup olmadığını anlamak istercesine dönüp Sadi Seber'e baktım; diliyle minik bir yağmur damlasını yakalamaya çalışıyordu. Çocukken ben de aynını yapardım. Sonra, yani çocuk gibi görünmekten korkan sersem bir çocuğa dönüşmeye başlayınca sırtımı döndüğüm eğlencelerden biriydi bu. Korku celladının kestiği en zarif sevinçlerimden biri.

Sadi Seber ise nasıl göründüğünü umursamayanların nasıl da güzel görünebileceğinin ihtişamlı bir örneği gibi karşımda duruyordu. Ölümüne hayattaydı ve oyunlarına sırt çevirmeyenlerin katıksız saadeti akıyordu yüzünden. Cümle endişeden muaf tebessümüne bakınca, geceki kontrolde neden öyle paniklediğini sormak geçti içimden. Ama hem keyfini kaçırmak istemediğim hem de yürümeye başlayınca müthiş sıkıştığımı hissettiğim için vazgeçtim. Bir an evvel tuvalete varabileyim diye hızlandırdım adımlarımı. Ne var ki hasretle beklenen insanlara daha çabuk kavuşulamadığı gibi, aceleyle koşulan yerlere de daha hızlı varılamıyor bazen. Sabırsızlandığında, insanın ayağı en çok kendi telaşına takılıyor. Bana da öyle oldu. Pabucum yağmurla yıkanmış zeminde kayıverince, dengemi yitirdim. Gayriihtiyari cılız bir çığlık söküldü ağzımdan. Ayaklarım havalandı, dengeyi sağlamak isteyen kollarım, uçak taklidi yapan çocuklarınkiler gibi iki yana açıldı ve yerle kucaklaşmaya hazırlanıp gözlerimi yumdum. Çocukluğumdan beri düşmekte üstüme yoktur. Düşeceğimi anladım mı uzun boylu mukavemet etmeden, kendimi çabucak yere atarım. Yine öyle yaptım. Ancak beklediğim kucaklaşma vuku bulmadı. En azından yerle.

Gözlerimi yeniden araladığımda, Sadi Seber'in alnımı yelpazeleyen uzun kirpikleriyle karşılaştım. Birbirimizin soluğunu duyabileceğimiz kadar yakındı yüzlerimiz. Benimki leş gibi

olmalıydı. Onunki ıslak çam kokuyordu. Filmlerdeki cengâverleri aratmayacak bir çeviklikle yetişip tutmuş, yere yapışmama ramak kala kollarının arasında havaya kaldırmıştı beni. İkram Dinlenme Tesisleri'nin önünde, gerdek odasının eşiğinden geçmeye hazırlanan çiçeği bununda çift azametiyle dikiliyorduk.

"Dans bittiyse indir artık istersen" diye huysuzlandım.

"Düşseydin belki de kafan yere çarpacaktı. Karpuz gibi dağılacaktı kafan."

"Ne tatlı hayaller kuruyorsun, insan duygulanıyor."

"Bir teşekkür diyorum, yok mu?"

"İnsanlık vazifeni yaptın. Kim olsa yapardı" diye cevap verdim, kollarından aşağı sarkıttığım ayaklarımla yeri yoklarken.

Cengâver Bay Sadi Seber'in kucağından inince, yerde çamur banyosu yapan Hülya'ya ilişti gözüm. Elimden kurtulan çantadan fırlayıp, basamakların dibine yuvarlanmıştı. Çabucak eğilip aldım, çamura bulanmış kolunu bacağını pantolonuma silerek temizlemeye çalıştım. Ama etraftaki birkaç meraklının ilgisini fark edince, uzatmayıp apar topar çantama tıktım kara bahtlı kem talihli arkadaşımı. Sonra da tuvalete gitmem gerektiğini söyleyip hızla içeri daldım.

İşimi bitirip tuvaletten çıktığımda, Sadi Seber'i yemeklerin sergilendiği camekânın önünde, mercimek çorbasına kur yaparken bulacağımı sanıyordum. Ancak orada değildi. Etrafa göz gezdirdim. Ortalıkta görünmüyordu. Restoran kısmındaki plastik masalarda oturan yolculara baktım. Kuruyemiş reyonunda, cevizli sucukların, pestillerin, çifte kavrulmuş lokumların, bademşekerlerinin ve kuru kayısıların arasında dolaştım. Dışarı çıkıp yağmura rağmen sigara tüttürmeye çalışan tiryakilere göz attım. Hiçbir yerde bulamadım onu. Erkekler tuvaletinin önüne gidip bekledim. İçeriden çıkanların arasında da yoktu. Yer yarılmış da yerin dibine girmişti sanki. Avuç içi kadar yerde kaybolmayı becermişti.

En nihayet, tuvaletten çıkıp saati gelmiş otobüsüne koşturan bir adamı izlerken, nasıl olup da daha önce anlayamadığıma şaşarak idrak ettim. Vaziyet çok açıktı. Bulamazdım tabii. Çünkü Sadi Seber gitmişti! Açıklama yapmaya mecbur kalmamak için, bir haber bile vermeden topuklamış, apansız haydan gelişi gibi, yine ansızın huya intikal etmişti. Geçmiş olmuştu.

30

"Sakın kimseye bir şey anlatmayın. Herkesi özlemeye başlıyorsunuz sonra."
J. D. Salinger /
Çavdar Tarlasında Çocuklar

Vaziyeti kavrayınca omuzlarım çöküverdi. İçimde bir dal çatırdayarak kırılırken, başka bir dal da hızla dikenlendi. Kandırılmış, hatta terk edilmiş gibi hissettim kendimi. Yok, gibisi fazlaydı, tastamam öyleydim.

Hiç değilse gideceğini haber verseydi diye iç çektim. Dosdoğru anlatıverseydi bile, onu gammazlayacak değildim ya. Hiç mi tanımamıştı beni, o kadar mı itimat etmemişti?

Tabii bende de suç vardı. Gece kimlik kontrolünde jandarmadan nasıl korktuğunu görmüştüm. Onu kendi haline bırakmak yerine, sormalı, gerekirse ısrar kıyamet neler döndüğünü anlamaya çalışmalıydım. Sanki her gün aranıyormuşuz gibi gamsız davrandığım için, başına gelen her şeyi olağan görenlerin trajedisiyle cezalandırılmıştım. Al işte yapayalnızsın yine Adalet, dedim kendi kendime. Senin başın da, sonun da bu kadar işte!

Nihayet anlamıştım, kaçıyordu Sadi Seber. Peki ama kimden? Görünüşe bakılırsa devletten. İyi de devletle papaz olmuş bir kaçağın yollarda ne işi vardı? Evinde otursa, tamam o iyi fi-

kir değilse, güvenli bir yer bulup saklansa daha iyi olmaz mıydı? Bilmiyordum ki, belki de durmadan yer değiştirmesi daha doğruydu. Bir kadınla seyahat etmesi onu daha az dikkat çekici kılacağı için, günlerdir aylak aylak peşimden geliyordu. Neticede en tekinsiz yerler olmalarına rağmen, kimse aile salonlarından korkmazdı. Peki madem aranıyordu, neden geceki kontrolde enselenmemişti? Yoksa sahte kimlik mi kullanıyordu? Adı sahiden de Hızır'dı belki, trendeki ilk karşılaşmamızda ağzından kaçırıvermişti. Öyleyse, yakalanmadığına göre, neden şimdi aniden rotasını değiştirmişti? Bu güzergâhın kendisi için emniyetli olmadığına mı karar vermişti?

Bilemiyordum. Tek bildiğim Sadi Seber'in artık yanımda olmadığıydı. Bundan sonra hiçbir zaman olmayacağını da dehşetle fark ediyordum. İstesem de bulamazdım artık onu. Onca sohbetimize rağmen, peşine düşmeye yarayacak tek bilgi kırıntısı bırakmamıştı bana.

Zihnimde cirit atan sorulara cevap yetiştirmeye çalışmaktan başım dönmüştü. Restoranın bir zamanlar beyaz olduğu anlaşılan plastik masalarından birine çöktüm. Elinde tepsiyle, çocuk yaşta bir garson dikildi başıma. Sanki bu lojistik hatanın sorumlusu oymuş gibi, senin okulda olman gerekirdi, diye söylenmek istedim. Benim de burada olmamam. Herkes neden hep yanlış yerdeydi? Oğlanın çilli, çocuk yüzüne baktım. Bir şeyler söylediğini kıpırdayan dudaklarından anladım ama duyacak kadar dinlemeyi beceremedim. Kendimi zorlayarak, cevap niyetine gülümsedim. O da önüme zift gibi bir bardak çay bırakıp gitti.

Hiç canım istemediği halde çayı dudaklarıma götürürken düşündüm, ne yapmıştı acaba Sadi Seber? Niye kaçıyordu? Devletten kim kaçardı? Askerkaçakları? Firari mahkûmlar? Teröristler? Gazeteciler? Bu aralar öğretmenler dahi? Öğretmen filansa sorun yoktu da, ya sağa sola bombalar bırakan şu psikopat katillerden biriyse? Doğrusu bunu Sadi Seber'e hiç yakıştıramadım.

"Elbise değil ki bu, yakıştırmakla ne alakası var" diye homurdandı Hülya çantadan. "Zamanında hırsızlığı da yakıştıramamıştın ama bak bütün zamanını çaldı. Bu işin altından her türlü çapanoğlu çıkabilir. Sonuçta adam hakkında hiçbir şey bilmiyorsun."

"Bunu sen mi söylüyorsun!" diye parladım, çevremdekilere aldırmadan. "Bu nasıl kaypaklık ya! Rahat ol, liberal ol diye gazları veren kimdi!"

"Gazla çalışma o zaman sen de şekerim!"

"Üstüme gelme Hülya, çok canım sıkkın. Nasıl bir dümenin içine düştüm ben ya! Adam cidden aranıyorsa, benim başım da belaya girebilir. Acaba ben de mi binmesem otobüse? Sultanşehri'ne filan giden başka bir otobüs mü bulsam şu dışarıdakilerin arasından? Sadi Seber nasıl yaptı acaba? Neyle gitti? Nereye gitti?"

Çayı masaya bırakıp, zonklayan başımı ellerimin arasına aldım. Kendimi müthiş bitkin hissediyordum. Sadi Seber'in kanun kaçağı olması mı asabımı daha çok bozuyordu, yoksa beni bırakıp sıvışması mı, emin değildim. Zaten hayatım boyunca ölenlere mi, yoksa beni artık sevmeyenlere mi daha çok gücendiğimden bile emin değildim.

"Seni bırakıp gitmesine bozuldun içliköftem" diye seslendi Hülya çantadan. "Konuşmanın alışmak, alışmanın da sevmek gibi yan etkileri oluyor. Ama siz insanlar da ne kolay alışıyorsunuz be. Yabancılara bile. Hatta hep yabancılara. Sonra da aslında hiç gelmemiş birilerinin gidişine üzülerek geçiyor hayatınız. Enayilik resmen, başka şey değil."

Çokbilmiş analizlerini çekecek halde değildim. Bir de üstüne, "Hep kahır, hep kahır, hep kahır, hep kahır, bıktıım beeee" diye şakımaya başlayınca, kafasını iyice içeri itip çantamın fermuarını çektim. Elbette bu, sesini duymama engel değildi. Önümdeki acı çaydan hırsla, koca bir yudum daha aldım, ağzıma leş gibi teneke tadı doldu. Tam sinirden mi üzüntüden mi,

esas kaynağını kestiremediğim bir sebepten gözlerim buğulanıyordu ki, arkamdan gelen tanıdık sesle irkildim.

"Eee, ne yiyoruz? Birer mercimek mi patlatsak?"

Dönüp baktım. Sadi Seber, olanca lakaytlığıyla karşımda duruyordu. Midemden boğazıma doğru bir ateş yükseldi. Hayır, kusma isteği değil, düpedüz sevinç.

"Neredesin sen?" Sesimin titremesine mâni olamamıştım.

"Tuvalette." Sorumun, sorulmasına bile lüzum bırakmayan aleni bir cevabı olduğunun altını çizmek ister gibi, sondaki e'yi uzatarak söylemişti.

"Baktım tuvalete, yoktun."

"Erkekler tuvaletine mi girdin? Hiç haberim olmadı. Ben kadınlarınkine girsem cümle âlem duyardı."

"Dalga geçme, kapısında bekledim."

"Hacetimi genelde kapı kenarında görmediğim için karşılaşmadık herhalde."

"Bunca zaman?"

"Yahu bu ne sorgu, ne celal? Bağırsaklarımın kâhyası mı oldun? Midemi bozmuşum, anla işte."

Sonra sesini alçaltarak kulağıma eğildi.

"Bir de malum, yanımda biraz cigaralık vardı. Geceki kontrolden sonra tırstım. Buralarda yerli yersiz kontrol, arama filan olur da güme gideriz diye atıp kurtulayım dedim. Ama nevale gazeteye sarılıydı. Çıkarmayı akıl edemeyip öylece atınca, gitti kubura takıldı. Onunla uğraştım. Neyse, şimdi mercimek öncesi o mevzulara hiç girmeyeyim."

Eliyle, tuttuğu görünmez bir kaşığı ağzına götürüyormuş gibi yapıp kaşlarını kaldırarak, çorba teklifini yineledi. Ben kabul edince de, şen şakrak çorbaları almaya yollandı. Çalkalanınca dibindeki çamur yüzeye çıkmış pis su birikintisi gibi, allak bulak bakakaldım arkasından. Durduk yere amma evham yapmıştım, kendime şaştım. Çantanın içinden boğuk boğuk, "Söylemiştim ben ama, paranoya var sende, bir kere başlayınca dur-

duramıyoruz anacım" diye seslenen Hülya'ya hiç cevap vermedim. Onu da anlayamıyordum artık, kendimi de. Hastalık, yorgunluk, yolculuk, piyangodan çıkan yol arkadaşlığı, bitmeyen suçluluk, hepsi birlik olup çalkalamıştı beni. Ağzıma çamur tadı geldi.

31

"Biliyordum ki, insanlar beni pek
sevmeyeceklerdi."
Sait Faik Abasıyanık / *Haritada Bir Nokta*

Biraz sonra çorbalarla döndü Sadi Seber. Gitmediğine sevinmiştim. Kanun kaçağı olmadığına da.

"Kuruntularını azdırmak için söylemiyorum ama hâlâ hakkında hiçbir şey bilmiyorsun" diye fikir beyanını sürdürdü Hülya. "Gerçi hayat hakkında da pek az şey bilmene rağmen yaşıyorsun işte. Takılma yani. Bazen ne hissettiğin ne anladığından önemli."

Bizim Hülya'dan derviş çıkaran hayat, Yetenekli Bay Sadi Seber'den neler çıkarmaz ki diye düşünüp kaşıkladım çorbamı.

Derken gözüm kuruyemiş reyonları arasında el ele dolaşan genç bir çifte takıldı. Esmer güzeli çıtı pıtı bir kızla, kumral, incecik bir oğlan. Yürürken önlerine değil, hipnotize olmuşçasına birbirlerine bakıyorlardı. Fıstıkların, leblebilerin, cevizli sucukların, reyon görevlilerinin, müşterilerin, etraflarındaki hiçbir şeyin farkında değillerdi sanki. Şimdi bir yerlere çarpıp düşüverecekler diye düşündüm. Ama yok, düşmüyorlardı. Birbirine dikkatle bakmayı becerenlerin, başka pusulaya ihtiyacı yoktu belki. Bastona da. Büyüleyici bir doğa olayıyla karşılaşmış gibi gülümsedim. Sadi Seber bunu kaçırmadı.

"Demek senin yüzünü bile güldürüyor aşk" diye takıldı bana.

"Başkalarının aşkı, evet."

"Ne o, sen âşık olmuyor musun?"

"Bilmem."

Dinlenme tesislerine has, tercümesi güç bir lisanda konuşan buğulu bir kadın sesi, otobüsümüzün kalkmak üzere olduğunu haber verince ayaklandık. Otobüse doğru yürürken, Sadi Seber kurcalamaya devam etti.

"Sevilmekten sevmeye zaman bulamayan şımarıklardansın yani."

"Değilim. Herhalde âşık olmayı da o yüzden becerememedim."

"Ne demek o?"

"Savunma mekanizması. Korktum galiba, ya beni sevmezlerse diye." Sonra boş bulunup lüzumsuz bir ayrıntıyı ağzımdan kaçırdım. "Bir de tabii serde Handan'ın yampiri genleri var."

"Handan?"

"Annem."

"Tahmin etmiştim."

Annem hakkında konuşmaya çalışmasından çekinip, yersiz bir tez canlılıkla diğer mevzuyu anlatmaya giriştim.

"Biri vardı mesela kalbimi çarptıran..."

Ama sonra durduk yere açılıp saçıldığımı fark edip sustum. Bu arada otobüsün önüne gelmiştik. Konuyu nasıl değiştireceğimi düşünerek basamakları çıkıp yerime oturdum. Sadi Seber, "Anlatsana" diye ısrar etti. "Kalbin çarparken neye benziyorsun merak ediyorum."

Mevzuyu buralara getirdiğim için çoktan pişman olmuştum. Aklıma gelen tek çözüme, gözkapaklarıma sığındım.

"Müthiş uyku bastırdı. Sonra konuşsak?"

"Herkes kendininki tekmiş gibi yaşasa da aslında bütün

aşklar, hatta bütün âşıklar birbirine benziyor, biliyor musun?" diye umursamadan devam etti Sadi Seber. "Gelecek mi, arayacak mı hezeyanları, her kapı sesinde, telefon zilinde kalbinin yerinden fırlaması, bütün şarkıların sana onu hatırlatması, uykusuz geceler... Sadece âşıkların bildiği şeyler var hayatta. Mesela adının harflerinden hangi kelimelerin yazılabileceğini insan kendi bile bilmez, ona âşık olan bilir. Ne zaman nerede ne giymişti, boynunu hangi açıyla nereye çevirmişti, ayaklarını yere nasıl basmıştı... Onun bulunduğu şehirde şimdi hava kaç derece, meteoroloji haftalık tahmini nasıl veriyor, arkadaşları efendi tipler mi, içlerinden bazıları ona baygın mı bakıyor... Yıldızlar ne zaman yanar, şafak ne vakit söker, sokak lambaları saat kaçta söner..."

"Bu Çaybelili seni epey üzmüş" dedim, gözlerimi aralayıp.

"Şu an benden bahsetmiyoruz yalnız. Eee, anlatsana, sonra ne oldu? Senin kalbin çarptı, onunki çarpmadı mı?"

İyice eşelemeden bırakmayacaktı. Hem zaten ketumluk etmek için geç kalmıştım.

"Ne olsun, hiçbir şey" deyip omuz silktim. "Onun benden istediğiyle benim ondan beklediğim aynı değildi. O benimkileri bilmeden, sanırım pek de umursamadan, kendi istekleriyle ilgilendi. Ben de kendiminkilerden vazgeçmeyi öğrendim."

"Söyleseydin."

"Neyi?"

"Ne istediğini."

Bu Sadi Seber bazen kendisinden umulmayacak kadar saf oluyordu.

"Sen hiç beni sev dediği için sevilmiş birini tanıdın mı?"

Yumruk yemiş gibi baktı yüzüme. Cevap beklemeden konuşmayı sürdürdüm.

"Sevgi, aşk, özlenmek, bunlar talep edilmez. Sen talep ettiğin için değil, birileri vermek istediği için alırsın alacağın varsa. Kalbin arz-talep dengesi piyasalarınkine benzemiyor."

Duyduklarından hoşlanmadığı açıktı. Bir süre ne diyeceğini bilemez gibi sustuktan sonra, "Peki ya arkadaşların?" diye sordu. "Arkadaşlıkta öyle değil sanki, ha? Beni sev diyeni sevivermek ister insan. Arkadaşlık aşktan merhametli."

"Bilmem. Açıkçası pek arkadaşım da yok."

Sonra haksızlık etmemek için ekledim:

"Bir Hülyam var. O da işte... Neyse."

"Biliyorum, çantanda."

Kaskatı kesildim. İşte bunu gerçekten beklemiyordum.

O an yüzüm, kimsenin okumak istemeyeceği bir otopsi raporuna benziyor olmalıydı. Duyduğumu sandığım şeyi hakikaten söyleyip söylemediğini teyit etmek için korka korka Sadi Seber'e bakınca, ölümcül bir yaranın altını çizmeye çalışan gözleriyle karşılaştım. Büyücü, kâhin, dedektif, neyin nesiydi bu adam? Nasıl oluyordu da Hülya'yı biliyordu?

Bakışlarımı bir yerlere saklamaya çalışarak, "Ne çantası?" diye kekeledim.

"Gerilmene gerek yok. Gördüm sizi." Sonra hınzırca ekledi: "Bazen de duydum."

"Neden bahsettiğini anlamıyorum."

"Çaybeli'ndeki çay bahçesinde, sonra trenle dönerken rüyanda, sonra Sultanşehri'ndeki otobüs terminalinin tuvalet kabininde, Yula'daki sahilde, hatta az evvelki dinlenme tesisinde bile. Başta anlayamamıştım. Ama zamanla parçaları birleştirince..."

"..."

"Neden yine gözlerini kaçırıyorsun Adalet? Bilmiyormuş gibi mi davranmalıydım? Yüzüme bak lütfen, hey!"

Kalbimin mizanında ağır basanın öfke mi, yoksa utanç mı olduğundan emin değildim. Mahcubiyetten asabiyet devşirdim, bunu yapmayı severim.

"Bu havalar ne ya, çocuk mu kandırıyorsun sen?" diye hırladım dikenli bir sesle. Şaşırmış göründü.

"Ne demek şimdi bu?"

"Elinin körü demek! Ne bu her şey çok normal havaları? Neden bıyık altından gülmüyorsun, sorular sormuyorsun, hiç değilse teşhise, tedaviye filan kalkışmıyorsun?"

"Niye yapayım ki bunları?"

"Oyun oynamayalım istersen. Durum gayet açık. Ben oyuncak ayısıyla konuşan bir kadınım ve gezegenin hiçbir yerinde bunu makul karşılamazlar."

"Halt etmişler. Sen de halt etmişsin. Kendini özel hissetmeye ihtiyacın var anlaşılan ama üzgünüm, değilsin. En azından bu konuda. Hayali arkadaşı olmayan çocuk mu var?"

"Söylemiştim, yirmi dokuz yaşındayım."

"Tek sen misin sanıyorsun? Kimi kedisiyle konuşur, kimi çiçeğiyle. Ben mesela kendimle konuşurum."

"Ne diyorsun Allah aşkına?"

"Sana kızdım diyelim. Yolda yürürken kafamın içinde konuştuğumuzu düşünmeye başlarım. Sen bir laf edersin, ben sana cevap veririm. Sonra sen cevabıma cevap verirsin, ben verdiğin cevaba cevap veririm. Böyle böyle kavgaya tutuşuruz. Sonrasında duruma göre öfkelenirim, hatta küserim, bir zaman sonra barışırım. Ne bileyim işte, duygudan duyguya girerim, ruhun bile duymaz. Üstelik bunu yapan tek kişi de değilim. Herkes aslında orada olmayan birileriyle konuşur. Ölülerle, dirilerle, geçmişle, gelecekle, kendisinde gizli başka bir kendiyle. Senin arkadaşın hiç değilse hakikaten var, ismiyle cismiyle yanında yani."

Ciddi olup olmadığını anlamak için yüzüne baktım.

"Beni avutmaya mı çalışıyorsun?"

"Senin derdin ne, biliyor musun?"

Bilmek istemiyordum.

"Kendini kurban olduğuna inandırmışsın ve anlaşılan öyle hissetmeyi de seviyorsun."

"Bu ne samimiyet ya! Ne ara bu kadar yüz göz olduk? Yüz

verdik diye astarını isteme!"

"Üzüntüyü öfkeye çevirmekte de üstüne yok. Hoşuna gitmeyen bir laf duyunca hemen köpürüyorsun. Kime kurban denir, söyleyeyim mi sana?"

"..."

"Kurban gibi davranmayı seçene. Yapma bunu Adalet. Yapma kendine."

32

"Üşümüşüm...
Ölülerimi taşıyordum, öyle sağır."
Nilgün Marmara / (*Üşümüşüm...*)

İki saat sonra Moran şehir terminaline vardığımızda, sırı dökülmüş ayna gibi hissediyordum kendimi. İşe yaramaz, çıplak ve mahcup. Onca zaman sakladığım ne varsa bağırsak misali ortalığa saçılmıştı. Aynı anda hem utanç hem de tuhaf bir ferahlık veriyordu bu. Nihayetinde bütün aynaların iki yüzü vardı. Sırın arkası ve bir de önü. Sır soyuldukça eşitleniyordu camın iki yönü. O vakit ayna, ayna olmaktan çıkıyordu ama saklamanın ağırlığından kurtulup hafifliyordu da. Bir ayna aslında ne ister? Bakana kendini göstermek mi, bizzat görünmek mi yoksa?

Sadi Seber'in de yüzüne bakamıyordum. O da sağ olsun, malum muhabbetten sonra meraklı sorular sormamış, beni konuşmaya zorlamamıştı.

Bildikleri yüzünden ona yakınlaşmakla, yine aynı sebepten ondan uzaklaşmak arasında ring seferi yapmaktan başım dönmüştü. Hülya, nihayet cemiyet tarafından kabul gördüğümüzü söyleyip işi dalgaya vurmaya çalıştıysa da, şakalaşacak halde değildim. Bir sırrı ifşa etmek tuhaf şeydi. Sır, kopmaz, görünmez bir bağ gibi geriliyordu paylaştığınız kişiyle aranızda.

Bundan böyle sırdaşınızı sevmeye mecbur, ondan korkmaya mahkûm oluyordunuz.

"Önce Yula mı, kahvaltı mı?" diye sordu Sadi Seber, otobüsten inince.

Bir an evvel Mahsun'a kavuşmak istesem de, içimden bir ses, onca zaman hayalini kurduğum bu nazik buluşma için yeterince güçlü olmadığımı fısıldıyordu. Birkaç lokma atıştırır, biraz da temiz hava alırsam, az buçuk toparlanıp kendime gelirim diye düşünerek etrafıma bakındım. Derme çatma iki büfe ve yemekleri ishal davetiyesiyle servis ettiği aşikâr leş gibi bir lokantadan başka yiyecek satan yer yoktu. Ekşiyen yüzümden ne düşündüğümü tahmin eden Leb Demeden Leblebi Bay Sadi Seber, "Terminalde değil yahu, merkeze gideriz" dedi.

Her zamanki gibi aslını unutan Hülya da, atasözleri dağarcığından, "Aç ayı oynamaz"ı bulup çekerek, kendince ona arka çıktı. Sadi Seber'le aklıselim bir münasebet kuramayışımın esas müsebbibinin Hülya olduğunu düşündüm. Hem her fırsatta beni ona doğru itiyor hem de yanındayken diken üstünde durmam için elinden geleni ardına koymuyordu.

Şehre inip bir şeyler yemenin, azıcık konuşup Sadi Seber'le aramızdaki gerilimi yumuşatmanın bana iyi geleceğini hissettim. Duygularımı her zamanki lisanıma tercüme ettim.

"Yok ya, direkt gidelim şu adrese, lüzumsuz vakit kaybı olmasın şimdi."

Bir saat sonra şehir merkezindeki Söğüt Han'ın geniş avlusunda, envai çeşit peynir, sürüsüne bereket ot ve türlü türlü hamur işinden mürekkep mükellef bir kahvaltı sofrasındaydık. Sadi Seber'in ikna kabiliyetiyle benim huysuzluğum birleşince, ortaya pek diken üstünde bir denklem çıkıyordu. Kahvaltı kararımda diretmeyip yelkenleri hızla suya indirişimin diyetini, bu soğukta dışarıda oturma ısrarımla ödetmiştim ona. Kendime de tabii. Titriyordum. Üzerine nar serpilmiş süzme yoğurttan

bir parça alıp ağzıma atarken, yanlış konuya muhalefet ettiğim için duyduğum pişmanlığı gizlemeye çabalıyordum.

"Kapa şu montunun önünü, keçiliğini yüzüne vurmam, merak etme."

Ya ben çözülmesi aşırı basit biriydim ya da Sadi Seber insan sarraflığında liyakat sahibiydi. Sıklıkla zihnimi okuduğunu hissedip, aramızdaki pek çok acayiplikten olduğu gibi bundan da hem rahatsızlık hem de manyakça bir memnuniyet duyuyordum. Otobüsteki o sohbetten beri Hülya'dan bahis açmamıştı. Ama şehir merkezine gelirken Mahsun'u konuşmuştuk biraz. Bazen büyük kilitlerin küçük anahtarlarla açılabileceğini söylemişti. Ben bile bir parça çılgınca bulurken, onun yolculuğumu yadırgamak yerine desteklemesi içime su serpmişti. Mahsun'u göreceğim için gerilmemi de garipsemiyordu. Karşılaştığımızda ona ne diyeceğimi sorduğunda, cevabı bilmediğimi fark ettim. Bu buluşmayla ilgili o kadar çok hayal kurmuştum ki hangisinin peşine düşeceğimi şaşırmış haldeydim.

Mahsun beni tanıyacak mıydı? Hülya'yı hatırlayacak mıydı? Hülya'yı geri vermem onun için bir şey ifade edecek miydi? Karşılaşmamızın birinci dakikasında kendimi dünyanın en faydasız yolculuğunu yapmış sersem bir romantik yahut hakiki bir ruh hastası gibi hissetmeyeceğimi kim garanti edebilirdi? Neyse ki garantili zaferler değil, küçük bir ihtimalin serinliği uğruna yola çıkmıştım. Bütün yolculuklarda olduğu gibi, varılacak yerden fazlasına ulaşmıştım. Mesela yola çıkmasaydım, Sadi Seber'le tanışamayacaktım. Yol sayesinde bir sırdaşım vardı artık. Onunla ne yapacağımı, hatta kim olduğunu dahi bilmesem de, sırf mevcudiyetiyle bile bana kendimi iyi hissettiren biri. Birinin varlığıyla kendimi iyi hissetmem, yokluğuyla kötü hissedeceğim manasına geldiği için ürkütücüydü tabii. Ama öyle ya da böyle, yol şimdiden bir şeyler değiştirmişti. Yakında Mahsun'u bulacaktım ve yolculuk bitecekti. Hikâyeler yo-

lun bittiği yerde nihayete mi erer, yoksa tam da orada mı başlar, bunu zaman gösterecekti. Ölmemiştim. Ölmediğime göre hâlâ her şey için vaktim var sayılırdı.

Bir lokma daha yiyemeyecek hale gelip, ellerimizi şiş karınlarımızda kavuşturarak arkamıza yaslandığımızda, mekânın çok sakallı, çok bıyıklı sahibi, siz misafirsiniz deyip bol köpüklü birer kahve, yanında da çifte kavrulmuş lokum ikram etti. Misafir olduğumuzu söylememiştik, öyle bir bakışta ayıklanacak neonlu turistlerden de sayılmazdık, ama Moranlılar için oralı olmadığımızı kestirmek güç değildi demek. Kahve ikramı bahanesiyle iskemle çekip yanımıza oturan çok bıyıklı, nereden geldiğimizi sordu. Sultanşehri cevabını alınca ağır ağır başını salladı.

"Bu ara karışık oralar."

"Buralar değil mi?"

Adam Sadi Seber'e, "Buralar alışkın" diye cevap verince, söyleyecek ferah laf bulamayıp kahvelerimizi yudumladık.

Avluda birkaç çocuk cıvıltıyla koşturuyordu. Dükkân sahipleri tarafından kovalanmadıklarına bakılırsa, bu sefer sahiden çocuk sever bir şehirdeyiz diye düşündüm. Hana girmeden evvel yol kenarındaki *billboard*'da gördüğüm polis teşkilatının bilmem kaçıncı yılı afişi geldi aklıma. Afişte iki genç polis, çocuklarla tekkale maç yapıyordu. Tokada benzeyen ani bir rüzgâr esti o sırada. Derin dondurucuya yatırılmış gibi, iliklerime kadar titredim. Kulağıma bir çocuk fısıltısı geldi: "Ay anne!" Dönüp avludaki çocuklara baktım, meşin bir topun peşine takılmış koşturuyorlardı. Sesin hangisinden geldiğini çıkaramadım. Düşüncelerimin kum fırtınasına yakalanmış gibi uçuşarak birbirine karışmak üzere olduğunu anlayınca, bütün dikkatimi masaya, bulunduğum ana yöneltmeye çalıştım. Çok bıyıklıya Yula'ya nasıl gidebileceğimizi sordum ve hayli tafsilatlı bir yanıt aldım.

***

Çok bıyıklıdan öğrendiğimiz kadarıyla, eski adıyla Barış, yeni adıyla Şanlı Şehitler Caddesi'ndeki duraktan bindiğimiz minibüs tıka basa doluydu. Arka beşlinin kapı tarafında oturan yaşlı amcanın bir buket çiçek gibi bacaklarından tuttuğu horoz, vakitsiz ve mahalsiz ötüyor, ön koltuktaki kadının kucağındaki tombul bebek, feryat figan ağlıyordu. Ayaktaki gençler kendi aralarında Şeyce olduğunu tahmin ettiğim yabancı bir dilde konuşarak, arada göz ucuyla Sadi Seber'le beni süzüyorlardı. Evet, Moranlılar oralı olmayanı kolayca tespit ediyorlardı.

Şehrin kalabalık sokaklarını geride bırakıp, kıyısını söğütlerin, cevizlerin, meşe ve ardıç ağaçlarının süslediği bir yola girdik. Şose yolda hoplaya zıplaya giden minibüs, içimdekileri yayık ayranı gibi çalkalıyor, elinden sigarasını düşürmeyen şoförün ortalığı dumana boğması, midemi iyice ağzıma getiriyordu. Bütün yasakların pilot bölge gibi evvela burada denendiği düşünülünce, Sultanşehri'ne seneler evvel gelen tütün yasağının Moran'a henüz uğramamış olması enteresandı.

"Camı biraz açar mısınız?" diye seslendim öne doğru. Şoför ikiletmeden açtı. İçeriye buz gibi temiz hava doldu. Aynı zamanda da bir süredir peşimde olduğunu hissettiğim kasırgadan hallice bir rüzgâr. Beynim puslu fotoğraflarla dolup taşmaya, kulaklarım ıslıklarla uğuldamaya başladı.

"Duy beni, duy, duy beni!" Mağaralardan, kuyulardan, gecelerden ve ağaç kovuklarından süzülerek gittikçe yaklaşan, aklımın duvarlarına çarpa çarpa yankılanan kırgın bir sesti bu; gölgeler âleminden geliyordu. Kulağımda bir son nefes sıcaklığı duydum. Sonra incecik bir inilti.

"Ay anne!"

Baktım, yerde bir çocuk. Göğsünde kırmızı bir leke. Leke, beyaz atletinin üzerinde, açılan bir çiçek gibi usulca büyümekte.

Derken ağıtlar doldu kulaklarıma. Kırık mezar taşlarından,

kurumuş nehir yataklarından, çatlamış topraklardan süzülen ah'lar doldu.

"Ah, gör onu!" diye iç çekti rüzgâr. "Gör, gör onu!"

Gördüm. Yaşlı bir kadın, buzlarla ovuyor çocuğun küçük bedenini. Eriyen buzlar, akan gözyaşlarına karışıyor. Gözyaşları, atletteki o kırmızı çiçeği sulayıp büyütüyor.

Gözlerimi kaçıracak oldum, rüzgâr durdurdu.

"Gör onu!"

Gördüm. Buzlarla donatıyor kadın çocuğun bedenini. Ona buzlardan bir kabir örüyor. Rüzgâr, azabını üflüyor kabrin. İçim aynı anda hem üşüyor hem yanıyor. Her şey bitsin istiyorum. Aslında her şeyin biteceğine inanıyorum. Diyorum ki kendime, birazdan eriyecek buzullar. Bütün nehirler taşacak, volkanik dağlar patlayacak, cümle akrep kendini sokacak, turnalar kanatlarını yolacak. Dünya duracak birazdan. Bir çocuk ölünce çünkü, dünya durmalı.

Kıyamet kopsun, dünya dursun diye bekliyorum. Durmuyor. Kendi hızına meftun, fırıl fırıl dönmeye devam ediyor Allah'ın belası. İçimde bir bulantı, içimde kesif bir bulantı...

En nihayet rüzgâr ıslıklar çalarak terk edince kulaklarımı, geriye derin bir uğultu kaldı. Bir de geçmek bilmeyen o feci titreme. Dişlerim birbirine çarpmasın diye çenemi kilitledim. Çaresizliğin bu haliyle daha evvel tanışmamıştım hiç. Hastanede ölümü beklerken bile. Başka bir şeydi bu, geride kalmanın ve her şeyi görüp yaşamanın ağırlığıyla alakalı, ağılı.

Defterimi açıp bakmama lüzum yoktu. Vaktiyle yırttığım o eski gazete kupürünü hatırlıyordum. Böyle havadislerin tek tük de olsa verilebildiği zamanlardı. Boncuk boncuk bakan küçük bir çocuğun vesikalık fotoğrafının yanına iliştirilmiş kısacık bir haberdi. Evinin önünde oynarken vurulan çocuğun cesedini günlerce gömememiş ailesi. Sokağa çıkma yasağı yüzünden evden bile çıkaramamışlar. Kokmasın diye buzluktaki buz-

larla ovmak zorunda kalmış annesi evladını. Sonra da yasak bitene kadar derin dondurucuda saklamış.

Haberi görmüştüm, yırtmıştım, defterime yapıştırmıştım ve sonra bir daha hiç dönüp bakmamıştım. Ama bütün tafsilatıyla buz gibi hatırlıyordum. Hazmedilemez lokmaydı dünya. Midemde ne varsa boğazıma hücum etti. Bir öğürtü geldi, ellerimle ağzımı kapadım. Gerek yoktu gerçi, nasılsa istesem de kusamazdım.

Halimi görünce endişelendi Sadi Seber.

"Ne oluyor, hasta mısın?"

Konuşmak için ağzımı açtım ama o sırada ani bir fren yapan şoför, ineceğimiz yere geldiğimizi haber verince, gerisingeri yuttum sözcükleri. Zaten eski bir haberin içinde kaybolmak için uygun zaman değildi.

"Midem bulandı biraz, geçer şimdi" demekle yetindim. Oysa iyi biliyordum; üşümek, yorulmak, kızmak, sevinmek, hepsi geçiyordu da, bulantı kusmadıkça bakiydi.

Minibüsten indikten sonraki birkaç dakika kendime gelmeye çalıştım. Mahsun'la karşılaşacak olmanın heyecanı, hücrelerime dolan buzları yavaş yavaş eritti.

Yula'nın daracık caddelerini, tarihi medresesini, taş köprüsünü geçip Sümbül Sokağı'na girdiğimizde, Mahsun'a ait bir iz bulmak ister gibi etrafa bakındım. Bitişik nizam apartmanların yükseldiği ruhsuz bir sokaktı burası. Numaraları saya saya yürüdük. Sokağa ve dünyaya inat, apartmanların arasında tek başına dikilen, badanası dökülmüş, tek katlı minik bir evin önünde durduk.

"Yedi numara" dedi Sadi Seber, evi oraya kendi dikmiş gibi böbürlenerek.

Elimi kalbimin üstüne koydum. Nasıl da küt küt. Âşıkken de böyle mi olur diye düşündüm. Nabzını avucunda mı hisseder insan? Kalbini ağzında? Midesinde havai fişekler patlıyor-

muş gibi? Hem coşkulu hem de mahzun mu hisseder insan kendini?

Sanki çocukluk arkadaşımın değil de hayatımın aşkının karşısına çıkacaktım. Yo, hayatımın aşkının değil, bizatihi hayatımın karşısına. O vakte dek, rüzgârın savurduğu şeffaf bir hayalettim de, nihayet vücut bulacaktım. Bunca yolu mütevazı bir devir teslim töreni değil, can alıp can vermek için arşınlamıştım sanki. Sonunda aradığım adrese varmıştım. Mahsun'la aramızda sadece bir kapı vardı artık. Hayatımı değiştirecek ya da hayatımın asla değişmeyeceğini anlamama vesile olacak bir kapı. Bundan sonrası, onu çalmama bakardı. Ellerim zangır zangır titriyordu.

"Yol yakınken dön bence" diye kendince akıl verdi Hülya.

"İyi misin, yüzün bembeyaz" deyip, tek başıma ayakta duramayacakmışım gibi koluma girdi Sadi Seber.

İkisini de duymazdan gelmeyi yeğledim. Kolumu öbür kolun kıskacından kurtarıp, kendi kapımı kendi başıma çalacağımı ilan ettim. Birkaç adımda evin kapısına vardım. Sanki beklersem yapamayacakmışım gibi korkak bir aceleyle zile bastım.

33

"-Hey yolcu; acıyım unutma
Ben de varım orda."
Metin Altıok / *Yalnızlık*

Hiçbir şey planlandığı gibi gitmez, hayattan öğrendiğim bir ders varsa budur. Tahsil etmek için bolca imkânım oldu ama neticede yaşamak biraz da bildiklerini anlamazdan gelme sanatı. Gerçekleşmeyeceğini peşin peşin kabul ederek plan yapamaz, istikbalin kıyısına yamayacak üç beş basit hayal kuramazsa da yaşayamaz insan. Gizli saklı da olsa, içinde bir yerlerde sefil umutlar taşımak, kendi kendine yalanlar söyleyip, işittiklerine kanmak zorunda.

Sert bir sedirin üstünde, planladığım gibi Mahsun'un değil, hiç hesapta olmayan bir şekilde galiba gezegenin en yaşlı insanının karşısında oturuyordum. Ellerimden, az evvel bolca dökülen limon kolonyasının geniz yakan rayihası; odadan, ihtiyar evlerine has ölümcül saat tıkırtıları yükseliyordu. Başka hanelerde de yürüyordu akreple yelkovan ama bir tek ömrün sonuna demir atmışların yamacında böyle tehditkârdı adımları. Tik tak, tik tak. Yatçaz kalkçaz, yatçaz kalkçaz, sonra ölüm var!

Titreyen ellerle ikram edilmiş gül lokumu, ağzımın içinde eriyeceğine büyüyerek, dilime, dişlerime yapışmıştı. Son gül lokumunu babaannemin ellerinden yediğimi hatırlayınca, bu

mayhoş tadın da tıpkı saat sesi gibi ihtiyarlıkla bir rabıtası olduğunu düşünmüştüm.

Karşımdaki kadının yaşını tahmin edemiyordum. Kadidi çıkmış, omuzları çökmüş, yılların yüküyle eğrilip iki büklüm olmuş, minnacık bir şeydi. Camlaşmış buz mavisi gözleri, haddinden fazla şey gördüğünü söylüyordu ama beni görebildiğinden emin değildim. Zaten o da görüyormuş gibi değil, çoktan görmüş gibi bakıyordu. Bir tür tevekkül iliklenmişti kuruyup çorak topraklara dönmüş gözpınarlarına. Hayretten, vah etmekten ve sevinmekten, asırlar evvel el etek çekmiş gibi duruyordu. Arzın fokurdayan merkezine inmiş, göğün yedi kat serinliğine çıkmış, her gittiği yerden sağ dönmeyi becermenin azabıyla işaretlenmiş gibi; artık akmayan su, yanmayan ateş, solunmayan hava gibi duruyordu. Bütün fotoğraflardan kesilip koparılmış, küskün, kimsesiz bir yüz gibi, öylece karşımda duruyordu.

"Çok oldu onlar gideli" dedi. Konuştuğu dilde düşünmediği belliydi. Sözcükleri bulmak için uzun uzun araması, ince cımbızlarla çekip çıkarması, sonra dudağının kıyısında demleyip, vakti gelince, kafesinden salınan kuşlar gibi usulca dışarı bırakması gerekiyordu.

İnce bir çizgiye dönmüş dişsiz ağzını büzerek, Rüstem'le Yusuf'un Libya'dan dönünce, Nezahat'la Mahsun'u da alıp Fertik'e göçtüklerini anlattı. Libya'da biriktirdikleri parayla orada bir market açtıklarını... Kendisini de götürmek istediklerini ama gitmediğini...

Mahsun'la ilgili sorular sormak istedim, ancak o başkalarından bahsetmeyi tercih etti. Kehribar tespih tanelerini ağır ağır çeker gibi, alamadığı bir nefesi verir gibi, bazı isimler fısıldadı.

"Bak bu duvardaki küçük oğlum Samet, öldü" dedi. "Mezarı var, temizliyorum otlarını ne güzel."

Gösterdiği fotoğrafa baktım. Yirmilerinde var yok bir de-

likanlı. Kocaman kara gözleri, artık öldüğünü bilir gibi solgun. Birinin mezarını temizlemenin nesinin güzel olduğunu evvela anlayamadım. Sonra o, sormamı beklemeden, kendiliğinden anlattı.

Sırasıyla değil, uzayda yerini ve zamanını kaybetmiş yıldızlar gibi yersiz yurtsuz, bölük pörçük. Uzun müddet susmuşların bir gün bir yerde patlaması gerektiğini bildiğimden, sessizce dinledim ve dağınık parçaları el yordamıyla birleştirmeyi denedim.

Üç oğul doğurmuş. En büyüğü Rüstem, çoluk çocuğa karışınca iş tutup para kazanacağım diye Sultanşehri'ne taşınmış. Sonra küçük oğlu Samet, yukarı çıkmış. "Yukarı" derken titreyen parmağıyla gösterdiği yere baktım, evvela gökyüzünü işaret ediyor sandım. Ama hayır, suluboya tablolar gibi uzaklara asılmış mor dağları kastediyordu. Samet'in gidişinden sonra defalarca polis gelmiş eve. Birinde kocasıyla ortanca oğlu Yakup'u alıp götürmüşler. Günler sonra ayakta duramayacak halde geri döndüklerinde, otlar kaynatmış, merhemler sürmüş yaralarına.

Sonra bir şubat sabahı, yaka paça beyaz bir otomobile bindirilirken görenler olmuş Yakup'u. Beklemiş, ama geri dönmemiş evladı. Çalmadığı kapı, yazdırmadığı dilekçe, sormadığı kimse kalmamış; yine de bulamamış. Samet'in bir kamyon kasasına bağlanıp yollarda sürüklenmiş çıplak cesedi, günün birinde kasabanın ortasına atıldıktan sonra bile ses çıkmamış Yakup'tan. Aylar, mevsimler, yıllar boyu gelir diye beklemiş. Kocası ecelle anlaşıp terki diyar eyledikten sonra bile beklemeye devam etmiş. Yakup döner gelir de bulamazsa diye taşınmamış, bakıp da tanıyamazsa diye evin dış cephesine boya vurdurmamış. Ama ne dirisi gelmiş oğulcuğunun, ne ölüsü teslim edilmiş.

Ya da ben öyle anladım bu hikâyeyi, bilemiyorum. İşittiklerimi anlayabildim mi sahiden, onu da bilmiyorum. Bazen anlamak çok zor çünkü, çoğu zaman da imkânsız.

Olayları zihnimde sıraya sokabilmek için arada bir, "Ne zaman?" diye sorduğumu hatırlıyorum. Birkaç kere duymazdan gelmiş, son soruşumda da feri kaçmış gözlerle yüzüme bakıp, "Bir zaman" diye cevap vermişti.

Zaman diye bir şey olmadığını, kalbin saatinin yalnızca olmuşla olmamışa ayarlandığını böylece anlamıştım. Evet, olmuşsa bir defa, sahiden olmuşsa, zamanı ne fark ederdi? Kalpte bir yıl bir saniye, bir saniye bir ömür demek değil miydi?

O konuştukça ölüme benzeyen bir ses yayılmıştı odaya. Elimi omzuna koymak istemiştim. Külçe gibi ağırdı ama kolum, yerinden kaldırmayı bile beceremiştim.

Sadi Seber'in ağzını bıçak açmıyordu. Hülya da beton dökülmüş bir kuyu gibi suskundu. Benimle o kapıdan geçmemiş, o odaya girmemiş, etamin kırlentler misali o sedire yan yana dizilmemişlerdi sanki. Her şey biraz rüyaya benziyordu. Uyandığımda hatırlamaktan kaçınacağım ama yaşadıkça ve hatta öldükten sonra bile daima hatırlayacağım bir rüyaya.

O evde ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Tek bildiğim, o eve girdiğim, o evde ölüme benzeyen uzun bir ömre teyellendiğim ve o evden dışarı kalbimde ağır bir yük, cebimde Mahsunların Fertik'teki evlerinin adresiyle çıktığım. Ha, bir de yaşlı kadının hiç söylemediği adı, Muhlise.

34

"Dürtme içimdeki narı
Üstümde beyaz gömlek var."
Birhan Keskin / *Penguen 2*

Dışarı çıktığımızda kimsenin birbiriyle konuşacak takatı kalmamıştı. Ne benim Hülya'yla, ne Sadi Seber'in benimle, ne Hülya'nın Sadi Seber'le. Bir müddet birbirimizi yok sayıp, boş boş dolandık durduk sokaklarda. Rüzgâr bile esmedi.

O küçük evde işittiklerimi hatırladıkça ürperiyordum. Dert saydıklarım tekmil anlamını yitiriyordu. Kalpteki ağrının terazisi yoktu, kimsenin sızısı kimseninkiyle kıyaslanamazdı, biliyordum. Yeri geldi mi ayrılık ölümden beter olurdu, yeri geldi mi kalp kırığı kurşun deliğinden ağır kanamalı. Hiçbiri küçümsenemezdi, bunu da anlıyordum. Ama yine de kendimi kâinatın en ahmak, en bencil, en şımarık yaratığı gibi hissetmekten alamıyordum. Ben çünkü, devamda değil, derdimde yanılmıştım.

Dışarısı çirkinleştikçe, bir kaplumbağa gibi kapanmıştım sert kabuklu kendime. Ağırdı kendim, ezilmiştim. Ne kimseyi içeri almış, ne de dışarı çıkabilmiştim. Mahpus kalmıştım adına emniyet dediğim o müemmen sürgüne. Kendi kendime. Dünyaya karşı uyuşmuştum böyle böyle.

Kolumdaki uyuşukluk geçmiyordu. Muhlise Nine'nin cı-

lız omuzları aklımdan gitmiyordu. Neden dokunamamıştım? Ellerim, ellerim neden hiçbir işe yaramıyordu?

Herkesin, her şeyin, anlama benzeyen bir sebebi yok muydu bu dünyada? Köstebekler kazmak, bulutlar yağmak, eller dokunmak için vardı. Dünyayla birlikte usul usul dönen bulutlara baktım. Beyaz, yüklü ve uzaklardı. Zavallıcıklar, kendim dedikleri şeyin, dünyadan topladıkları buz kristallerinden, su damlacıklarından filan ibaret olduğunu bilmiyorlardı. Dünyaya ait olanla şişip yüklenmişlerdi ve dünyadan aldıklarını yine ona vermek için, vakti gelince patlayacak, böyle uzak görünmelerine rağmen, eğilip alnıma, omuzlarıma dokunacaklardı. Yağmur bu yüzdendi. Kar bu yüzdendi.

Bulutlara baktım. Sanki her şey orada yazılıymış gibi yavaş yavaş kavradım. Benimki de onlarınkine benzeyen bir ağırlıktı; kalp değil, dünya ağrısı. Sadece kendi dertlerimin değil, başkalarınınkine derman olamayışın da yüküydü sırtımda taşıdığım. Senelerce kalbimi rendeleyen suçluluk hissi, bu yükün piçiydi. Kabuğun altındakilerden çok üstündekilerle, yaptıklarımdan ziyade yapmadıklarımla ilgiliydi. Başkalarının yanından bir gölge gibi sessizce geçişimle, dünyaya değmeden parmak uçlarımda yürüyüşümle. Kendime bir pusula, bir baston bulamamaktan yakınırken, kimseciklere baston, pusula olmayı becerememeyişimle.

Düşününce apaçık görüyordum; Gülçin'le oturduğumuz sıranın altına sümük yapıştırdığım için değil, İlyas boş bir sınıfta dayak yerken kapıyı kapayıp gidebildiğim için eksiktim ben. Bu yüzden suçlu hissediyordum kendimi. Yaptıklarım değil, yapmadıklarım yüzünden. Daha da fenası, zerrece değişmemişti hamurumun acı mayası. Hep aynı çocuktum, hep aynı korkak, hep aynı bencil, hep aynı ahmak.

Başkalarına nasıl yardım edeceğimi bilemediğim için, kendimi de tadil edememiştim. Birilerinin yüküne el atsam, azalacaktı içimdeki de. Ama kâh yabanilikten, kâh mahcubiyetten ya

da işte ruhuma sinmiş o süfli bencillikten, bir türlü becerememiştim.

Rüyalar resimler taşımıştı bana, rüzgârsa fısıltılar. Her biriyle, içimde dönen tornavida zarafetiyle deşilmiştim. İyiliğime, inceliğime, dünyaya geniş, kendime dar gelen sırça kalbime yormuştum bunu. Palavra! Gerçek şuydu ki, görecek kadar kâmil, duyacak kadar dikkatliydim de, cevaplayacak kadar adil değildim. Her uzvum tamamdı fakat ben eksiktim. Kimsenin omzuna dokunmamıştı elim. Omuz vermeden, gözyaşı silmeden, kalp ısıtmadan, el uzatmadan, dünyaya da içindekilere de zerrece dokunmadan, çoktan sönmüş bir ruh gibi yaşayıp gitmiştim. Yalandan, sığ bir incelikti benimki; derinde küttüm, kötüydüm, korkağın tekiydim. Nice kâbus akarken gözlerimin önünden, ben sadece uyanmayı dilemiştim. Hiçbir çığlığa yankı vermemiş, ne vakit bir yaraya denk gelsem, kabuk sandığım sessizliğin ardına gizlenmiştim. Sessizlik, susanların yükselttiği derin bir uçurumdu. Kıyısına geldiğimde, gücümü toplayıp da buradayım diye bile seslenememiştim. Bu yüzden suçlu, bu yüzden yenik, bu yüzden zayiydim. İlk günahımın kıymeti yoktu. Ben, en sık işlediğim günahla, suskunluğumla mimlenmiş, kolumdaki uyuşuklukla mühürlenmiştim.

Bulutlara baktım. Dönüyorlardı. Dünyanın işi buydu, dönüp durmak. Peki benim işim? Ben anlamımı atmosferdeki hangi boşluktan derecektim? Bir anlam bulmayı, o anlama tutunmayı nasıl becerecektim? Gökyüzü başımı döndürdü. Sessizlik başımı döndürdü. Başım, köhne bir atlıkarıncanın içinde yüzyıllarca unutulmuşum gibi bulantıyla döndü.

Sadi Seber aramıza duvar gibi örülen sessizliği yıkmaya karar vermiş olacak ki, Fertik'e gidip gitmeyeceğimizi sordu. Elbette gideceğimizi söylerken, plana kendiliğinden dahil oluşunu yadırgamadım. Refakatini tabii buluşumun acayipliğini fark edince de, yanımdaki varlığını sorgulamayı ne ara bıraktı-

ğımı hatırlamaya çalıştım, çıkaramadım. Çözmem gereken daha elzem meseleler olduğundan, bu tahlili sonraya bıraktım.

Moran'dan Fertik'e uçak seferi yapıldığını tahmin ediyorduk ama hem tarifeyi bilmediğimiz hem de yeni bir yolculuktan evvel azıcık toparlanmak istediğimiz için geceyi Moran'da geçirmekte karar kıldık. Minibüsle gerisingeri şehre dönüp, eli yüzü düzgün bir otel bulduğumuzda hava çoktan kararmıştı.

Şehirde sokaklar erkenden boşalıyordu. Perdeler sıkı sıkı örtülüyor, odalarda yanan ampullerin yaydığı cılız ışıklar, bir sırrı ifşa eder gibi pencerelerden dışarı sızıyordu. Sokak kedileri çöpleri eşeliyor, köpekler bitmeyen bir depremi haber verir gibi kesik kesik uluyordu. Havaya çocukluğumdan hatırladığım kömür kokusu yayılmıştı. Koku, o yıllardan kalma hemen her şey gibi, bir yanımı tanıdık bir yerde olmanın güvenli, hatta mutlu sıcaklığıyla sarmalıyor, bir yanımı küskün ve buruk kılıyordu. Yorgundum, yorgunluk gittiğim her yere benden önce varıyordu.

Dışarıdan söylediği bir buçuk porsiyon yaprak döneri mideye indirmek üzereyken karşısına dikildiğimiz genç resepsiyonistin uzattığı anahtarları alıp yukarı çıktık. Bir saat dinlendikten sonra çıkıp bir şeyler yemek için tam yedi buçukta lobide buluşmak üzere sözleşerek odalarımıza dağıldık.

İçeri girer girmez boş bir çuval gibi bıraktım kendimi yatağa. O da yıllanmış gıcırtılarla inleyerek buyur etti beni. Birbirimize yardım edebilecek durumda değildik. Sarıldık yine de, bu da bir şeydi.

Yattığım yerden, koltuk, masa, sandalye ve yataktan başkaca möble barındırmayan mavi badanalı minik sığınağımı inceledim. Memleketin öbür ucunda, kendime acımam için kâfi neden sunan dökük bir otel odasında oluşuma bir an anlam veremedim. Halbuki basit bir gayem, kısa bir yolum vardı. Sonra ne olmuştu da buralara kadar gelmiş, hiç hesapta olmayan muhasebelere girişmiştim?

Kafam karışık, bedenim yorgundu. Hesap ettiğimden fazlasıyla karşılaşıp karışmış, sandığımdan uzun yollar aşmış, umduğumdan başka dünyalara dalmıştım.

Muhlise Nine'yi düşünmemeye çalışıyordum. Anlattıkları, o güne dek defaatle duyduğum, bildiğim ama nedense birilerinin sahiden yaşadığını pek de hayal edemediğim felaketlerdi. Kötü şeyler hep başkalarının başına gelirdi ve ben onları görmedikçe yahut rüzgâr seslerini getirmedikçe, başkaları dediğim gölgeler sahici bile değildi. Oysa artık rüzgârın dahi sahiplenmediği sesler olduğunu, bazı gözlerin kapılarda, bazılarının duvarlarda solduğunu biliyordum. Başkalarının felaketi, rüzgâra karışmış fısıltılardan kopup ete, kemiğe, bir çift göze bürünüvermiş, olanca ağırlığıyla karşıma dikilmişti. Ben de kendimin karşısına dikilmiştim o zaman. Gördüğüm şeyi hiç beğenmemiştim.

Damdan düşer gibi sordum Hülya'ya.

"Sence ben kötü bir insan mıyım?"

"Nereden çıktı şimdi bu?"

"Biliyorum" diye inledim. "Kötü biriyim."

"Bunu düşünüp üzülen biri ne kadar kötü olabilir ki!" dedi, teselli verir gibi.

"Ama çukurda yaşıyorum Hülya. Baksana, korkunç şeyler oluyor."

"İyi de hiçbirini sen yapmadın."

"Ama onlar olurken bir şey de yapmadım."

"Yine haddinden fazla önemsiyorsun kendini Adalet. Ne yapabilirdin Allah aşkına?"

"Duymamış gibi yapmayabilirdim en azından. Görmemiş gibi... Baksana, gözlerim kocaman!"

"Her şeyi görüp duyarsa delirir insan canikom. Bunu sen benden iyi bilirsin."

Sesindeki taraza da, tarize de takılmamaya çalıştım. Aklımı dağıtmak için başka bir şeye, öfkesini içimde yaralar aça-

rak dindirmeye çalışmayacak birine ihtiyacım vardı. Kaburgalarımı kemiren yatakta yan döndüm. Dizlerimi karnıma çekip, kendi kendine kapanmaya çalışan bir kutu gibi öne eğdim çenemi. O vakit hardal rengi yatak örtüsünün üstünde inleyen sigara yanığına takıldı gözüm. Dış çeperi kararıp sertleşmiş, içerilere doğru acısı azalan bir kahverengi. Bütün yanık lekeleri gibi, zamansız gelmiş ve beklenenden uzun kalmış bir sancının deliği. Kim bilir kim, ne zaman, ne düşünüp neye dalmışken açmıştı bu yarayı? Benimle aynı yerden geçip muhtemelen bambaşka bir istikamete giden, bıraktığı minik izle hayatıma sızıveren o yabancıyı düşündüm. Kimdi, bu sevimsiz otele neden gelmişti, bu yara açılırken acaba ne haldeydi? Ölümün teşrifini beklemeye dayanamayıp intihar etmek için otel odasını seçmiş yaşlı bir adam, arzuların ani çağrısına karşı koyamayıp sevişmeye gelmiş genç bir çiftin teki gidince geride kalan, acente toplantısına katılmak için misafir olduğu şehirde geceleyen orta yaşlı bir adam, üstündeki bakışları tükürerek kapanıp rahat rahat ağlamak için bu dört duvarın arasına saklanmış genç bir kadın, bezgin bir ilaç mümessili, yorgun bir fahişe, sahte kimlikli bir kanun kaçağı, tek bacağını yeni kırmış bir ip cambazı, bir âşık, bir dertli, bir kırgın, bir öfkeli... Kimlikler basıp durdum ona. Kafama en çok yatana inandım. İnanmaya ihtiyacı olur hep insanın. Mümkünse kendinden başka bir şeye.

Kurduğum her yeni hikâyede, Sadi Seber'in bulanık sureti, ertelenmiş bir problem gibi hatırlatıyordu kendini. Çözmekte acele etmiyordum, çünkü sonuç bir yana, gidiş yolumdan bile huylanıyordum. Neticede birinin kimliğiyle ilgili şüphe duymakla varlığıyla ilgili şüphe duymak aynı şey değildi. İlki karşınızdakini güvenilmez biri yapardı, ikincisiyse sizi. Sadece güvenilmez olsa yine iyi...

Hülya bir şeyleri kendiliğimden anlamamı bekler gibi susuyordu. Sürprizli yumurtalara benzeyen sessizliği canımı sıkıyordu. Sadi Seber'le aralarında ne çok benzerlik olduğunu dü-

şündüm yeniden. Böyle düşünmek, büsbütün tadımı kaçırdı. Şu hayatta ne çok sorum, ne az cevabım vardı.

"Bazen bana yalanlar söylüyor musun Hülya?" diye sordum, yine damdan düşer gibi. O da hiç düşünmeden cevap verdi.

"Sen inanmak istedikçe."

"Sana tamamen güvenebilmek isterdim."

"Kendine bile güvenemezken mi? Benden mucize bekleme." Sonra sesindeki serzenişi gizlemeye lüzum duymadan ekledi: "Hem zaten şunun şurasında kaç saatimiz kaldı ki, değil mi?"

Hırlaşmaya bahane aradığı her halinden belliydi.

"Hâlâ mı aynı mevzu be Hülya? Kaç kere konuştuk, seni götürüp vermeye ben de bayılmıyorum."

"Ama?"

"Yapmak zorundayım."

"Çünkü?"

"Biliyorsun işte, ilk günahı..."

Odanın içinde çın çın öten sinirli bir kahkaha attı. Ürkütücü bir kahkaha. Duvarlara çarpıp kırılan ses, en ufak dostluk emaresi barındırmıyordu. O minik sivri parçacıklarla canımı acıtacağını ve bunu bile isteye yapacağını hissettim.

"Öyle olmadığını ikimiz de biliyoruz değil mi Adalet?" diye tısladı. Sesinde zehirli bir kinaye vardı.

"Anlamadım."

"Bal gibi de anladın. Hafızan sandığın kadar güvenli bir sığınak değil tatlım."

"Ne demek istiyorsun?"

"O gece diyorum, Salih Amca'nın geldiği gece, inanmayı seçtiğin gibi mi bitti sahiden?"

Tepeden tırnağa buz kestim. Metanetimi korumaya çalıştım yine de.

"Nereden çıktı şimdi bu?"

"Biliyorsun nereden çıktığını. Soruma cevap ver benim küçük, masum meleğim."

"Odama gidip yattım. Yatmadan önce gördüklerimi gerçekten gördüm mü onu bile bilmiyorum. Kapandı gitti o mevzu orada."

"Kapandı mı sahiden? O gece yattın tamam da, sonra ne yaptın peki? Müşü'nün aldığı tebeşirlerle işlediğin marifetleri unuttun mu Adalet? Ortalığı nasıl karıştırdığını..."

Anladım ne demek istediğini. Bunu neden yaptığını da tabii. Daha az evvel, hayatı boyunca âdet edindiği gibi içimi rahatlatmaya, beni kendimden korumaya çalışan o değildi sanki şimdi. O bile önce can, sonra canan diyordu demek ki. Cevap verirken sesimin titremesine mâni olamadım.

"Sen de gayet iyi biliyorsun ki rüyaydı o."

"O yüzden mi baban mahallelinin yüzüne bakamaz hale geldi, annen iyice kafayı yedi, babaannen türbe türbe gezmekten helak oldu? Rüya dediğin nahoş bir hatıra olmasın sakın! Hani derine gömdüklerinden."

Kelimeler, cam parçacıkları. Hepsini yuttum. Dişlerimi dudaklarıma geçirdim, buğulanan gözlerim taşmasın diye tavana bakıp kırpıştırdım kirpiklerimi. Dünya dedim içimden, yuvarlak değil, hayır. Dünya çukur şeklinde. Derin bir çukur.

"Ama seni anlıyorum" diye acımasızca devam etti Hülya. "Kimse ne kadar kötü olduğunu gerçekten bilmek istemez. Beğenmediğin hakikati değiştirmenin tek yolu unutmak ve yenisini uydurup ona inanmak. Bunun için seni suçlayacak değilim, zeki kızsın vesselam."

Gözpınarlarım ağırlaştı, ağırlaştı ve çok içine atmış bir kuyu, bir su yatağı gibi taştı. Dudağımı dişlerimle ezmek, etimi ruhumun sızısını unutturacak kadar acıtmayınca, "Kötüsün! Benden bile kötüsün!" diye patladım sonunda. "Biliyorsun ne kadar güçsüz olduğumu. Böyle düşünmeye dayanamayacağımı biliyorsun. Kafamı karıştırmaya çalışıyorsun. Kedinin fareyle

oynadığı gibi oynuyorsun benimle. Ama biliyorum ben, rüyaydı o, sadece rüya."

Hülya beynimin içinde çınlayan kahkahaları kesmedi. Elini bile sürmeden tartaklıyordu beni. Bir güç savaşıydı bu, teslim olmamalıydım. Kendimi ona, kendimi kendime karşı müdafaaya devam ettim.

"Hem gerçek olsa bile ne var ki bunda? Neden her şeyin suçunu bana yüklesin? Çocuktum ben. Ayrıca onları gören tek kişi de değildim. O mutfakta biri daha vardı. Muhtemelen baba-annem. Belki de kendi gördükleri yüzünden gitti türbeye. Nereden bilebilirsin? Benden fazlasını bildiğin yok! İşin gücün şeytanlık! Kaldıramayacağım yüklerin altına sokma beni. Benim suçum değil! Annem delinin tekiydi, babam da arabanın altında kaldı. İstediğin kadar hikâye yaz, gerçeği değiştiremezsin. Bana günahlar uydurup durma. Hoşuna gitse de gitmese de elma sensin. Kurtulmam gereken de öyle."

"Hangi birimizden kurtulacaksın ahmak? Öbür oyuncaklar ne olacak? Sen ne olacaksın?"

Ellerimle kulaklarımı tıkadım. Onu duymama mâniymiş gibi. Sırf canımı yakmak, aklımı bulandırmak için ima ettiklerinin doğru olmadığını biliyordum. Ama emin olamıyordum. Hiçbir şeyden emin olamıyordum. İnsan neden emin olabilir ki?

Her sözüyle yeni şüpheler ekebilirdi zihnime. Sonra onlara inanmamı bile sağlayabilirdi. Sadece konuşarak çıldırtabilirdi beni. Kelimeler çünkü, kelimeler cam parçacıkları, kelimeler zehirli.

"Sus artık!" diye bağırdım, bir tür can havliyle. Gelen cevap kısa ve netti:

"Konuşan ben değilim ki."

Gırtlağıma bir taş oturdu, güçlükle yutkundum. Doğru yerden vurduğunu görünce, namluya yeni sözcükler süren seri katil şehvetiyle devam etti.

"Şimdi de zavallı annenin giderken sana ne tür miraslar bı-

raktığını soruyorsun kendine değil mi? Annen delinin tekiydi ya hani."

"Öyle demek istemedim. Hastaydı ama, evet."

"Ha sahi, sen o hastanede neden yatmıştın Adalet? Ölümcül bir hastalık mıydı cidden? Hangi serviste yattın sen kuzum?"

Dünyanın en çirkin kahkahasını attı Hülya. Niyetini bilmem, canımın yanmasına da, kafamın karışmasına da mâni değildi.

"Yeter saçmaladığın Hülya! Bana bunu yapma. Aklımı karıştırma."

"Neye inanırsan gerçek odur Adalet" dedi, sesinde şeytani bir alaşım. "Kime inanırsan gerçek odur."

Midem bulanmaya başladı.

Olanların müsebbibi otel odasıymış gibi, bir an evvel bu asap bozucu duvarların arasından çıkmak istedim. Bazen öyle olur, insan kaçtığının kendi olduğunu unutunca, yola koyulur.

Çantamı kaptığım gibi hızla çıktım odadan. Koşar adım indim aşağı. Lobiye vardığımda, Sadi Seber de tıpkı benim gibi sözleştiğimiz saatten erken gelmiş, sırtı merdivene dönük, koltukta oturuyor, cep telefonunu kulağına dayamış, hararetli hararetli konuşuyordu. Yaklaşıp kulak kabarttım.

"Bu arada tabii dediğin gibi iyice güçten düştü. Hayalet gibi geziniyor ortalıkta. Yarın da Fertik'e geçiyoruz. Ne? Tabii tabii, ben de yanında. Yoo, sormuyor artık, alıştı peşinde dolanmama. Hayır hayır, anlamadı, şüphelenmedi bile."

Beynim uğuldamaya, başım dönmeye başladı.

"Ajan bu!" diye bağırdı çantamdan Hülya. "Nasıl bir oyunun içine düştün zavallı Adaletçik?"

Gittikçe tizleşip, sivri bir tırnağın karatahtayı boydan boya çizmesine benzeyen korkunç sesini kalbime saplayarak, kahkahalarla gülüyordu.

35

"Ben kendi çirkinliğimle
yetinmeye alıştım."
Sevgi Soysal / *Tante Rosa*

Hülya'nın saçmaladığını biliyordum. Neden bu radde acımasızlaşmayı göze alarak aklımı karıştırmaya uğraştığını da. Beynim uğulduyor, başım dönüyordu. Suda yüzüyor, buzda kayıyor, bir çöl fırtınasının ortasında durmuş, kumun ağzıma, kulaklarıma doluşunu seyrediyordum. Hepsi benim başıma geliyordu ama buna rağmen olup biten her şeyi dışarıdan izliyordum. Başrolünden figürasyonuna düştüğüm bir filmin seyircisi yahut kendi kendine bakan dev bir televizyondum sanki. Alıcımın ayarlarıyla fena oynanmıştı, sesler ve görüntüler birbirine karışıyordu. Yalnız yaşama fikrine katlanmaktansa, sigorta sahibi ilk talibe koşan izdivaç programı yarışmacılarının göbek havaları, "Şuraya da tombul bulutlar koyalım" deyip gökyüzünü küme bulutlarla donatan ressam Bob Ross'un fırça hışırtıları ve her akşam yemekten sonra, "Büyük resme bakmak lazım" sakızı çiğneyen asker emeklisi televizyon analizcilerinin çene gıcırtıları çın çın ötüyordu kulaklarımda. "Hakikat hep burnumuzun ucundadır ama biz onu ancak hazır olduğumuzda görürüz" diyordu bir başka ses. Bir filmden miydi bu? Hangi filmleri ben yazmıştım, hangilerini izlemiştim, hangilerinde oynamış-

tını, emin olamıyordum.

Günlerdir zihnimde sinsi sinsi gezinen şüpheler hızla köklendi, dallanıp budaklandı içimde. Sonuçta bir şeylerden emin olmam lazımdı. Oldum.

Arkasından iyice yaklaşıp Sadi Seber'in elini tuttum. Evet, tutabiliyordum. Akıl daha nice oyunlar oynayabilir insana. Sarılmıştım bile ona. Hem de yirmi saniyeden fazla. Ne çok ihtiyacım vardı çünkü.

Dönüp beni görünce yüzü karıştı. Apar topar kapadı telefonu.

"Benden mi bahsediyordun?"

Paniklemişti. Foyası ortaya çıkan herkes gibi.

"Ben, abimle... Otur bak, anlatayım."

"Boş ver, anladım zaten. Çaresiz olabilirim ama aptal değilim."

Şaşırmıştı. Suçüstü yakalanan herkes gibi.

"Başka birine anlattığım için kızdın, haklısın. Ama inan yabancı değil. Hem senin iyiliğin iç..."

"Uzatmayalım istersen. Küçük sırrını biliyorum Sadi Seber."

Büsbütün panikledi.

"Ne sırrı?"

"Ne o, sen sırrı olan bir adam değil miydin? Biraz geç de olsa çözdüm işte sırrını, Hayali Bay Sadi Seber. Gözümüz aydın!"

"Neden bahsediyorsun Adalet?"

"Gerçek olmadığını biliyorum."

"Ne demek gerçek olmadığını biliyorum?"

"Çok açık değil mi? Seni ben uydurdum demek. Aslında yoksun demek. Olmayan Halil gibi. Kafamın içindesin, aklımın bana oyunusun demek. Ama artık oynamayalım, yeter bu kadar."

"Neler söylüyorsun Allah aşkına? Ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu? Buradayım ya işte. Konuşuyorum ya seninle."

"Evet, Hülya da burada. O da konuşuyor, ne tesadüf."

"Adalet saçmala..."

"İlk defa olmuyor bu bana. Ama hız sınırını aştık, yeter."

"Yorgunluktan aklın karışmış senin" diyerek, ellerimi tutmaya çalıştı Sadi Seber. Geri çekildim.

Aklımın karıştığı doğruydu. Bazen en sıradan şeyler olağanüstü, bazen de en sıra dışı şeyler olağan görünüyordu. Son birkaç günüm hayli karışıktı. Daha öncesi karmakarışık. İnsan delirdiğini nasıl anlardı? Anlar mıydı? Delileri düşündüm. Sultanşehri tren garının girişindeki deliyi, Çaybeli garındaki öbür deliyi, hatta bana unutulmaz yolculuklar dileyen gişe memurunu. Etrafımda herkes aklını kaçırmıştı da, bir ben mi kendiminkine sahip çıkabilmiştim? Yoksa aksi mi olmuştu?

"Daha tam iyileşemedin de" diyerek düşüncelerimle arama girdi Sadi Seber. "Kâzım bu halde yola çıkmaman gerektiğini söylemişti zaten."

"Maşallah, doktorumun adına kadar biliyorsun! Anamın babamın adını da bilirsin değil mi? Rüyalarımı da bilirsin. Tebeşirlerimi bile. Tıpkı Hülya gibi."

"Adalet, sakin ol, gözünü seveyim. Doktorunun adını biliyorum, evet. Otur şöyle, anlatayım."

"Anlatma. Daha fazla yorma beni. Geldiğin gibi git. Hokus pokus, yok ol."

"Ne diyorsun Adalet?"

"Sermet Erkin'in tavşanları gibi şapkadan çıkıp durma artık diyorum. Daha fazla uzamasın bu saçmalık. Git."

"Gitmemi istemiyorsun ki."

"İstemesem bilirdim."

"Sen bana gitme dedin Adalet."

Sinirli sinirli güldüm. Sesimdeki histerinin Hülya'nınkine benzemesi beni bile ürküttü. Ama yine de devam ettim.

"Yalan atacaksan da destekli at bari. Ben kimseye gitme demem. Bunu hayali arkadaşlar bile bilir."

"Otur bak, her şeyi tek tek anlatacağım."

"Daha fazla duymak istemiyorum. Kafamın içinde bunca sesin konuşmasına dayanamıyorum artık. Bu tartışma bile fazlasıyla aptalca değil mi sence de?"

"Kafanın içinde filan değilim Adalet. Nereden çıkarıyorsun bunları? Daha yeni otele kayıt yaptırmadık mı birlikte? Resepsiyonistle konuştuk, iki anahtar aldık, biliyorsun. İstersen sesleneyim oğlana şimdi, baksın buraya."

"Boş versene. Yetişir yetiştiğin Hızır Bey. Kendime oynayabileceğim oyunların farkındayım ben. Çok da yorgunum. Tek bir şey istiyorum."

Duyduklarına inanmaz gözlerle bakıyordu.

"Sabah uyandığımda burada olma. Lütfen! Yoksa bu aklı taşıyamayacağım artık ben. Şakası yok, anlıyor musun? Ya sen kendine bir çare bul, ya da ben kendime bulacağım."

Sadi Seber'in gözleri yuvalarında büyüdü. Endişeyle titredi kirpikleri. Cevap vermesine meydan bırakmadan devam ettim.

"Biliyorum, bana iyilik olsun diye yanımdasın. Bu şekilde gelen ilk kişi de değilsin zaten. Hülya da var. Ama iyilik değil bu. Çoğalmayın artık, böyle yaşayamıyorum. İçimdeki zehir yetiyor bana. Anca dayanıyorum. Fazlası fazla, anlasana. Bir iyilik yapmak istiyorsan, git. Lütfen, git!"

36

"Nasıl bu kadar emin
olabiliyorsunuz?"
Anna Kavan / *Kartal Yuvası*

Ertesi sabah kâbuslarla dolu bir gecenin kıyısına vurup perperişan uyandığımda, kendimi intihar girişiminden sağ kurtarılmış ergenler gibi hissediyordum. Öfke, utanç, olup biteni hatırlamaktan kaçınma... Hepsi bir olmuş, üstüme sökün ediyordu.

Parmaklarımla şakaklarımı ovuştururken, gözlerim Hülya'yı aradı. Onu en son bıraktığım yerde, fırlattığım duvardan sekerek düştüğü halıda yüzüstü yatar halde buldum. Sadi Seber'den ayrılıp odaya çıkışımdan sonra, uğursuz bir müneccim, izansız bir felaket tellalı gibi konuşmaya devam etmeseydi böyle olmazdı. Ama sabrımın sonunu görmek için elinden geleni ardına koymamış, gördüğü de haliyle selamet olmamıştı.

"İyi misin?" diye seslendim. Cevap gelmedi.

"Küsersen küs. Senin bana yaptığını düşmanı yapmaz insana. Hiç de suçluluk duyacak değilim."

Doğrulup oturdum yatakta. Akşam nasıl çıldırdığımı düşündükçe yüzüme ateş basıyordu. Endazeyi kaçırmıştım. Hülya'nın oyununa gelmiş, aklıma soktuğu kuruntular arasında kendimi kaybetmiştim. Sadi Seber'in gerçekliğinden şüphe et-

meye kadar vardırmıştım işi. Tamam, şüphe etmemde mesele yoktu; ben zaten arada bir hiç olmayacak şeylerden şüphe edip, yine hiç olmayacak şeylere inanıverirdim. Ama öyle zamanlarda bile, için için hakikati hep bilirdim. Şüpheler, aklımın şöyle bir takıldığı ince meltemler gibi eser geçerdi. Bu defa öyle olmamıştı. Patinaj yaparak çıkmıştım hakikat dairesinden dışarı. Üstelik epey de patırtı koparmış, kendi içimde halletmem gereken duygusal çalkantıyı bunalımlı ergenler gibi uluorta saçmış, işi Sadi Seber'in yüzüne karşı, "Sen gerçek değilsin" diye bağıracak kadar abartmıştım.

Nasıl şaşkın ve çaresizdi zavallımın yüzü. Delirmişim gibi bakıyordu bana. Evet, geçici olarak delirmiştim sahiden de. Hep Hülya'nın suçu. Hayattaki varlık sebebi bana kendimi iyi hissettirmek olan o zibidi, sırf Mahsun'a gitmemek için nasıl bu kadar kötüleşebilmişti? Ama anlıyordum, Hülya bile hayatta kalmanın ilk kuralını uyguluyor, evvela kendi selametini gözetiyordu. O olmazsa bana yardım etmesinin de manası kalmazdı ki. Çok da kızmamalıydım ama yine de sindiremiyordum. Çünkü kimseye tehlike anında açıp kanatsın diye göstermezsiniz yaralarınızın yerini. Ama tabii en çok kendime kızıyordum. Herkesten çok bendim olup bitenin müsebbibi.

Sadi Seber lafıma uyup gitmiş miydi acaba? Gitmemiştir, diye geçirdim içimden. Anlamıştır cıvatalarımın gevşediğini. Hatta sırf bu yüzden, beni bu halde yalnız bırakmamak için kalmıştır.

Gece kapıma gelmeye, konuşmaya filan kalkışmamıştı. Akıllı adam, yangına körükle gitmeyip, doğru zamanı beklemeyi yeğlemiş olmalıydı. Gece cehennem ateşleri harlanıyordu içimde. Gelse, ejderhalar gibi ağzımdan ateşler püskürtüp, anlamadan dinlemeden kovardım onu. Şimdi kovmayacaktım ama. Ateş küllenmiş, küller mahcubiyetle perdelenmişti. "Bana ne oldu bilmiyorum, sinirlerim çok zayıf. Saçma sapan laflar ettim, kusuruma bakma" gibi lakırdılar geveleyecektim. O da sağ ol-

sun, uzatıp büyütmeyecek, "Takılma, olur arada öyle" diyecekti. Sonra birlikte Fertik'e gidecek, işimizi görecek ve haddinden fazla uzamış seyahatimizi bitirip, başladığımız yere, Sultanşehri'ne dönecektik. Bu hikâye daha fazla kaş göz yarmadan nihayete erecekti. Ersindi ki yenileri başlayabilsindi. İşin bu yanına hiç kafa yormadığımı fark ettim birden. Hülya'yı Mahsun'a verdikten sonra ne yapacağımı doğru dürüst düşünmediğimi. Belki annemin mezarına gidip otları temizlerim, diye geçirdim içimden. Sonuçta bir yerlerden başlamak lazım, belki geçmişten. Peki ama gelecek?

Yalnız kalacaktım. Daha da yalnız. Dalın tepesine tünemiş son zeytin kadar yalnız. Kimse ilişmez yanına, kimse koparıp yemek için bile uzanmaz. Düşmesini dahi beklemez kimse. Ve açılan kolların arasına değil, kuru toprağa düşer sonunda. Eskiden, çocukken yani, ben de dalda sallanan bir yemiştim.

Düşmek büyüklerin işi.

Sonum o zeytinciğe benzesin istemiyorsam bir şeyler yapmalıydım.

Mesela haftaya çarşamba yemeğe davet edebilirdim Sadi Seber'i. Hülya'dan boşalan yeri doldurmaya talip olurdu belki. Böyle düşününce içim buz kesti. Hülya'dan boşalan yer, ancak Hülya gibi bir düşle dolabilirdi. Oysa Sadi Seber gerçekti.

"Gerçek, değil mi?" diye sordum Hülya'ya. Ses vermedi.

Elbette gerçekti. Hülya gibi bozacının şahidi şıracı kabilinden değil, sahici bir dost olabilirdi bana. Daha fazlası bile olabilirdi. Sahilde sarıldığımız anı düşündüm. Trendeki o ilk karşılaşmamızı... Geriye sarılan bir film gibi, Sadi Seber'li günlerimi sondan başa doğru tek tek hatırladım. Ona bu kadar hızlı alışmam boşuna değildi. Bana tanışmayı öğretmişti. Hakkında hiçbir şey bilmediğim, fakat bütün kalbimle tanıdığımı hissettiğim biriydi.

Alelacele toparlanıp çıktım odadan. Sadi Seber'in odasının

önüne gidip kapıyı tıklattım, açan olmadı. Sonra lobiye indim, çekine çekine resepsiyona seğirttim.

"203 numaralı odada kalan beyefendiden haberiniz var mı?" diyecektim, onlar da bana, "O oda bir haftadır boş hanımefendi" diye cevap vereceklerdi. Bu cevaptan, dünyadaki her şeyden daha fazla korkuyordum. Köpekbalıklarının saldırısına uğramaktan, asansörde mahsur kalmaktan, yetmiş iki katlı gökdelenden aşağı kafa üstü çakılmaktan daha fazla. Ama kötü bir son varsa ondan kaçmanın yolu yoktu. Dizlerim titreyerek yaklaştım resepsiyona.

"203 numaradaki beyefendiyi arıyorum da."

Delikanlı bir an neden bahsettiğimi anlamak ister gibi yüzüme baktı. O an içimde bir ip koptu. O ipe bağlanmış bir sal, hızla okyanusun dalgalarına karıştı. O kadar kırılgandı ki kendime inancım o an, bir bakışla tarumar oldu, göz açıp kapayamadan parçalandı. Birkaç saniyelik sessizliğin ardından, "Beyefendi otelden ayrıldı" dedi resepsiyonist.

Derin bir "ohh" döküldü dudaklarımın arasından. Gitmesine sevinmişim gibi. Hayır, gelmesine sevinmiştim asıl. Kendimi tutamadım.

"Ama gelmişti değil mi?"

"Nasıl?"

"Yani dün gece odada kaldı değil mi?"

"Evet ama sabah erkenden ayrıldı."

Çok mutluydum! Sadi Seber gerçekti! Ben deli değildim! Yolları kesişmiş iki yabancıydık. Oyunlar oynaya oynaya tanışan, tanıştıkça yakınlaşan iki gerçek insan.

Ama sonra aniden koca bir yumru yerleşti boğazıma. Gitmişse onu bir daha bulamazdım ki. Ne telefonu vardı bende, ne de adresi. Elimde onu bulmaya yarayacak hiçbir şey olmadığını daha mola yerinde fark etmiş, buna rağmen ucundan tutup iz sürebileceğim bir ip edinmeyi denememiştim. Gelmesi mutlu değil, acıklı bir habere dönüştü birden. Çünkü artık gelişi gi-

bi gidişi de gerçekti. Omuzlarım çöktü.

"Nereye gitti biliyor musunuz?" dedim, kırık dökük bir sesle.

"Onu ben bilemem efendim. Otelden çıkışını yaptı. Size de bunu bıraktı."

37

"... bir başlangıç ya da son için
bekleyip durmuştu."
Ha Jin / *Bekleyiş*

Koşarak havalimanına girdiğimde saat on ikiye çeyrek vardı. Yol bana söylenenden uzun sürmüştü ve *check-in* vaktinin sona ermesine ramak kalmıştı. Neyse ki içerisi kalabalık değildi de bankoyu bulduktan sonra uzun müddet beklemem gerekmedi. Kimliğimi uzattığım görevli biletimi hazırlarken ben de heyecanla etrafıma bakınıyordum. Gelmiş miydi? Buralarda bir yerde miydi? Saklandığı yerden beni izliyor olabilir miydi?

Sadi Seber'in benim için bıraktığı mektubu aldıktan sonra, resepsiyonistten uçak saatlerine bakmasını rica etmiş, gün içinde Fertik'e giden tek uçağın iki buçuk saat sonra kalkacağını öğrenince de delikanlının yardımıyla internet üzerinden bir koltuk kapmayı becermiştim. Filmlerdeki gibi "ilk uçağa" bilet alma şımarıklığımın bedelini, maaşımın dörtte biriyle ödedikten sonra, elimde içinde ne yazdığını öğrenmek için can attığım mektup, bir koşu odaya çıkmış, yerde iki seksen yatan Hülyamı ve ortalığa dağılmış birkaç parça eşyamı hızla çantama tıkıştırıp, yardımsever resepsiyonistin çağırdığı taksiye atlamıştım. Takside yol boyunca merak ve biraz da korkuyla zarfa bak-

mış, elimde evirip çevirerek içinde yazanlara dair hayaller kurmuş, defalarca açmaya niyetlenip, yine defalarca vazgeçmiştim. Uçağa yetişme hengâmesinde değil, sakin kafayla, sindire sindire okumak istiyordum yazılanları. Ayrıca içimde, başlarda kendime itirafa çekindiğim ama gittikçe belirginleşen bir umut zerreciği vardı. Havalimanına ulaştığımda Sadi Seber orada beni bekliyor olamaz mıydı? Düşündükçe aklım iyice yatıyordu hayalime. Evet evet, orada olabilirdi. Tabii canım, kesinlikle orada olacaktı. İlk öfke nöbetimi atlatmak için girizgâhı mektupla yapmıştı ama sonra karşıma geçip, dün gece nasıl yanıldığımı, olayların hiç de sandığım gibi olmadığını, o yumuşacık sesiyle, tane tane anlatacaktı. Kısa tarihimiz düşünülünce, Sadi Seber'den beklenecek tek şey, havalimanında karşıma çıkması ve yolun kalanında yanımda bulunmasıydı.

Görevlinin milli piyango bileti gibi uzattığı biniş kartını aldıktan sonra, biraz daha bakındım çevreme. Büyük ikramiyemin saklandığı yerden beni izlediğini varsayarak dik durmaya; bunun bana yakışacağını nereden çıkardıysam, tek kaşımı hafifçe kaldırıp dudaklarımı belli belirsiz büzerek kendime hoş bir hava katmaya çalıştım. Bankonun önünden olabildiğince ağır adımlarla ayrılarak bir müddet bu şekilde oyalandım. Ama yoktu Sadi Seber. Hiçbir köşeden çıkmıyor, hınzırca beni izlediği yerden el sallamıyor, koşup yanıma gelmiyordu. Oysa bu uçağa bineceğimi tahmin etmiş olmalıydı. İçimden bir ses, çoktan güvenlikten geçip kapıya varmıştır dedi. Bunu düşününce, uçaktan çok ona yetişmeye çalışır gibi, koşar adım güvenliğe gittim. O panikle önce kemerimi, sonra cebimdeki bozuk paraları çıkarmayı unuttuğum için de *X-ray* cihazından iki kere geçmem gerekti. Bütün bunlar zaman kaybı, vuslatın önünde yükselen engel gibi göründüğünden biraz keyfimi kaçırdıysa da, omuzlarımı çökertmedim, kaşımı indirmedim, dudaklarımı gevşetmedim.

En nihayet kapıya ulaştığımda, yolcuların uçağa alımı-

na başlanmıştı. Ortalıkta gezinenlere, sırada bekleşenlere, son ana kadar kuyruğa girmemek için yapışıp kaldıkları koltuklarda tembel tembel gerinenlere göz gezdirdim. Sadi Seber aralarında değildi. Bir gün evvelki dinlenme tesisi maceramız geldi aklıma. Orada hissettiğim çaresizliği, sonra tam umudu kestiğim an çıkıp gelişini, kurtarıcı halat gibi uzattığı tebessümüyle beni düştüğüm kuyudan yukarı çekişini minnetle hatırladım. Tuvalete mi baksam acaba, diye geçirdim içimden ama hemen vazgeçtim. Sadi Seber'di bu. Arandığı yerde bulunmak değil, beklenmediği zamanda çıkıp gelmekti onun işi. İçimdeki umudu, hayal kırıklığı endişesiyle harmanlayıp sıraya girdim. Bir yandan da son anda çıkar gelirse diye çevreme bakınmaya devam ettim. Biniş kartımı görevliye gösterip uçağa binmek üzere körükten geçerken, Sadi Seber'in içeride beni beklediğinden emindim. Karta baktım, 14A. Tek koltuk yeterince pahalı olduğundan, yanımdakini almayı aklımdan bile geçirmemiştim. Sadi Seber'in uçağa erkenden binip 14B'de beni beklediğini hayal ettim. Kalbimin adımları hızlandı. Gece duvarla kucaklaşmasından sonra ağzını bıçak açmayan Hülya ilk kez konuştu.

"O kalbe ne oluyor öyle bakayım?"

"Bir bilsem" diye fısıldadım, yüzüme yayılan yersiz tebessüme mâni olmayı deneyerek. İyi bari, barışmıştık demek.

Uçağa girince tek tek bütün koltuklara göz gezdirdim. Moran'daki işlerini bitirip eve dönmenin saadetini yaşayan göbekli işadamları, annelerinden aldıkları tarhana, kuru biber ve türlü hububatı uçağın kargosuna yükledikten sonra şimdiden sıla hasreti duymaya başlamış tıfıl öğrenciler, çantalarında hediye baklavalarıyla şehirlerarası yatıya giden misafirler, hasta ziyaretçileri, düğün kamberleri, bütün dünya oradaydı da, bir Sadi Seber yoktu sanki. Gönlümün kanaviçesine işlenen hayal kırıklığını kendimden gizlemeye çalışarak kös kös yerime oturdum. Yanımdaki iki koltuk da boştu. 14B'ye gelecekti Sadi Seber, his-

sediyordum. Yani her zamanki gibi biliyordum ama yine her zamanki gibi emin olamıyordum. Gözüm uçağın giriş kapısında, bekledim.

Böyle böyle dakikalar geçti. Nihayet hostesler hareketlenince, yolcu alımının bittiğini anladım. Kapının o içeri girmeden kapanacağına inanamıyordum. Derken hosteslerden birinin diğerine, daha gelen var diye işaret ettiğini gördüm. Kalbim yerinden çıkacak gibi oldu. Hülya kendi kendine bir şarkı mırıldanıyordu.

"Haydi gel benimle ool, oturup yıldızlardaan bakalım dünyadakii neslimiizeee."

Körükten inen, gittikçe yaklaşan ayak sesleri duyuyordum ya da bana öyle geliyordu. Sadi Seber'in adımlarıydı bunlar. İlkini yere sertçe vuruyor, ikincisini ona nazaran daha yumuşak atıp belli belirsiz sürüyerek peşinden getiriyordu. Sahi, ne ara öğrenmiştim onun yürüme ritmini? Nasıl böyle aklımda canlanabiliyordu? Gözlerimi kapadım. Adımlarını nasıl açtığını, ayaklarını yere nasıl bastığını çok daha net görebiliyordum şimdi. Ben, özlediğimi şaşırarak fark ettiğim bu yürüyüşü zihnimin sinema perdesinde izlerken, yeryüzüne verilmiş bütün nefeslerin boşlukta kaybolmak yerine yükselip asıldığı gök kubbeden derin bir yankı geldi.

"Ne zaman nerede ne giymişti, boynunu hangi açıyla nereye çevirmişti, ayaklarını yere nasıl basmıştı..."

Gözlerimi açtığımda genç, tombul bir kadın giriyordu uçaktan içeri. Arkasından kapı kapandı. Hostesler tehlike anında yapılacakları anlatan pantomimcilere dönüşürken, göğsümün ardında bir yer ince ince rendelenmeye başladı. Yanımdaki boş koltuğa baktım sitemle. Gelmemişti. Önce yirmi saniyeden çok sarılmış, sonra da beni terk etmişti...

Hülya yeni bir şarkı mırıldanıyordu şimdi.

"Sanaaa sitem ettiyseeem, siteeem sevgiden dooğaaar."

Uçak pistte ilerlerken, arkamda oturan yaşlı kadın, baba-

annemin fısıltılı dilinden bir duaya başladı, daha arkalarda bir bebek huysuzlanıp mızırdandı ve ben üstünde "Adalet'e" yazan minik beyaz zarfı kutsal bir kitap gibi iki elimle tutup göğüs hizama kaldırdım. Uçak kalkışa geçip de fısıltıdan yakarışa doğru yükselen dualar, bebeğin mızırdanmadan ağlamaya terfi eden sesine karışırken, yapıştırıldığı yerden ihtimamla açtım zarfı. Kargacık burgacık bir el yazısıyla karalanmış beyaz sayfalar düştü kucağıma.

Hülya yine şarkı değiştirmişti.

"Konfeti gibi yaprak dökecekleer, yaprak dökecekleer."

38

"Mektup hışırdadı avucunda."
Peride Celal / *Mektup*

Adalet,
Sana anlatmam gereken öyle çok şey var ki... Sanırım biraz da bu yüzden onca zaman hiçbir şey söylememeyi seçtim. Oysa biriktirmeden vakitlice konuşmam lazımdı. Ama işte bazen nutku tutuluyor insanın. Ertelenmiş sözler kursakta büyüyor. Dilin ucuna geldiği an söylenmeyen, gittikçe hepten söylenemez oluyor. Ne demek istediğimi anlayacağından eminim. Çünkü sen de söyleyemedikleri tarafından incitilmiş, sustuklarıyla incitmiş birisin. Bizim gibiler birbirini ilk görüşte tanır. Ben seni tanıdım. Sen de beni tanımak istedin, bu bile yetti bana. Hayır, yalan, yetmedi. Daha fazlasını hayal ettiğim için işler sarpa sarıp bu hale geldi.

Ama inan Adalet, böyle olmasını istemedim. Böyle olabileceğini aklımın ucundan bile geçirmedim. Beni affet.

Bu satırları sana her şeyi en başından anlatmak için yazıyorum. Umarım hiç değilse bunu yüzüme gözüme bulaştırmadan yapmayı beceririm.

Birkaç ay önceydi. Son işim yeni batmıştı. Kendimi aküsüz araba gibi hissettiğim depresif bir dönemdi. Nöbetçi olduğu bir gece, abimi işyerinde ziyaret etmiştim. Biraz laflamıştık, iyi gelmişti.

İyidir abimle aramız. Sizin aranız da iyi.

Tam hastaneden ayrılacağım sırada koridorun ucunda çığlığa benzer bir ses duydum. Koridor boştu. Ne hastabakıcı, ne hemşire. Haber verecek kimseyi göremeyince, sesin geldiği yöne seğirttim. Hastalardan birinin odasından geliyordu. Kapı aralıktı, içeri girdim. Genç bir kadın yatıyordu yatakta. Uyuyordu. Pencereden süzülen dolunayın ışığı, yüzünde dalgalanıyordu. Uykusunda mutsuzdu kadın. Hatta öyle hissettim ki uyanıkken de mutsuzdu. Eh, bir hastane odasında insan neden mutlu olsundu!

Seni ilk defa orada gördüm işte Adalet. Kötü bir rüyanın eline düşmüş gibiydin. Uyandırmanın iyi olacağını hissettim. Gidip hemşirelerden birini mi bulsam, diye geçirdim içimden ama sonra bu fikir aptalca göründü gözüme. Kötü düş gören birini uyandırmak için hemşirelere mi ihtiyaç var! Tanışmasak bile, hiç değilse bu kadarını yapabiliriz birbirimiz için, değil mi? Yapabilmeliyiz yani.

Yatağına yaklaştım, tam elimi uzatmıştım ki aniden kendiliğinden açtın gözlerini. Beni o kadar yakınında görünce yeniden çığlığı basmandan çekindim bir an ama öyle yapmadın. Doğruca gözlerimin içine baktın, yüzünün gergin hatları yumuşadı. Uyanmak ya da beni görmek, birinden biri, seni sakinleştirmişti sanki.

Seni ben uyandırmadım Adalet. Kendi kendine uyanacak kadar güçlü bir kadındın. Ama uyandığında yanındaydım. Yani ben de kaçıp gitmeyecek kadar güçlü bir adam sayılırdım. Olamaz mı, ha?

Orada birkaç saniye birbirimize baktık öylece. Tuhaf bir andı. Doğrusunu istersen, aklıma söyleyecek parlak bir laf gelmedi. Ama söylemem de lazımdı sanki.

"Korkma, rüya görüyordun" dedim. Oysa sen artık korkuyormuş gibi görünmüyordun. Eh, biz erkekler bazen böyle kahraman gibi hissetmek isteriz kendimizi. En çok da korktuğumuz zamanlar.

Gülümsedin. Dünyanın en güzel şiiriydin. Ama ömrünün sonuna kadar bana bakıp gülümseyecek değildin. Bir noktada senin, "Kimsin, burada ne arıyorsun?" gibi dünyevi sorular sorman, benim de sıkıcı cevaplar vermem gerekecekti. Bu tatsız zahmet-

ten ikimizi de kurtarmak için kapıya yöneldim. Fakat sesin çabucak yetişti arkamdan. Rüzgârda sallanan, kırıldı kırılacak, incecik bir dal gibiydi.

Bana, "Dur, gitme" dedin.

Olduğum yerde kalakaldım o zaman. Bir şey feci dokundu içime. Birinin bana gitme demesi mi, birinin birine gitme demesi mi, birinin gitmek üzere olması mı yoksa, bilemiyorum.

Garip bir sorumluluk hissettim üstümde. Ne söyleyeceğimi düşünerek geri dönüp yatağının başına vardığımda, yeniden uykuya dalmıştın bile. Bu sefer huzurlu görünüyordun. Çok, çok güzel görünüyordun. Saçların yastığa dağılmıştı. Bir perçem düşmüştü gözünün önüne. Uzanıp kenara itmek geçti içimden. Uzandım da aslında. Ama elim öylece havada kaldı, dokunamadım. Gecenin bir yarısı bir hasta odasında tanımadığım birinin saçını düzeltmek gözüme normal görünmedi. Bu kadarı artık çığlık atan birini uyandırmak kadar masum değildi.

Saçına dokunamadım. Ama çıkıp gidemedim de Adalet. Bana gitme diyen sesini bahane ettim. O gece orada, belki yarım saat hiç kıpırdamadan dikildim başında. Sen uyudun, ben de yüzüne düşmüş perçemi seyrettim.

Böyle acayiplikleri neden yaparız biliyor musun? Doğrusu ben hiç bilmiyorum. Ama yaparız işte Adalet. Ve bize bütün bu çılgınlıkları yaptıran hayata şükretmek gerek. O gece ben öyle yaptım.

Ertesi gün olanları abime anlattığımda köpürdü tabii. Hasta odalarında ne işin var'dan girip sapık mısın'dan çıktı. Biliyordu elbet niyetimin kötü olmadığını.

Biraz sakinleşmesini bekleyip hastalığını sordum, anlattı. O günden sonra seninle ilgili gelişmeleri yakinen takip etmeye başladım. Merak ediyordum, iyi olduğunu bilmek istiyordum. Nedenini anlayamıyordum ama buna ihtiyacım vardı.

Bazı geceler sen uyurken gelip kapı aralığından bakıyordum. Gündüzleri koridorda dolanıp hastabakıcılara o günkü vaziyetini

soruyordum. Test sonuçlarını, hastalığın seyrini, bünyenin ilaçlara verdiği tepkiyi, her şeyi öğreniyordum abimden. Bunu neden yaptığımı bilmeden, bilemeden. Bir güç beni sana doğru çekiyordu. Bana, "Gitme" demiştin. Ben de gidemiyordum.

İyileşmene günbegün tanıklık ettim. Sen iyileştikçe benim içimde de kırık dökük bir şeyler şifa buldu sanki. Güya ben seni uyandırmaya gelmiştim ama sonuçta sen beni kendime getirip minik depresyonumdan çıkmama yardım ettin.

İşte sonra iyileştin Adalet. Taburcu oldun. Seninle bağım kesilince, hayatımda iç karartıcı bir boşluk açıldı. Neyse ki abim durumunu takip etmek için arada seni arıyordu. Yalan yok, bazen de ben ensesinde boza pişiriyordum araması için. Bütün bunları manyakça bulabilirsin. Abim bir süre öyle buldu mesela. Belki de öyledir. Ya da belki ilk bakışta aşk diye bir şey vardır ve bu her şeyi açıklar. Hem hepimizin acayiplikleri yok mu Adalet? Ben de Esmeralda'nın su verdiği zangoç gibi, "Bana, gitme dedi; bana, gitme dedi" diye dolaşamaz mıyım ortalıkta yani? Romanların müsaade ettiğine hayat izin vermez mi?

Neyse işte, sonra bir gün gene ısrarlarımdan sıdkı sıyrılan abim, nasıl olduğunu sormak için benim yanımdan seni aradı. Küçük, günübirlik bir yolculuğa çıkacağını öğrendim böylece. Nereye gideceğini, saat kaçta trene bineceğini de. Öğrendiklerimle ne yapacağımı bilse, abim bunları bana hayatta söylemezdi. Ama bilmiyordu ve anladığında iş işten geçmişti.

O gün istasyona senden önce gittim. Bineceğin trene bilet aldım. Yüzünde ciddi bir sincap ifadesiyle gelişini, küfürbaz bir dilencinin önünden duraksayarak geçişini, perona yürüyüşünü, yerini bulup koltuğuna yerleşmeni, hepsini izledim. Seninle tanışmayı kafama koymuştum ama bunu nasıl yapacağıma dair bir fikrim yoktu. Aslında daha evvel bu kutsal amaç için türlü planlar kurmuştum ama kafamdaki senaryoların hiçbiri Çaybeli treninde geç-

miyordu.

Elimden geldiğince kendimi gizleyerek, vagonun kapısında dikilip trenin kalkmasını bekledim. Yanındaki koltuğa kimsenin oturmaması beni umutlandırıyordu. Boş kalırsa koşup yerleşiverirdim. Ama kadının teki gelip oturunca hayallerim suya düştü. Gene de seni izledim, dinlemeye çalıştım. Bir süre sonra sesiniz rahatlıkla duyabileceğim kadar yükseldi zaten. Kadının koltuğun sahibi olmadığını anlayınca neşem yerine geldi. Denemekle ne kaybederim deyip gücümü topladım ve içeri yeni girmiş gibi nefes nefese gelip dikildim önünde. Gerisini zaten biliyorsun.

O gün bana, "Git" dedin. Ve tahmin edebileceğin gibi bunu zerrece ciddiye almadım Adalet. Çünkü bizim anlaşmamız daha eskiydi. Henüz tanışmazken, o hastane odasında kavilleşmiştik.

Çaybeli'ne indikten sonra biraz izledim seni. Ama hem ne yapacağını, nereye gideceğini bilmiyordum hem de enselenmekten korkuyordum. Nasılsa günübirlikti seyahatin, sürpriz bir yol izlemezsen er geç istasyona geri dönecektin.

Taksiye binişinden sonra, peşinde dolanmayı bırakıp erkenden gittim istasyona. Gişedeki görevliyi şöyle bir tarttım. Ellilerinde, güler yüzlü, yumuşak bakışlı bir kadın. Planım muhteşem değildi ama denemeye değerdi. Bilet sırasına girdim, sıra bana gelince de, sevgilime evlenme teklif etmek için bir sürpriz hazırladığımı söyledim ona. Her şeyin planladığım gibi romantik ilerleyebilmesi için, tren kalkınca aniden yanına oturmam gerekiyordu. Bilirsin, beyaz yalanlarda fena değilim, gişe memuru inandı bana. Sürprizime ortak olmayı kabul etti.

Sonra o işine döndü, ben de seni beklemeye koyuldum. Geldiğinde işaret edecektim ve o da sana vereceği koltuğun hemen yanındakini bana kesecekti.

Öyle de yaptık.

Yolculuğumuz uzay yolculuğundan farksızdı benim için. Yerçekimi yokmuş gibi süzülüyor, sağa sola çarpıp henüz toparlan-

mamış bir şeyleri dağıtmaktan çekiniyordum. Punduna getirip sana açılmak istiyordum ama işler planladığım gibi gitmedi. Konuşan sen oldun. Üstelik öyle havadan sudan değil, sahiden konuştun benimle. Hem şaşırdım hem sevindim. Sonrasında susmak istediğin noktada da seni zorlamak istemedim. Anlatmayı anlamsız buldum sanki. Yani susmak istiyorsan susardın, istediğin yere bakardın ve ben müsaade ettiğin sürece senin baktığın yerde olmaya çalışırdım. Böyle düşündüm sanırım.

Açıkçası o gün çok da mantıklı düşünüp davrandığımı iddia edemeyeceğim. Misal, telefon numarası sahiden aptalcaydı. Ama kabul et, işe yaradı.

Ertesi gün seni, yani kendimi aradığımda, yeni bir yolculuğa çıkacağını kesinlikle tahmin etmiyordum. Telefonu almak için bir yerde buluşuruz, seni ikna edebilirsem bir kahve içmek için otururuz filan diye düşünüyordum. Fakat beni otogara çağırdın. Oraya gelirken, o otobüse seninle birlikte binmeyi kafama koymuştum. Bunu nasıl becereceğime dair bir fikrim yoktu ama tuvaletin kapısında işittiklerimden anladığım kadarıyla, Hülya'nın da yardımlarıyla bu plan da tuttu.

Gerisini biliyorsun Adalet. Seninle attığım her adım mutlu etti beni. Seni tanıdıkça yolculuğum da anlam kazandı. Yalan yok, başlangıçta biraz çılgınca görünüyordu. Ama bir yandan da daha mantıklısı olamazdı.

Abim... Çaybeli seyahatimi ancak döndükten sonra öğrendi. Dönüşümden ve hatta sonrasında Yula otobüsüne binişimden sonra. Onu mola yerinden arayıp kısaca durumu anlatmaya çalıştım. Tahmin edebileceğin gibi küplere bindi. Yaptığımı aptalca buluyordu ve belki de öyleydi. Sana hiçbir şekilde zarar vermeyeceğimi biliyordu ama gene de yolculuk boyunca benden nefret etti. Hele sonraki görüşmemizde denize girip hastalandığını öğrenince... Sanırım yanında olmamdan rahatsızdı ama bir yandan da ken-

di kendine bana hastabakıcı rolü biçmişti. Uzadıkça uzayan yolculuktan da tedirgindi. Nekahet dönemi lafını düşürmüyordu ağzından. Onu bilirsin.

Bazen abimin bana söyledikleri, bazen de benim sana söyleyemediklerim yüzünden durgunlaştığım, içime kapandığım zamanlar oldu. O sessizliklerimi yoldan, yolculuktan sıkılmama yorduğunu sanıyorum. Hayatımın en güzel yolculuğuydu oysa. Her adımımızda, vardığımız her durakta sana doğru aktım Adalet. Benim açımdan nereye gittiğimizin önemi yoktu. Yanında olmak yetiyordu. Hikâyeni öğrendikten sonra, amacına ulaşmanı bütün kalbimle istedim. Hülya'yı anlamam, bölük pörçük anlattıklarını birleştirip konuya vâkıf olmam zaman aldı ama anladıkça daha da yaklaştım sana. Sandığın gibi garipsemedim. Zaten kafanda bir ananasla gezsen, bunu bile garip değil, emsalsiz bulurdum, inan. Ben seni sevmeye karar vermiştim bir kere. Galiba o hastane odasında bana, "Gitme" dediğinde. Ya da belki daha sonra, oyunlarla birlikte. Bazen oyunları duygularımız öyle emrettiği için oynarız. Bazen de biz oynadıkça şekillenir duygularımız. Ne fark eder ki...

Bilmiyorum, bütün bunlar sana saçma geliyor mu? Tren kazaları ne kadar saçmaysa, bu da ancak o kadar saçma. Bir tür çarpışma. Saçmaysa bile, oluyor işte.

Hem sana beslediğim hislerin pek çok mantıklı sebebi var Adalet.

Mesela fark ettin mi bilmem ama, senle ben yan yanayken, pozitif bilimlerin açıklayamayacağı esrarlı şeyler oluyor. Sanki bütün gezegen karanlığa gömülüyor da bir tek ikimizin üstüne parlak spotlar tutuluyor. Koca bir dolunayın altında duruyorsun hep. Çiçek dürbününden izliyorum seni, etrafında fırıl fırıl yıldızlar dönüyor.

İnsan sana, hep sana bakmak istiyor. Sonra gördüğü her şeye bayılıyor.

Mesela Adalet, senin yemek yiyişin çok komik. Kahvaltıda, ekmeği önce ikiye, sonra bir daha ikiye, sonra bir daha ikiye bölü-

yorsun. Kuş gibi ufaladıktan sonra da, yemekten vazgeçiyorsun. Önünde en az yedi, en çok on iki zeytin çekirdeği birikiyor; siyah zeytini yeşilden çok seviyorsun. Kaşardansa beyazpeyniri, çilek reçelindense inciri tercih ediyorsun. Yumurtanın sadece akını yiyorsun. Ağzını sildikten sonra peçeteyi origami yapar gibi üçe katlayıp zarifçe tabağın kenarına koyuyorsun. Sonra peçete açılıyor, alıp yeniden katlıyorsun. Gene açılıyor. Kızıyorsun, yeniden katlayıp bir ucunu tabağın altına sıkıştırıyorsun. Adalet, peçeteleri ne çok, Adalet, peçeteleri ne güzel katlıyorsun. Sırf sen rahat rahat, renk renk katla diye peçete koleksiyonu yapabilirim, biliyor musun?

Adalet, yolculuklarda uyurken, elini yumruk yapıp yanağının altına koyuyorsun. Bileklerin incecik. Sağ elinin serçeparmağı azıcık yamuk, Piza Kulesi'ne benziyor. Bence dünyanın en güzel serçeparmağı, önüne geçip fotoğraf çektiresim geliyor. Tırnaklarını kısacık kesiyorsun ama gene de upuzunlar. Ellerin ne güzel be Adalet!

Bir şey söyleyeceğin zaman, dudaklarını minik bir ördek gibi öne uzatıp bir süre öylece bekliyorsun. Altdudağının üstünde tamı tamına yedi dikey çizgi var. Bir yere kaçmasınlar diye gözüm hep üstlerinde. Dudakların, dudakların diyorum Adalet!

Adalet, bilmiyorum bu sefer de fazla mı açık konuştum... Açık konuşmak gerekirse daha evvel hiç aşk mektubu yazmamıştım. Şimdi şöyle bir okudum da, pek beceremediğim gibi geldi. Zaten aşk da sözcüklerle doldurulması zor bir kuyu be Adalet. Palas pandıras düştüm işte içine. Elimi tut ama çıkarma beni.

Sevmek, Adalet, her şeyden çok kaybetmekten korkmak demek. Ben, korkuyorum.

Bunca zaman hep kendimi sana nasıl anlatacağımı düşündüm. Ya beni reddedersen, ya erken davrandığım için arkadaşlığını da kaybedersem diye çekindim. İstedim ki, önce beni tanı, bana güven. Çünkü sen biraz, yani nasıl söylesem... yaralı gibiydin Adalet. Hayata karşı temkinli durmak için sebepler biriktirmiş gibiydin. Haklı gibiydin.

İstedim ki, benden çekinmen gerekmediğinden emin ol ev-

vela. Seni yaralamayacağıma güven. Tanıdıkça belki bende hoşuna gidecek bir yön bulursun diye bekledim. Ama yalan yok Adalet, beni sev diye kandırmadım hiç seni. Evet, sürüyle yalan söyledim. Fakat sevgini kazanmak için sevilmeye değer biri gibi davranmaya çalışmadım. Neysem o oldum hep sana karşı. Ben bildiğin gibiyim işte Adalet. Bildiğin kadarım, bildiğin kişiyim. Bilmem beni böyle sever misin?

Aslında sana sorular sormuyorum, fiyakalı cevaplar beklemiyorum. Ne bileyim işte, yan yana çekirdek çitleyip kıkırdayalım filan istiyorum. Balık kızartalım, bol limonlu salata yapalım, yanına bir küçük rakı açalım. Çok basit rüyalarım var Adalet. Onları benimle görsen ya keşke...

Şimdi sana bu mektubu yazarken gün ağarıyor. Sen hemen yandaki odadasın, ne tuhaf, başka gezegendeymiş gibi uzaksın. Bana, "Git" dedin. Galiba bu defa gitmem lazım. Çünkü korkuttun beni. Varlığımla sana zarar vermekten çekindim ilk kez.

Gideceğim. Sen istemedikçe çıkmayacağım yoluna. Gene de bunu gitmekten sayma.

Sadece dönüşünü bekleyeceğim. Beklemek zor bir oyun. Ama seni mutlu eden bu olacaksa, yani dönmesen bile...

Oyun demişken...

Aşk da bir oyun Adalet. İki kişilik basit bir oyun. Seninle tanıştığımızdan beri aslında hep onu oynadık biz. İki kişi görür birbirini. Eğilip bakar, anlamak ister. Günler geçer, gülümseyişler, anlatılan ve susulan hikâyeler... Sonra ilk âşık olan kaybeder.

Biliyorum, sen oyunları kazanmak derdinde değilsin ama kaybetmekten de ürkersin. Sakın korkup kaçma Adalet. Bu oyunun kaybedeni zaten benim.

39

"Bir çiçek duruyordu, orda, bir yerde,
Bir yanlışı düzeltircesine açmış."
Cemal Süreya / Bir Çiçek

Okumayı bitirdiğimde, ne yüzüme yayılan sarsak tebessüme, ne de kalbimde hızlanan trampetin ritmine hâkim olabiliyordum.

Mektubun sonuna telefonunu ve adresini eklemişti Sadi Seber. Artık bulamayacağım biri değildi. Kimliği meçhul biri de değildi. Fakat onca zaman kendime dert ettiğim kimliğiyle ilgili umursadığım tek bir şey vardı şimdi: Beni seven biriydi. Onunla ilgili her şeyi merak ediyor, ancak hiçbirini öyle pek önemsemiyordum. Hakkında ne öğrensem hoşuma gidecekti sanki.

Âşık değildim fakat olabilme ihtimalime çiçeklenmiştim. Birinin kalbiyle kutsanma ihtimalime ya da. Ya da herhangi başka bir ihtimalin ihtimaline. Çiçeklenmiştim işte. Sebepleri kurcalayarak, damarlarımda hızlanmış kanı laboratuvar testlerine tabi tutup kurutarak işgüzarlık etmeyecektim. Belki bu kez korkmadan, kaçınmadan, kendimi sakınacağım derken daha beter yaralanmadan; sırf dünyayı penceresinden izleyebilmek için, nereye gittiği meçhul bir trene atlayıp gidebilirdim.

Repertuvarında her duruma uygun türkü, şanson, oratoryo barındıran Hülya, çantanın içinden mırıldanmaya başladı.

"Aşk eski bir yalaan, Âdem'le Havva'daan kalan."

"Boş ver" dedim, sesimdeki cıvıltıya kendim de şaşarak. "Bugüne kadar inanmadım da ne oldu? Bak, serçeparmağımın önünde fotoğraf çektirmek isteyen kıvırcık saçlı bir deli var. Mucizelerin bile inanacak birine ihtiyacı yok mu?"

Gülerek başka şarkıya geçti.

"Yalan da olsa hoşuma gidiyor, söyleeeeee."

Mektubu üç kez baştan sona okudum. Nasıl olmuştu da hislerini anlamamıştım hiç? Onun dünya yüzündeki mevcudiyetinden şüphe etmek bile gelmişti de aklıma, aşkından şüphelenmeyi niçin akıl edememiştim? İnsan kendini sevmeyi bilmeyince, başkalarınca sevilebileceğine de ihtimal veremiyor işte. Gönülçelen Sadi Seber'in dürbününden kendime bakınca, benim bile beni seveceğim geliyordu. Saçma sapan, sıkıcı, eciş bücüş taraflarımı, minik sanat eserleriymiş gibi görüp anlatabilmişti. Muhtemelen kendi ışığıydı benim karanlığımda gördüğü ama ne fark ederdi ki...

Hoşuma gitmişti.

Sadece beni değil, kendini tarif edişi de şaşırtıcıydı. Mesela karşılıklı sohbet ederken iflasını öyle umursamadan anlatmıştı ki, bu sebepten kasavete kapılıp hayattaki yerini sorgulayacağını, depresyon denizlerine batıp çıkacağını mümkünü yok tahmin edemezdim. Ama biz insanlar, birbirimize sandığımızdan fazla benziyorduk galiba. Genellikle görünmeye çalıştığımızdan daha mutsuz oluyor, çabucak bozulan birer küçük makine gibi ha bire hata veriyor, azıcık toparlandıktan sonra da savruluşlarımızın adına insanlık hali diyorduk. Benim gibi iniş çıkışları, kendine göre çalkantıları olduğunu bilmek, kafamdaki Sadi Seber'i büsbütün sahicileştirdi.

O gece hastanede gördüğümün rüya olmayışına şaşırmadım. Ona, "Gitme" dememe şaşırdım ama. Hoş, düşününce, "Git" dediğim zamanlarda bile, aslında hep yanımda kalmasına

izin verdiğimi, kendi lisanımda onu defalarca kapıdan çevirdiğimi fark ettim. Yoksa olacak iş miydi bunca yolu beraber tepmemiz? Ben istemesem gelebilir miydi? Herkesin kendine göre bir "Gitme" deyişi ve gene herkesin kendine göre bir gitmeyişi vardı. İkimiz de meşrebimizce yapmıştık üstümüze düşeni. Ben, "Git" derken bile, "Gitme" demeyi becermiştim, o da en nihayet giderken bile aslında kalabilmeyi.

Her şey bir yana, Kâzım'ın kardeşi olması hakikaten sürprizdi. O gözle bakınca benzerlikleri vardı aslında. İçten yanmalı, ışıltılı gözleri, uzun kirpikleri. Sadi Seber'i ilk gördüğümde onda tanıdık bir şeyler bulduğumu hatırladım. Gerçi o zaman üstünde durmamıştım. Sonuçta istasyon dilencileri de tanıdık geliyordu bana. Bakıp bakıp, fi tarihine gömülmüş ilkokul arkadaşlarımı filan hatırlayabiliyordum. Bu hususta kendini ciddiye alabilecek biri sayılmazdım.

Fakat Sadi Seber'in yazdığı her satırı, hatırlattığı her anı kırıntısını fevkalade ciddiye aldım. Görünenin dışında gizli anlamları varmış gibi, içlerini açа açа okuyup hatmettim hepsini.

Yazdıkları içinde kafamda en çok yer eden, o gece odama girerken düşündükleri oldu. Yabancıların birbirini kötü düşlerden uyandırabileceğinden bahsederken, "Bu kadarını yapabiliriz birbirimiz için, değil mi?" diye sormuştu. Evet, en azından bu kadarını yapabilmeliydik. Aynı dünyadan ve zamandan geçtiğimiz için, bu hususta kendimizi borçlu bile hissetmeliydik. Güzel düşlere yatıramasak da birbirimizi, hiç değilse kâbuslardan uyandırabilmeliydik.

Belki biraz kaçık, biraz garipti ama Sadi Seber iyi biriydi. Mektubu katlayıp çantama yerleştirirken, ben de öyle olmak istedim.

"Yanında iyi biri olmayı hayal ettiğin, senin için doğru kişidir" dedi içimden bir ses. Kulak verdim; Hülya'nın değil, benim sesimdi. Kendimle aracısız konuşmak hoşuma gitti, eski bir dostu görmüş gibi gülümsedim.

Her şey bittikten sonra Sultanşehri'ne döndüğümde Sadi Seber'i aradığımı hayal ettim. Peki ne söyleyecektim ona? Kafamın içinde birkaç acemi konuşma prova ettim, hiçbirini beğenmedim. Uzun laflar bana göre değildi, hem anlatacak hikâyem yoktu ki. Ama olsun istiyordum. Artık benim de bir hikâyem olsun. Bir yerlerden başlamalıydım. Böyle düşününce karar verdim. Eve döner dönmez onu arayacak ve şöyle diyecektim.

"Ben geldim."

40

"Kardeşlerim, felaketin içindesiniz."
Albert Camus / *Veba*

"Herkes gibi, birdenbire görmez oldum."
José Saramago / *Körlük*

"Latince kökenli bütün dillerde *compassion* şu anlama gelir: Başkaları acı çekerken insan hiçbir şey olmuyormuş gibi durup seyredemez, ya da yüreklerimiz acı çekenlerin yanındadır."
Milan Kundera / *Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği*

Uçak Fertik'e indiğinde, leş gibi bir hava karşıladı beni. Hareketlenmiş yağmur bulutlarına bakınca, devir teslim için biçilmiş kaftan diye düşündüm. Bu defa yolun sonuna vardığımı hissediyordum. Yeni bir adres olmayacaktı. Mahsun'u bulacaktım, Hülya'yı verecektim ve daha evvel hiç görmediğim bu şehirden, mümkünse yeniden dönmemek üzere, eksilmiş, artmış, ruhum ideal ağırlığına yaklaşmış olarak ayrılacaktım. Kendimce büyük marifet işlediğimi düşünüp rahatlayacak, oysa kimsenin umurunda bile olmayacaktım. Eskiden babaannemin yolculuğa çıkanların ardından bir tas su dökü-şü gibi, arkamdan yağmur dökecekti bulutlar. Yürüdüğüm yollar foşur foşur yıkanacaktı. Silinecekti mütevazı ziyaretimin

emareleri, tek bir adımımın izi kalmayacaktı. Sonra kuşlar ufka doğru kanatlanacaktı. Gün batacak, güneş henüz tanışmadığım bir yarına doğacaktı. Akacaktı zaman kendi başına, ben hiç olmamışım gibi. Şehir ben hiç gelmemişim gibi yaşayacak, bugün çocuk olanlar, adımı bilmeden usul usul yaşlanacaktı. Hatırlanmayacaktım. Doğrusu da buydu. Bu defteri, hatırlanmaya değecek bir fenalık yapmadan kapatabilmek. Bu dünyadan, ona en az hasarı vererek, erimeye gelmiş bir kar tanesi gibi geçebilmek. Daha iyisi de yapılabilirdi elbet, ama ben yapamamıştım.

Aylardır yoldaymış gibi hissediyordum kendimi. İçimde kavimler yer değiştirmişti. Hem hiçbir şey zerrece değişmemiş hem de her şey ebediyen farklılaşmış gibiydi. Bu yolculuğa boşuna çıkmadığımı biliyordum. Varacağım son bir yana, yol bana hediyelerini çoktan vermişti. Biraz mutluluk, biraz keder, biraz öfke, biraz pişmanlık doluydum. Hayatta olmanın işareti saydım hepsini. Bazı şeylerin yerini hatırlamak, varlıklarına inanmayı kolaylaştırıyor. Mesela kalbin, mesela acının, mesela sevincin, mesela kendi kendimin.

Yardımsever bir esnaf vasıtasıyla elimdeki adrese nasıl varacağımı öğrendim. Adamın, "Böyle bir sokak yok, burası aradığın şehir değil" demeyişi bile, doğru yolda olduğumu müjdeleyip aydınlattı içimi; kendimi talihli saydım. Çok kaybolmanın bir avantajı da bu, yolu bulduğu zaman fazladan seviniyor insan. Vardığı menzilin kıymetini biliyor. Bundan böyle, içeride ve dışarıda kayboldukça, söylenmek yerine şükretmeye karar verdim. Neticede, kaybetmeden hiçbir şey bulunamıyor.

Acaba Mahsun da böyle der mi Hülya'ya bakınca, diye düşündüm. Muhtemelen demezdi. O Hülya'yı, yani Muhlise'yi kaybetmeden evvel de sevip önemsiyordu çünkü. Sahip olduklarına dönüp bakmayan, baksa da bunu sırf sahip olamadıklarının acısını onlardan çıkarmak için yapan bendim. Başkaları da

benim gibi miydi acaba? Biz insanlar, hepi topu yetmiş yıllık bir ömrü, tutunacak dal, sığınacak liman, boğulacak deniz aramaya harcayan zavallıcıklar; türlü hatalara diyet niyetine ömrümüzü eritiyor, labirentteki fareler misali çıkış yolları ararken, kaybolmanın ve kaybetmenin kederinden, bulmanın neşesine daireler çiziyor olabilir miydik?

İlk görüşmemizde bu konuyu Sadi Seber'e açmaya karar verdim. Onun mutlaka eğlenceli bir cevabı olurdu. Bir oyun başlatırdı, içinde kaybolurduk. Bu da kimsenin kalbini kırmadan verilmiş zarif bir cevap yerine geçerdi. Hayat, cüsseli laflar etmeden, sessiz sedasız devam ederdi.

Beni Mahsun'un yaşadığı mahalleye götürecek otobüse bindiğimde, içim içime sığmıyordu. Sırat Köprüsü'nün sonuna gelmiş gibi hissediyordum kendimi. Düşmemiştim! Hatta oraya varabildiğime göre, hayatta da sandığımdan fazlasını yapabilirmişim gibi cüretkâr bir coşkuyla ödüllendirilmiştim.

Kalbimde tekmil duygu çarpışırken, kafamın içinde de tilkiler tavaf halindeydi. Bir yanda Hülya'dan ayrılacak olmanın hüznü, bir yanda Sadi Seber'le aramızda filizlenebilecekleri neşesi, bir yanda Mahsun'la yaklaşan vuslatın heyecanı, bir yanda yolun tedrisatı ve imtihanı, hepsi kol kola girmişti.

Tamamen içimdekilerle meşgul olduğumdan, görmeyen gözlerle bakıyordum etrafıma. Ama yine de fark ettim onları.

Tam karşımda, yirmilerinin başında var yok genç bir kadın ve orta yaşlı, patates kafalı bir adam, yan yana oturuyorlardı. Adam bacaklarını pergel gibi iki yana açmış, kadın da koltuğun ucuna sinip sıkışmıştı. Kadın büzülüp un ufak oldukça, adam daha beter yayılıyordu.

"Sinsiye bak!" diye tısladı Hülya. "Herif gıdım gıdım ittiriyor dizini. Kadının dizine değene kadar, yavaş yavaş. Resmen milimetrik ölçümle çalışıyor hanzo. Bir dize değmek için amma uğraş!"

Adamın yüzüne baktım. Dizin dize değmesiyle, kadının

bacağını biraz daha geriye çekmesi arasındaki kısacık zamanda, hoşnut, neredeyse esrik bir ifade yerleşiyordu yüzüne. Dudakları gevşiyor, kırağı çalmış patlıcana benzeyen burnu bir parça daha morarıyordu sanki. Sonra, değmeye çalıştığı bacak yana kaçırılınca, herif yine milimetrik çalışmalara başlıyordu. O zaman, yüzünde, bunu yapmıyor ya da yaptığını tuhaf bulmuyormuş gibi donuk bir ifade oluyordu. Ama gözlerinde yanıp sönen sinsi ışığı görmemek mümkün değildi. O ışıkla birlikte tanıdık bir bulantı gelip yerleşti içime.

Lise yıllarımda otobüslerde bana yanaşan adamlar da böyle yapardı. Hiçbir şey olmuyormuş, her şey gayet olağanmış gibi bir ifade takınıp içimi bulandıracak işlere koyulurlardı. Yüzlerindeki ifadeden mi kimse görüp anlamazdı olanları, yoksa herkes görüp sessiz kaldığı için mi yüzlerinde öyle bir ifade taşırlardı, bilemezdim bazen. Fakat nefret ederdim otobüsteki herkesten. Bakmayan, görmeyen, görüp de susmayı beceren herkesten. Sonra, ebeveynine benzemekten kaçamayan çocuklar gibi, büyüyünce o yolculara benzedim ben. Çoğundan talihsizdim fakat. En azından kendimden gizleyemeyeceğim kadar kocamandı çünkü gözlerim. Hep her şeyi gördüm. Ve görece talihsiz olduklarımdan alçaktım bu yüzden. Çünkü şunu bile bile suskunluğa gömüldüm: Bazı hallerde nasıl ayan beyan gümüşse sükût, bazı hallerde de tanım gayet berraktır; susan alçaktır.

Otobüsün iç bulandıran suskunluğunu dinleyip göz kamaştıran körlüğüne bakarken, ansızın bir ışık yandı kafamda.

"Tabii ya, körgörü" diye inledim kendi kendime.

"Efendim?" diye ses verdi Hülya. "Bana mı dedin?"

"Sadi Seber'in bulmaca sorusu... Hatırladım. Cevap 'körgörü' olacak. Kör değil onlar, sadece gördüğünün farkında olmayanlar. Hepimiz aynı dertten mustaribiz Hülya! Salgın bir hastalık sanki. Görüyoruz ama görmediğimize inandırmaya çalışıyoruz kendimizi. Susmanın günahından böyle kurtulabilirmişiz gibi. Gözümüzde maraz yok. Maraz akılda, kalpte. Korkunç

bir mikrop dolaşıyor içimizde."

Böyle düşününce, midemdeki kadim tiksinti fokurdayarak yükselirken, gözlerim bunca yıldır gördüklerinin kederi, ağzım mührünü kıramamanın öfkesiyle yanmaya başladı. Şeytan diyordu ki, bu defa aç ağzını ve sakın yumma gözünü. Gerçi niye şeytan olsun, diye geçirdim içimden. Şeytan böyle bir durumda olsa olsa sus, başka yana bak, derdi. Niye susardı peki insan, neden başını öte yana çevirirdi? İçindeki iblisten değil, dışındakilerden korktuğu için. Yanlış mahcubiyetler yüklenmeye talimli olduğu için. Başkalarının acısından muaf kalabileceğini sandığı, felaketlerin bulaşıcı olduğunu anlamadığı için. Başını öte yana çevirip susar ve kendinden hem bir cehennem hem de bir cehennem zebanisi yaratırdı. Sonra o cehennemde kendi de yanardı.

Dışarıda ne çok suskunluk var diye düşündüm, içeride ne çok ağırlık. Uzun sürmüş bir sessizliğin parçası olmanın utancıyla, avuçlarıma geçirdim tırnaklarımı. Canım yandı. Canım yandı. Zaten canım yansındı.

Derken gür bir sesle irkildim.

"Geçmiş olsun birader, bir sakatlığın mı var?"

Sesin sahibi bendim! Hayır, Hülya değil, basbayağı ben. Replik filan almadan, öyle kendiliğimden...

Şaşırdım.

Köşeye sığınmış genç kadın daha çok şaşırdı.

Adam ikimizden de çok... Üstüne alınmakla alınmamak arasında tereddütle gidip geldi. Tek kaşı havaya kalktı. Dosdoğru yüzüne bakarak devam ettim.

"Ne o öyle pergel gibi açmışsın bacakları?"

"Bana mı diyorsun?"

"Senden başka pergel bacaklı var mı burada, ampul!"

Adamın yüzü karıştı. Gören duyan var mı diye çekinerek etrafına bakındı. Sessizce kendisine dönen üç beş kafaya doğru, çattık dercesine iki yana salladı başını. Sonra çabucak bula-

şık bir ifade taktı suratının ortasına.

"Hasta mısın kardeşim? Sana mı soracağım nasıl oturacağımı?"

"Bilmiyorsan sorabilirsin tabii. Ki bilmiyorsun. İki kişilik yere serildin resmen, kadın köşeye sıkıştı. GDO'lu musun, insan gibi hareket etsene!"

"Manyak mısın be, git işine" diye efelenecek oldu. Ama yanında oturan genç kadın, birinin arka çıkmasından cesaret almış olacak ki, "Evet" diye onayladı beni, "sıkıştım burada, az kayar mısınız!"

"Yaydı durdu bacaklarını camış gibi, ben de gördüm" diye topa girdi çaprazda oturan yaşlı bir kadın.

GDO'lu, "Sen de gaza gelip gelip oradan uydurma şimdi hanım teyze" diye horozlandı. Sonra da dönüp çirkef çirkef yanındaki kadını azarladı.

"İki saattir hiç yakınmıyordun. Şimdi mi gücüne gitti?"

Bir yandan da toparlanıp tek kişilik yere sığmıştı. İşittiği laf genç kadının yüzünü bir an için allak bullak etti. Bu arada yolcuların arasından bir iki ses daha yükseldi.

"Cık cık cık, ne günlere kaldık."

"Senin anana bacına yapsalar hoşuna gider mi?"

"E madem öyle, hatun niye ses çıkarmamış?"

"Ne olmuş, ne olmuş?"

"Arka tarafta kızın tekini ellemişler galiba."

"Ne varmış ki üstünde? Ne giymiş?"

Birbirine karışan sesleri, araya giren öküzesk bir erkek sesi böldü.

"Ne patırtı yaptınız be, rahatsız etmeyin yolcuları, kafamız şişti!"

Bana doğru bakıyordu. Nursuz bir sıfatı vardı.

"Şu namussuzun yaptığından değil, patırtıdan mı rahatsız oluyorsun?" diye haddini bildirdi, şişe dibi gözlüklü bir ihtiyar ona.

"Ne münasebet!" deyip sustu nursuz. Ama ben susmadım. Yüzüne bakıp, "Ne oldu, bugün ona, yarın sana diye mi korktun gedek!" diye bağırdım. Hülya okkalı bir kahkaha attı.

"Yaşşaa!"

Bozacının nursuz şahidi, "Ne alakası var?" yollu homurdanırken, Hülya yeni fark etmiş gibi sordu.

"Gedek ne ya bu arada?"

"Manda yavrusu. Sevimli bir şey aslında."

O esnada karşımdaki kadınla göz göze geldik. Şaşkın ama neredeyse mutlu bir ifadeyle bakıyordu bana. Göz kırpıp gülümsedim. "Korkma" dedim yani bir nevi. "Ben yanındayım."

Derken otobüsten başka sesler yükseldi. Genel eğilim, şu hayatta herkesin anası, bacısı olduğu yönündeydi. Anlaşılan bu da içeridekileri kadın yolcunun haklarını kollamak hususunda motive ediyordu. Anası ölenler, bacısı olmayanlar, vazifeden muaf mı acaba diye geçirdim içimden.

Çoğunluk bizden yana olunca, kadının kılığını kıyafetini yahut o vakte kadar neden sustuğunu merak edenler de makas değiştirip koroya ayak uydurdu. Ardında, "Irz düşmanı namussuz", "Bas git, yoksa ananı sikerim", "Müslüman mahallesinde salyangoz sattırmayız" şeklinde uzayan kadın dostu sloganlar bırakarak, ilk durakta apar topar inip ortalıktan toz oldu pergel bacak. Arkasından otobüsün içindekilere bakarken, hiç değişmediklerini düşündüm. Hâlâ korkak ve kötülerdi. Bazen sessizlik suikastçısı, bazen de linç timi gibi aynı ring seferinde dönüp duruyorlardı yıllardır. Onların ipiyle hiçbir kuyuya inemezdim. Onların ipiyle bir kuyudan çıkabilir miydim peki? Sonuçta ben de onlardan biriydim.

Durağıma gelince, yerimden kalkıp arka kapıya yürüdüm. Kapının açılmasını beklerken biri dokundu koluma. Dönüp baktım, pergel bacaklının yanındaki genç kadın.

"Teşekkür ederim" dedi. "Ben susmuştum, çünkü..."

"Açıklamana lüzum yok. Biliyorum. Ama böyle daha iyi oldu sanki, ha?"

Bir an göz göze baktık. Birbirimizle uzun uzun konuştuk gibi oldu. Birbirimizi çıplak gördük gibi oldu. Yaralarımıza pansuman yaptık gibi oldu.

Elimi kaldırdım, omzuna koydum. Dokundum. Elim dünyanın en sıcak eliydi o an, omzu dünyanın en sıcak omzu. Elini elimin üstüne koydu. Bana dokundu.

"Teşekkür ederim" diye fısıldadı tekrar. "Sen çok yaşa e mi!"

Gülümsedim. O da bana gülümsedi. Onun yüzünde yaseminler, benim kalbimde müthiş bir ferahlık çiçeklenmişti. Otobüsten inerken, ne kolaymış diye geçirdim içimden, ne kolaymış tükürmek çiğnenemeyecek olanı.

Dışarı çıkınca huzurla gökyüzüne, öbek öbek toparlanan yağmur bulutlarına baktım. Dünya, dedim, kuyuysa bile, ille de düşecek değiliz ya!

Sonra yolun kenarına eğilip kusmaya başladım. Gelip geçenlerin şaşkın bakışlarına aldırmadan, kimseden utanmadan, midemden acı sudan başka şey gelmeyinceye dek uzun uzun kustum. Bir festival, bir doğum, bir diriliş gibi kükreye kükreye kustum. Bir müjde, bir ödül, bir şenlik gibi, kahkahalar atarak kustum.

İşim bittiğinde, artık kafesini parçalamış, hür bir kuştum.

Neden daha önce yapmadım ki bunu diye düşündüm. Hiç de zor değilmiş.

41

"Fakat hangimiz unutabilmiştik?"
Ahmet Hamdi Tanpınar /
Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Atasözleri sözlüğü diyor ki, sora sora Bağdat bulunurmuş. Bulunur elbet. Bağdat'ın yönünü bilmeyen mi var! Ama bir Mahsun'u bulmak öyle mi! Mahsun'un değil yerini, yaşadığını bilen kaç kişi! Şu üç günlük dünyaya bir Mahsun gelmiş, bu zalim hayattan bir Mahsun geçmekteymiş, kimin haberi var! Varlığı ancak yokluğu kadar yer yakan biz fanilerin tekmili için böyle bu. Aynı yüzemeyen gemideyiz. Kendimizi sahibi sandığımız her şeyin sadece hiç'iyiz.

Kendini bilmez, birbirini bilmez ama adresleri bilir insanlar. Kalan sokaklar, geçen insan olduğundan bilirler. Gelgelelim misafirliklerinin farkına dahi varmadan, gülünç bir özgüvenle işaret ederler. Ha, şu bizim Şikeste Sokak mı? Buradan dümdüz gidip ilk sapaktan sağa döneceksin, işte orası!

Yine atasözleri sözlüğüne bakılırsa, arayan Mevlasını da, belasını da bulurmuş. Ben de sora sora, gide gide, döne döne sonunda buldum Mahsun'un sokağını.

Babaannesinin verdiği kapı numarasına varmak için sokağa dizilmiş öbür evleri geçerken, düşünmeden edemedim içlerindeki sessizliğin sahiplerini. Tanımadığım, hiç tanımayaca-

ğım öbür Mahsun'ları. Öbür masumları, öbür katilleri, öbür sevenleri, sevilenleri, öbür öfkelileri, öbür sakinleri, öbür fakirleri, zenginleri, öbür zalimleri, öbür müşfikleri; hiç bilmediğim, bilmeyeceğim, hiç yaşamamışlar gibi yok sayarak yaşayıp öleceğim öbürlerini...

O uzun sokaktan, ağır adımlarla geçtim ve bir bir ardımda bıraktım cümlesini. Çok geç olmadan, yuvasına iliklenen düğmeler misali, hayatta herkes birilerini bulmalı ve bilmeli, dedim kendi kendime. Ve çoktan gecikilmiş bir omza koşar gibi, en nihayet vardım Mahsun'un, babaannemin deyişiyle masumun kapısının önüne.

İki katlı, bahçeli bir evdi. Bütün evler gibi kendi sırrıyla mühürlenmişti.

Açık bahçe kapısından girdim. Bir yanına çiçekler, öbür yanına zerzevat ekilmiş minik bahçeyi geçip, titreyen bacaklarla evin dış kapısına kadar ilerledim. Tam kapının önüne vardığımda ince bir rüzgâr esti. Aldırmadım. Her zamanki asap bozucu havadislerini kulağıma üflemeye niyetlendiyse, bu defa dinlememekte kararlıydım. Şimdi değil, hayır, şimdi sırası değil, diye fısıldadım. O da zaten üstelemedi. Mızıkçılığımdan yakınmadan, geldiği gibi hızla çekip gitti.

Elimi çantamın içine sokup Hülya'nın yüzünü okşadım, derin bir nefes aldım ve ürkekçe zile bastım. Ölü kuş sesleri döküldü kulağıma. Gökyüzüne baktım, bomboştu. Bana asırlar kadar uzun gelen birkaç saniye boyunca dudaklarımı dişleyerek bekledim. Sonra kapı açıldı. Gülsuyu kokusu çalındı burnuma.

Zavallı Nezahat Teyze karşımdaydı.

Üstüne yıkılmış yıllara, yemenisinin altından göz kırpan gümüş rengi saçlarına, yüzüme diktiği sen de kimsin bakışlarına rağmen, onu hemen tanıdım. Yirmi dört yıl değil, yirmi dört saat evvel görmüşçesine kolay hem de. Son aylarda sık sık hatırıma çağırarak diriltmiştim solgun hatırasını. Onu yeniden karşımda görünce, iyice emin oldum ki, hakikat hatıraya benziyor-

du ama tastamam hatırlanan gibi olmuyordu. Aklımda kalandan daha kısa boyluydu mesela. Eski mahallede duvar sandığım o kaldırım gibi, ben büyüdükçe o küçülmüştü galiba.

Önce gözleriyle sordu, cevap alamayınca da dosdoğru sözcüklerle.

"Kime bakmıştın?"

"Mahsun için gelmiştim. Arkadaşıyım."

"Arkadaşı?"

On dakika sonra mutfakta karşılıklı oturmuş, kim bilir kaç saattir fokurdamaktan acılaşmış çaylarımızdan çekingen yudumlar alıyorduk. Zavallı Nezahat Teyze beni o kadar güç hatırlamıştı ki, hatırlamadığından, nezaketen hatırlamış gibi yaptığından emin olmuştum. Annemle babamın hatırını sormasından da belliydi. Sahiden hatırlasa, en azından babamınkini sormasına lüzum kalmadığını bilirdi.

"Babam trafik kazasında, annem kalpten, babaannem de yaşlılıktan öldü" dedim kısaca. Gerçi babaannemi sormamıştı ama, onun unutuşun ölümüne terk edilmesine gönlüm razı gelmedi. Zavallı Nezahat Teyze, varlıklarını hatırlamadığı insanların yokluğuna üzülmüş göründü. Büyük bir içtenlikle rahmet diledi üçüne de.

Vaziyetimi ana hatlarıyla anlatmayı denedim. Ne var ki Nezahat Teyze, Hülya'yı, daha doğrusu Muhlise'yi de çıkaramadı. Bu zorlanışa bir tür mahcubiyet de eşlik edince, yaşlılık ya da hastalıktan kaynaklanan bir unutkanlıktan mustarip olabileceğini düşünerek, en başından tafsilatıyla naklettim hikâyeyi. Eski bir oyuncağı getirmek için onca yol teptiğime inanamadı. Vaktiyle Çaybeli'nde başıma geldiği gibi, yol uzayınca misafirliğim de kıymetlendi gözünde. "Acıkmışsındır" deyip yemek hazırlamaya, sofra kurmaya kalktı.

"Yok" diye itiraz ettim sabırsızlıkla. "Ben bir an evvel Mahsun'u görüp konuşsaydım."

Olmayacak bir şey istemişim gibi derin derin iç çekti.

"İçeride, oturma odasında" deyip, eliyle koridorun sonundaki kapalı kapıyı işaret etti. "Konuşmaz yalnız pek. Benle de konuşmaz. Bütün gün orada oturur, akşam bizimkiler marketten gelince, abisiyle laflar biraz, o kadar."

Yusuf bu evde, hâlâ ailesiyle mi yaşıyor yani, diye düşündüm. Evlenip çoluk çocuğa karışmamış mıydı? Belki evin bir yerlerinde henüz müşerref olamadığım bir gelin hanım vardı. Uygun bir bahane bulamadığımdan soramadım. Onca merak etmeme rağmen, peki Yusuf'un dili düzeldi mi, diye de sormadım. Mahsun'un konuştuğu tek kişi sesini yutmuş biri mi şimdi, diye geçirdim içimden ama onu da soramadım.

"Gidebilir miyim yanına peki?" diye sordum sadece.

"Tabii" dedi, yine aynı kapıyı göstererek. "Sen git, otur. Ben de yiyecek bir şeyler hazırlayayım, acıkmışsındır."

42

"Oyuncaklarla bol bol oynayıp hoşça
vakit geçirdiler."
Rasim Kaygusuz / *Cin Ali'nin Oyuncakları*

Nereye gideceğini değil, nasıl gideceğini bile değil, sadece gideceğini önemseyen keşişler gibi geçtim koridoru. Ne göreceğini değil, nasıl göreceğini değil, sadece göreceğini düşünüp sevinen gözü yeni açılmış körler gibi ittim kapıyı.

Kapı açıldı.

Mahsun karşımdaydı.

Divanda oturmuş, şöminede çıtırdayan ateşi izliyordu. Tuhaf şey, hiç değişmemişti. Sanki boyu uzamıştı sadece, o kadar.

Yoksa aynı çelimsiz beden, aynı üç numaraya vurulmuş saçlar, aynı hüzünlü ama bir o kadar donuk bakışlar... Birini bekler gibi. Beklemekten vazgeçmiş gibi ya da. İkisi de aynı boşluğa tabiydi sonuçta. Öyle ya da böyle, Mahsun derin bir boşluğa bekçi dikilmişti görüşmeyeli.

Ağır ağır kapıya doğru çevirdi başını. Kalbimin göğsümden taşıp ağzımda attığını hissettim. Çok ertelenmiş kavuşmaların teri birikti avuçlarımda. Ne kadar prova edilirlerse edilsinler, yine de sıralarını şaşırıp birbirlerine çelme takan acemi sözcükler doluştu ağzıma. Büyük lokmaydı beklemek. Nasıl çiğneyeceğimi bilemedim bir an.

Mahsun, gözlerini boşlukta gezdirir gibi baktı yüzüme. Annesiyle değil, benimle karşılaştığı için şaşırmış görünmüyordu. Bir yabancıya mı, yoksa tanıdığına mı, hasmına mı, yoksa hısmına mı bakıyor, o bile anlaşılmıyordu.

Kim olduğumu, orada ne aradığımı filan sorsun isterdim, uzun uzun anlatabilirdim o zaman derdimi. Ya da beni çabucak hatırlayıp öfkeyle hesap sorması da işime gelirdi. Borcumu ne kadar hızlı ödersem, o kadar erken kurtulurdum sırtımdaki kamburdan. Ne var ki Mahsun hiç tepki vermiyor, kurtuluşa giden yolda önümü açmaya gönüllü görünmüyordu. Hastalığı mı ilerlemişti, hayatla bağı mı gerilemişti, yoksa ikisi de aynı şey miydi, o kadarına aklım ermezdi benim. Zaten bazı şeyleri anlamamak en iyisiydi.

Aklıma yapacak başka şey gelmeyince, zaman kazanmak için içeriye şöyle bir göz gezdirdim. Yeni ve bakımlı görünen binaya inat, odanın döşenişi, kokusu, onlarca yıl öncesinden kalmış gibiydi. Yerdeki koç boynuzu motifli halı, Mahsun'un oturduğu divan, duvardaki etamin tablo; pimapenli pencerelerin önüne çekilmiş afili panjurlarla ya da duvara gömülmüş şatafatlı şömineyle en ufak uyum göstermiyordu. Modern bir eve Şark köşesi kurulmuş yahut ev ile sahipleri yanlış zamanda buluşmuş gibiydi. Şahsi tecrübelerimden biliyordum; insan kendini her yere taşımakla mükellef olduğundan, bazen tek kişilik randevularda bile kavuşmak güçleşir, bir yanımız erken gelirken, öbür yanımız geç kalabilirdi. Tek bir zamanı yoktu gezegenin, aynı anda aynı yerde bulunamamak, buluşamamak, kimsenin kabahati değildi. Şimdi ben, vazifemi bilmeli, bütün zamanlara yayılmış eski bir hatayı telafi etmeliydim. Sonra belki Afrika'daki kelebek artık başka türlü uçacaktı. Tamam, Fertik'te olacakları Afrika'dakinin ruhu duymayabilirdi ama benim içimde mahpus bekleyen ipekböceği, hiç kuşkusuz kozadan çıkacaktı.

Kafesini parçalayan kuşlar, kozasını çatlatan ipekböcekleri aşkına, gücümü toplayıp iki adım attım Mahsun'a.

Ne yerinden kalktı, ne de beni yanına çağırdı. Sessizliğini soluğuyla biledi ve donuk bakışlarını yeniden şöminede çıtırdayan yalımlara çevirdi. Susarak belirliyordu aramızdaki mesafeyi. Sessizlik, birine durması gereken yeri söylemenin en insafsız yollarından biriydi. Daha fazla yaklaşmaya cesaret edemedim. Omuzlarımın hafiften düştüğünü hissettim.

"Paris Sendromu" diye fısıldadı Hülya çantanın içinden. "Sendromlar sözlüğünde görmüştüm, hayatları boyunca Paris'i hayal etmiş Japonların, Paris'e gelince yaşadıkları hayal kırıklığına verdikleri isimmiş. O minnak gözleriyle Japonların görüp isim verdiğini, şu koca gözlerinle sen neden göremiyorsun be kuzum?"

"Allah aşkına yine ne diyorsun Hülya?"

"Hiçbir şeyin aslı, hayali kadar güzel değildir işte, anlasana. Yoksa hayallerle avunmak yerine gerçeklere koşardık. Sahici bir arkadaş bulurdun kendine mesela. Benimle idare etmezdin onca zaman. Sen de için için biliyorsun ki, bir hayal, gerçekleştiği anın sunabileceğinden katbekat fazla mutluluk verir insana. Hayal kırıklığıyla yaralanmanın en kestirme yoludur hayallerin peşinden koşmak."

Haklı mıydı? Bir an, çok kısa bir an bunu sordum kendime. Fırsatı kaçırmadı.

"Yol yakınken vazgeçebilirsin Adalet. Şimdi, hemen..."

"Olmaz" dedim. "Çok geç."

"Geç mi? Şu kapıdan çıkıp gitmene bakar. Hepi topu bir eşikten geçtin. Ne kadar geç kalmış olabilirsin ki?"

"Yirmi dört yıl kadar."

Bunu duymayı beklermiş gibi, aniden dönüp yüzüme baktı Mahsun. Kendisiyle konuştuğumu sandı belki de. Nihayet dikkatini çekebildiğimi görünce, bir yıldız kaydı içimde. Uzun tutulmuş nefes gibi döküldü sözcükler dudaklarımdan.

"Mahsun, ben geldim."

Omuz silkti Mahsun. Bomboş baktı bana. Duvarlarda yaş-

lanmış bir ölünün fotoğrafıydı sanki. Kolay olmayacağını anladım ama yılmadım.

"Hatırladın mı beni? Adalet ben. Arkadaştık biz senle. Çocuktuk. Zurnazen Mustafa Paşa'da, karşı apartmanınızda, Amber Efendi'de otururdum."

Saydığım isimler, yüzünde tek bir kası bile harekete geçirmiyordu. Beni tanıdığına dair en ufak işaret vermiyordu. Ama ona tanıdık gelecek birini biliyordum. Her yarım, yıllar geçse bile kendini tamamlamayı arzulardı. Bu yüzden, kayıplar daima hatırlanırdı. Elbet Mahsun da hatırlayacaktı.

Usulca çantamdan çıkardım Hülya'yı. Değerli bir hazine gibi tuttum iki elimle. O zaman, Mahsun'un kirpiklerine titrek gölgeler dolandı. İki kaşının arasında ince bir çizgi belirdi. Bilemiyordum, sessizlik lisanında bu tam olarak ne demekti. Yine de, ya şimdi ya hiç deyip bir adım daha yaklaştım. Boğazıma takılmış eski bir lokmayı aşağı itmek ister gibi zorlukla yutkunup, nicedir hayalini kurduğum o kısacık cümleyi çocukluk arkadaşımın ayaklarının dibine bıraktım.

"Mahsun, özür dilerim."

Gölgeler Mahsun'un kirpiklerinden süzülüp gözlerine doluştu.

"Hah, işte şimdi dönülmez akşamın ufkundayız" diye mırıldandı Hülya. Dalga geçmeye çalışmasına rağmen buruktu sesi. Ondan ayrılacağımı yeni fark etmişim gibi içim sızladı. Aynı anda herkesi mutlu etmek mümkün değildi hayatta. Birini, en az birini hep üzüyordu nedense insan. Ben kendimi üzmeyi seçmiştim. Ancak tek dostumu bu üzüntüden muaf tutmam mümkün değildi, haliyle becerememiştim. Hülya'nın yanağındaki kederli yanık izine bastırdım dudaklarımı.

"Teşekkürler Hülyam. Sensiz çok daha zor olurdu. İyi ki vardın."

"Yoktum. Ama gerçektim. Çünkü seni seviyorum şapşal" diye cevap verdi Hülya. Sesi düğümlendi boğazımda. Bir-

den dehşet verici geldi ondan ayrılmak. Ertelediğim acı ve erken bastırmış bir hasret doldu kursağıma. Neredeyse, sahiden şu odadan kaçıp gitsem mi diye düşünmeye başlayacaktım ki, umulmadık bir şey oldu.

Mahsun ağır ağır doğruldu yerinden. Koltuktan kalktı, bir adım attı, tam karşımda durup öfkeyle yüzüme baktı. Sonra da ben daha gözlerinde kıvranan gölgelerin manasını çözemeden, parmaklarını pençe gibi açtı ve ellerime yapıştı. Sanki Muhlisesini ona vermeye değil, yeniden ondan çalmaya gelmişim gibi, çekip almaya çalıştı oyuncağını.

Boynundaki damarları yeşil yeşil şişirerek, "Git öbürleriyle oyna!" diye bağırıyordu bir yandan da. "Öbürleriyle oyna!"

Görünüşü neredeyse hiç değişmezken, o yumuşacık çocuk sesinin bir tür hırıltıya dönüştüğünü görmek şaşırttı beni. Ne yapacağımı bilemedim.

Parmaklarımı gevşetsem, çekip alsa oyuncağını, belki rahatlayacaktı. Belki dönüp oturacaktı yine yerine. Ben de anlatmayı deneyecektim böylece. Anlatacaktım, anlayacaktı, sonra o evden sessizce çıkacaktım. Dışarıda yağmur başlamış olacaktı. Silinecekti adımlarım. Hiç yaşanmamış gibi mutlu bitecekti hikâye.

Ama nedense her zamanki gibi sıralamayı şaşırdım. Evvela parmaklarımı gevşetmek yerine, panikleyip ona laf anlatmaya çalıştım.

"Vereceğim zaten, dur, çekiştirme."

Zorla aldığını sanmasın istiyordum. Ta oralara kadar Muhlisesini bizzat kendi ellerimle teslim etmek için geldiğimi anlasın. Bu onun için bir şey değiştirir miydi emin değildim ama benim için değiştirirdi. İçimde gizli bir minnet beklentisi, minik bir kahraman özentisi mi vardı, bunu şimdi bile bilemiyorum. Fakat her şey hatırlamaktan ferahlık duyacağım gibi yaşansın istiyordum.

Şimdi düşününce anlıyorum ki, hayatta her şeyin zama-

nını belirlemeye çalışanlar, zaman tarafından cezalandırılmaktan kurtulamıyor. Hele ki başkalarının duyguları hakkında karar vermek, o duyguların ne zaman, hangi şartlar altında filizlenip nasıl yeşereceğini tayine girişmek, kibirle harmanlanmış budalalıktan başka şey değil. Mahsun'un oyuncağını istediğimde alıp, istediğimde verebileceğimi düşünmem, onun ne zaman ne hissedeceğine hükmetmeye teşebbüs etmem de öyle. Oysa Mahsun iç zamanını kendi seçmişti. O ne zaman uzatırsa elini, akrep o vakti göstermeliydi. Yaşanan hengâmede bunu düşünemedim.

Bilmiyorum, neden öyle yaptım. Bilmiyorum, Mahsun neden öyle yaptı.

Aramızdaki itiş kakışın sonunda terlikler odayı ele geçirdi, elime yapış yapış bir şey geldi ve Hülya'nın yanağındaki yanık, yanığındaki yanak çiçeklendi.

Sıralama tam olarak böyle değildi sanırım. Durun, hatırlamaya çalışayım.

Her şey çok hızlı yaşandı. Bazen çok hızlı olur her şey. Bitmeyecekmiş gibi başlar ve sonra hiç başlamamış gibi biter. Başka türlü dinmez zaten ömrün ağrısı.

Dünya bir öküzün değil, koçun boynuzlarında duruyormuş. O anlamsız itiş kakış esnasında ayağım yerdeki koç boynuzlu halıya takıldı. En iyi bildiğim şeylerden birini yaparak, dengemi kaybedip düştüm. Kafam şöminenin mermerine çarptı.

Düşerken gevşeyen parmaklarımın arasından çekip aldığı Hülya'yı, öfkeyle şömineye fırlattı Mahsun.

"Oynamayacağım. Artık oyun yok!" diye bağıran sesi yankılandı kulaklarımda. Sonra odanın kapısının açıldığını duydum, içeri koşan ayakları, siyah kadın terliklerini gördüm. Bir yerlerden müthiş bir sıcaklık yayılıyordu. Hem şömineden gibi hem kafamın içinden gibi. Güçbela elimi başıma götürdüm;

ılık, yapış yapış bir ıslaklık bulaştı parmaklarıma. Başımı yana çevirince, alevlerin arasında kırık dökük gülümseyen Hülya'yı gördüm.

"İşte bu da senin hikâyendi. Artık üzülme, geçti" diye inledi ya da bana öyle geldi. Buruk bir tebessüm yeşerdi dudaklarımda.

Alevler gözü dönmüş canavarlar gibi yaladıkça yüzünü, yanağındaki yanık lekesi büyüyor, bir çiçek gibi yavaş yavaş açılıyordu. Hülya yanıyordu. O odada gördüğüm son şey, Hülya'nın küle dönüşü oldu.

Sonra hızla karardı her şey.

43

"Ah, küçücük gemi, sulara attın
şimdi kendini, delisin."
Ezginin Günlüğü / *Gemi*

Denizin altında gözlerimi açmaya çalışmak gibiydi. Bulanık, karanlık...

Kulaklarımda uğultular, başımda müthiş bir basınç. Dışarıda beni yakından ilgilendiren şeyler oluyormuş ama hepsi artık çok dışarıda kalmış gibi hüzünlü bir tuhaflık.

Sonra birden suyun yüzeyine çıktım. Boğuk sesler, karanlıkta kıpırdanan gölgeler yavaş yavaş netleşti. Burnuma keskin bir formol kokusu geldi.

"Kendine geliyor" dedi bir kadın. Yüzüme eğildi.

"Beni duyuyor musun?"

Duyuyordum. Ama söyleyemedim. Gözlerine baktım sadece. Başımda müthiş bir ağrı.

"Acele edin" diye bağırdı başka biri. Bu sefer basbariton bir erkek sesi.

Etrafımdaki diğer yüzleri fark ettim o zaman. Tanımadığım insanlar. Üzerlerinde hastane önlüğü.

Bir sedyeye yatırılmıştım. Beyaz duvarlarla çevrili uzun bir koridordan geçiyorduk. Acelemiz vardı. Bir yere yetişmeye çalı-

şıyorduk. Peki ama nereye?

Nereye gittiğini anlamak için, nereden geldiğini bilmeli insan. Başımdaki kemirgen sancıya rağmen hatırlamaya çalıştım. Buraya nasıl, ne zaman, nereden gelmiştim?

Sırasını şaşırmış hatıralar, çöl fırtınasına yakalanmış kum zerrecikleri gibi uçuşmaya başladı. Tanıdık beyaz duvarlara baktıkça, her biri fotoğraf olup zihnimin karanlığına asıldı.

Sultanşehri'nde büyük bir hastane. Uzun süre yattığım küçük bir oda. Defalarca geçtiğim uzun bir koridor. Her yer tiksindirecek kadar beyaz...

Orada mıydım yine? Bir daha asla dönmemeyi dilediğim o korkunç yerde?

Ya da daha fenası, oradan hiç çıkmamıştım belki! İnsan ayrılmadığı yere dönemez ki.

Derken Kazulet Hanım'ın, Sadi Seber'in, Raşit'in, Muhlise Nine'nin suretleri doluştu aklıma. Trenler, otobüsler, sokaklar, sahiller. O uzun yolculuğa da mı hiç çıkmamıştım yani? Öyleyse, ölmeyeceğimi müjdelememişti Doktor Kâzım. Hülya'yla yollara düşmemiş, Sadi Seber'le tanışmamış, Mahsun'u bulmamıştım.

Her şey korkunç bir rüyadan ibaretti o zaman.

Yolculuk değil, bütün yolculuğun bir rüya olmasıydı korkunç olan.

Ama sonra, isyan eder gibi başımı geriye atınca, ağlamaktan burnu kızarmış zavallı Nezahat Teyze'ye ilişti gözüm. Yemenisinin ucunu gözpınarlarına bastırmış, sedyenin ardından koşturuyordu.

Onu görünce bir ferahlık yayıldı içime. Oh, dedim, Sultanşehri'nde değilim.

Hayatımın en büyük yolculuğuna sahiden çıkmış, Sadi Seber'le hakikaten tanışmış, Mahsun'u gerçekten bulmuş olmanın serinliğiyle, derin bir nefes verdim. Başımın arkasında dayanılmaz bir acı.

Fotoğraflar akmaya devam etti.

Alevleri hatırladım böylece. Hülya'nın küllerini. İçimde ince bir tel titredi. Ah, Hülya!

Derken, büyük, çelik bir kapının önünde durduk. Üstünde ameliyathane yazıyordu.

Önce hiç üstüme alınmadım. Ancak kapı açılıp sedyem hızla içeri itilince, ameliyat olacak kişinin bizzat kendim olduğunu kavradım.

İçeride birkaç kişi vardı. Bir kıyafet balosuna katılmak için yeşil kurbağa kostümleri giymiş gibi görünüyorlardı. Sedyeden alıp masaya taşıdılar beni. İçlerinden biri sağa sola emirler yağdırıyordu.

"Damar yolu açık tutulsun!"

"2.000 miligram Prednol yapın, beyin ödemi oluşmasın!"

Daha önce hiç ameliyat olmamıştım. Ne tuhaf, diye geçirdim içimden. Bir hastaneden kaçıp öbürüne düşüvermek. Ah be sersem Mahsun, yaptığını beğendin mi! Biliyordum tabii, isteyerek yapmamıştı. Belli belirsiz bir memnuniyet bile duydum içimde. İkimiz de birbirimizi birer kere düşürüp ödeşmiştik, artık aramızda alacak verecek kalmamıştı. Buradan bütün ağırlıklarımdan kurtulmuş olarak çıkacaktım. Ertelenmiş ne varsa yaşayacak, sonunda gerçek bir hikâyeye sahip olacaktım.

Emirler yağdıran adamın gür sesi duyuldu yeniden.

"Anestezi!"

Genç bir adam koluma eğildi, bir sıvı zerk etti damarlarıma. Soğuk, buz gibi bir şey aktı içime. Düşüncelerim ağırlaştı.

"Ambuyu getir!"

Uzun kirpikli bir kadın, balon gibi bir şey dayadı yüzüme. Yattığım yerden tavana diktim gözlerimi. Tepede ameliyathanenin kuvvetli ışığı parlıyordu. Uyku, usul usul ele geçirirken aklımı ve bedenimi, kulağımda Hülya'nın son sözleri çınlıyordu.

"İşte bu da senin hikâyendi. Artık üzülme, geçti."

Güçbela araladım dudaklarımı. İçimde garip bir hafiflik, "Geçti" diye tekrarladım. "Geçti."

Işığın kuvvetinden mi, başka bir şeyden mi bilmem, gözlerim yaşardı. Beyaz, tombul bulutların üstüne uzanır gibi, tatlı bir uykunun kucağına bıraktım kendimi. İnce bir damlacık süzülürken sağ yanağımdan aşağı, gözlerim yavaş yavaş kapandı.

Bu hayatta son gördüğüm, tepeden gelen kuvvetli bir ışık ve gözlerimi dünyadan temizleyen bir damla gözyaşıydı.

Sonra ben öldüm.

44

"... dönen yok seferinden."
Yahya Kemal Beyatlı / Sessiz Gemi

Buradan bakınca tuhaf bir hafifliği var dünyanın. Hiçbir ateş sonsuza dek yakmıyor.

Zamana ve sancıya dayanmanın en basit yolu, sonunda muhakkak geçeceğini unutmamak. Evet, her şey geçiyor. Sevmek bile, acı çekmek bile, kanamak bile, yaşamak bile, dünya bile, azalmayı dahi beklemeden bitiveriyor. Ağrı diniyor.

Uzun, ıssız, püfür püfür bir boşluk kalıyor geriye sadece. İnsan ancak o zaman aslolanın, yaşarken hasım sanıp ölümüne savaştığının, kadim boşluklardan ibaret olduğunu anlıyor.

Hayat denen sergüzeşt, zararsız ve uzak bir hatıraya dönüşüyor usulca. İpinden çözülen sala benziyor insan da, hafifliyor. Bilseydim bunu, ölülere ağlamazdım hiç. Ama zaten insan, gidenlerin ardından, en çok kendi kalışına ağlıyor.

Ben gidince bazı kalpler kırıldı, bazı gözyaşları aktı ve bazı rüzgârlar dolaştı kalanlar arasında. Merak edenler için söylüyorum, evet, buradan hepsi görülebiliyor. Ben de, yokluğum evrende bir minik taşın yerini değiştirmeye muktedir mi diye, yırtılmış atlasın aralığından eğilip baktım yeryüzüne. Ve gördüm ki, ardımdan bir kampana çalındı, bir kâğıt imzalandı ve bir fo-

toğraf yerinden koparıldı. Sıralama tam olarak böyle değildi sanırım. Durun, hatırlamaya çalışayım.

Yaşarken hep, sonum kalbimdeki kırıklardan olacak sanırdım. Oysa o gün hastaneye kafatasımdaki kırıklardan mütevellit ağır kafa travmasıyla kaldırıldım. İşler yolunda gitmedi; bazen, yani sık sık öyle olur. Ameliyat masasından kalkamadım.

Ardımdan Mahsun'un başı belaya girmedi neyse ki. Beni ittiğini benden başka kimse görmemişti. Zavallı Nezahat Teyze, aklına gelen ihtimalleri kendine sakladı. Ama Mahsun şöyle dedi o gün koç boynuzlu halının olduğu odaya giren ambulans görevlisine: "Ben ittim, o kanadı."

Akıllım kendi kendini ihbar edince, sonrasında elbet başı biraz ağrıdı. Yine de neyse ki ucuz yırttı. Doktorların imzaladığı bir raporla kurtardı paçayı. Fakat paslı bir ağırlık daha eklendi içindeki boşluğa. Yaşadıkça duyacak oraya dolan rüzgârın tiz ıslığını. İsterdim ki duymasın fakat bu kadarı elimde değil. Boşluklara ve rüzgârlara buradan elim yetişmiyor.

Ölümüm, hayattayken koparıp durduğum üçüncü sayfalara haber oldu. Heyecan içinde benden sinyal bekleyen Sadi Seber de oradan öğrendi dönmeyeceğimi. İsterdim ki öyle olmasın; dokunayım omzuna, eğilip kulağına kendim söyleyeyim alıştıra alıştıra ama bu kadarı elimde değil. Buradan elim omuzlara da yetişmiyor.

Sultanşehri'nde mendirekte, sırrı olan bir adam gibi oturmuş, kayaları döven dalgaları izliyordu. Bir elinde günlük gazete, öbüründe güneş gözlüğü, bir sigara tellendirmeye hazırlanıyordu. Haberi görünce donup kaldı evvela. Önündeki satırlar bir tür görme bozukluğundan ibaretmiş ve daha dikkatli bakarsa sözcüklerin anlamı değişebilirmiş gibi acıklı bir umutla, yeniden, yeniden okudu. Gelgelelim değişmedi anlam. Anlamanın keskin bir bıçağa benzeyişini, göğsündeki ağrıda tecrübe et-

ti. Yanımda kalıp o son durağa benimle gelmediği için kahroldu, başıma gelenlerden kendini sorumlu tuttu. Gözyaşlarıyla yükselen kudurmuş denize fırlatıp attı elindeki gözlüğü. Uzun bir kampana sesi duydu o sırada. Başını kaldırıp bakınca, uzaklara giden yorgun bir şilep gördü. Dudaklarından iç çekişe benzeyen birkaç sözcük döküldü.

"Ölüm, elbette ölüm, gemilerin son seferi."

Sonra titreyen ellerle çaktı Hello Kitty'li çakmağını ve sigarasını yaktı kirpikleriyle birlikte. Haklıymış. Kirpiklerinde gözyaşına benzer yanıcı bir madde varmış.

Biri daha gördü gazetedeki haberi. Otobüsteki kadın. Fotoğrafıma bakıp beni nereden tanıdığını çıkarmaya çalıştı. Uzun sürmedi hatırlaması. Bir sıcaklık hissetti sonra sağ omzunda, gözleri buğulandı. Neden yaptığını kendi de bilemeden, yırtıp kopardı haberi gazeteden. Katlayıp cüzdanına koydu. Sanırım böylece, dünyanın geri kalanı umursamasa da, bir yerlerde birinin hatırlayacağı minik, mütevazı bir hikâyem oldu benim de. Hikâyeler böyledir, bazen sadece bir kişi dinlesin diye anlatılır. Bir kişi çünkü, dünya demektir. Dünya da hikâye...

Şimdi buradan bakınca, uzun bir boşluğa yazılmış kısa hikâyeler görüyorum sizin orada. El yazısıyla, kahkahayla ve gözyaşıyla. Artık anlıyorum, insan görkemli güzelliğini ölene dek bilemiyor. Ne dünyanın, ne kendisinin. Kalbin terazisi, yitirilmemiş hiçbir şeyin kıymetini hakkıyla ölçemiyor. Oysa bir bilseniz, ah bir bilseniz...

Birbirine dokunan elleriniz, bir kitabı aralayan parmaklarınız, şarkı söyleyen dudaklarınız, ince tebessümleriniz, çiçekli sevinçleriniz, heveskâr hayalleriniz, kırılgan kalplerinizle siz ve sahilleri döven köpük köpük dalgalarıyla, ardıç ağaçları, ötücü kuşları, şaşkın sincapları, sabah serinlikleri, öğlen güneşleri, akşam rakıları, kırmızı kirazları, revnaklı yıldızları, her defasın-

da muhakkak sabaha uzanan geceleriyle dünya, ne güzelsiniz. Kahraman, korkak, şefkatli, ahmak, geçici, az sonra eriyecek bir kartanesi kadar geçici ama ne güzelsiniz...

Bir hayatım daha olsa, korkmadan dokunmak için yaşardım onu. Bir keklik beslerdim ellerimle, varsın uçsun sonunda. Bir çiçek büyütürdüm, varsın solsun sonunda. Bir omuz ısıtırdım, varsın gitsin sonunda. Dokunurdum. Ben eriyene dek, o eriyene dek, biz hiçleşip karışıncaya dek bu derin boşluğa, dokunurdum. Ama yok bir hayatım daha. Bir hayat daha yok.

Yok.

Nermin Yıldırım, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basın Yayın Bölümü'nden mezun oldu. Çeşitli gazete ve dergilerde muhabir, editör ve köşe yazarı olarak çalıştı. İlk romanı *Unutma Beni Apartmanı* 2011 senesinde (Doğan Kitap) yayımlandı. Onu *Rüyalar Anlatılmaz* (Doğan Kitap, 2012), *Saklı Bahçeler Haritası* (Doğan Kitap, 2013), *Unutma Dersleri* (Doğan Kitap, 2015) izledi.

Romanları Sırpça, Bulgarca, Çince, Arapça, Fransızca, Lehçe, Azericeye çevrilen Yıldırım, Uluslararası yazar programlarına konuk olarak, 2013 kışını Köln Kültür Vakfı'nın davetiyle Köln'de, 2015 sonbaharını Şanghay Yazarlar Derneği'nin davetiyle Çin'in Şanghay kentinde geçirdi.

Kadınlar Arasında (Metis) adlı Murathan Mungan öykü seçkisinde "Narin Ben Geldim", *Kar İzleri Örtü* (Kırmızı Kedi) adlı öykü seçkisinde "Kırmızı Kar", *Güçobular* (Doğan Kitap) adlı öykü seçkisinde "Hoş Geldin" ve *Minimal Öyküler* (Aylak Adam) adlı öykü seçkisinde "Kara Kaya" öyküsüyle yer aldı.

www.nerminyildirim.com

"Şimdi buradan bakınca, uzun bir boşluğa yazılmış kısa hikâyeler görüyorum sizin orada. El yazısıyla, kahkahayla ve gözyaşıyla."

Adalet, yirmi dokuz yaşında genç bir kadın. Hayata ve insanlara dokunmadan, ne mutlu ne mutsuz, öylesine yaşayıp gitmektedir. Ta ki doktoru, ölümcül bir hastalığa yakalandığını söyleyene dek...

Hastalığı için kendini suçlayan Adalet, hayatını didik didik ederek, ilk günahını, masumiyetini kaybettiği ilk gerçek suçunu bulmaya çabalar. Bu uğurda çıktığı yolda kendiyle de, içinde yaşadığı ülkeyle de yeniden tanışacaktır.

***Dokunmadan*, kahramanın hayatı sorguladığı, değişimi yaşadığı ve belki de aşka rastladığı sürükleyici bir yolculuğa davet ediyor okuru.**

Nermin Yıldırım'dan, o zengin, muzip, derin anlatımıyla, insanın insana, insanın kendine yapabileceklerine dair dipdiri bir roman!

ISBN 978-605-192-042-9

TAVSİYE EDİLEN

hep